

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ບົດລາຍງານ ແຫ່ງຊາດ
ສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ
(ສະບັບທີ 6)

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ທີ່ຢູ່ : ບ້ານດົງນາໂຊກ, ຖະໜົນໜອງບຶກ
ຕົວໄປສະນີ : 7864 ໂທລະສັບ/ແຟກ: +856-21263799
ອີເມລ : monre@monre.gov.la

ອ້າງອີງ

2019-ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສປປ ລາວ – ບົດລາຍງານສະບັບທີ 6 ສິນທິສັນຍາ
ສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ

ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ
(UNDP)

ຄຳນຳ

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊີວະນາໆພັນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ເຫັນວ່າ ຍັງພົບກັບບັນຫາທີ່ທ້າທາຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລັດຖະບານລາວເຮົາ ເຫັນຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປັກຮັກສາ ຊີວະນາໆພັນ ໂດຍໄດ້ມີການປະກາດສ້າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ພ້ອມອອກກົດໝາຍ, ດຳລັດ, ຄຳສັ່ງ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ. ນອກຈາກນີ້, ໃນປີ 1996 ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມໃນສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ເອີ້ນວ່າສົນທິສັນຍາສາກົນຮີໂອ (Rio Convention). ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ ມຸ່ງໜັ້ນໃນການກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ. ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ກ່ຽວກັບສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນສະບັບນີ້ ແມ່ນກະກຽມໂດຍ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານ ວິຊາການຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP).

ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍອີງຕາມພັນທະສັນຍາ ຂອງປະເທດພາຄີພາຍໃຕ້ກອບສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ເຊິ່ງເປັນເອກະສານສຳຄັນທີ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ ການກຳນົດນະໂຍບາຍທາງດ້ານ ຊີວະນາໆພັນ ຂອງສປປລາວ, ເປັນບ່ອນອີງໃນການປັບປຸງກ່ຽວກັບສະຖານະພາບ, ທ່າອ່ຽງ ແລະ ໄພຂົ່ມຂູ່ ທີ່ມີຕໍ່ ຊີວະນາໆພັນ ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ໃນຊ່ວງໄລຍະ 2016-2025. ບົດລາຍງານນີ້ຍັງໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນສຳຄັນກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍ ຊີວະນາໆພັນສາກົນໄອຈີ (Aichi Biodiversity). ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ບໍ່ພຽງແຕ່ລາຍງານສະຖານະພາບ ດ້ານຕ່າງໆ ຂອງຊີວະນາໆພັນ ໃນສປປລາວ ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງສະໜອງຂໍ້ມູນສຳຄັນໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນານະໂຍບາຍ ທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນດາໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ ລວມທັງການກຳນົດ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານດ້ານການອະນຸລັກໃນອະນາຄົດຕື່ມອີກ.

ໃນນາມຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ກອງເລຂາຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ ການສະໜັບສະໜູນ ການສ້າງບົດລາຍງານສະບັບນີ້. ຂ້າພະເຈົ້າຍັງໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມພະຍາຍາມ ຂອງທີມງານ ຮັບຜິດຊອບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ທີ່ໄດ້ຮຽບຮຽງບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວ. ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມ ຂອບໃຈມາຍັງບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຕ່າງໆ ແລະ ຂໍສະແດງຄວາມ ຂອບໃຈຢ່າງຍິ່ງ ມາຍັງບັນດາທີມງານວິຊາການ ທີ່ໄດ້ປະກອບຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນການວິເຄາະຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.

ສົມມາດ ພິລເສນາ

ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ສັງລວມຫຍໍ້

ສປປລາວ ເປັນປະເທດທີ່ອຸດົມຮັ່ງມີທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເປັນປະເທດ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພູມມິທັດ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ວັດທະນະທຳໃນລະດັບສູງ. ເພື່ອເປັນການຕອບໂຕ້ຕໍ່ ການສູນເສຍ ຊີວະນາໆພັນ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມໃນສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ ສົນທິສັນຍາສາກົນ ຣີໂອ ໃນປີ 1996. ລັດຖະບານເຫັນໄດ້ວ່າ ການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນ ໃນປະຈຸບັນ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ໜ້າເປັນຫ່ວງ, ອັນເນື່ອງມາຈາກກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ແລະ ການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດທີ່ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ໃນຊຸມປີ 1990 ລັດຖະບານໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ໂດຍການອອກກົດໝາຍ ແລະ ດຳລັດ ແລະ ປະກາດສ້າງຕັ້ງປ່າສະຫງວນ. ຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຈົນເຖິງປີ 2020 ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຈົນເຖິງປີ 2010 ສະບັບທຳອິດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໃນປີ 2004 ແລະ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 2 ສຶກປີ 2016–2025 ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ ໃນປະຈຸບັນ.

ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ສຳລັບສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ. ຂະບວນການກະກຽມບົດລາຍງານນີ້ປະກອບດ້ວຍການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ສຳຄັນຫຼາຍຢ່າງ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຈາກບັນດາອົງການ ຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນ. ເຊິ່ງໄດ້ດຳເນີນວຽກຮ່ວມກັບບັນດາ ຂະແໜງການຂອງລັດ ເຊັ່ນ: ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ການຂົນສົ່ງ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການພັດທະນາບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ນີ້ ໄດ້ຜ່ານຂະບວນການປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ຈັດຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຫຼາຍຄັ້ງ. ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການຝຶກອົບຮົມໃນການນຳໃຊ້ແບບຟອມບັນທຶກ ຂໍ້ມູນຕາມແບບອອນລາຍຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ, ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງລວມມີສະຖານະຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຊ່ອງວ່າງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ມີ ແລະ ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນທາງດ້ານແຜນທີ່. ກອງປະຊຸມກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຍັງໄດ້ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບບັນຫາຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງການປະຕິບັດໜ້າວຽກ ແລະ ການເຊື່ອມສານວຽກງານຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ. ບົດລາຍງານນີ້ ຍັງປະກອບມີ 6 ກໍລະນີສຶກສາ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ ລວມທັງກິນໄກໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ເພື່ອອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ນອກນີ້, ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ຍັງລວມເອົາການວິເຄາະສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ, ແຜນງານ, ແຜນການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ສາກົນ.

ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ປະກອບມີທ້າພາກຫຼັກ. ພາກທີໜຶ່ງແມ່ນຍົກໃຫ້ພາບລວມ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໜ້າວຽກຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນຂອງລັດຖະບານ. ພາກນີ້ໄດ້ລວມເອົາ ບັນດາກໍລະນີສຶກສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ: ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (BCC) ຂອງ ສປປ ລາວ, ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກ ເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (TABI), ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຄັ້ງທີສອງ (LENS2). ໃນພາກທີສອງ ແລະ ສາມ ແມ່ນກ່າວເຖິງສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການປະເມີນ ປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆ

ພັນແຫ່ງຊາດ 2. ພາກທີສີ່ແມ່ນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍ ຊີວະນາໆພັນສາກົນ, ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ ເຊິ່ງລວມເອົາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ດຳເນີນມາຕັ້ງແຕ່ ບົດລາຍງານ ແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ແລະ ພາກທີຫ້າ ແມ່ນກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຊີວະນາໆພັນຂອງປະເທດ.

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນ ແຫ່ງຊາດ 2 ສົກປີ 2016–2025. ປະກອບມີ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນ 5 ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ. ພາຍໃຕ້ 29 ເປົ້າໝາຍນີ້ ມີ 69 ໜ້າວຽກຫຼັກ. ໃນ 69 ໜ້າວຽກຫຼັກນັ້ນ ມີ 38 ໜ້າວຽກ ແມ່ນແນໃສ່ເພື່ອປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ: ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດຫຼັກທີ 1 (ການປົກປ້ອງລະບົບນິເວດ), 8 ໜ້າວຽກປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດຫຼັກທີ 2 (ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ), 9 ໜ້າວຽກປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດຫຼັກທີ 3 (ເສີມສ້າງຖານຄວາມຮູ້ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ), 6 ໜ້າວຽກປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດຫຼັກທີ 4 (ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ເຜີຍແຜ່ອອກສູ່ສັງຄົມ), ແລະ 8 ໜ້າວຽກປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດຫຼັກທີ 5 (ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນງານ ແລະ ແຜນການໂຄງການ).

ໂດຍລວມແລ້ວ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຕ່ລະຍຸດທະສາດຫຼັກ ໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າ ເປັນສ່ວນຫຼາຍ; ໂດຍປະມານ 58% ຂອງໜ້າວຽກ ແມ່ນກຳລັງຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, 36% ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ຫຼື ຂັ້ນຕອນການເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ມີປະມານ 6% ຂອງໜ້າວຽກທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເລີ່ມ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສຳລັບໜ້າວຽກທັງໝົດ ທີ່ກຳນົດໃນຍຸດທະສາດຫຼັກທີ 1, 2 ແລະ 4 ແມ່ນກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ. ສ່ວນໜ້າ ວຽກສຳລັບຍຸດທະສາດ 3 ແລະ 5 ປະມານ 11% ແລະ 38% ຕາມລຳດັບ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳເທື່ອ.

ຂະບວນການໃນການບັນລຸ 20 ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີສາກົນ ຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນລັກສະນະປະສົມປະສານ. ໃນ 19 ເປົ້າໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ສປປ ລາວ ນັ້ນ, ຫົກເປົ້າໝາຍແມ່ນສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້, ຫ້າເປົ້າໝາຍໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າ ກ້າວໄປສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ຍັງຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດຢູ່, ຫົກເປົ້າໝາຍບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ ແລະ ສອງເປົ້າໝາຍ ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

ຄຳຫຍໍ້

ABS	ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ
ABT	ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ
ADB	ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ
AF	ເງິນເພີ່ມຕື່ມ (ກອງທຶນເສີມ)
ASEAN	ສະມາຄົມປະຊາຊາດແຫ່ງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້
BCC	ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່
BCCP	ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່
BCI	ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່
CAWA	ໂຄງການບັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຮາມຊາຢູ່ ສປປ ລາວ
CBD	ສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ
CBI	ການລົງທຶນໃສ່ຊີວະນາໆພັນຊຸມຊົນ
CC	ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
CITES	ສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍຊະນິດພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ
CIIPAD	ໂຄງການບ້ອງກັນດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຫຼີກລ້ຽງການທຳລາຍປ່າໄມ້
CR	ໃກ້ຈະສູນພັນສູງ
CSO	ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ
CTA	ຫົວໜ້າທີ່ປຶກສາດ້ານວິຊາການ
DAFO	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
DEQP	ກົມສິ່ງເສີມຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ
DNS	ໜ່ວຍງານອະນຸລັກທຳມະຊາດດົງໂດກ
DOF	ກົມປ່າໄມ້
DOFI	ກົມກວດກາປ່າໄມ້
DONRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ
DWR	ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
EIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
EN	ໃກ້ສູນພັນ
EPF	ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ
ESIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
EU	ສະຫະພາບເອີຣົບ
FALUPAM	ຂະບວນການບໍລິຫານ ແລະ ຈັດສັນແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
FAO	ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ
FCFP	ໂຄງການຄູ່ຮ່ວມກາກບອນປ່າໄມ້
FDI	ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດໂດຍກົງ
FIP	ແຜນງານການລົງທຶນປ່າໄມ້
FIPD	ພະແນກສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້

FLEGT	ແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້
FSC	ສະພາບລິຫານປ່າໄມ້
GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
GEF	ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ
GIZ	ອົງການຮ່ວມມືເຢຍລະມັນ
GIS	ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງພູມິສາດ
GMS	ອະນຸພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ
GoL	ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ
HNN	ຫົນໜາມໜໍ່
IAS	ຊະນິດພັນບຸກລຸກຕ່າງຖິ່ນ
IBAs	ພື້ນທີ່ສຳຄັນເພື່ອການອະນຸລັກນິກ
IDA	ສະມາຄົມພັດທະນາສາກົນ
IEE	ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ
INGOs	ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ
IO	ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ
IRRI	ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້ານາໆຊາດ
ISP	ການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ
IUCN	ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ
IWRM	ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ
JICA	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ
KfW	ທະນາຄານພັດທະນາເຢຍລະມັນ
KKN	ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ
Lao WEN	ເຄືອຂ່າຍບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ ຂອງ ສປປ ລາວ
Lao PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
LDC	ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
LENS2	ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະທີສອງ
LFNC	ແນວລາວສ້າງຊາດ
LMB	ພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ
LMDP	ແຜນງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
LWU	ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ
MAF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
MDGs	ເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດເພື່ອການພັດທະນາ
MEM	ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
METT	ເຄື່ອງມືການຕິດຕາມປະສິດທິພາບຂອງການຄຸ້ມຄອງ
MICT	ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ
MoES	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
MoNRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MoST	ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ

MPI	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
MRC	ຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງ
NAFRI	ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
NBCAs	ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ
NBSAP	ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ
NEPL	ນ້ຳແອັດພູເລີຍ
NGOs	ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ
NPAs	ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ
NR	ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ
NRE	ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
NSEDP	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ
NT	ໃກ້ຖືກໄພຂົ່ມຂູ່
NTFPs	ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
NUDP	ແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນສູງພາກເໜືອ
NUoL	ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ODA	ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ
PA	ປ່າສະຫງວນ
PAW	ປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ
PAFO	ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ
PBSAP	ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນ ຂັ້ນແຂວງ
PES	ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
PFAs	ເຂດປ່າຜະລິດ
PICE	ນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ
POFI	ກອງການກວດກາປ່າໄມ້ຂັ້ນແຂວງ
PoNRE	ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນແຂວງ
PRAP	ແຜນດຳເນີນງານ ເຣດ+ ຂັ້ນແຂວງ
ProCEEEd	ໂຄງການສົ່ງເສີມການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
REDD	ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ
SDC	ອົງການເພື່ອການຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາແຫ່ງປະເທດສະວິດ
SDGs	ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ
SEA	ການປະເມີນຜົນຍຸດທະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ
SFM	ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ
SIA	ການປະເມີນຜົນຍຸດທະສາດຜົນກະທົບ
SMART	ເຄື່ອງມືດ້ານການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານລະບົບ SMART
SUFORD	ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ
TABI	ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ
TWG	ກຸ່ມປະຕິບັດງານວິຊາການ
UNDP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ

UNEP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ
VPA	ຂໍ້ຕົກລົງເຂົ້າເປັນຄູ່ຮ່ວມສັນຍາດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ
VU	ຄວາມຕ້ານທານຕໍ່າ
WB	ທະນາຄານໂລກ
WCS	ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ
WEN	ເຄືອຂ່າຍບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າ
WMPA	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນໍ້າ
WWF	ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທໍາມະຊາດໂລກ

ສາລະບານ

ຄຳນຳ..... i

ສັງລວມຫຍໍ້..... ii

ສາລະບານ.....viii

ພາກທີ 1: ພາກສະເໜີ 1

1.1 ການດຳເນີນງານໂດຍ ສປປ ລາວ ພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ..... 1

1.2 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1, ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ແລະ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016 ຈົນເຖິງ 2025..... 3

1.2.1 ການທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1..... 4

1.2.2 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ແຕ່ປີ 2016 ເຖິງ 2025..... 7

1.2.3 ໂຄງການ ແລະ ແຜນງານສຳຄັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງ ຊາດ 2016–2025..... 10

ພາກທີ 2: ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍດຳເນີນງານໃນລະດັບຊາດ..... 40

2.1 ພາບລວມຂອງຍຸດທະສາດ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ..... 40

2.2 ການທົບທວນການດຳເນີນງານສຳລັບແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ການດຳເນີນງານ 42

ພາກທີ 3: ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ..... 67

3.1 ພາບລວມຂອງສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ 67

3.1.1 ພາບລວມຂອງຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງ ຊາດ..... 68

3.1.2 ວິທີການສຳລັບການປະເມີນຜົນເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງປະກອບມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ 69

3.1.3 ບັນຫາບົດບາດຍິ່ງຊາຍ ແລະ ຂະບວນການຄູ່ຮ່ວມງານ..... 70

3.2 ການທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ..... 74

ພາກທີ 4: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ 2020 93

4.1 ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສູ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍໄອຈີ..... 93

ພາກທີ 5: ຂໍ້ມູນໂດຍລວມດ້ານຊີວະນາໆພັນຂອງປະເທດ ທີ່ຖືກປັບປຸງ 136

5.1 ຂໍ້ມູນຈິງດ້ານຊີວະນາໆພັນ 136

5.2 ມາດຕະການເພື່ອເພີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ..... 137

5.3 ບັນຊີລາຍຊື່ຜູ້ຕິດຕໍ່ລະດັບຊາດ..... 146

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A: ລາຍຊື່ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຂຽນບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6..... 151

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ B: ສັງລວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6 154

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ C: ອຸປະສັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດ: ຕາຕະລາງ 1 ສັງລວມບັນດາອຸປະ ສັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດ. ຕາຕະລາງ 2 ອຸປະສັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດ ຂອງແຕ່ລະການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ 156

ພາກທີ 1: ພາກສະເໜີ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ເປັນປະເທດທີ່ອຸດົມຮັ່ງມີທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊິ່ງມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພູມມິທັດ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ໃນລະດັບສູງ. ໂດຍສົມທຽບກັບບັນດາປະເທດອ້ອມຂ້າງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມໜ້າແທ້ໝາຍຂອງ ປະຊາກອນ ຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນອັດຕາທີ່ຕໍ່າ. ອົງປະກອບທັງໝົດນີ້ເຮັດໃຫ້ສປປ ລາວ ແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທີ່ສຸດດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໃນອາຊີຕາເວັນ ອອກສຽງໃຕ້. ໃນໄລຍະ 30 ຫາ 40 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ຜ່ານການປະຕິຮູບ ແລະ ການພັດທະນາ ທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສຳຄັນ ແລະ ໄດ້ພັດທະນາສະຖານະພາບດ້ານການພັດທະນາ ຈາກການຖືກຈັດ ໃຫ້ເປັນ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ມາເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ມີລາຍໄດ້ປານກາງ. ຕັ້ງແຕ່ປີ 1990 ດັດຊະນີ ການພັດທະນາມະນຸດຂອງອົງການສະປະຊາຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 50% ຈາກ 0.4 ເປັນ 0.61¹. GNI ຕໍ່ຫົວຄົນ ເພີ່ມຈາກ 280 ໂດລາ ໃນປີ 1990 ເປັນ 2,270 ໂດລາ ໃນປີ 2017².

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງທ້າຍສັດຕະວັດທີ 20 ນີ້ ມັນຍັງ ໜ້າຍາຍເຖິງການຫຼຸດລົງຢ່າງວ່ອງໄວຂອງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະຍັງຮັ່ງມີທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນ, ແຕ່ດ້ານຊີວະນາໆພັນແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນດ້ານລົບຍ້ອນການພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະທີ່ເປັນຜົນມາຈາກການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ, ລວມມີການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ທາງດ້ານກະສິກຳ, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ເຊັ່ນດຽວກັບການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. ການສູນເສຍນີ້ຍັງຄົງມີແນວໂນ້ມສືບເນື່ອງຕໍ່ໄປ ເຖິງແມ່ນວ່າລັດຖະບານສປປ ລາວ ໄດ້ດຳເນີນວຽກງານຫຼາຍຢ່າງໃນຊຸມປີ 1980 ແລະ 1990 ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມຕ້ອງການດ້ານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ໂດຍການອອກກົດໝາຍ ແລະ ດຳລັດຕ່າງໆ ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງປ່າສະຫງວນຂຶ້ນ.

1.1 ການດຳເນີນງານໂດຍ ສປປ ລາວ ພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ

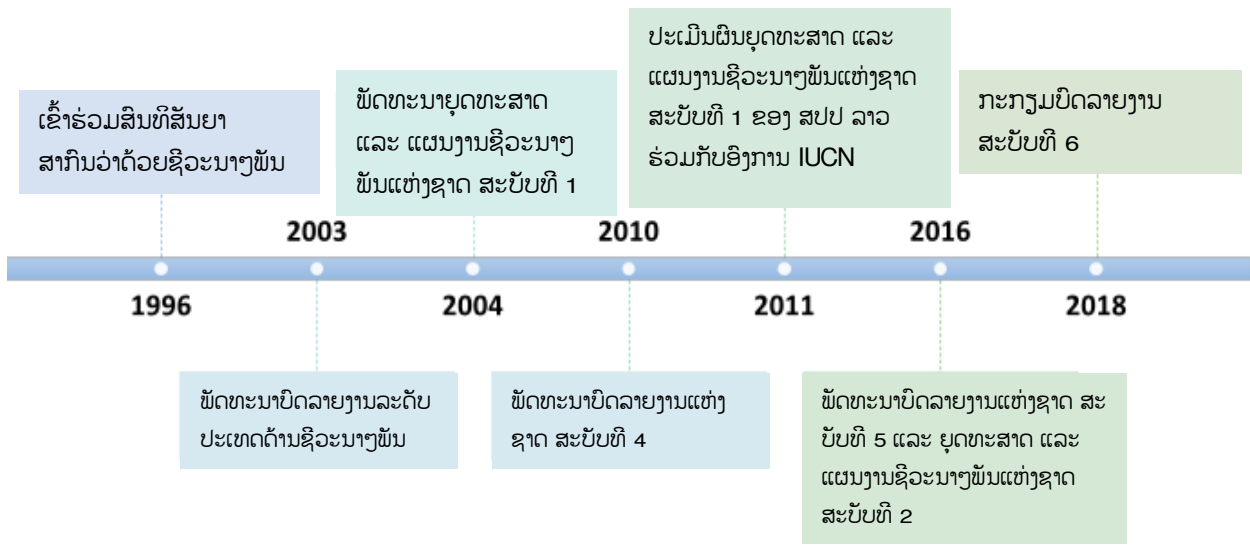
ໃນປີ 1996 ເພື່ອເປັນການແກ້ໄຂບັນຫາການສູນເສຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມໃນສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ສິນທິສັນຍາສາກົນຮີໂອ. ໃນຄຳຖະແຫຼງການ, ປະເທດພາຄີໃນສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາຮ່ວມກັນ ໃນການດຳເນີນງານຕາມຈຸດປະສົງຫຼັກທັງສາມຂອງສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍມີ ຈຸດປະສົງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການສູນເສຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໃນປະຈຸບັນໃນລະດັບໂລກ, ພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບຊາດ ພາຍໃນປີ 2010, ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ເພື່ອປະໂຫຍດຂອງທຸກຊີວິດທັງໝົດໃນໂລກ. ຂໍ້ຕົກລົງນີ້ໄດ້ກາຍເປັນທີ່ຮູ້ຈັກໃນນາມພັນທະສັນຍາດ້ານຊີວະນາໆພັນ 2010, ຈາກນັ້ນກໍໄດ້ມີການກຳນົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດຂຶ້ນ.

ໃນປີ 2010 ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ຄັ້ງທີ 10 ຂອງບັນດາປະເທດພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ (COP10) ທີ່ຈັດຂຶ້ນທີ່ເມືອງນາໂກຢາ, ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ລະບຸວ່າເພື່ອບັນລຸຜົນໃນທາງບວກດ້ານຊີວະນາໆພັນນັ້ນຕ້ອງໄດ້ມີການດຳເນີນວຽກງານໃນຫຼາຍດ້ານ. ແຜນຍຸດທະສາດໃໝ່ສຳລັບຊີວະນາໆພັນ 2011–2020 (ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ກອງປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດພາຄີ ຂໍ້ຕົກລົງ XI/2) ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເປົ້າໝາຍທີ່ສຳຄັນ ໂດຍປະກອບມີ 20 ເປົ້າໝາຍສຳລັບ 2015 ຫຼື 2020, ເຊິ່ງຖືກເອີ້ນວ່າເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ (ABT) ແລະ ຖືກຈັດຢູ່ພາຍ

¹ <http://hdr.undp.org/en/2018-update>
² <https://data.worldbank.org/country/lao-pdr>

ໃຕ້ຫ້າເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ປະເທດສະມາຊິກແຕ່ລະປະເທດຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງເປົ້າໝາຍ ແລະ ແຜນງານຂອງຕົນເອງຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດເປັນຊ່ອງທາງສຳຄັນສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີໃນລະດັບຊາດ. ນອກຈາກນີ້ຍັງກຳນົດໃຫ້ບັນດາປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງໄດ້ກະກຽມຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ແລະ ສິ່ງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດໃຫ້ແກ່ກອງປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດພາຄີ ກ່ຽວກັບມາດຕະການທີ່ນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໜ້າວຽກໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ສາມາດບັນລຸໄດ້ຈຸດປະສົງຂອງສິນທິສັນຍາ.

ໃນຖານະເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ແລະ ການປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 6 ກ່ຽວກັບມາດຕະການທີ່ໄປສຳລັບການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີໃນການກະກຽມຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ເຊັນດຽວກັນກັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດແຕ່ລະໄລຍະໃຫ້ແກ່ກອງເລຂາຂອງສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບທຳອິດໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໃນປີ 2004 ແລະ ສປປ ລາວ ໄດ້ກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດຈຳນວນສອງສະບັບ ໃນປີ 2010 ແລະ 2016. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີສອງ 2016 –2025 ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນໃນປີ 2016 ແລະ ມີຜົນນຳໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ (ເບິ່ງແຜນວາດ 1.1 ສຳລັບໄລຍະເວລາຂອງການປະຕິບັດວຽກງານຊີວະນາໆພັນຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນ).

ແຜນວາດ 1.1: ການດຳເນີນງານທີ່ສຳຄັນສຳລັບສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ໃນ ສປປ ລາວ ຕັ້ງແຕ່ປີ 1996.

ໃນຂໍ້ຕົກລົງ XIII/2 ໃນກອງປະຊຸມຂອງ 13 ປະເທດພາຄີ ຂອງສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບຮອງເອົາຄຳແນະນຳ, ເຊິ່ງປະກອບມີຮູບແບບການລາຍງານ, ກຳນົດສິ່ງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ແມ່ນວັນທີ 31 ທັນວາ 2018. ຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ສຳລັບ ສປປ ລາວ ຈະທົບທວນຄັ້ງສຸດທ້າຍກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດດ້ານຊີວະນາໆພັນ 2011–2020 ແລະ ຕໍ່ກັບ ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ, ເຊິ່ງປະກອບມີເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການດຳເນີນງານອື່ນໆ ທີ່ສະໜັບສະໜູນສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ໄດ້ຖືກກະກຽມໂດຍ ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນ

ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊິ່ງສະໜັບສະໜູນໂດຍ ອົງການສະຫະປະຊາດເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ.

1.2 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1, ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ແລະ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016 ຈົນເຖິງ 2025.

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທຳອິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນປີ 2004 ແລະ ໄດ້ວາງແຜນດຳເນີນງານຈົນຮອດ 2010 ແລະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ຈົນເຖິງປີ 2020. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016–2025 ປະກອບມີ 3 ພາກ. ພາກທີ I ແມ່ນການປະເມີນ ສະຖານະການປະຈຸບັນ; ພາກທີ II ແມ່ນລາຍລະອຽດຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ພາກທີ III ແມ່ນແຜນປະຕິບັດງານ ແຫ່ງຊາດ. ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5 ໄດ້ສົ່ງເຖິງກອງເລຂາສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໃນປີ 2016 ແລະ ໄດ້ລາຍ ງານວ່າ:

“ບົດລາຍງານນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ຜ່ານມາສາເຫດໂດຍກົງຂອງການສູນເສຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ໄດ້ມີຫຼາຍສາ ເຫດທີ່ສະຫຼັບສັບຊ້ອນ ອັນເນື່ອງມາການກົດຈະກຳຂອງມະນຸດທີ່ກະທົບໃສ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ເຊິ່ງລວມມີປັດໃຈ ທາງດ້ານພູມິສາດ, ເສດຖະກິດ, ການເມືອງ-ສັງຄົມ, ແລະ ລວມໄປເຖິງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ສາສະໜາ.

ເປົ້າໝາຍຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ແມ່ນ

ຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດໃນການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປົກປ້ອງຊັບສິນຂອງຜູ້ທຸກຍາກ

ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເຈັດເປົ້າໝາຍນີ້ ໄດ້ມີການສະເໜີບັນດາຈຸດປະສົງຫຼັກດັ່ງນີ້:

- 1 ລະບຸອົງປະກອບສຳຄັນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບັບປຸງຖານຄວາມຮູ້;
- 2 ຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນໃນລະດັບພາກພື້ນ, ໂດຍການນຳໃຊ້ກົນໄກແບບປະສົມປະສານໃນການອະນຸລັກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ;
- 3 ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ສະເພາະດ້ານຊີວະນາໆພັນ;
- 4 ສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ;
- 5 ບັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ຕົກລົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍຝ່າຍ (MEAs);
- 6 ຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ;
- 7 ສົ່ງເສີມວຽກງານການຮ່ວມມືໃນລະດັບສາກົນ.

ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸ 7 ຈຸດປະສົງເຫຼົ່ານີ້, 7 ແຜນງານໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ (1) ຂໍ້ມູນດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ການ ພັດທະນາຄວາມຮູ້ດ້ານຊີວະນາໆພັນ; (2) ການຄຸ້ມຄອງດ້ານຊີວະນາໆພັນ; (3) ການພັດທະນາດ້ານຊັບພະຍາ ກອນ ມະນຸດ; (4) ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງມວນຊົນ; (5) ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ; (6) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ (7) ການຮ່ວມມືສາກົນ.

ສຳລັບແຕ່ລະແຜນງານປະກອບມີຫຼາຍຈຸດປະສົງໃນວົງກ້ວາງ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນແນໃສ່ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການວາງ ແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການບັນລຸຈຸດປະສົງເຫຼົ່ານີ້ ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນພາຍໃນປີ 2020. ເພື່ອລິ ເລີ່ມວຽກງານໃນການບັນລຸບັນດາຈຸດປະສົງໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ໄດ້ມີ

ການກຳນົດແຜນດຳເນີນງານໄລຍະກາງ ຈົນເຖິງປີ 2010. ທັງໝົດນັ້ນ, ປະກອບມີ 27 ຈຸດປະສົງ ແລະ ລວມມີ 203 ໜ້າວຽກ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານດັ່ງກ່າວ.

1.2.1 ການທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1

ໃນປີ 2011, ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ຈັດພິມບົດປະເມີນຜົນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທຳອິດທີ່ໄດ້ສະຫຼຸບສັງລວມເອົາສະຖານະດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ກັບ ຈຸດປະສົງ ແລະ ການດຳເນີນງານພາຍໃຕ້ 7 ແຜນງານ. ບົດສະຫຼຸບສຳຄັນແມ່ນໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມຄືບໜ້າສຳຄັນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນຫຼາຍຂົງເຂດ, ເຊິ່ງລວມມີການຄົ້ນຄວ້າດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ການບັນທຶກຄວາມຮູ້ຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ການຂະຫຍາຍ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ທີ່ສຳຄັນ ຈຳນວນໜຶ່ງ, ການຮ່າງກົດໝາຍກ່ຽວກັບ ຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ການຂະຫຍາຍກິດຈະກຳ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ, ປັບປຸງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ດິນ, ການປະຕິບັດຕາມ ສັນຍາ ຣາມຊາ (Ramsar), ລະບຽບການດ້ານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ ທີ່ເຂັ້ມງວດຂຶ້ນ; ຄວາມສຳ ເລັດ ອັນສຳຄັນທີ່ເກີດຈາກການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ ກັບ ຂໍ້ຕົກລົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍຝ່າຍ.

ການປະເມີນຢ່າງລະອຽດໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂົງເຂດສຳຄັນຂອງຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແມ່ນປະກອບດ້ວຍ:

- ການຄົ້ນຄ້ວາດ້ານຊີວະນາໆພັນ;
- ການບັນທຶກຄວາມຮູ້ຂອງທ້ອງຖິ່ນ;
- ການຂະຫຍາຍເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ;
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດທີ່ສຳຄັນຈຳນວນໜຶ່ງ;
- ການຮ່າງກົດໝາຍກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ;
- ການຂະຫຍາຍກິດຈະກຳການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກ;
- ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ດິນ;
- ການປະຕິບັດຕາມສັນຍາຣາມຊາ;
- ດຳລັດກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເຂັ້ມງວດຂຶ້ນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບົດລາຍງານໄດ້ມີຂໍ້ສັງເກດວ່າໃນຫຼາຍໆຂົງເຂດໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າເລັກນ້ອຍ. ໂດຍສະເພາະໃນ ບົດລາຍງານໄດ້ເນັ້ນໜັກວ່າ ມັນມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງພາຍໃຕ້ຜົນສຳເລັດໃນຂົງເຂດສະເພາະ ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງ ຄວາມອາດສາມາດດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ເຊິ່ງປະກອບມີຄວາມ ພະຍາຍາມ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຜົນປະໂຫຍດດ້ານສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ຈາກການນຳໃຊ້ຜະລິດຕະພັນທຳມະຊາດ ທີ່ມີຖິ່ນກຳເນີດຈາກ ສປປ ລາວ ໄດ້ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຊາດ.

ຕົວຢ່າງສຳຄັນຂອງຄວາມຄືບໜ້າແບບຈຳກັດ ປະກອບມີດັ່ງນີ້:

- ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຂາດຊັບພະຍາກອນ ແລະ ບໍ່ມີແຜນຄຸ້ມຄອງ;
- ຂາດເຂົນວຽກງານດ້ານການປະເມີນຜົນ ແລະ ການແບ່ງປັນດ້ານຜົນປະໂຫຍດ;
- ຂາດການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍດ້ານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ ເນື່ອງຈາກ ການສຳ ປະທານຫຼາຍໆໂຄງການຍັງດຳເນີນຕໍ່ໄປ;
- ຜົນກະທົບທາງລົບກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງ;

- ຍັງບໍ່ໄດ້ຜ່ານກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ;
- ຄວາມກັງວົນທີ່ຈຳກັດກ່ຽວກັບຄວາມຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ດິນ;
- ການຈຳກັດການນຳໃຊ້ “ຫຼັກການຜູ້ກໍ່ມົນລະພິດເປັນຜູ້ຈ່າຍ” ແລະ, ຄວາມຄືບໜ້າທີ່ຊັດເຈນທີ່ຈຳກັດການສ້າງເມືອງສີຂຽວ.

ບົດລາຍງານໄດ້ເນັ້ນໜັກວ່າ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຫຼາຍໂຄງການທີ່ສຳຄັນ ແລະ ປະສິບຜົນສຳເລັດ ແຕ່ມັນກໍ່ຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄາດຄະເນຜົນກະທົບໄລຍະຍາວ ຫຼື ຜົນກະທົບສະສົມ ດ້ານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ເນື່ອງຈາກເບິ່ງຄືວ່າຍັງຂາດທິດທາງດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ການເຊື່ອມສານທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ເກີດແຜນງານໄລຍະຍາວ ແລະ ປະສານງານໃນດ້ານການດຳເນີນງານ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍການຄົ້ນພົບວ່າໂຄງການສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຖືກຂັບເຄື່ອນໂດຍຜູ້ໃຫ້ທຶນ. ບົດລາຍງານໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າ ມີສອງປະເດັນຫຼັກທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ສະຖາບັນຂາດ ແນວທາງທີ່ສອດຄ່ອງໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ລວມມີ:

- 1 ສະຖາບັນທີ່ຮັບຜິດຊອບມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ທຶນຮອນ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນມີຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ;
- 2 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໂຕຊີ້ວັດໃດໆ ຫຼື ມອບໝາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກົມກອງ ຫຼື ສະຖາບັນຂອງລັດຮັບຜິດຊອບສະເພາະ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະການດຳເນີນງານ ແລະ/ຫຼື ສ້າງແຜນໃນການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າແຕ່ລະດ້ານ.

ໃນປີ 2015 ທັງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ແລະ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ໄດ້ສຳເລັດສົມບູນ. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນທ້າຍປີ 2105 ແລະ ອີງຕາມການທົບທວນຂອງປີ 2011. ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ໄດ້ສຳເລັດສົມບູນພາຍຫຼັງໃນປີດຽວກັນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເປັນພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນ ແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2. ເຊັ່ນດຽວກັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ແມ່ນການປະເມີນຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ຂອງ ສປປ ລາວ.

ໃນການທົບທວນຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ແລະ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5, ເຊິ່ງສຳເລັດໃນປີ 2015 ໄດ້ພົບວ່າໃນບັນດາ 7 ແຜນງານ ມີພຽງແຕ່ 1 ແຜນງານ, ແຜນງານທີ 7 ການຮ່ວມມືສາກົນ, ທີ່ສາມາດໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາວ່າສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສຳເລັດສົມບູນ. ສ່ວນອີກ 5 ແຜນງານແມ່ນຖືກພິຈາລະນາວ່າປະສິບຜົນສຳເລັດບາງສ່ວນ ແລະ ມີຄວາມກັງວົນຫຼາຍກວ່າ ເນື່ອງຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານທີ 6 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຍັງບໍ່ໄດ້ມີຄວາມສຳເລັດໃດໆເກີດຂຶ້ນ. ໃນ 27 ຈຸດປະສົງນັ້ນ 23% ແມ່ນສຳເລັດສົມບູນແບບຍືນຍົງ, 61% ສຳເລັດບາງສ່ວນ ແລະ 4 ຈຸດປະສົງ ຫຼື 16% ບໍ່ໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຕົວຈິງແຕ່ຢ່າງໃດ. ໃນດ້ານຂອງການດຳເນີນງານທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດສຳເລັດພາຍໃນປີ 2010, ປີ 2015 61% ແມ່ນມີຄວາມສຳເລັດແບບຍືນຍົງ ຫຼື ມີຄວາມຄືບໜ້າອັນສຳຄັນ ແລະ 26% ບໍ່ໄດ້ມີການດຳເນີນງານໃດໆ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າທີ່ສາມາດວັດແທກໄດ້.

ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບອຸປະສັກທີ່ສຳຄັນຫຼາຍຢ່າງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1, ເຊິ່ງປະກອບມີດັ່ງນີ້:

- ຂາດຂໍ້ກຳນົດສຳລັບການກຳນົດບຸລິມະສິດ; ຂາດຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງດ້ານຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດທີ່ສາມາດວັດແທກໄດ້; ແລະ ຄຳແນະນຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຫ້ທຶນແກ່ຍຸດທະສາດ

ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຫຼັກທີ່ລະບຸໄດ້ ໃນລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1;

- ແຜນການຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມຊັດເຈນ ເນື່ອງຈາກຂາດແຜນງານດ້ານການສື່ສານ ໃນລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ປະສິບການດັ່ງກ່າວນີ້ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍຈາກປະສິບການຂອງບັນດາປະເທດອາຊຽນອື່ນ. ບົດຮຽນເຫຼົ່ານີ້ຄວນໃຊ້ເປັນແນວທາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ;
- ນອກນີ້ບັນຫາຂອດການປະສານງານລະຫວ່າງບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາສິນທິສັນຍາສາກົນ ແລະ ສິນທິສັນຍາສິ່ງແວດລ້ອມແບບຫຼາຍຝ່າຍນັ້ນ ກໍເປັນອຸປະສັກອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ເຊິ່ງໃນລະຫວ່າງການທົບທວນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານກໍບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາຢ່າງເຕັມທີ່ ກ່ຽວກັບບັນຫາການປະສານ ງານລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນດ້ານຄວາມສຳເລັດ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າພາຍໃຕ້ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ແລະ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5 ໄດ້ລະບຸດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງທາງດ້ານການເຊື່ອມສານຂອງຊີວະນາໆພັນ ໂດຍການສ້າງຕັ້ງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (MoNRE), ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມປະຕິບັດງານຍ່ອຍດ້ານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (SWG) ໃນປີ 2012, ແລະ ການເຊື່ອມສານຊີວະນາໆພັນເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ (NSED);
- ຄວາມຄືບໜ້າຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນໄອຈີ ປີ 2020;
 - ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ກັບການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄຸນຄ່າດ້ານຊີວະນາໆພັນ;
 - ໄດ້ມີການປັບປຸງກອບວຽກຫຼາຍດ້ານ ເພື່ອລວມເອົາຄຸນຄ່າດ້ານຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າໄວ້ໃນຂະແໜງການດ້ານຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍ;
 - ໃນດ້ານການວາງຜັງເມືອງ ແລະ ປັບປຸງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມໃນທາງທີ່ດີ ຕໍ່ກັບການພັດທະນາຫຼັກເກນສຳລັບເຂດພື້ນທີ່ເມືອງແບບຍືນຍົງ ແລະ ແຜນແມ່ບົດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ;
 - ໃນດ້ານກະເສດຊີວະນາໆພັນໄດ້ມີຫຼາຍການລິເລີ່ມໃນທາງທີ່ດີ ເຊິ່ງປະກອບມີລະບຽບການຂັ້ນແຂວງ ກ່ຽວກັບການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່, ແລະ ການຮັບຮອງເອົາຂະບວນການບໍລິຫານ ແລະ ຈັດສັນແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ (FALUPAM), ພ້ອມກັນນັ້ນກໍໄດ້ເຊື່ອມສານກະເສດຊີວະນາໆພັນເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດການພັດທະນາເຂດເນີນສູງ ແລະ ແຜນ ການ 5 ປີ ສຳລັບພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ;
 - ໄດ້ມີໂຄງການລິເລີ່ມຈຳນວນຫຼາຍ ເຊິ່ງໄດ້ມີການສົ່ງເສີມການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ, ເຊິ່ງປະກອບມີການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນເຂດອ້ອມຂ້າງປ່າສະຫງວນ, ຂັ້ນຕອນການສົ່ງເສີມການເຮັດກະສິກຳອິນຊີ, ລະບຽບການຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄ້າໄມ້ທ່ອນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເຊັ່ນດຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຫ້ດີຂຶ້ນ;
 - ລັດຖະບານ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານຫຼາຍຢ່າງ ເພື່ອປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ;

- ການຈັດຕັ້ງໂຄງການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບສາຍພັນປາ ແລະ ການປະເມີນ, ເຊິ່ງໄດ້ມີການແຈ້ງກ່ຽວກັບການປະຕິບັດດ້ານການຄຸ້ມຄອງການຫາປາ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍໃນການປ້ອງກັນການຫຼຸດລົງຂອງປາ;
- ການຄົ້ນຄ້ວາໄດ້ລະບຸໃຫ້ເຫັນກ່ຽວກັບຊະນິດພັນພືດ ແລະ ພັນສັດບຸກລຸກຕ່າງຖິ່ນ ທີ່ກຳລັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກັບພື້ນທີ່ກະສິກຳ ແລະ ທຳມະຊາດ, ແລະ ໄດ້ມີການອອກກົດໝາຍກ່ຽວກັບມາດຕະການ ແລະ ກົດຈະກຳການຄວບຄຸມບັນດາສາຍພັນເຫຼົ່ານີ້. ການຄົ້ນຄ້ວາກຳລັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍເລັ່ງໃສ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດໃນການເຮັດກະສິກຳ. ການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານແມ່ນໄດ້ມີການທົດລອງໃນບາງເຂດຂອງປະເທດດ້ວຍແນວຄວາມຄິດທີ່ວ່າ ເພີ່ມການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນທ້ອງຖິ່ນ, ເຊິ່ງລວມມີແມງໄມ້ທີ່ເປັນສັດຕູພືດທຳມະຊາດ, ຝຸ່ນຊີວະພາບ ແລະ ຢາຂ້າແມງໄມ້ຊີວະພາບ;
- ໄດ້ມີການດຳເນີນມາດຕະການເພື່ອປ້ອງກັນລະບົບນິເວດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນເຂດພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (ເຊັ່ນ: ຊຽງຂວາງ, ຫົວພັນ, ແລະ ຫຼວງພະບາງ), ເຊິ່ງລວມມີແຜນງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານຢາປາບສັດຕູພືດ, ການສ້າງຕັ້ງວັງສະຫງວນ ແລະ ສ້າງແຮງຈູງໃຈ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດ;
- ໄດ້ປັບປຸງບາງດ້ານເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານທຶນຮອນ ໂດຍການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF) ເຊິ່ງເປັນການປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ແຜນງານອື່ນໆ ຍັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານການເງິນສຳລັບການອະນຸລັກ ໂດຍຜ່ານການເບີກຈ່າຍທີ່ຫຼາກຫຼາຍສຳລັບການລິເລີ່ມ ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມປ່າໄມ້.
- ໄດ້ມີການດຳເນີນງານຫຼາຍຂັ້ນຕອນ ໃນ ສປປ ລາວ ນັບຕັ້ງແຕ່ການໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາໃນສົນທິສັນຍານາໂກຢາ ໃນເດືອນຕຸລາ 2012; ໄດ້ມີການອອກລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສົນທິສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ABS) ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກຳ;
- ການປະກອບສ່ວນໃນເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດເພື່ອການພັດທະນາ, ຈາກຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດເພື່ອການພັດທະນາຫຼາຍສະບັບ, ແລະ ບົດລາຍງານກອບວຽກການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ 2012–2016, ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດເພື່ອການພັດທະນາ ທີ 7 ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ມີການລິເລີ່ມໃນທາງທີ່ດີ ທັງດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ຂະບວນການຕ່າງໆ ແຕ່ປະຈຸບັນຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍ.

1.2.2 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ແຕ່ປີ 2016 ເຖິງ 2025.

ການເຮັດວຽກເພື່ອກະກຽມຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນໃນປີ 2011 ເພື່ອໃຫ້ກົງກັບຊ່ວງເວລາຕອນທ້າຍຂອງການວາງແຜນປະຕິບັດງານ 2005 - 2010 ຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ເນື່ອງຈາກໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ປ່ຽນແປງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດສຳເລັດໄດ້ ຈົນຮອດປີ 2015. ມັນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຊາບວ່າ ສປປ ລາວ ໄດ້ພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016–2025 ໂດຍບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1, ແຕ່ພັດທະນາຂຶ້ນຈາກບົດລາຍງານການທົບທວນ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ ໃນປີ 2011 ອົງການສາກົນ ເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ

ໄດ້ທົບທວນຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2020 ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານໄປຈົນເຖິງປີ 2010. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ບໍ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກການທົບທວນຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ແລະ ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ລາຍລະອຽດດ້ານການວິເຄາະການປ່ຽນແປງໃນບຸລິມະສິດ ແລະ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ຈາກຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນ ງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1.

ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນລະຫວ່າງການກະກຽມຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂະບວນການພັດທະນາແມ່ນມີຄວາມຮອບດ້ານ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ປະກອບດ້ວຍແນວຄວາມຄິດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຕັ້ງ 8 ກຸ່ມປະຕິບັດງານທີ່ ປະກອບມີ 45 ກົມຂອງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ.

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016–2025 ປະກອບມີ 3 ພາກ. ພາກທີ I ແມ່ນການປະເມີນຜົນສະຖານະການປະຈຸບັນ; ພາກທີ II ແມ່ນລາຍລະອຽດ ຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ພາກທີ III ແມ່ນແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ.

ເປົ້າໝາຍລວມຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອເປັນແນວທາງຖະແຫຼງການວິໄສທັດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ປະຊາຊົນຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄຸນຄ່າແກ່ຊັບພະຍາກອນດ້ານຊີວະນາໆພັນຂອງຕົນ ໃນດ້ານຂອງຜົນປະໂຫຍດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ, ແລະ ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ໃນທັນທີ ແລະ ໃນໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຕົນເອງ, ແຕ່ຍັງໄດ້ສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນທົ່ວໂລກ. ຜົນປະໂຫຍດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ໂດຍຜ່ານການປ້ອງກັນການທຳລາຍ, ການນຳໃຊ້ຢ່າງສະຫຼາດ, ແລະ ໂດຍຮັບປະກັນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດແມ່ນໄດ້ຮັບການແບ່ງປັນຢ່າງເທົ່າທຽມ.

ເປົ້າໝາຍຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ສຳລັບ 2105 ເຖິງ 2026 ແມ່ນເພື່ອ:

ສົ່ງເສີມບົດບາດຂອງຊີວະນາໆພັນ ໃຫ້ເປັນດັ່ງມໍລະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ເປັນດັ່ງຜູ້ປະກອບສ່ວນທີ່ຍືນຍົງ ໃຫ້ແກ່ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, ເຊັ່ນດຽວກັບການຂະຫຍາຍໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ບັບໂຕໄດ້.

ເພື່ອສ້າງກອບວຽກສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິໄສທັດນີ້ ແລະ ການພັດທະນາຈຸດປະສົງ ແລະ ການດໍາເນີນງານພາຍໃນ 9 ຫຼັກການສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ສະເໜີໄປ:

1. ການປົກປ້ອງຊີວະນາໆພັນຍັງໜ້າເຖິງ ການປົກປ້ອງຄຸນຄ່າທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຈິດວິນຍານ ແລະ ຄວາມມຸ່ງຫວັງຂອງປະຊາຊົນ ສປປ ລາວ;
2. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຈົນຮອດປີ 2020 ແລະ ສະໜັບສະໜູນເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ ເພື່ອຮັກສາການເຕີບໃຫຍ່ດ້ານເສດຖະກິດຕາມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ ປີ 2030 ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງອື່ນໆກ່ຽວຂ້ອງ (SDGs), ລວມທັງສັງເກດການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ, ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານການເມືອງ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັນຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;

3. ການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນທີ່ຍືນຍົງແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ສາມາດໝັ້ນໃຈໄດ້ ໂດຍຜ່ານຄວາມພະຍາຍາມດ້ານການອະນຸລັກໃນແຫຼ່ງກຳເນີດ, ເຊິ່ງເປັນໄປໄດ້ໂດຍການເຄົາລົບ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຄວາມຮູ້, ນະວັດຕະກຳ ແລະ ການປະຕິບັດຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ອາໄສຊີວະນາໆພັນເພື່ອລ້ຽງຊີບ;
4. ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ ຕ້ອງການການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ ແລະ ການຮ່ວມມືໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ. ລວມທັງການແບ່ງປັນຄວາມຮູ້, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ;
5. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງເປັນວິທະຍາສາດ ແລະ ໃຫ້ການເຊື່ອມໂຍງທີ່ຊັດເຈນລະຫວ່າງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ;
6. ການກຳນົດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງກອບວຽກດ້ານກົດໝາຍແມ່ນຈຳເປັນເນື່ອງຈາກເປັນມາດຕະການທີ່ມີປະສິດທິພາບຕໍ່ກັບການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນ;
7. ການສຶກສາ ແລະ ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ແກ່ສາທາລະນະແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອຮັບປະກັນດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ;
8. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບແຜນຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນໂລກ 2011– 2020 ແລະ 20 ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ;
9. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຄວນໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມດ້ານການຮ່ວມມື ແລະ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຂອງສິນທິສັນຍາຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະນາໆພັນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນຄູ່ພາຄີ ເພື່ອໃຫ້ການດຳເນີນງານໃນພາກພື້ນມີຜົນກະທົບທີ່ດີຂຶ້ນ.

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ຍັງປະກອບມີສາມຈຸດປະສົງສຳຄັນ ທີ່ສະໜັບສະໜູນເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍລະດັບໂລກດ້ານຊີວະນາໆພັນ:

1. ສ້າງຄວາມພະຍາຍາມໃຫ້ຄູ່ຮ່ວມງານຫຼາຍຝ່າຍທີ່ເປັນນະວັດຕະກຳໃໝ່ ເພື່ອຈັດການກັບຄວາມເສື່ອມໂຊມ ແລະ ສິ່ງເສີມດ້ານການອະນຸລັກລະບົບນິເວດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ;
2. ໃຫ້ຄຳແນະນຳທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ສາມາດບັງຄັບໃຊ້ໄດ້ ເພື່ອການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຍືນຍົງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການຂະຫຍາຍໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຍືນຍົງ;
3. ສ້າງກົນໄກການປະຕິບັດ ເພື່ອສົ່ງເສີມການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມ ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດ້ານຊີວະນາໆພັນ.

ຄ້າຍຄືກັບ 7 ຂົງເຂດຂອງແຜນງານຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ປະກອບມີຫ້າຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ຮັບຮູ້ວ່າ ມັນມີການທັບຊ້ອນ ແລະ ບັນຫາທີ່ພົວພັນລະຫວ່າງຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນເຫຼົ່ານີ້ (ແຜນວາດ 1.2), ຫ້າຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວລວມມີ:

- ຍຸດທະສາດ 1: ປົກປ້ອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງປະເທດ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເຊິ່ງປະກອບມີ ສາຍພັນ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພັນທຸກຳ;
- ຍຸດທະສາດ 2: ເຊື່ອມສານຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ກັບການຕັດສິນໃຈດ້ານເສດຖະກິດ ເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ຍືນຍົງ;
- ຍຸດທະສາດ 3: ສົ່ງເສີມຖານຄວາມຮູ້ ສຳລັບການຕັດສິນໃຈດ້ານຍຸດທະສາດ;

- ຍຸດທະສາດ 4: ສ້າງແຮງບັນດານໃຈ ແລະ ໃຫ້ມີການດຳເນີນງານດ້ານການສື່ສານ, ການສຶກສາ ແລະ
- ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ;
- ຍຸດທະສາດ 5: ໃຫ້ມີການກະກຽມທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ແຜນງານ.

ແຜນວາດ 1.2: ຍຸດທະສາດສຳຄັນ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 2016–2025

ຫ້າຍຸດທະສາດນີ້ ໄດ້ຖືກແບ່ງອອກເປັນຍຸດທະສາດຍ່ອຍ ແລະ ແຕ່ລະຍຸດທະສາດຍ່ອຍ. ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບ

ການພັດທະນາສຳລັບແຕ່ລະຍຸດທະສາດ. ໃນຫ້າຍຸດທະສາດ ມີ 69 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ. ເປົ້າໝາຍເຫຼົ່ານີ້ ຈະຊ່ວຍ

ແກ້ໄຂສະພາບການ ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງການປ່ຽນແປງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ເຊັ່ນດຽວກັບຊ່ອງວ່າງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນ ພາກທີ I.

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016-2025

ພວກມັນຍັງໄດ້ຖືກອອກແບບເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສຳຄັນຂອງຊີວະນາໆພັນ/ໄພຂົ່ມຂູ່, ເຊັ່ນດຽວກັບການພິຈາລະນາບຸລິມະສິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ພັນທະຂອງຕົນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍໄອຈີ ທີ່ລະບຸໃນສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນ ໃນປີ 2010.

1.2.3 ໂຄງການ ແລະ ແຜນງານສຳຄັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016–2025.

ການວິເຄາະຄວາມຄືບໜ້າຕໍ່ກັບການບັນລຸຈຸດປະສົງຍຸດທະສາດ ແລະ 69 ເປົ້າໝາຍທີ່ລະບຸໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016–2025 ແມ່ນມີໃນພາກທີ 2 ຂອງບົດລາຍງານນີ້. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ຕໍ່

ໄປນີ້ແມ່ນລາຍລະອຽດບາງສ່ວນ ແລະ ການວິເຄາະ 6 ກໍລະນີສຶກສາ ທີ່ໃຫ້ພາບລວມຂອງບັນຫາທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນ ກັບ ສປປ ລາວ ໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ປະເພດຂອງການຮັບມື ທີ່ໄດ້ຖືກວາງອອກພາຍໃນປະເທດ.

6 ກໍລະນີສຶກສາເຫຼົ່ານັ້ນລວມມີ:

- ແຜນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສຳຄັນ ແລະ ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ຂອງ ສປປ ລາວ (BCCP);
- ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນ ໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມລາວ ໄລຍະສອງ (LENS2);
- ການສົ່ງເສີມປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫົນໜາມໜໍ່ເຂົ້າເປັນມໍລະດົກໂລກ;
- ມາດຕະການ ແລະ ການດຳເນີນງານພາຍໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແລະ ການ ເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້;
- ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງໃນລະບົບນິເວດປ່າໂຄກ ພາກໃຕ້ ສປປ ລາວ;
- ຊີວະນາໆພັນທີ່ສຳຄັນລະດັບໂລກຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ການລິເລີ່ມດ້ານກະເສດຊີວະນາໆພັນ (ໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ-TABI).

ກໍລະນີສຶກສາ 1: ແຜນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼັກ ແລະ ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສປປລາວ (BCCP).

ຄວາມສຳຄັນຂອງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສປປ ລາວ

ພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ (GMS) ຄືການໂຮມຕົວກັນລະຫວ່າງ 6 ປະເທດ ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍທະນາຄານ ພັດທະນາອາຊີ (ADB). ອະນຸພາກພື້ນປະກອບມີປະເທດທັງໝົດທີ່ນອນໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊິ່ງປະກອບມີ ກຳປູເຈຍ, ຈີນ, (ແຂວງຢຸນນານ ແລະ ເຂດປົກຄອງຕົນເອງກວາງຊີຈວາງ), ສປປ ລາວ, ພະມ້າ, ໄທ, ແລະ ຫວຽດ ນາມ. ອະນຸພາກ-ພື້ນດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນບ່ອນຢູ່ອາໄສໃຫ້ແກ່ຫຼາຍກວ່າ 300 ລ້ານຄົນ ແລະ ເປັນເຂດທຳມະຊາດອັນ ກ້ວາງໃຫຍ່ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນດ້ານການອະນຸລັກລະຫວ່າງປະເທດ. ພາກພື້ນດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງຢູ່ພາຍໃຕ້ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ວ່ອງໄວ ເຊິ່ງໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດການເສື່ອມໂຊມຂອງສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ເປັນແຮງກົດດັນອັນສຳຄັນຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່.

ໃນປີ 2006 ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ກໍ່ຕັ້ງແຜນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼັກ ແລະ ໂຄງການລິເລີ່ມການອະນຸລັກ ຊີວະນາໆພັນ ຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (CEP-BCI) ໂດຍການຮ່ວມມືກັບຫົກປະເທດສະມາຊິກ. ຈຸດປະສົງຂອງ ໂຄງການລິເລີ່ມການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ບັນດາປະເທດ ອະນຸພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ (GMS) ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກຄວາມກົດດັນ ຈາກປະຊາກອນ ແລະ ການຫັນປ່ຽນທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ວ່ອງໄວ ແລະ ເພື່ອປ້ອງກັນເຂດພື້ນທີ່ອະນຸລັກ ຊີວະ ນາໆພັນທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນອະນຸພາກພື້ນ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ແມ່ນເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມເສຍຫາຍຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ອຸ ດົມຮັ່ງມີດ້ານຊີວະນາໆພັນປ່າໄມ້ຂອງເຂດພາກໃຕ້ຂອງ ສປປລາວ. ຄວາມເສຍຫາຍນີ້ກຳລັງເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດ ຂອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນເກີດຄວາມອ່ອນແອ ແລະ ການສະໜອງການບໍລິການດ້ານລະບົບນິ ເວດທີ່ສຳຄັນ ເຊິ່ງຈຳເປັນແກ່ການດຳລົງຊີວິດໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນດຽວກັບການສົ່ງເສີມດ້ານການລົງທຶນໃນຂະແໜງໄຟ ຟ້ານ້ຳຕົກ, ການຂົນສົ່ງ, ນ້ຳ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ.

ໄລຍະທຳອິດຂອງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການປະສານສົມທົບໂດຍ ອົງການຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (WREA) ແລະ ປະກອບມີການກໍ່ຕັ້ງແລວເຊື່ອມຕໍ່ ກັບ 11 ບ້ານ ທີ່ ຢູ່ໃນເຂດເຊື່ອມຕໍ່ ລະຫວ່າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດເຊປຽນ ແລະ ດົງຫົວສາວ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ໄລຍະທຳອິດຂອງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນໃນປີ 2006 ແລະ ດຳເນີນຮອດ 2010. ເນື່ອງຈາກຜົນສຳເລັດຂອງການປະເມີນຜົນໄລຍະທຳອິດ, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນດ້ານ ງົບປະມານແກ່ໄລຍະທີສອງ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່.”

ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ລົງນາມໃນຂໍ້ຕົກລົງຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ [Grant 0242 Lao (SF)] ຮ່ວມກັບລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໃນວັນທີ 14 ກຸມພາ 2011 ເຊິ່ງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ຕົກລົງສະໜອງທຶນຈຳນວນ 20 ລ້ານໂດລາ ພາຍໃຕ້ໂຄງການສະໜອງທຶນທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ-ອະນຸພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ ໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ສຳລັບອົງປະກອບຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ອະນຸພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ (BCC). ກອງ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ມີຜົນສັກສິດໃນວັນທີ 14 ເມສາ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອສ້າງແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນທີ່ຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ ເຊິ່ງລວມເອົາ 5 ເມືອງ ໃນ ສາມແຂວງໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ແກ່ ຈຳປາສັກ, ອັດຕະປື ແລະ ເຊກອງ. ເຊິ່ງໃນໂຄງການລວມມີ 66 ບ້ານ – 21 ບ້ານ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ, 22 ໃນແຂວງອັດຕະປື ແລະ 23 ໃນແຂວງເຊກອງ.

ໃນວັນທີ 18 ຕຸລາ 2016, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ລົງນາມເພີ່ມຕື່ມໃນຂໍ້ຕົກລົງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ [Grant 0488 Lao (SCF)] ສຳລັບກອງທຶນເສີມ (AF) ຂອງ 12.84 ລ້ານໂດລາ ເຊິ່ງເປັນທຶນພາຍໃຕ້ແຜນງານການລົງທຶນ ໃສ່ປ່າໄມ້ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ (REDD+) ໃນ ສປປ ລາວ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຕ່າງໆ ພາຍໃຕ້ ກອງທຶນເສີມ ແມ່ນຢູ່ໃນ 2 ເມືອງ – ດາກຈືງ ໃນແຂວງເຊກອງ ແລະ ພູວິງ ໃນແຂວງອັດຕະປື ເຊິ່ງມີເພີ່ມອີກ 10 ບ້ານ ແລະ 7 ບ້ານ ໃນແຕ່ລະເມືອງຕາມລຳດັບ.

ດ້ວຍກອງທຶນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ກຳນົດວັນສິ້ນສຸດໂຄງການ ຈຶ່ງໄດ້ຖືກເລື່ອນຈາກ ມີນາ 2019 ເປັນ ທັນວາ 2019 ແລະ ການຍື່ນສະເໜີເພື່ອຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາດຳເນີນໂຄງການ (ສຳລັບອົງປະກອບ BCC-AF) ຈົນເຖິງທັນວາ 2021 ໄດ້ຖືກອະນຸມັດ ໂດຍທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໃນເດືອນມີນາ. ວັນສິ້ນສຸດໂຄງການສຳລັບກອງທຶນ ແມ່ນວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2022, ຫຼື 6 ເດືອນ ພາຍຫຼັງກິດຈະກຳພາກສະໜາມສຳເລັດສົມບູນ.

ໂຄງການມີຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງນີ້:

ຜົນໄດ້ຮັບ 1: ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນ ແລະ ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນຕາມ ແລວເຊື່ອມຕໍ່, (a) ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຄວາມອາດສາມາດຂອງລະດັບຊາດ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສຳລັບ ການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່; ແລະ (b) ສະໜອງນະໂຍບາຍການປົກປ້ອງ ແລະ ນະໂຍບາຍ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ, ຄຳແນະນຳ ແລະ/ຫຼື ລະບຽບການທ້ອງຖິ່ນ ສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່.

ຜົນໄດ້ຮັບ 2: ພື້ນຟູ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ແບບຍືນຍົງ, ດຳເນີນ (a) ການ ພື້ນຟູປ່າໄມ້, (b) ການປູກປ່າທຳມະຊາດຄືນໃໝ່, (c) ການປູກເສີມປ່າ, ແລະ (d) ການປູກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ກະ ສິກຳປ່າໄມ້.

ຜົນໄດ້ຮັບ 3: ບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດນ້ອຍ, (a) ການສ້າງກອງທຶນພັດທະນາບ້ານໃນແຕ່ລະບ້ານໂຄງການ (b) ສໍາເລັດການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດນ້ອຍໃນແຕ່ລະບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ.

ຜົນໄດ້ຮັບ 4: ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ແລະ ການບໍລິການສະໜັບສະໜູນ. ໃຫ້ການບໍລິການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການສ້າງຄວາມສາມາດກ່ຽວກັບການບໍລິຫານໂຄງການ, ການຈັດຊື້, ການຄຸ້ມຄອງການເງິນ, ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ, ການຕິດຕາມຜົນກະທົບ, ການປ້ອງກັນດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການຕິດຕໍ່ສື່ສານ.

ການໃຫ້ທຶນເພີ່ມຈາກແຜນງານການລົງທຶນປ່າໄມ້ (FIP) ແມ່ນການຫາເງິນທຶນສໍາລັບມາດຕະການຕ່າງໆ (i) ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດກາກບອນຈາກການຫຼຸດຜ່ອນການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມປ່າໄມ້; (ii) ຮັກສາບ່ອນເກັບກັກທາດກາກບອນ ໂດຍບັບປຸງກິດຈະກຳການອະນຸລັກປ່າໄມ້ ເພື່ອຊ່ວຍຫຼີກລ້ຽງການປ່ອຍ ທາດກາກບອນ (ເຊັ່ນ ການຄຸ້ມຄອງໄຟໄໝ້); (iii) ການເພີ່ມປະລິມານການເກັບກັກທາດກາກບອນ ໂດຍຜ່ານການປູກໄມ້, ການພື້ນຟູບູລະນະປ່າໄມ້; ເຊິ່ງລວມມີວິທີການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ (SFM); ການປັບປຸງການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ລະບົບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ; ແລະ ການສົ່ງເສີມ.

(1) ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ ໂຄງການປະກອບມີ 69 ບ້ານ ເຊິ່ງປະຈຸບັນເຫຼືອຢູ່ 66 ບ້ານ ເນື່ອງຈາກນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານໃນການລວມບ້ານນ້ອຍເຂົ້າກັນ. ບ້ານສຸດທ້າຍທີ່ຍົກຍ້າຍແມ່ນບ້ານຕາງປຶງ, ດາກຈິງ; (2) ການກະສິກໍາປ່າໄມ້ເທິງດິນທີ່ເສື່ອມໂຊມ; ແລະ (3) ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໂດຍການບັບປຸງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມຮູ້ໃນບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານ.

ໂຄງການທັງໝົດແມ່ນຍັງຄົງມີຊື່ວ່າ ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ແຕ່ເພື່ອແຍກລະຫວ່າງ ສອງແຫຼ່ງທຶນ, ອົງປະກອບໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ດັ້ງເດີມ ແມ່ນເອີ້ນວ່າ BCC-GMS (BCC) ດ້ວຍອົງປະກອບທີ່ໄດ້ຮັບທຶນເພີ່ມຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ເອີ້ນວ່າ BCC-FIP (FIP). ການໃຫ້ທຶນໂຄງການທັງໝົດແມ່ນໄດ້ຈາກທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ. ການໃຫ້ທຶນ ແລະ ແຜນການລົງທຶນພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ສໍາລັບ BCC-GMS. ອົງກອນຮັບຜິດຊອບຫຼັກສໍາລັບໂຄງການດັ່ງກ່າວ ຈົນເຖິງວັນທີ 19 ສິງຫາ 2016 ແມ່ນກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຕ່ປະຈຸບັນແມ່ນກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. ຄ້າຍກັນ, ອົງກອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ (PoNRE) ແຂວງຈໍາປາສັກ, ອັດຕະປື, ແລະ ເຊກອງ ແຕ່ນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 19 ສິງຫາ 2016 ຮອດປະຈຸບັນແມ່ນພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO) ຂອງແຂວງດັ່ງກ່າວ. ໃນເດືອນສິງຫາ 2017, ໄດ້ມີການບັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງບັນດາພະນັກງານຄືນໃໝ່ ໂດຍບຸບ ແລະ ລວມເອົາກົມຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ເຂົ້າກັບກົມປ່າໄມ້. ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນພະແນກຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ.

ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (BCCP)

ມີສາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໃນໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ເຊິ່ງມີໂຄງການ 3 (BCC1, 2 & 3) ເຂດ. ການປະເມີນຜົນຊີວະນາໆພັນ ແມ່ນດໍາເນີນໃນແຕ່ລະເຂດຂອງສາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ດັ່ງກ່າວ. ຜົນໄດ້ຮັບໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ກວມເອົາ 82.3% ຂອງເຂດພື້ນທີ່ທັງໝົດ ໄດ້ຮັບການສະຫງວນໄວ້ພາຍໃນສາມເຂດໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (4,153 ກິໂລຕາແມັດ). ໃນບັນດາເຂດພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້, ປ່າດົງ

ດິບແມ່ນປະເພດປ່າທີ່ພົບເຫັນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ເຊິ່ງກວມເອົາປະມານ 60% ຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດ, ຮອງລົງມາແມ່ນປ່າ ປະສົມ (12.7%), ປ່າໂຄກ (9.1%), ແລະ ປ່າປະສົມ ແລະ ປ່າໄມ້ແປກ (0.5%).

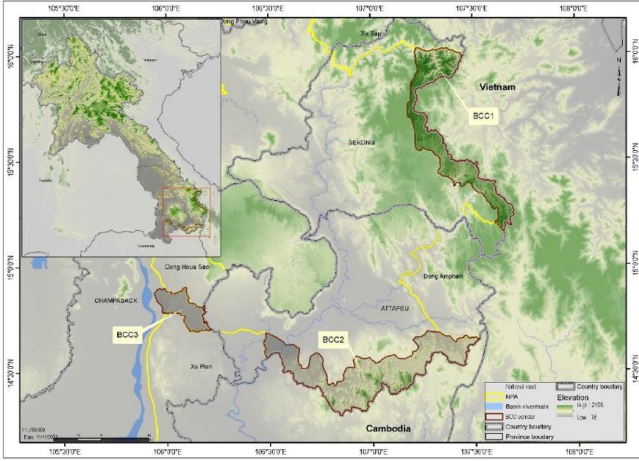
BCC1: ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດພາກໃຕ້ຂອງສາຍ ພູຫຼວງ, ສູງຈາກລະດັບນ້ຳທະເລລະຫວ່າງ 437-2,182 ແມັດ. ເຂດພື້ນທີ່ປ່າຂະໜາດໃຫຍ່ແຫ່ງໜຶ່ງທີ່ນອນໃນ BCC1 ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນອນໃນ ແລະ ອ້ອມຂ້າງເຂດອ່າງຮັບນ້ຳພູຫ້ວຍແພວ, ເຊິ່ງຢູ່ໃກ້ ແລະ ຕິດກັບປ່າຂະໜາດໃຫຍ່ໃນປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດເຊຊັບ ແລະ ເຂດຊາຍແດນລາວ-ຫວຽດ.

BCC2: ແມ່ນຢູ່ໃນເຂດພາກໃຕ້ທີ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບ ປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ກວມເອົາພື້ນທີ່ຕັ້ງແຕ່ຕີນພູ ໄປຈົນເຖິງ 1,451 ແມັດ ຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ, ພາຍໃນຂົງເຂດດັ່ງ ກ່າວ ມີພື້ນທີ່ປ່າຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ຕັ້ງແຕ່ເຂດ ປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດດົງອຳພາມ ໄປທາງທິດຕາເວັນອອກສຽງເໜືອ ແລະ ໃກ້ກັບຊາຍແດນລາວ-ກຳປູເຈຍ.

BCC3: ແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການໄລຍະຫຍິບໜຶ່ງ ແລະ ເປັນເຂດເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດເຊປຽນ ແລະ ດົງຫົວສາວ. ຂົງເຂດນີ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນອນໃນເຂດທົ່ງພຽງ ທີ່ມີລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນ ຢູ່ລະຫວ່າງ 86-240 ແມັດ ຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ.

ເຖິງແມ່ນວ່າໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໄດ້ເພີ່ມຄວາມພະຍາຍາມຂອງຕົນໃນການປົກປ້ອງ ແລະ ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນເຂດແລວເຊື່ອມຕໍ່, ແຕ່ເນື່ອງຈາກມີໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ໂຄງການໄດ້ປະເຊີນ ລວມມີ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໄປເປັນທີ່ດິນກະສິກຳ, ການຕັດໄມ້ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການຕັດໄມ້ ແລະ ການລັກລອບລ່າສັດ ແລະ ຄ້າສັດປ່າ.

ສາຍສຳພັນຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານດ້ານຊີວະນາໆພັນ ສປປ ລາວ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໄດ້ມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນການຊ່ວຍໃຫ້ ສປປລາວ ບັນລຸບາງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດຂອງຕົນຈາກຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານດ້ານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ. ໂດຍສະເພາະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 11 [1.5.1]: ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກອງທຶນຫຼັກແມ່ນມີຢູ່ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານ

ຊີວະນາໆພັນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ, ປ່າສະຫງວນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່. ການດຳເນີນງານ 1.5.1 (a) ການກະກຽມແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປັບປຸງແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າ ປ້ອງກັນ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງແລວເຊື່ອມຕໍ່.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 12 [1.5.2]: ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງພູມິສາດແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສົ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນແບບອິນຊີຂອງແລວເຊື່ອມຕໍ່ 2 ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສສຳຄັນທີ່ກະແຈກກະຈາຍນັ້ນເຂົ້າກັນ. ການດຳເນີນງານ 1.5.2 ການພັດທະນາດ້ານເຄືອຂ່າຍທາງພູມິສາດຂອງຢ່າງໜ້ອຍ 69 ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານ ໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປ້ອງກັນແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ.

ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໄດ້ພັດທະນາການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ແຜນພັດທະນາບ້ານໃນ 84 ບ້ານ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນເພື່ອອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບັບປຸງການດໍາລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາ ໂດຍສ້າງເປັນຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນໃນການອະນຸລັກຮ່ວມກັບລະຫວ່າງໂຄງການ ແລະ ປະຊາຊົນຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ.

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ: ທີ່ດິນຈໍານວນ 84 ຕອນໄດ້ຖືກກໍານົດໄວ້ເປັນປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນຂອງບ້ານ ເຊິ່ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 352,940 ຮຕ ເຊິ່ງນອນຢູ່ໃນສາມເຂດຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່, ໃນເຂດ BCC1 ມີ 12 ຕອນ ເປັນປ່າສະຫງວນ ມີເນື້ອທີ່ 60,714 ຮຕ ແລະ 19 ຕອນເປັນປ່າປ້ອງກັນ ມີເນື້ອທີ່ 61,621 ຮຕ, ໃນເຂດ BCC2 ມີ 18 ຕອນ ເປັນປ່າສະຫງວນ ມີເນື້ອທີ່ 45,068 ຮຕ ແລະ 9 ຕອນ ເປັນປ່າປ້ອງກັນ ມີເນື້ອທີ່ 100,490 ຮຕ, ໃນເຂດ BCC3 ມີ 12 ຕອນ ແລະ 23 ຕອນ ເປັນປ່າສະຫງວນ ມີເນື້ອທີ່ 84,884 ຮຕ ແລະ 26 ຕອນ ເປັນປ່າປ້ອງກັນ ມີເນື້ອທີ່ 162 ຮຕ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໃບຢັ້ງຢືນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ສໍາລັບປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ແມ່ນໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ.

ການຟື້ນຟູ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້:

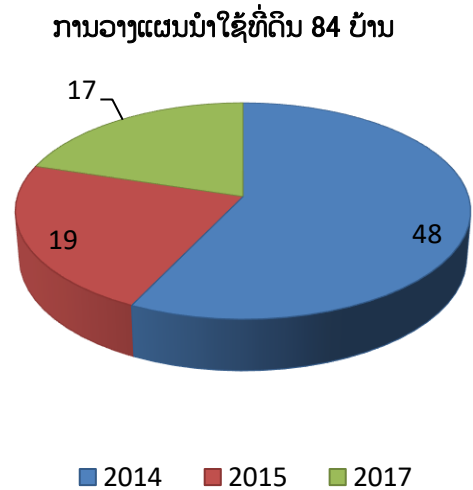
ເນື້ອທີ່ຈໍານວນ 7,434 ຮຕ ໄດ້ຮັບການປູກປ່າ, ໃນນັ້ນ 1,795 ຮຕ ໄດ້ປູກໄມ້ໃນເຂດດິນປອກໂລ້ນ ແລະ 5,639 ຮຕ ໄດ້ມີການຟື້ນຟູຕາມທໍາມະຊາດ.

84 ໜ່ວຍງານລາດຕະເວນບ້ານ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ, ທັງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ລະດົມກໍາລັງ ເພື່ອຕໍ່ຕ້ານກັບການລັກລອບຄ້າຂາຍສັດປ່າໃນເຂດແລວເຊື່ອມຕໍ່ຕ່າງໆ ດ້ວຍການຮ່ວມມືກັບບັນດາອົງກອນໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ. ເຄື່ອງແທັບເລັດ (Tablet) ໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ ໂດຍໜ່ວຍລາດຕະເວນ ເພື່ອບັນທຶກຂໍ້ມູນ ແລະ ກວດສອບການທໍາລາຍປ່າໄມ້ຜ່ານດາວທຽມ.

ການບັບປຸງການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດນ້ອຍ: ກອງທຶນພັດທະນາບ້ານ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃນແຕ່ລະບ້ານ. ໂຄງການໄດ້ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແຕ່ລະບ້ານ 5000 ໂດລາ ເພື່ອເປັນກອງທຶນສໍາລັບແນວພັນ. ຊາວບ້ານໄດ້ພາກັນຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າເຖິງກອງທຶນດັ່ງກ່າວ. ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດສອບກອງທຶນບ້ານໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ. ກຸ່ມຜະລິດຈໍານວນ 316 ກຸ່ມ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງກອງທຶນ ແລະ ໄດ້ຈັດກິດຈະກໍາຕ່າງໆ ເພື່ອບັບປຸງການດໍາລົງຊີວິດຂອງຕົນ. 1139 ຄົນ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກກອງທຶນດັ່ງກ່າວ ເຊິ່ງ 68%, 61% ແລະ 48% ແມ່ນກຸ່ມແມ່ຍິງ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ທຸກຍາກຕາມລໍາດັບ. 65 ໂຄງການໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດນ້ອຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍໂຄງການ. ປະເພດຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານປະກອບມີ: ຖະໜົນ, ຊົນລະປະທານ, ການພັດທະນາເຂດປູກເຂົ້າ, ໂຮງຮຽນ, ສຸຂະອະນາໄມ, ນໍ້າປະປາ, ຫ້ອງປະຊຸມຂອງບ້ານ ແລະ ຈຸດສໍາລັບການກວດກາລາດຕະເວນ.

ພາລະບົດບາດຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍໄອຈີຂອງສົນທິສັນຍາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ.

ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີພາລະບົດບາດສໍາຄັນໃນການຊ່ວຍໃຫ້ສປປ ລາວ ໄດ້ເຮັດວຽກ ເພື່ອບັນລຸ 6 ໃນ 20 ເປົ້າໝາຍໄອຈີ.

ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ 1: ການຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ:

ຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ໃນລະດັບຊາດ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ. ນອກຈາກນີ້, ການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນເປັນປະຈຳ ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍ (1) ກອງປະຊຸມຮ່ວມກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບການຕັດໄມ້ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການຕັດໄມ້, ການລ່າສັດ ແລະ ການຄ້າສັດປ່າ, (2) ການຈັດງານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ວັນອະນຸລັກສັດປ່າ ແລະ ວັນບຸກຕົ້ນໄມ້, (3) ການສົ່ງເສີມຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນໄຟປ່າ.

ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ 2: ການເຊື່ອມສານຄຸນຄ່າດ້ານຊີວະນາໆພັນ:

ລະບຽບການຂຶ້ນແຂວງກ່ຽວກັບແລວເຊື່ອມຕໍ່ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນແຂວງອັດຕະປື, ຈຳປາສັກ, ແລະ ເຊກອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ. ນອກຈາກນີ້ຍັງໄດ້ພັດທະນາລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານ ໃນແຕ່ລະບ້ານຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ຕ່າງໆ.

ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ 4: ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງຊັບພະຍາກອນແຫ່ງຊາດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ

ໄອຈີ 11: ເຂດປ່າສະຫງວນໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ເຄັ່ງຄັດເຊິ່ງເຊື່ອມສານ ກັບການປັບປຸງການດຳລົງຊີວິດ ສຳລັບປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ແມ່ນການດຳເນີນຍຸດທະສາດສຳຄັນຂອງໂຄງການ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນ ເພື່ອຮັກສາໜ້າທີ່ຂອງລະບົບນິເວດໃນການສະໜອງຜົນຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ.

ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ 14: ເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການປັບໂຕ, ລະບົບນິເວດໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູ.

ການປຸກປ່າໃນເຂດພື້ນທີ່ດິນປອກໂລ້ນ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າໂດຍທຳມະຊາດໃນປ່າໄມ້ທີ່ເສື່ອມໂຊມ ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນໂດຍໂຄງການ ເຊິ່ງລວມມີການປ້ອງກັນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ ສາມາດປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການປັບໂຕຂອງການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ໃນປີ 2017, ໄດ້ມີການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ໃນເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າ 9,000 ຮຕ. ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງກອງທຶນພັດທະນາບ້ານ (VDF) ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂດຍສະຫະພັນແມ່ຍິງຂຶ້ນບ້ານ, ຂຶ້ນເມືອງ ແລະ ຂຶ້ນແຂວງ, ກອງທຶນພັດທະນາບ້ານໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 341,647 ໂດລາ ເປັນ 368,919 ໂດລາ. ຮູບແບບການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃນ 21 ບ້ານ ເພື່ອລ້ຽງສັດປີກ ແລະ ໝູ, 18 ບ້ານ ສຳລັບລ້ຽງແບ້, 5 ບ້ານ ສຳລັບລ້ຽງປາ, ນອກຈາກນີ້ 23 ບ້ານ ຍັງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເຮັດສວນປູກພືດ ແລະ ຜັກ.

ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ 15: ການສົ່ງເສີມການປັບໂຕຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງຊີວະນາໆພັນ ໃຫ້ແກ່ການເກັບກຳທາດກາກບອນ.

ການຮັກສາເຂດປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ໂດຍການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ການລາດຕະເວນ ແລະ ຮ່ວມກັບການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ຈະສາມາດຮັກສາ ແລະ ເພີ່ມການເກັບກຳທາດກາກບອນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໃນຂະນະທີ່ການປ້ອງກັນໄຟປ່າ ກໍສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດກາກບອນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການປັບປຸງການດຳລົງຊີວິດຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຜ່ານການເຮັດກະສິກຳປ່າໄມ້ ເຊິ່ງທາດກາກບອນອິນຊີສາມາດຖືກເກັບກຳໄວ້ໃນດິນ

ໃນຂະນະທີ່ທາດອາຍກາກໂບນິກໃນບັນຍາກາດສາມາດຫຼຸດລົງໄດ້. ສະຫຼຸບແລ້ວ, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີປະສິດທິພາບຂອງແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສາມາດປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການປັບໂຕຂອງລະບົບນິເວດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ກິດຈະກຳການປະເມີນການເກັບກັກທາດກາກບອນ ໃນຂົງເຂດຂອງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວສຳລັບສອງປ່າປ້ອງກັນອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ສອງເມືອງ ໃນແຂວງເຊກອງ ແລະ ແຂວງອັດຕະປືແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້.

ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ 19: ຄວາມຮູ້ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ແບ່ງປັນ ແລະ ຖ່າຍທອດ.

ການປະເມີນຜົນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໂດຍຜ່ານການລະບຸຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ. ໄດ້ສ້າງແຜນທີ່ບຸລິມະສິດສຳລັບຄວາມເໝາະສົມດ້ານແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ ພ້ອມທັງປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີການນຳໃຊ້ຄອມພິວເຕີແບບພິກພາທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັບດາວທຽມ (Planet Labs) ເພື່ອບັນທຶກຂໍ້ມູນການລາດຕະເວນ ແລະ ເພື່ອຕິດຕາມການຕັດໄມ້ໂດຍໜ່ວຍງານລາດຕະເວນບ້ານ. ເຕັກໂນໂລຊີນີ້ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດເຊປຽນ.

ກໍລະນີສຶກສາ 2: ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນໃນສປປ ລາວ ຜ່ານໂຄງການສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມລາວ ໄລຍະສອງ (LENS2).

ການຈັດຕັ້ງການຈັດສັນ ແລະ ກິນໄກການໃຫ້ທຶນ ສຳລັບວຽກງານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ໃນ ສປປ ລາວ.

ໃນປີ 2005 ສປປ ລາວ ດ້ວຍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ທະນາຄານໂລກ ແລະ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF), ອົງການຈັດຕັ້ງທາງດ້ານການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ທຶນ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໂຄງການລິເລີ່ມດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນເພື່ອຈັດຕັ້ງກອງທຶນໜຶ່ງຂຶ້ນມາ ພ້ອມດ້ວຍຂະບວນການ ເຊິ່ງກົມກອງ ຫຼື ໜ່ວຍງານຂອງລັດ, ແລະ ສະມາຄົມທີ່ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລຢູ່ພາຍໃນຕ່າງກໍ່ໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ ເພື່ອສ້າງໂຄງການຍ່ອຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຕົນເອງຂຶ້ນ ແລະ ຂໍການສະໜອງທຶນຈາກກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ນັບຕັ້ງແຕ່ກອງປະຊຸມລິເລີ່ມ ໃນປີ 2005, ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະໜຶ່ງ ແລະ ສອງ (LENS I & II). ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະທີໜຶ່ງ, ເຊິ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ແລະ 2013, ໄດ້ສະໜອງທຶນໃຫ້ຫຼາຍກ່ວາ 150 ໂຄງການຍ່ອຍ ຜ່ານກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນປີ 2014 ໂຄງການຄຸ້ມຄອງ ປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ (PAW) ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນດ້ວຍງົບປະມານ 23.83 ລ້ານໂດລາ. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ ເປົ້າໝາຍລວມຂອງໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ ແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງລະບົບການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອະນຸລັກຢູ່ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດ ນ້ຳ-ສັດປ່າ. ໃນປີ 2015 ປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ ຖືກໂຮມເຂົ້າກັບໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II. ໃນໄລຍະນີ້ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຂອບເຂດຂອງໂຄງການອອກຕົ້ມ ເພື່ອກວມເອົາພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນອ່າງຮັບນ້ຳ, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ການປັບປຸງໃຫ້ເປັນໂຄງການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ນີ້ ເຮັດໃຫ້ມີການເພີ່ມທຶນຂຶ້ນເປັນ 15 ລ້ານໂດລາ. ລວມແລ້ວ, ປະຈຸບັນໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ມີ 38.83 ລ້ານໂດ

ລາ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບທຶນຈາກສະມາຄົມພັດທະນາລະຫວ່າງປະເທດ (IDA) ແລະ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມ ໂລກ ແລະ ມາຈາກການປະກອບສ່ວນຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II ແມ່ນເພື່ອ ຊ່ວຍເສີມສ້າງລະບົບການ ຄຸ້ມຄອງ-ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຖືກຄັດເລືອກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ, ການບັງຄັບ ໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ, ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະທີສອງ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານສະຖາ ບັນ ແລະ ນະໂຍບາຍ (PICE) ແລະ ປ່ອງການໃຫ້ທຶນເພື່ອລົງທຶນໃສ່ດ້ານຊີວະນາໆພັນຊຸມຊົນ (CBI), ເຊັ່ນດຽວ ກັບການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການບໍລິຫານ ໂຄງການ.

ມັນປະກອບມີສາມອົງປະກອບຫຼັກ ຂອງແຜນງານການໃຫ້ທຶນຂອງໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ:

- ອົງປະກອບທີ 1 (14.4 ລ້ານໂດລາ): ການພັດທະນາສະຖາບັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາ ມາດ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມສາມາດ ແລະ ການປະສານງານຂອງສະຖາບັນມວນຊົນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອອອກແບບ ແລະ ຕິດຕາມນະໂຍບາຍດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໃນ ລະດັບຊາດ ແລະ ພາກພື້ນ.
- ອົງປະກອບທີ 2 (20.6 ລ້ານໂດລາ): ການຄຸ້ມຄອງສັດປ່າ ແລະ ເຂດປ່າສະຫງວນ, ເພື່ອປັບປຸງຄວາມອາດ ສາມາດ ແລະ ການປະສານງານຂອງສະຖາບັນທ້ອງຖິ່ນ, ພາກປະຊາສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ເພື່ອຄຸ້ມ ຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າ.
- ອົງປະກອບທີ 3 (6.83 ລ້ານໂດລາ): ໂຄງການບໍລິຫານ ແລະ ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ. ອົງປະກອບນີ້ແມ່ນເພື່ອ (a) ສົ່ງມອບຜົນໄດ້ຮັບໂຄງການ ແລະ (b) ເພື່ອຊ່ວຍກອງ ທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ກາຍເປັນຜູ້ດຳເນີນງານທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຖືກຮັບຮູ້ໃນດ້ານການເງິນເພື່ອສິ່ງ ແວດລ້ອມທີ່ສາມາດສົ່ງມອບ ແລະ ຕິດຕາມໂຄງການຍ່ອຍໃນທົ່ວປະເທດ.

ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການອະນຸລັກຊີວະ ນາໆພັນຮ່ວມກັບໂຄງການຍ່ອຍ.

ທັງໝົດມີ 43³ ໂຄງການຍ່ອຍທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຈາກໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ມີ 26 ໂຄງ ການ ໄດ້ຮັບທຶນພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ມີ 17 ໂຄງການຍ່ອຍກຳລັງ ໄດ້ຮັບທຶນ ຜ່ານພາຍໃຕ້ຂົງເຂດການລົງທຶນດ້ານຊີວະນາໆພັນຊຸມຊົນ. ປະຈຸບັນມີ 5 ໂຄງການຈາກການລົງທຶນ ໃສ່ຊີວະນາໆ ພັນຊຸມຊົນ ແລະ 1 ໂຄງການ ນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດ ສາມາດໄດ້ສຳເລັດສົມບູນ ພ້ອມດ້ວຍ 36 ໂຄງການທີ່ຍັງເຫຼືອ ຢູ່ໃນໄລຍະຂອງການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ໂດຍທົ່ວໄປ, ໂຄງການຈາກທັງສອງປ່ອງໃຫ້ທຶນແມ່ນເນັ້ນໃສ່ ການສະໜັບສະໜູນໂດຍກົງ ເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາ ມາດໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ສຳລັບໂຄງການທີ່ຢູ່ໃນຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ ຂັ້ນລັດຖະບານສູນກາງ ຫຼື ຂັ້ນແຂວງ, ສ່ວນບັນດາໂຄງການທີ່ລົງທຶນໃສ່ຊີວະນາໆພັນຊຸມຊົນແມ່ນເນັ້ນໃສ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ (ຕາຕະລາງ 1). ພາຍໃນນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ສ່ວນໃຫຍ່ (19) ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງລັດຖະບານຂັ້ນແຂວງ ພ້ອມດ້ວຍອີກ 7 ໂຄງການ ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂັ້ນແຂວງ ຂອງແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ, ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ. ສຳລັບນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດສ່ວນໃຫຍ່ຂອງ (17) ໂຄງການແມ່ນມີເປົ້າໝາຍເພື່ອສະໜອງ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານບັນຫາທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປະກອບມີ 9 ໂຄງການທີ່ເນັ້ນໜັກໃສ່ການເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ (ປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ສັດປ່າສະຫງວນ).

ກອງທຶນ	ສະໜັບສະໜູນໂດຍກົງ ເພື່ອສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດດ້ານການອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນ		ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ		ລວມ (ໂຄງການ)
	ລະດັບຊາດ	ຂັ້ນແຂວງ	ລະດັບຊາດ	ຂັ້ນແຂວງ	
ນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງ ຄວາມອາດ ສາມາດ	8	1	11	6	26
ການລົງທຶນໃສ່ ຊີວະນາໆພັນ ຊຸມຊົນ	-	17	-	-	17
ລວມ	8	18	11	6	43

ສາຍພົວພັນຂອງໂຄງການຍ່ອຍ ຂອງ ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປລາວ ໄລຍະທີ II ໃນການສະ ໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຊີວະ ນາໆພັນ ໄອຈີ ຂອງ ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ.

ເນື່ອງຈາກເປັນແຫຼ່ງກອງທຶນພາຍໃນທີ່ສຳຄັນ ສຳລັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊີວະນາໆ ພັນ ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະທີ II ໄດ້ມີພາລະບົດບາດສຳຄັນໃນການຈັດຕັ້ງ

³ ເບິ່ງ <https://laoepf.org.la/projects/lens-2-projects/>

ປະຕິບັດຫຼາຍເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ພາຍໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສປປ ລາວ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ:

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 11 [1.5.1] ແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ສຳຄັນແມ່ນເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ, ປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່ **ແລະ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 28 [5.1.2]** ກົນໄກດ້ານສະຖາບັນໄດ້ຮັບການເສີມສ້າງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການເສດຖະກິດທີ່ສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້) ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ແຂວງ ແລະ ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນໃສ່ຊີວະນາໆພັນຊຸມຊົນ ໄດ້ມີ 5 ໂຄງການທີ່ປະສິບຜົນສຳເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບການສ້າງຄວາມສາມາດ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ (PAs) ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ (PFs), ໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ (BLX), ຫົວພັນ (HP), ຫຼວງພະບາງ (LPB), ຊຽງຂວາງ (XK), ແລະ ຄຳມ່ວນ (KM). ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການໄດ້ຖືກກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຂະແໜງປ່າໄມ້ໃນແຕ່ລະແຂວງ. ພາຍໃຕ້ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ມີພະນັກງານຈາກອົງກອນຕ່າງໆຫຼາຍກ່ວາ 200 ຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ບຸລິມະສິດສຳລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ເຊິ່ງປະກອບມີການສຳມະນາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມຫຼາຍຄັ້ງ ເພື່ອສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານການອະນຸລັກ, ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ໃນການປົກປັກຮັກສາປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ. ໂຄງການຍັງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດຂອງອົງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ (DONRE) ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການວາງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

ໂຄງການຍ່ອຍອື່ນໆໃນລະດັບແຂວງທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ (PAFO) ປະກອບມີຫຼາຍໂຄງການລິເລີ່ມທີ່ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ: (1) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດນ້ຳມ່ວນ-ນ້ຳຍ້ອງເຂດຍອດນ້ຳມ່ວນ (NM-NG NPF) ໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ; (2) ການເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ສະໜັບສະໜູນປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການປົກປັກຮັກສາປ່າສະຫງວນດົງນາຕາດ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (DNT-PPA); (3) ການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນພູມິດ-ພູສັນເຂື່ອນ, ແຂວງວຽງຈັນ (PMPSK-PPA); (4) ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໃນປ່າປ້ອງກັນຂອງແຂວງ ນ້ຳອິນ-ພູຫີນເຫຼັກໄຟ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຊຸມຊົນ, ແຂວງຄຳມ່ວນ; (5) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຮ່ວມມືຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳຊຳ, ແຂວງຫົວພັນ; (6) ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຮ່ວມມືຄຸ້ມຄອງປ່າປ້ອງກັນ ພູພິງ-ພູຜາທູນ ແລະ ຕາດກວາງຊີ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ (7) ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຮ່ວມມືຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ພູສະບົດປຸ່ງຈອງ, ແຂວງຊຽງຂວາງ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 13 [1.5.3] ການສູນພັນຂອງສາຍພັນບຸລິມະສິດ ຢ່າງໜ້ອຍຫ້າສາຍພັນ (ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຈາກບັນຊີແດງຂອງລາວ) ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຈາກການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການອະນຸລັກໃນແຫຼ່ງກຳເນີດ ແລະ ນອກແຫຼ່ງກຳເນີດ.

ໂຄງການຍ່ອຍກ່ຽວກັບການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍກ່ຽວກັບສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳກຳລັງຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍກອງກວດກາປ່າໄມ້ແຂວງ (POFI) ຂອງແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ ແລະ ຫົວພັນ ພ້ອມທັງສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຄືອຂ່າຍການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ ຢູ່ລາວ

(LAO-WEN) ໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ P-WEN ແລະ D-WEN. ໂຄງການຍ່ອຍທັງໝົດນີ້ ໄດ້ລວມເອົາຫຼາກຫຼາຍກິດຈະກຳດ້ານການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມເຂົ້ານຳ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 23 [3.1.4]: ການປະສານງານລະຫວ່າງຊາດ/ພາກພື້ນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງເພື່ອເລັ່ງສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໂຄງການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ການປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນ້ຳ (WMPA) ເພື່ອຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເທີນ 2 ແລະ ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ (NNT) ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແມ່ນເພື່ອປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ຂອງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນ້ຳ ໂດຍການເສີມສ້າງການຮ່ວມມືແບບສອງຝ່າຍ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ, ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ. ການຮ່ວມມືຂ້າມພົມແດນນີ້ແມ່ນແນໃສ່ສິ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນຕາມແລວຊາຍແດນໃຫ້ໄດ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ຊ່ວຍປ້ອງກັນການລັກລອບລ່າສັດປ່າຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການຄ້າສັດປ່າຜິດກົດໝາຍໃນລະດັບພາກພື້ນ.

ມີ 5 ອົງປະກອບຍ່ອຍຂອງໂຄງການນີ້ ຄື 3 ການຄົ້ນຄ້ວາ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ. ພາຍໃຕ້ອົງປະກອບຍ່ອຍນີ້ ມັນມີແຜນງານສຳລັບ:

- ການອອກແບບການຕິດຕາມດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ;
- ການປະເມີນດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທີ່ວັດແທກລະດັບຄວາມຮັ່ງມີຂອງຊຸມຊົນ ພາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ, ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມເທິງບົກ ແລະ ການຕິດຕາມນົກ ໃນສີ່ຊຶງເຂດການຄົ້ນຄ້ວາຫຼັກ (1) ແຜນງານພືດຕະກູນໄມ້ໃບແຫຼມ (*Glyptostrobos pensilis*): (ດ້ວຍການປະສານງານກັບມະຫາວິ ທະຍາໄລຊານຟຣານຊິສໂກ, ມະຫາວິທະຍາໄລໂຄລໍາເບຍ ແລະ Royal Botanic Garden Edinburgh); (2) ການສຳຫຼວດຊ້າງ (ດ້ວຍການປະສານງານກັບມະຫາວິທະຍາໄລມິຊູຣີ ແລະ ບໍລິສັດ ໄຟຟ້າ ນ້ຳເທີນ); (3) ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ປະສານງານຮ່ວມກັບກຸ່ມປະຕິບັດງານຮັກສາເສົາລາ; (4) ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ດຳເນີນໂດຍໂຄງການອະນຸລັກ: ກ່ຽວກັບແຜນງານສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ, ແຜນງານ DNA ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ການຕິດຕາມການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້/ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ໃນປີ 2017 ໄດ້ມີການປະເມີນການສູນເສຍປ່າໄມ້ໃນພື້ນທີ່ຫຼາຍກ່ວາ 3,500 ກິໂລຕາແມັດ;
- ການຕິດຕາມກິດຈະກຳທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ສຳຄັນ ປະກອບມີ: ການຕິດຕັ້ງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືດ້ານການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານໂດຍນຳໃຊ້ລະບົບ SMART ແລະ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ລະບົບ SMART. SMART ແມ່ນເຄື່ອງມືຄຸ້ມຄອງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ອອກແບບເພື່ອວັດແທກ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ປັບປຸງຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງໜ່ວຍລາດຕະເວນບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າ ແລະ ກິດຈະກຳດ້ານການອະນຸລັກພາກສະໜາມ.

ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີການປະກອບສ່ວນຈາກການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ໂຄງການອະນຸລັກສັດປ່າ ເຊິ່ງບົດລາຍງານສະຖານະພາບຂອງການຄຸ້ມຄອງ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກຮ່າງຂຶ້ນ, ແຜນແມ່ບົດສຳລັບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການກະກຽມ, ບັນດາຄູ່ມືສຳລັບ 11 ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກກະກຽມ ແລະ ປຶກສາຫາລືພາຍໃນສະມາຊິກໜ່ວຍງານໂຄງການເຊັ່ນ: ການຮ່ວມມືໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການກຳນົດເຂດສຳລັບການອະນຸລັກ ແລະ ພັດທະນາໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການຕິດຕາມດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ແລະ ອື່ນໆ. ໄດ້ມີການສ້າງຂໍ້ມູນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ 3 ສະບັບ (ເຊປຽນ, ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ, ຫີນໜາມໜໍ່) ແລະ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານອື່ນໆຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຈາກສະຫວັນນະເຂດ ໄປເຖິງແຂວງໃນເຂດພາກໃຕ້ (ດົງຫົວສາວ, ເຊຊັບ, ດົງອຳພາມ

ແລະ ອື່ນໆ). ຊຸດຂໍ້ມູນຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດແມ່ນໄດ້ມີການກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຢ່າງເປັນລະບົບ, ລວມທັງຫຼາຍກິດຈະກຳທີ່ມີແຜນຕໍ່ເນື່ອງ ເຊັ່ນ: ຖານຂໍ້ມູນສຳລັບການຕິດຕາມການລົງທຶນໃນປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ NT25 [4.1.2]: ສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ມະຫາຊົນກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມງານເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງລວມມີກຸ່ມເປົ້າໝາຍຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດທັງໝົດ 24 ແຫ່ງ.

ໂຄງການຍ່ອຍດ້ານການກໍ່ສ້າງເຂດເລືອກຕັ້ງຂອງການບໍລິຫານດ້ານສາທາລະນະກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບັນຫາສັດປ່າ ໄດ້ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍພື້ນຖານໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງກົມປະຊາສຳພັນ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບເຂດພື້ນທີ່ ແລະ ສັດປ່າສະຫງວນໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດ ແລະ ຜູ້ມີສິດຕິດສິນດ້ານນະໂຍບາຍ. ແຜນງານຍ່ອຍນີ້ໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມສຳລັບພະນັກງານລັດຫຼັກແຫຼ່ງ ກ່ຽວກັບບັນຫາດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ການຄຸ້ມຄອງເນື້ອໃນຂອງເວັບໄຊ້ ໃນ 10 ແຂວງ, ຈັດຫັດສະນະສຶກສາ ແລະ ລົງຢ້ຽມຢາມເຂດຈຸດສຸມ ແລະ ຈັດພິມ 4 ຫົວຂໍ້ ກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນ, ສັດປ່າ ແລະ ການປະມົງທີ່ຈັດພິມໃນວາລະສານຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຂ່າວສານທາງວິທະຍຸ 3 ຄັ້ງ ແລະ ທາງໂທລະພາບ 4 ຄັ້ງ.

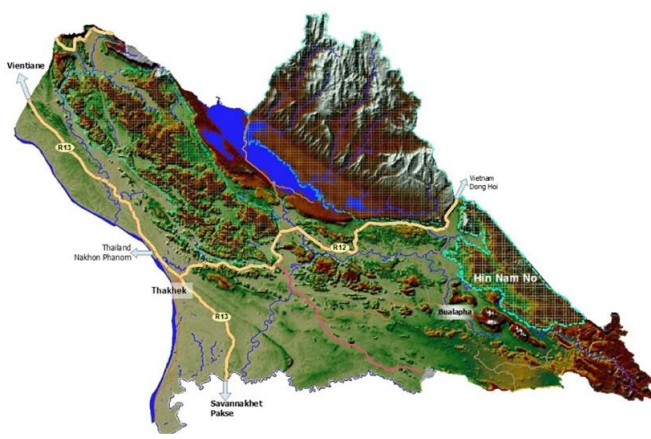
ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ NT26 [4.1.3]: ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ ແມ່ນລວມເຂົ້າໃນ ແຜນງານການສຶກສາແບບສາມັນ ແລະ ການສຶກສານອກລະບົບ.

ໂຄງການຍ່ອຍ: ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ ໂດຍ ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ໄດ້:

- ຈັດຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ 3 ຫຼັກສູດ ແລະ ຜະລິດປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ, ການຄຸ້ມຄອງສັດປ່າ, ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ. 576 ຄົນ (ຍິງ 164 ຄົນ) ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ໃນແຜນງານດັ່ງກ່າວ;
- ໃຫ້ໂອກາດແກ່ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາຕີ ເຊິ່ງມີນັກສຶກສາທັງໝົດ 7 ຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນ ແລະ ກຳລັງສຶກສາທີ່ປະເທດໄທ ແລະ ສປປ ລາວ;
- ຫຼັກສູດການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາຕີທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ສາຂາການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໂດຍກະຊວງສຶກສາ ແລະ ກິລາ (MOES) ແລະ ປະຈຸບັນນັກສຶກສາສາມາດລົງທະບຽນຮຽນສາຂາດັ່ງກ່າວກັບມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ນອກນີ້ຍັງໄດ້ພັດທະນາສາລະບານຫຼັກສູດຂອງ 39 ວິຊານຳອີກ.

ກໍລະນີສຶກສາ 3: ບົດສະເໜີໃນການຂຶ້ນບັນຊີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໝາມໜໍ່ ໃຫ້ເປັນແຫຼ່ງມໍລະດົກໂລກແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຄັ້ງທຳອິດ?

ຄຸນຄ່າສຳຄັນຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໝາມໜໍ່

ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໝາມໜໍ່ ຕັ້ງຢູ່ພາກກາງຂອງ ສປປລາວ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຫີນປູນອິນໂດຈີນພາກກາງເຊື້ອມຈອດ ກັບສາຍພູຫຼວງ (Annamite). ຕິດກັບຊາຍແດນ ຫວຽດນາມ ໃນເມືອງບົວລະພາ, ແຂວງຄຳມ່ວນ ເຊິ່ງກວມເອົາ ພື້ນທີ່ 82,000 ຮຕຂອງພູຫີນປູນຄາສທ໌ (karst) ເປັນຮອຍແບ່ງແຍກຂະໜາດໃຫຍ່ ເຊິ່ງເປັນແລວ ຕໍ່ເນື່ອງທີ່ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນໄປ ເຖິງປະເທດ ຫວຽດນາມ ຈົນເຊື່ອມຕໍ່ ຮອດເຂດມໍລະດົກໂລກ ຟິງງາ-ເກບັງ ຢູ່ຫວຽດນາມ. ໃນ

ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຫີນໜາມໜໍ່ ມີທັງໝົດ 11 ປະເພດຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ເຊິ່ງລວມມີ 7 ເຂດ ປ່າໄມ້, 2 ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ລານຫີນ (ຫຼື ປ່າໄມ້ບາງໆ, ກະແຈກກະຈາຍຕາມພູຫີນປູນ) ແລະ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເປັນຖ້ຳ. ເຂດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີປ່າໄມ້ປະມານ 31%, 20% ແມ່ນປ່າໄມ້ທີ່ຕົບໜາ. ເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ໃກ້ກັບຊາຍແດນລາວ-ຫວຽດນາມສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນເປັນພູ. ພູຊວງແມ່ນຈຸດສູງສຸດ(1492ແມັດ)ຂອງຂົງເຂດນີ້.

<http://www.hinnamno.org/index.php/la>

ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໜາມໜໍ່ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາວ່າ ມີຄຸນຄ່າສາກົນທີ່ໂດດເດັ່ນດ້ານວິວັດທະນາການ ຂອງ ພູມິທັດຫີນປູນທີ່ສັບຊ້ອນ ແລະ ງົດງາມ:

ປະຫວັດທາງທໍລະນີວິທະຍາຂອງຫີນທີ່ພື້ນອອກມາ ແມ່ນຍ້ອນເວລາກັບໄປໃນໄລຍະຕົ້ນ ຂອງຍຸກກຳເນີດສັດເລືອ ຄານ ແລະ ແມງໄມ້ຂະໜາດໃຫຍ່ (ຄາບອນນີເຟຣັສ/Carboniferous) (350 ລ້ານປີກ່ອນ), ພ້ອມກັບທໍລະນີ

<https://www.giz.de/en/downloads/giz2014-en-nss-news-exploring-cave-laos.pdf>

ສັນຖານວິທະຍາຫີນຄາສທ໌ ທີ່ພັດທະນາມາເຖິງ ປັດຈຸບັນ. ການກໍ່ໂຕຂອງ ແຂວງຄຳມ່ວນ, ການລຽງ ໂຕຂອງຫີນປູນໜາ 1,100 ແມັດ, ໄດ້ ກໍ່ໂຕ ຂຶ້ນໃນ ຊ່ວງຍຸກກາງ ຄາບອນນີເຟຣັສ (Carboniferous) ໄປຈົນເຖິງ ກ່ອນຍຸກເພີມຽນ (Permian). ວິວັດທະນາການ ຂອງການພັດທະນາ ພູມສັນຖານ ຂອງຫີນຄາສທ໌ແມ່ນເປັນຜົນ ຈາກ ປະຫວັດການ ປ່ຽນແປງພູມສັນຖານ ທີ່ສັບຊ້ອນ. ການກໍ່ໂຕຂອງ ສາຍພູອິນໂດ ໄຊນຽນ ໄດ້ເກີດ ຂຶ້ນໃນຊ່ວງກາງ ຍຸກ ໄທຣເອັສຊິກ (247 ລ້ານປີກ່ອນ). ການບົບອັດ, ຍົກໂຕ ແລະ ການກັດເຊາະຄັ້ງນີ້ ສົ່ງຜົນກະທົບຫຼາຍ

ແກ່ເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ເຮັດໃຫ້ທາດກາກບອນຈຳນວນຫຼາຍໄຫຼເຂົ້າສູ່ຕໍາແໜ່ງເຄິ່ງບົກ, ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ ເກີດຂະບວນການກາຍເປັນຫີນປູນທີ່ຖືກກັດເຊາະ (karstification). ຈາກນັ້ນຫີນຄາສທ໌ ໄດ້ຖືກທັບຖົມພາຍໃຕ້ ຂັ້ນຂອງຍຸກໄທຣເອັສຊິກ (Triassic), ຍຸກຈູລະສິກ (Jurassic) ແລະ ກ່ອນຍຸກເຊຕາຊຽສ (Cretaceous) ຫີນ ຊາຍ ແລະ ຫີນດິນດາກ. ການຍົກໂຕໃໝ່ ເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນໃນຍຸກພາລີໂອຈິນ (Paleogene) (65 ລ້ານປີກ່ອນ), ເຊິ່ງນຳ ໄປສູ່ການກັດເຊາະ ຂະໜາດໃຫຍ່. ເມື່ອຫີນປູນໄດ້ຖືກເຜີຍແຜ່ອອກອີກຄັ້ງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ວິວັດທະນາການຂອງຫີນ ຄາສທ໌ ກໍ່ໄດ້ມີການເລີ່ມຕົ້ນໃໝ່ຢ່າງແທ້ຈິງ. ທໍລະນີສັນຖານຫີນຄາສທ໌ ອິນໂດໄຊນຽນ ໄດ້ຖືກຂຸດຄົ້ນ ແລະ ພື້ນພູ ແລະ ມີບົດບາດສຳຄັນໃນວິວັດທະນາການຂອງຫີນຄາສທ໌ທີ່ທັນສະໄໝ.

<https://whc.unesco.org/en/tentativelists/6158/>.

ນ້ຳທີ່ມາຈາກແຫຼ່ງອື່ນຂອງແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງໄຟໄດ້ຕັດຜ່ານໃຕ້ດິນເປັນໄລຍະທາງ 7 ກມ ໂດຍຜ່ານຫີນຄາສທ໌ ທີ່ຖືວ່າ ເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຖ້ຳທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນໂລກ ທີ່ຍັງມີສາຍນ້ຳໄຫຼຜ່ານຖ້ຳຢູ່ໃນປະຈຸບັນ. ໂດຍສະເລ່ຍສາຍນ້ຳດັ່ງກ່າວ ກ້ວາງປະມານ 76 ແມັດ ແລະ ສູງ 53 ແມັດ, ເຊິ່ງມີຈຸດທີ່ກ້ວາງທີ່ສຸດປະມານ 200 ແມັດ ແລະ ຈຸດສູງສຸດປະມານ 120 ແມັດ. ນອກຈາກຂະໜາດຂອງໂພງຖ້ຳ, ຖ້ຳແຫ່ງນີ້ຍັງຖືກປະດັບປະດາດ້ວຍຫີນງອກ, ຫີນຍ້ອຍທີ່ສວຍງາມ ຂະໜາດໃຫຍ່ຈຳນວນຫຼາຍ, ຊັ້ນຫີນນ້ຳຍ້ອຍ, ໄຂ່ມຸກຖ້ຳ ແລະ ອ່າງໃນຖ້ຳ.

ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ສະໜັບສະໜູນຊີວະນາໆພັນໃນລະດັບສູງ, ປະກອບມີຫຼາຍສາຍພັນທີ່ຖືກ ຄຸກຄາມໃນທົ່ວໂລກ, ສາຍພັນສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ສາຍພັນສະເພາະຂອງຄາສທ໌:

ຫົນໜາມໜໍ່ປະກອບມີສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ 7 ສາຍພັນ, 5 ສາຍພັນ ຖືກຄຸກຄາມໃນລະດັບໂລກ. ຄ່າງຫ້າສີ (*Pygarix nemaus*) ແລະ ຖະນີແກ້ມຂາວພາກໃຕ້ (*Nomascus siki*) ແລະ ສາຍພັນທີ່ມີຄຸນສົມບັດພິເສດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນການອະນຸລັກ (flagship) ຂອງຫົນໜາມໜໍ່, ທັງຍັງມີຄ່າງດໍາ (*Trachypiecus hatinhensis*) ເຊິ່ງເປັນສັດທີ່ໃກ້ສູນພັນໃນລະດັບໂລກ. ຫົນໜາມໜໍ່ໄດ້ປົກປິດເຊື່ອງຊ້ອນເອົາຝູງຄ່າງທີ່ໃຫຍ່ ທີ່ສຸດ ແລະ ເປັນໜຶ່ງໃນຝູງປະຊາກອນສຸດທ້າຍທີ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່ໄດ້ ເຊິ່ງເປັນສອງສາຍພັນທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ. ສາຍພັນພິເສດອື່ນໆ ປະກອບມີ ນົກເງືອກ (*Bucerotidae*) 4 ສາຍພັນ, ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນບັນດານົກເງືອກຄໍແດງ (*Aceros nipalensis*), ເປັນສັດທີ່ຖືກຄຸກຄາມໃນລະດັບໂລກ. ໜູຫົນຂະຫຍຸ (*Laonastes aenigmamus*) ທີ່ມີໃນ ສະເພາະຖິ່ນຂອງເຂດພາກກາງຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງໄດ້ຂະຫຍາຍເຂົ້າໄປຍັງຊາຍແດນຫວຽດນາມເປັນຈໍານວນຫຼາຍ. ສາຍພັນດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກຮັບຮູ້ວ່າເປັນຕະກູນໃໝ່ຂອງສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ ໃນປີ 2005.

ບ້ານປະຊາຊົນປະມານ 22 ບ້ານ ເຊິ່ງມີປະຊາກອນປະມານ 8,000 ຄົນ (2014) ທີ່ອາໄສໃນເຂດອ້ອມຮອບເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນີ້, ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ, ເຊັ່ນ: ມະກໍອງ, ຕຣີ, ໂຍຍ, ຜູ້ໄທ, ກາລິງ, ຫວຽດຕິກແລະ ສາລັງ/ກຣີສ໌ (ກຸ່ມຊົນເຜົ່ານີ້ ມີພຽງ 28 ຄອບຄົວ) (2005).

ໄພຂົ່ມຂູ່ຕົ້ນຕໍ ຕໍ່ກັບຫົນໜາມໜໍ່:

(1) ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ພືນທີ່ເປັນເຊື້ອເພີງແບບບໍ່ຍືນຍົງ; (2) ການລ່າສັດ, ການໃສ່ແທ້ວ່າສັດ ແລະ ການຄ້າຂາຍສັດປ່າ; (3) ການລັກລອບລ່າສັດ, ຕັດໄມ້ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດທີ່ບໍ່ເຂັ້ມງວດ; ແລະ (4) ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດກໍາລັງສ້າງຄວາມກົດດັນໃຫ້ແກ່ ລະບົບນິເວດທີ່ບໍ່ອອບບາງຂອງຫົນໜາມໜໍ່.

ປະຫວັດການຄຸ້ມຄອງຫົນໜາມໜໍ່:

- 1993 ຫົນໜາມໜໍ່ໄດ້ຖືກປະກາດໃຫ້ເປັນເຂດອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຫຼື ເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈ ເປັນເອກະພາບກັນວ່າ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ໂດຍດໍາລັດເລກທີ 164 ຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ;
- 1995 ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທໍາມະຊາດໂລກ ໃຫ້ທຶນໃນການສໍາຫຼວດດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ;
- 1996 ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ ແລະ ກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ເຮັດການສໍາຫຼວດສັດປ່າ;
- 1996–1998 ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທໍາມະຊາດໂລກ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມອະນຸລັກລະຫວ່າງຊາຍແດນລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ, ເຂົ້າຮ່ວມການສໍາຫຼວດເຂດອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດຫົນໜາມໜໍ່ ລາວ-ຫວຽດ ໃນປີ 1998;
- 1999 ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທໍາມະຊາດໂລກ ເລີ່ມໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນບາງບ້ານ: ສະໜັບສະໜູນທຶນຈໍານວນໜຶ່ງແກ່ການພັດທະນາການດໍາລົງຊີວິດ ໃນປີ 2003;
- 2006 ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບທຶນຈາກໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ສປປລາວ ໂດຍຜ່ານກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານ ໃນການທົບທວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ;
- 2008 ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານລາວໃນການຍົກລະດັບຫົນໜາມໜໍ່ໃຫ້ເປັນອຸທິຍານແຫ່ງຊາດ;
- 2009 ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານລາວໃນການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມ;

- 2013 ເຖິງປັດຈຸບັນ ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໂດຍ: ກະຊວງການຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາທາງດ້ານ ເສດຖະກິດຂອງລັດຖະບານກາງເຢຍລະມັນ (BMZ) ຜ່ານໂຄງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນໍາໃຊ້ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ (ProFEB), ຮ່ວມກັບອົງການຮ່ວມມືເຢຍລະມັນ (GIZ) ບໍລິສັດຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ຈໍາກັດ. <https://www.giz.de/en/worldwide/33708.html>;
- 2016 ຫົນໜາມໜໍ່ ເປັນແຫ່ງທໍາອິດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງເປັນທາງການໃນບັນຊີລໍຖ້າ ເພື່ອອະນຸມັດໃຫ້ເປັນມໍລະດົກທາງທໍາມະຊາດຂອງໂລກ.

ສາຍພົວພັນຂອງຫົນໜາມໜໍ່ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ

ຂະບວນການພັດທະນາການສະເໜີລາຍຊື່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫົນໜາມໜໍ່ ໃຫ້ເປັນເຂດມໍລະດົກໂລກໄດ້ມີຈຸດເຊື່ອມໂຍງຫຼາຍຢ່າງ ໄປຍັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຂອງສປປລາວ ຄື:

NT11 [1.5.1]: ໄດ້ມີແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກອງທຶນສໍາຄັນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນ ຂອງແຂວງ, ປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່:

ການພັດທະນາປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫົນໜາມໜໍ່ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມ 2016–2020, ປະກອບດ້ວຍການສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມ, ການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມໂດຍກົດໝາຍ ແລະ ຄຸ້ມຄວບການພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ. ສິ່ງສໍາຄັນກໍຄືມັນແມ່ນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດແຫ່ງທໍາອິດ ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ອາໄສແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ໄດ້ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນີ້ ເຊິ່ງໄດ້ປະກອບສ່ວນ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບການຕັດສິນໃຈຕໍ່ກັບການນໍາໃຊ້ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຢ່າງຍືນຍົງ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງຫົນໜາມໜໍ່ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນ ແລະ ການຈໍາແນກການນໍາໃຊ້ ແລະ ເຂດພື້ນທີ່ອະນຸລັກແບບຍືນຍົງພາຍໃນຫົນໜາມໜໍ່ ເຊິ່ງປະກອບມີການຮັບຮູ້ເຖິງການປະກອບສ່ວນດ້ານທຶນຮອນທີ່ການທ່ອງທ່ຽວສາມາດໃຫ້ການປົກປ້ອງແກ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນແບບຍືນຍົງ.

ແຜນການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມ ປ່າສະຫງວນຫົນໜາມໜໍ່ 2016–2020, ແຜນດໍາເນີນງານສໍາລັບປີ 2018 ລວມມີຂະບວນການ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດສໍາລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ:

- ການພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານ (ຝຶກອົບຮົມ 1,075 ມື້) ແລະ ຊາວບ້ານ (ຝຶກອົບຮົມ 2,090 ມື້) 41 ໃນ 46 ຄວາມຕ້ອງການບຸລິມະສິດທີ່ໄດ້ຮັບການລະບຸ;
- ການພັດທະນາດ້ານອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມ ເຂົ້າສູ່ໜ່ວຍງານ ແລະ ພື້ນທີ່ການເຮັດວຽກ;
- ເພີ່ມການຄົ້ນຄ້ວາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຜ່ານບັນດານັກຄົ້ນຄ້ວາລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຊາວບ້ານ;
- ຊຸດເຄື່ອງມືຂໍ້ມູນປະກອບມີ ແຜນທີ່ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ສໍາລັບກິດຈະກໍາການທ່ອງທ່ຽວເຊັ່ນ: ຖໍ້ານໍ້າລອດເຊບັ້ງໄຟ (ແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງໄຟ ເຊິ່ງມີແຫຼ່ງກໍາເນີດຢູ່ລະຫວ່າງສາຍພູຫຼວງ (Annamite) ລະຫວ່າງສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ທີ່ໄຫຼຜ່ານອຸໂມງໃຫຍ່ໃຕ້ພູຫົນປູນຄາສທ໌ ຂອງຫົນໜາມໜໍ່ປະມານ 7 ກມ ແລະ ພື້ນອອກມາອີກຄັ້ງໃນໜອງນໍ້າໄສ ໃກ້ກັບບ້ານໜອງປົງ), ເປັນສາຍທາງຢ່າງຊົມທໍາມະຊາດ (ເທຣັກກິງ) ໃນຫົນໜາມໜໍ່, ມຸ່ເກຍພາສ໌ ແລະ ສາຍທາງໂຮຈິມິນ (Trekking, Mu Gia Pass ແລະ Ho Chi Minh Trail);

- ກິດຈະກຳສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາການດຳລົງຊີວິດກ່ຽວກັບ ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ການປູກພືດ ແລະ ການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງ.

NT13 [1.5.3]: ການສູນພັນຂອງສາຍພັນບຸລິມະສິດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ສາຍພັນ (ທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາຈາກບັນຊີແດງຂອງລາວ) ແມ່ນໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຜ່ານການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການອະນຸລັກໃນຖິ່ນກຳເກີດ ແລະ ນອກຖິ່ນກຳເກີດ:

ການພັດທະນາແຜນງານການຄຸ້ມຄອງສຳລັບຫີນໜາມໜ່ວຍປະກອບມີ ການນຳໃຊ້ບັນດາເຄື່ອງມືເຊັ່ນ ເຄື່ອງມືດ້ານການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານດ້ວຍລະບົບ SMART, ມາດຕະຖານແບບເປີດ, ການຄຸ້ມຄອງແບບດັດປັບປຸງ ແລະ ເຄື່ອງມືການຕິດຕາມຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຄຸ້ມຄອງ (METT) ເພື່ອສະໜອງການຕິດຕາມ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນທີ່ດີຂຶ້ນ. ເຄື່ອງມືດ້ານການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານດ້ວຍລະບົບ SMART ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອເພີ່ມຂີດຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ຜູ້ຄຸ້ມຄອງດ້ານການອະນຸລັກ ດ້ວຍຂໍ້ມູນທີ່ທັນເວລາ ແລະ ຖືກຕ້ອງ, ເພື່ອໃຫ້ທິດທາງແກ່ຍຸດທະສາດຂອງພວກເຂົາ ໃນລັກສະນະທີ່ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດ, ຮັບປະກັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການປົກຄອງທີ່ດີ ແລະ ຊຸກຍູ້ພະນັກງານ ແລະ ຊາວບ້ານ ສຳລັບຄວາມພະຍາຍາມໃນການອະນຸລັກໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ. ຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ສຳລັບການຄົ້ນຄ້ວາ, ແຜນທີ່ການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ, ການລາດຕະເວນ ແລະ ການຕິດຕາມສັດປ່າດ້ວຍເຄື່ອງມືຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານລະບົບ SMART.

NT17 [2.1.2]: NT17 [2.1.2]: ເຊື່ອມສານເອົາການວາງແຜນພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ (ISP) ໃຫ້ເປັນແນວທາງຫຼັກໃນການພັດທະນາບັນດາເຂດເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ ສຳລັບການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ.

ຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນສຳລັບຫີນໜາມໜ່ວຍ ໄດ້ຊ່ວຍປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ເພື່ອຈັດຕັ້ງການວາງແຜນພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ. ຕົວຢ່າງ, ຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນ ໄດ້ຖືກວິເຄາະ ເພື່ອວາງແຜນດ້ານການອະນຸລັກ ໂດຍນຳໃຊ້ພາບ 3 ມິຕິ ແລະ ເຕັກນິກການຈັດແບ່ງແບບເຄິ່ງອັດຕະໂນມັດ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີ ການນຳໃຊ້ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນດາວທຽມ Landsat 8, ຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ໄຟໄໝ້ຈາກ MODIS, Finnpap, ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ຖານຂໍ້ມູນຈາກກູໂກເອິດສ.

NT23 [3.1.4]: ການປະສານງານໃນລະດັບສາກົນ/ພາກພື້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການດັດປັບໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອເລັ່ງ ສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃນລະດັບລັດຖະມົນຕີລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ຖືກລົງນາມໃນປີ 2018 (ລັດຖະບານລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ລົງນາມໃນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈສະບັບໜຶ່ງ, ເຊິ່ງຮັບປະກັນການສະໜັບສະໜູນຢ່າງເຕັມທີ່ຂອງຫວຽດນາມ ໃນການສະເໜີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໜາມໜ່ວຍໃຫ້ເປັນມໍລະດົກໂລກ ລະຫວ່າງຊາຍແດນຮ່ວມກັນ ພື້ນທີ່ມໍລະດົກໂລກ ທາງທຳມະຊາດຟຶງງາ-ເກບັງຂອງ UNESCO ໃນແຂວງກວາງບິນ, ປະເທດຫວຽດນາມ. ທີ່ມີຊາຍແດນຮ່ວມກັນກັບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໜາມໜ່ວຍໃນແຂວງ ຄຳມ່ວນ ສປປ ລາວ.

ພາຍໃຕ້ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ລົງນາມໃນສະບັບໃໝ່ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ, ຫຼາຍຈຸດແມ່ນໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກທັງສອງປະເທດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສະເໜີຊື່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫີນໜາມໜ່ວຍໃຫ້ເປັນເຂດມໍລະດົກໂລກ, ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັບເຂດມໍລະດົກໂລກຟຶງງາ-ເກບັງ ໃນປະເທດຫວຽດນາມ.

ກໍລະນີສຶກສາ 4: ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໃນລະບົບນິເວດປ່າໂຄກ (Dry Dipterocarp Forest) ຂອງເຂດພາກໃຕ້ ສປປ ລາວ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກຮ່ວມກັບ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ, ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໃນລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ສັດປ່າ. ໂຄງການນີ້ແມ່ນແນໃສ່ ລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກໃນທ້າຍເມືອງຂອງສະຫວັນນະເຂດ ເຊິ່ງຖືກຮັບຮູ້ວ່າເປັນ ສະຖານທີ່ສຳຄັນຂອງຊາດ ແລະ ຂອງໂລກ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວເລີ່ມຕົ້ນໃນເດືອນພຶດສະພາ 2016 ແລະ ຄາດວ່າຈະ ດຳເນີນໄປເປັນເວລາ 6 ປີ ຈົນເຖິງ 2022. ງົບປະມານສຳລັບໂຄງການທັງໝົດແມ່ນ 12 ລ້ານໂດລາ ແລະ ການປະ ກອບສ່ວນຂອງລັດຖະບານທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນສົດ ມູນຄ່າ 14.2 ລ້ານໂດລາ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໃນເຂດ ພູມີປະເທດທີ່ເປັນປ່າໄມ້ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ເພື່ອຮັບປະກັນທີ່ຢູ່ອາໄສສຳຄັນຂອງສັດປ່າ, ອະນຸລັກ ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຮັກສາການສະໜອງການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດທີ່ຫຼາກຫຼາຍຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເຊິ່ງລວມມີການ ສະໜອງນ້ຳທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ການປ້ອງກັນໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການເກັບກັກ ແລະ ດູດຊັບທາດກາກບອນ. ໂຄງການດັ່ງ ກ່າວ ກວມເນື້ອທີ່ປະມານ 193,526 ເຮັກຕາ. ໃນນີ້ເນື້ອທີ່ 51.81% ເປັນປ່າໂຄກ, 10.83% ເປັນປ່າປະສົມ, 9.19% ເປັນໄມ້ພຸ່ມ ຫຼື ປ່າເລົ່າ ແລະ ທີ່ເຫຼືອແມ່ນດິນປະເພດອື່ນໆ (ທົ່ງນາ, ບຶງ, ພື້ນທີ່ກະສິກຳອື່ນໆ ແລະ ເຂດທີ່ດິນປູກ ສ້າງ).

ໂຄງການປະກອບມີສາມອົງປະກອບຕົ້ນຕໍ. ອົງປະກອບ 1: ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານນະໂຍບາຍສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເພີ່ມ ຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້, ອົງປະກອບ 2: ການສາທິດການຄຸ້ມຄອງ ພື້ນທີ່ ແບບຍືນຍົງ, ອົງປະກອບ 3: ການພັດທະນາ ແລະ ການສົ່ງເສີມຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຄ່າຕອບແທນ ແລະ ແຫຼ່ງການ ເງິນ.

ການອະນຸລັກຄຸນຄ່າຂອງປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງ

ການອະນຸລັກລະບົບນິເວດ ເຊັ່ນ: ປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ, ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນ ບ້ານຂອງສັດປ່າຫຼາຍຊະນິດ ແລະ ສັດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນຈຳນວນຫຼາຍ, ແຕ່ພວກມັນຍັງດູແລນ້ຳໃຕ້ດິນ ໂດຍການ

ດູດຊັບນ້ຳຝົນຜ່ານຮາກ ແລະ ໃບ, ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ທາດອາຍ ເຮືອນແກ້ວ ທັງຍັງເກັບກັກທາດ ກາກບອນທີ່ສຳຄັນ ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ. ນອກ ຈາກນີ້, ປ່າໄມ້ຍັງມີຄວາມສຳຄັນສຳ ລັບຊຸມຊົນ ເນື່ອງຈາກພວກມັນ

ເປັນແຫຼ່ງອາຫານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ເຊັ່ນ: ໝາກໄມ້, ເຫັດ ແລະ ແມງໄມ້⁴.

ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກວ່າ ພາກພື້ນນີ້ມີປະຊາກອນຂອງສາຍພັນສັດທ້ອງຖິ່ນທີ່ຢູ່ໃນການອະນຸລັກ ເຊັ່ນ: ໂອງ-ມັງ [Eld's Deer] (*Rucervus eldii*)/ (*Cervus eldii siamensis*). ໂອງ-ມັງແມ່ນສາຍພັນສັດທີ່ໃກ້ສູນພັນທີ່ພົບໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ກຳປູເຈຍ. ໃນ ສປປ ລາວ, ພວກມັນອາໄສຢູ່ເຂດປ່າໂຄກຂອງສະຫວັນນະເຂດ. ສາຍພັນນີ້ຖືກຄົ້ນພົບ

⁴ http://www.la.undp.org/content/lao_pdr/en/home/projects/Sustainable-Forest-and-Land-Management-in-the-Dry-Dipterocarp-Forest-Ecosystems-of-Southern-Lao-PDR/

ໂດຍອີງການອະນຸລັກສັດປ່າ ໃນປີ 2002. ໃນປີ 2004 ເຈົ້າແຂວງສະຫວັນນະເຂດໄດ້ກໍ່ຕັ້ງເຂດຮັກສາພັນສັດໂອງ-ມັງ ຈຳນວນ 93,000 ຮຕ.

ໃນປີ 2005 ຈຳນວນຂອງປະຊາກອນໂອງ-ມັງ ມີປະມານ 6-20 ໂຕ. ປະຊາກອນຂອງສາຍພັນນີ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີປະມານ 80 - 100 ໂຕ ໃນປະຈຸບັນ. ການເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ ແມ່ນເນື່ອງມາຈາກການປະກາດເປັນປ່າສະຫງວນ ແລະ ການປະສານງານລະຫວ່າງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ເຊັ່ນ ອົງການກອງທຶນ ອະນຸລັກທຳມະຊາດ ໂລກຮ່ວມກັບລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ (ກົມປ່າໄມ້, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ແລະ ຫ້ອງ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ). ພາກສ່ວນສຳຄັນຂອງຜົນສຳເລັດນີ້ ແມ່ນແຜນງານເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໜ່ວຍງານອະນຸລັກຂັ້ນບ້ານ. ແຕ່ປີ 2008 ເຖິງ 2010 ມີ 3 ໜ່ວຍງານອະນຸລັກບ້ານ ແລະ ໄດ້ເພີ່ມເປັນ 7 ໜ່ວຍງານ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2010. ກິດຈະກຳຕ່າງໆປະກອບມີ ການລາດຕະເວນເຂດສຳຄັນ, ການກຳນົດເຂດຊາຍແດນ, ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ມວນຊົນ, ການກໍ່ສ້າງບ່ອນເກັບນ້ຳໃນເຂດສຳຄັນ, ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຕິດຕາມ ປະຊາກອນໂອງ-ມັງ⁵.

ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນໃນຂົງເຂດໂຄງການ:

ນອກເຂດຮັກສາພັນສັດໂອງ-ມັງ ມັນມີຄວາມກົດດັນຫຼາຍຕໍ່ກັບທີ່ດິນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງປ່າ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ເຊິ່ງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ. ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບປ່າໂຄກ ແມ່ນມາຈາກການຫັນ ປ່ຽນທີ່ດິນ ເພື່ອເຮັດການກະສິກຳ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຫັນປ່ຽນແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບບໍ່ຍືນຍົງ ແມ່ນເກີດຈາກການວາງແຜນທີ່ບໍ່ດີ. ຫຼາຍຄັ້ງທີ່ຊຸມຊົນໄດ້ບຸກລຸກປ່າໄມ້, ຈຸດປ່າເພື່ອເຮັດທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ. ໂດຍການກະທຳເຫຼົ່ານີ້, ພື້ນທີ່ ທີ່ໂອງ-ມັງອາໄສຢູ່ຢ່າງອິດສະຫຼະ ແລະ ແຜ່ຂະຫຍາຍພັນໄດ້ຫຼຸດລົງ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຈຳນວນໂອງ-ມັງຫຼຸດລົງໃນທີ່ສຸດ.

ໄພຂົ່ມຂູ່ຕົ້ນຕໍອື່ນໆ ຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນຂອງພາກພື້ນ ແມ່ນມາຈາກການຕັດໄມ້ເປັນຈຳນວນຫຼາຍໃນຫຼາຍທິດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ. ການຕັດໄມ້ເຊັ່ນດຽວກັບການລ່າສັດຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ບໍ່ຍືນຍົງໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມກົດດັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນແກ່ຊີວະນາໆພັນທີ່ອຸດົມສົມບູນຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ປະຊາກອນຂອງໂອງ-ມັງ ແລະ ສາຍພັນສັດທີ່ໃກ້ສູນພັນອື່ນໆໃນເຂດເຫຼົ່ານັ້ນ ເຊັ່ນ: ຄ່າງເທົາ ແລະ ຊ້າງອາຊີ.

ສາຍພົວພັນຂອງໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ ໃນລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກແບບຍືນຍົງຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງສປປລາວ ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ:

NT11 [1.5.1]: ໄດ້ມີແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນ ຂອງແຂວງ, ປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່.

⁵ http://www.wwf.org.la/projects/elds_deer/

ໂຄງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງໃນລະບົບ ນິເວດຂອງປ່າໂຄກ ຢູ່ພາກ ໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ມີຫຼາຍ ກິດຈະກຳທີ່ສຳຄັນ ໃນການ ຊ່ວຍເຫຼືອ ສປປ ລາວ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະ-

ສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.

ການຄຸ້ມຄອງການອະນຸລັກ

- ໄດ້ສ້າງສູນອະນຸລັກ ແລະ ຮຽນຮູ້ໂອ-ມັງ (Eco-center) ແລະ ທີ່ພັກສຳລັບ ຜູ້ມາຢ້ຽມຢາມ ໃນປ່າ ໂຄກ. ໃນສູນນິເວດແຫ່ງນີ້ ຊາວບ້ານທ້ອງຖິ່ນໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ໄດ້ຮັບການເບິ່ງແຍງດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່ທີ່ເໝາະສົມ;
- ຈັດຕັ້ງໜ່ວຍອະນຸລັກປ່າໄມ້ໃຫ້ແກ່ 15 ບ້ານ ເຊິ່ງມີສະມາຊິກປະມານ 101 ຄົນ (ຍິງ 11 ຄົນ). ສ້າງແລວສຳ ຫຼວດຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ຈຳນວນ 8 ແລວ ເພື່ອລາດຕະເວນໃນ 4 ເມືອງ. 3 ບ້ານເປົ້າໝາຍດັ່ງເດີມໄດ້ຈັດຕັ້ງການ ລາດຕະເວນໃນເຂດສຳຄັນ;
- ຈັດການປະເມີນຜົນຊີວະນາໆພັນໃນເຂດໂຄງການ: ທັງໝົດມີ 647 ຊະນິດພັນ: ພືດ (ຕົ້ນໄມ້) 126 ຊະນິດພັນ, ນົກ 278 ຊະນິດພັນ, ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ 67 ຊະນິດພັນ, ສັດເລືອຄານ 47 ຊະນິດພັນ, ສັດ ເຄິ່ງປົກເຄິ່ງນ້ຳ 38 ຊະນິດພັນ, ປາ 91 ຊະນິດພັນ;
- ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການວາງແຜນປ່າໄມ້ບ້ານ ໃນ 16 ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງທ້າຍເມືອງ;
- ການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບກິດໜາຍ ແລະ ກິດລະບຽບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສຳລັບບ້ານເປົ້າໝາຍ;
- ການວາງແຜນ ແລະ ການປົກສາຫາລື ເພື່ອຍົກລະດັບເຂດຮັກສາພັນສັດໂອ-ມັງຂັ້ນແຂວງໃຫ້ເປັນປ່າ ສະຫງວນແຫ່ງຊາດແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນດຳເນີນງານ. ໄດ້ມີແຜນຂະຫຍາຍເຂດຮັກສາພັນສັດໂອ-ມັງ ຈາກ 93,000 ຮຕ ເປັນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໂອ-ມັງ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ 140,809 ຮຕ (ເນື້ອທີ່ປະກອບມີ 55.39% ເປັນປ່າໂຄກ, 11.11% ເປັນປ່າປະສົມ, 8.1% ເປັນປ່າໄມ້ຝຸ່ມ ຫຼື ປ່າເລົ່າ).

ການຟື້ນຟູປ່າ:

ໄດ້ສ້າງສວນກ້າເບ້ຍໄມ້ ແລະ ປູກໄມ້, ກຳນົດເຂດສຳລັບການຟື້ນຟູແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທຳມະຊາດຂອງທ້າຍເມືອງເປົ້າໝາຍ ຈຳນວນ 3,339 ຮຕ ໃນປີ 2017, ພ້ອມທັງປະເມີນພັນໄມ້ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ປູກໄມ້ ໃນເນື້ອທີ່ 13 ຮຕ ແລະ ສະ ໜອງເບ້ຍໄມ້ສຳລັບທ້າຍເມືອງເປົ້າໝາຍ ປະມານ 18,000 ເບ້ຍ.

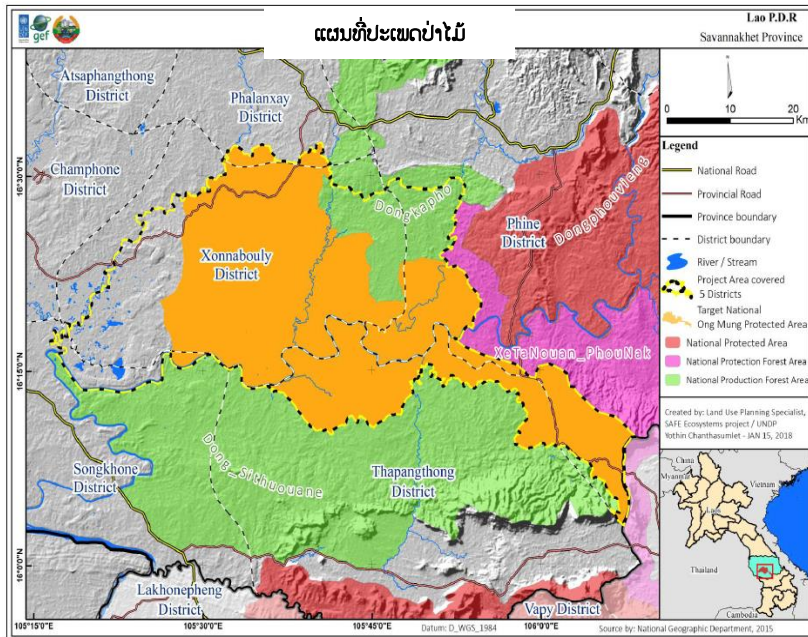
ການວາງແຜນດ້ານການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ:

ຈັດຕັ້ງການປະເມີນຜົນດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ບ້ານທີ່ສາມາດເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ ຈຳນວນ 10 ບ້ານ. ສຳຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຜົນ 11 ເສັ້ນທາງການທ່ອງທ່ຽວປ່າ.

ສະໜອງກິດຈະກຳການດຳລົງຊີບແບບຍືນຍົງ ຈຳນວນ 16 ບ້ານ:

ໄດ້ພັດທະນາ 11 ກິດຈະກຳຫຼັກ ເຊິ່ງແນໃສ່ສະໜັບສະໜູນບ້ານເປົ້າໝາຍ ເຊັ່ນ: ກອງທຶນພັດທະນາບ້ານ, ການຄຸ້ມ ຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ, ການລ້ຽງສັດ, ການປູກພືດ ແລະ ການປະມົງແບບປະສົມປະສານ, ການຜະລິດ ເຄື່ອງຫັດຖະກຳ ເຊັ່ນ: ການຕຳຜ້າ, ລວມທັງການສະໜອງນ້ຳສະອາດ, ສຸຂະອະນາໄມ ແລະ ອື່ນໆ.

NT17 [2.1.2]: ເຊື່ອມສານເອົາການວາງແຜນພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ (ISP) ໃຫ້ເປັນແນວທາງຕົ້ນຕໍໃນການພັດທະນາເຂດພື້ນທີ່ເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ:

ການພັດທະນາແຜນງານຄຸ້ມຄອງສໍາລັບໂຄງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກແບບຍືນຍົງຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງສປປ ລາວ ເຊິ່ງປະກອບມີການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືຫຼາຍຢ່າງ ໃນນັ້ນລວມມີເຄື່ອງມືການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານດ້ວຍລະບົບ SMART, ເພື່ອການຕິດຕາມ ແລະ ການປັບປຸງສາຊີວະນາໆພັນທີ່ດີຂຶ້ນ. ເຄື່ອງມືການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານລະບົບ SMART ຖືກນໍາ

ໃຊ້ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຄຸ້ມຄອງດ້ານການອະນຸລັກມີຂໍ້ມູນທີ່ກົງເວລາ ແລະ ຖືກຕ້ອງ, ເປັນແນວທາງໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດຂອງຕົນໃນລັກສະນະທີ່ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດ, ຮັບປະກັນຄວາມຜິດຊອບ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ພະນັກງານ ແລະ ຊາວບ້ານ ໃຫ້ພະຍາຍາມອະນຸລັກໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ. ຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການຄົ້ນຄ້ວາ, ສ້າງແຜນທີ່ການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ, ການລາດຕະເວນ ແລະ ການຕິດຕາມສັດປ່າດ້ວຍເຄື່ອງມືຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານດ້ວຍລະບົບ SMART.

ຂະບວນການວາງແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນສໍາລັບໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ດິນໃນລະບົບນິເວດ ຂອງປ່າໂຄກແບບຍືນຍົງຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງ ສປປລາວ ໄດ້ຊ່ວຍປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດຂອງສປປ ລາວ ເພື່ອການວາງແຜນພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ. ຕົວຢ່າງ: ຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນ ໄດ້ຖືກວິເຄາະເພື່ອວາງແຜນດ້ານການອະນຸລັກ ເຊິ່ງລວມມີການນໍາໃຊ້ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດາວທຽມ Landsat 8, ສໍາລັບການປະເມີນດ້ານປ່າໄມ້.

ກໍລະນີສຶກສາ 5: ມາດຕະການ ແລະ ການດໍາເນີນງານພາຍໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ.

ຄວາມສໍາຄັນຂອງປ່າໄມ້ຂອງ ສປປ ລາວ:

ໃນການສົມທຽບກັບຫຼາຍປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີອັດຕາສ່ວນການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ສູງ. ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ທີ່ສູງນີ້ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ໝາຍຄວາມວ່າມັນມີຄຸນຄ່າທີ່ສໍາຄັນດ້ານຊີວະນາໆພັນທາງປ່າໄມ້ ແລະ ການອະນຸລັກ. ປ່າໄມ້ປະສົມແມ່ນກວມເອົາຫຼາຍທີ່ສຸດ, ປ່າໄມ້ປະເພດອື່ນປະກອບມີ: ປ່າໂຄກ, ປ່າດົງດິບແຫ້ງແລ້ງ, ປ່າແປກ ແລະ ປ່າໄມ້ໃບແຫຼມ ປະສົມ ປ່າໄມ້ໃບກວ້າງ. ປ່າໄມ້ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສອື່ນໆຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່ສໍາຄັນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ອິນໂດ-ພະມ້າ⁶. ພື້ນທີ່ສໍາຄັນດ້ານຊີວະນາໆພັນອິນໂດ-ພະມ້າ ແມ່ນໜຶ່ງໃນເຂດພາກພື້ນທີ່ ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດທາງຊີວະພາບຂອງໂລກ

⁶ <https://www.cepf.net/our-work/biodiversity-hotspots/indo-burma>

ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງປະເທດລາວແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນດ້ານການອະນຸລັກຂອງໂລກ. ປ່າໄມ້ແມ່ນລະບົບນິເວດທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຊະນິດພັນທີ່ຫຼາຍທີ່ສຸດໃນພື້ນທີ່ສໍາຄັນດັ່ງກ່າວ ແລະ ພາກພື້ນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນສູງດ້ານຊະນິດພັນພືດພືດເສດ (Davis *et al.* 1995). ພື້ນທີ່ສໍາຄັນດັ່ງກ່າວນີ້ ຖືກຈັດໃຫ້ຢູ່ໃນອັນດັບທີ 10 ຂອງພື້ນທີ່ສໍາຄັນທັງໝົດ ທີ່ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແທນໄດ້ (ການວັດແທກຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນທີ່ບໍ່ສາມາດພົບໄດ້ໃນສະຖານທີ່ໃດອີກແລ້ວ) ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງພາກພື້ນດັ່ງກ່າວໄດ້ເປັນແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສໃຫ້ແກ່ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມສະເພາະຖິ່ນຈໍານວນຫຼາຍ ເຊິ່ງຫຼາຍກ່ວາ 20 ຊະນິດພັນແມ່ນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃນນັ້ນ 14 ຊະນິດພັນແມ່ນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາວ່າ ເປັນສັດທີ່ກໍາລັງຖືກໄພຂົ່ມຂູ່ໃນລະດັບໂລກ. ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ປ່າໄມ້ຂອງສາຍພູ ຫຼວງໃນເຂດພາກຕາເວັນຕົກຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຈຸດສູນກາງສໍາຄັນຂອງຄວາມເປັນສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ໜຶ່ງໃນເຂດພາກພື້ນນິເວດທີ່ຖືກຄັດເລືອກໂດຍອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທໍາມະຊາດໂລກ ໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຂດພາກພື້ນນິເວດໂລກ 200 (Global 200 ecoregions) ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ ຕໍ່ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຂອງໂລກ⁷.

ປ່າໄມ້ຂອງ ສປປ ລາວ ບໍ່ພຽງແຕ່ສໍາຄັນສໍາລັບການອະນຸລັກ ແຕ່ມັນຍັງສໍາຄັນຕໍ່ກັບການດໍາລົງຊີວິດໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດຂອງປະຊາກອນຊົນນະບົດພາຍໃນປະເທດ. ປະມານ 80% ຂອງປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ອີງໃສ່ປ່າໄມ້ ເພື່ອນໍາໃຊ້ໄມ້, ອາຫານ, ພືນ, ເສັ້ນໄຍ, ທີ່ພັກອາໄສ, ຢາປົວພະຍາດ, ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງ, ແລະ ການປົກປ້ອງດ້ານຈິດວິນຍານ⁸. ນອກຈາກນີ້, ຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ແມ່ນໄມ້, ລວມມີແມງໄມ້ທີ່ກິນໄດ້ ເຊິ່ງສ້າງລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນໄດ້ເຖິງ 60% ຂອງລາຍຮັບຂອງປະຊາຊົນໃນຊົນນະບົດ⁹. ທະນາຄານໂລກໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ປ່າໄມ້ໄດ້ປະກອບສ່ວນປະມານ 7–10% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ແລະ 15–20% ຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ແມ່ນກະສິກໍາ. ຄົວເຮືອນໃນຊົນນະບົດແມ່ນອີງໃສ່ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ການຄ້າ. ຊີວະນາໆພັນ ສປປ ລາວ: ການປະເມີນເສດຖະກິດໄດ້ລາຍງານວ່າ, ໃນເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບການບັນທຶກ ປ່າໄມ້ກວມເອົາ 11.6 ລ້ານເຮັກຕາ, ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນທ້ອງຖິ່ນແມ່ນມີມູນຄ່າ 159.87 ລ້ານໂດລາ ຕໍ່ປີ ຫຼື 14 ໂດລາ/ຮຕ ສໍາລັບການດໍາລົງຊີບຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ 25.65 ລ້ານໂດລາ ຫຼື 2.2 ໂດລາ/ຮຕ ສໍາລັບລາຍຮັບຄົວເຮືອນ (ສະເລ່ຍປະມານ 36 ໂດລາ ຕໍ່ຄົວເຮືອນ).

ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກັບການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນາໆພັນປ່າໄມ້

ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເນື່ອງຈາກສັດສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພູມິປະເທດທີ່ເປັນພູສູງ, ມີປະຊາກອນໜ້ອຍ ແລະ ມີອັດຕາການທໍາລາຍຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ຕໍ່າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຕັ້ງແຕ່ກາງສັດຕະວັດທີ 20 ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການເປີດພື້ນທີ່ປ່າຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ. ໃນຊຸມປີ 1940, ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າມີການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ປະມານ 70% (17 ລ້ານ ຮຕ) ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງປະເທດ ທີ່ມີ 23 ລ້ານເຮັກຕາ. ການວິເຄາະທີ່ຜ່ານມາຈາກຂະແໜງຊັບສິນ ແລະ ການວາງແຜນປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ (FIPD) ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ປ່າໄມ້ປີ 2005 ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 61% ແລະ ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ປີ 2015 ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 58%. ອັດຕາຂອງ ການສູນເສຍປ່າໄມ້ ຈາກປີ 2005 ຫາ 2015 ແມ່ນປະມານ 3.1% (ປະມານ 735,000 ຮຕ), ໃນຊ່ວງເວລາດຽວກັນ, ທີ່ດິນກະສິກໍາໄດ້ຂະຫຍາຍອອກປະມານ 2.1%.

⁷ ພື້ນທີ່ບຸລິມະສິດຂະໜາດໃຫຍ່ຂອງການລວມອົງປະກອບດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ ສໍາລັບການອະນຸລັກທີ່ໂດດເດັ່ນທີ່ສຸດ ແລະ ເປັນຕົວແທນຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງໂລກ. <http://www.biodiversitya-z.org/content/global-200-ecoregions>
⁸ Ketphanh S., Foppes J., et al. 2012. ການປະເມີນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງການບໍລິການລະບົບນິເວດປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງໃນ ສປປ ລາວ: ບົດຮຽນພື້ນຖານທີ່ຖອດຖອນໄດ້. ບົດສະເໜີແກ່ FIP ການກໍານົດຂອບເຂດພາລະກິດ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ກົມປ່າໄມ້
⁹ <http://www.fao.org/Lao PDR/fao-in-Lao PDR/Lao PDR-at-a-glance/en/>

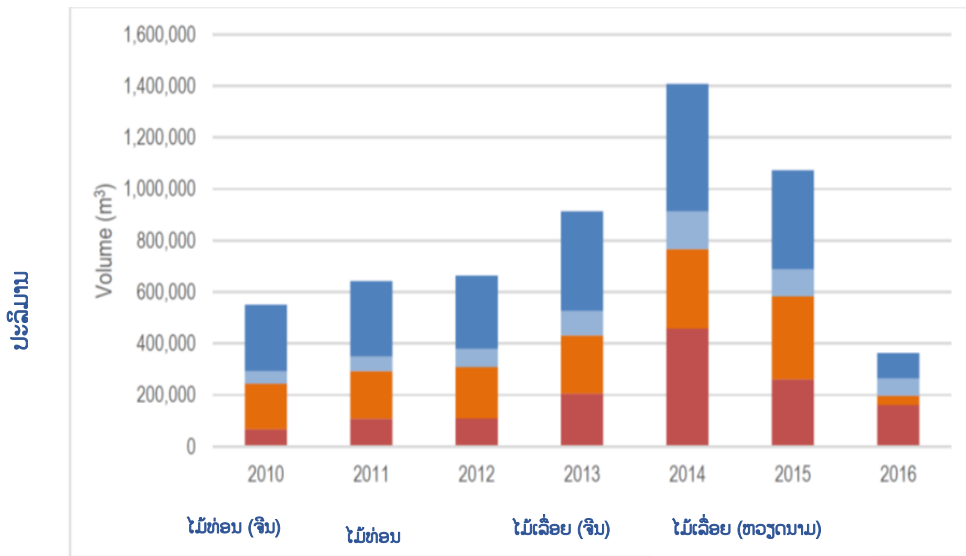
ຂໍ້ຄວນລະວັງທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງນຳໄປໃຊ້ ຕໍ່ກັບການສົມທຽບປະຫວັດຂອງການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ການສູນເສຍປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຕ້ອງໄດ້ມີຂໍ້ຄວນລະວັງໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງປະຫວັດສາດກ່ຽວກັບການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ, ເນື່ອງຈາກການຄາດຄະເນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ແມ່ນບັນຫາສຳຄັນ ເນື່ອງຈາກໂຕເລກແມ່ນຂຶ້ນກັບ ທັງວິທີການທີ່ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ນິຍາມຂອງປ່າໄມ້. ໂດຍສະເພາະການວິເຄາະແບບສາກົນອາດນຳໃຊ້ນິຍາມຂອງປ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບປະເທດ ເຊັ່ນ ສປປ ລາວ. ຕົວຢ່າງການປະເມີນຜົນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໂລກຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງ ສະຫະປະຊາຊາດ (FAO), ໄດ້ນຳໃຊ້ນິຍາມປ່າໄມ້ຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ ລະດັບ 10% ຂອງການປົກຫຸ້ມເຮືອນຍອດ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຂດພື້ນທີ່ປ່າໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2015 ປະມານ 18.8 ລ້ານ ເຮັກຕາ ແລະ 81.3% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ຫຼາຍກ່ວາ 5 ລ້ານເຮັກຕາ ເຊິ່ງສູງກ່ວາໂຕເລກທີ່ນຳໃຊ້ 20% ຂອງຊັ້ນປົກຄຸມເຮືອນຍອດ ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້ຂອງລາວ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 2 ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ໂຕເລກ ຈາກກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີການປະເມີນການປົກຫຸ້ມ ຂອງປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ ປະມານ 46.7% ໃນປີ 2015, 12% ເຊິ່ງຕໍ່າກ່ວາໂຕເລກ ຈາກກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້.

ຄຽງຄູ່ກັບການຫຼຸດລົງຂອງການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ ຄຸນນະພາບປ່າໄມ້ກໍຫຼຸດລົງເຊັ່ນກັນ. ອີງຕາມກົມປ່າໄມ້, ຕົວຢ່າງຂໍ້ມູນຄວາມຕຶບໜາປ່າໄມ້ຈາກກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ (ໂດຍມີການປົກຄຸມຂອງເຮືອນຍອດປ່າໄມ້ຫຼາຍກ່ວາ 70%) ຫຼຸດລົງຈາກ 3.2 ລ້ານເຮັກຕາ ໃນປີ 1992 ເປັນ 840,000 ຮຕ ໃນປີ 2012. ໃນເວລາດຽວກັນ ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຖືກປ່ຽນແປງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 16% ເປັນ 24.5% ຂອງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດ ໃນຫຼາຍທິດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ, ການຕັດແຍກພື້ນທີ່ຂອງປ່າໄມ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ກາຍເປັນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍ (ໜ້ອຍກ່ວາ 10 ຮຕ) ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 0.9% ໄປເປັນ 6.7% ຂອງພື້ນທີ່ປ່າທັງໝົດລະຫວ່າງປີ 1992 ແລະ 2005. ພື້ນທີ່ປ່າຂະໜາດໃຫຍ່ (ໃຫຍ່ກ່ວາ 1,000 ຮຕ) ໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 88% ເປັນ 54%. (Lestrelin et al, 2013).

ສາເຫດຫຼັກຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແມ່ນການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເຊິ່ງປ່າໄມ້ໄດ້ຖືກຫັນປ່ຽນໄປເປັນພື້ນທີ່ກະສິກຳ, ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ສວນປູກຕ່າງໆ. ສາເຫດຫຼັກທີ່ເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມແມ່ນການຕັດໄມ້ທີ່ຜິດກົດໝາຍ, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ແລະ ການເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ. ສາເຫດຍ່ອຍທີ່ສຳຄັນແມ່ນຄວາມທຸກຍາກ, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ບໍ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ບໍ່ເຄັ່ງຄັດ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ຈຳກັດ ເຊັ່ນດຽວກັບກົດໝາຍທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ, ຂັດແຍ່ງກັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໄມ້ທ່ອນ, ຢາງພາລາອາຫານ, ໄຟຟ້າ ແລະ ແຮ່ທາດຕ່າງໆ ຈາກສາກົນ.

ໃນ ສປປ ລາວ ການຕັດໄມ້ຜິດກົດໝາຍແມ່ນໂຕຂັບເຄື່ອນຫຼັກທີ່ເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ ແລະ ເປັນໜຶ່ງໃນຄວາມທ້າທາຍທີ່ກົດດັນທີ່ສຸດ ເມື່ອກ້າວໄປສູ່ວຽກງານປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ

ແຜນວາດ 1: ປະລິມານການນຳເຂົ້າໄມ້ທ່ອນ ແລະ ໄມ້ເລື້ອຍລາວ ຂອງຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ, 2010-2016

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສະຖິຕິອາກອນຫວຽດນາມ ແລະ ອາກອນຈີນ, ລວມໂດຍ ທ່າອ່ຽງປ່າໄມ້

ການປະເມີນຜົນເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ລາວກຳລັງມີການຂະຫຍາຍຕົວແບບທະວີຄຸນ ຕັ້ງແຕ່ທ້າຍຊຸມປີ 2000. ແຕ່ 2010 ຫາ 2014 ປະລິມານການສົ່ງອອກໄມ້ໄປສອງປະເທດຄື ຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມ ແມ່ນກວມເອົາ 87% ຂອງການສົ່ງອອກທັງໝົດ ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນເປັນສອງເທົ່າຈາກ <600,000 ມ³ ເປັນ 1,400,000 ມ³ (ແຜນວາດ 1).

ການດຳເນີນງານພາຍໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອແກ້ໄຂການສູນເສຍ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້

ໃນປີ 2005, ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົາຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຈົນເຖິງປີ 2020 ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍທີ່ສູງຫຼາຍ ສຳລັບການເພີ່ມການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້. ໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 1 ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນໃນການເພີ່ມການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 65% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດພາຍໃນປີ 2015 ແລະ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ໄດ້ຕັ້ງເປົ້າໝາຍໄວ້ທີ່ 70% ພາຍໃນປີ 2020. 9 ແຜນງານຫຼັກຂອງການດຳເນີນງານຈຶ່ງໄດ້ຖືກສະເໜີຂຶ້ນມາ ພາຍໃຕ້ຍຸດທະສາດນີ້: (1) ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້; (2) ຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້; (3) ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ; (4) ການພັດທະນາສວນປູກໄມ້; (5) ແຜນການຂຸດຄົ້ນ/ການຕັດໄມ້ ແລະ ຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆ; (6) ອຸດສະຫະກຳປຸງແຕ່ງໄມ້; (7) ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ; (8) ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ; (9) ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ.

ເຖິງວ່າຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ຈະຖືກພັດທະນາຂຶ້ນຕັ້ງແຕ່ປີ 2005 ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ກ່ອນໜ້ານີ້ ແຕ່ການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ ຍັງຄົງເກີດຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ແຜນວາດ 1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການສົ່ງອອກ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໄມ້ທ່ອນ ຈີນເຖິງປີ 2014 ແລະ ຍັງຄົງສູງຂຶ້ນໃນປີ 2015 ແຕ່ຫຼຸດລົງຢ່າງໄວວາໃນປີ 2016. ຈາກຕົ້ນປີ 2016 ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເພີ່ມການຈັດຕັ້ງມາດຕະການ ເພື່ອຕ້ານກັບການຕັດໄມ້ ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນ ແລະ ການສູນເສຍປ່າໄມ້. ໃນຕົ້ນປີ 2016 ພາຍຫຼັງຄວາມຄືບໜ້າທີ່ ລ່າຊ້າຂອງການຫຼຸດ ຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ, ສປປ ລາວ ໄດ້ກະກຽມບົດສະເໜີ ເພື່ອ

ຮັບການເບີກຈ່າຍສໍາລັບຜົນການປະຕິບັດງານ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຍອມຮັບເຂົ້າໃນກອງທຶນ ກາກບອນຂອງການ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ສປປ ລາວ.

ການຕອບສະໜອງຕໍ່ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ທີ່ສູງຂຶ້ນຈາກປ່າໄມ້ ສປປລາວ ໃນເດືອນ ພຶດສະພາ 2016, ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄໍາສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ (ນຍ 15), ພ້ອມກັບ ພັນທະ ອື່ນໆ ເຊິ່ງແນໃສ່ຄວບຄຸມອັດຕາການທໍາລາຍປ່າໄມ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສົ່ງເສີມອຸດສາຫະກໍາ ປຸງແຕ່ງໄມ້ຢູ່ ພາຍໃນ ຂອງ ສປປ ລາວ ເອງ ໂດຍການເກືອດຫ້າມການສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນ ແລະ ໄມ້ເລື້ອຍທັງໝົດ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນ ປະຕິບັດ ຕາມແຈ້ງການທີ່ວາງອອກໃນເດືອນສິງຫາ ປີ 2015 (ເລກທີ 1360) ເຊິ່ງໄດ້ມີການຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມີ ການສົ່ງອອກໄມ້ ທ່ອນ. ຄໍາສັ່ງນາຍົກເລກທີ 15 ບໍ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການ ສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນ ແລະ ໄມ້ເລື້ອຍ ແຕ່ໃຫ້ສົ່ງອອກ ສະເພາະຜະລິດຕະພັນແປຮູບທີ່ໄດ້ເພີ່ມມູນຄ່າແລ້ວ. ຕັ້ງແຕ່ມີຄໍາສັ່ງເກືອດຫ້າມການສົ່ງອອກ ຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 15 ໃນເດືອນພຶດສະພາ 2016, ການສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນໄປຍັງຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ ໄດ້ ຫຼຸດລົງຢ່າງວ່ອງໄວ (To & Canby, 2017). ການສົ່ງອອກ ໄປຍັງຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ ໄດ້ຫຼຸດລົງ 26% ທຽບໃສ່ ປີ 2014. ການຫຼຸດລົງຂອງການສົ່ງອອກໄປຍັງຫວຽດນາມ ແມ່ນໂດດເດັ່ນທີ່ສຸດ ໃນລະຫວ່າງ 2015 ແລະ 2016, ໃນຂະນະດຽວກັນການຫຼຸດລົງຂອງການສົ່ງອອກ ໄປຍັງປະເທດຈີນແມ່ນໂດດເດັ່ນໃນລະຫວ່າງປີ 2014 ແລະ 2015.

ໃນປີ 2017 ລັດຖະບານໄດ້ລິເລີ່ມແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ (FLEGT) ຂໍ້ຕົກລົງເປັນຄູ່ຮ່ວມສັນຍາການຄ້າແບບສະໝັກໃຈ (VPA) ໄດ້ມີການເຈລະຈາກັບສະຫະພາບເອີຣົບ (EU) ເຊິ່ງປະກອບມີຂະບວນການຄູ່ຮ່ວມສັນຍາຫຼາຍຝ່າຍ ເພື່ອກໍານົດ ແລະ ຕົກລົງກ່ຽວກັບນິຍາມໄມ້ທີ່ຖືກ ຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ (TLD) ແລະ ການພັດທະນາລະບົບຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງໄມ້ຕາມກົດໝາຍ (TLAS). ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນຂອງໂຄງການຄູ່ຮ່ວມກາກບອນປ່າໄມ້ (FCPF), ລັດຖະບານໄດ້ກະກຽມ ຮ່າງຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ (NRS), ໃນຂະນະດຽວກັນ, ER-PD ສໍາລັບກອງທຶນກາກບອນ, ເຊິ່ງລວມມີແຜນປະຕິບັດງານເຣັດຂຶ້ນແຂວງ PRAPs. ຂະບວນການໃຫ້ຄໍາປຶກສາທີ່ນໍາໃຊ້ເພື່ອກະກຽມ ແຜນດໍາເນີນງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ອາຍພິດຈາກ ການຕັດ ໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ຂຶ້ນແຂວງ (PRAPs) ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຊາບເຖິງ ການພັດທະນາກອບວຽກລະດັບຊາດ ສໍາລັບການດໍາເນີນງານ ແລະ ການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ ທາງເລືອກຍຸດທະສາດ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຊິ່ງແມ່ນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ ໃນການພັດທະນາກອບວຽກການ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ ຈາກການຕັດໄມ້ ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການ ເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າແຫ່ງຊາດ. ການພັດທະນາການ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດ ຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າແຫ່ງຊາດ ໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ ການສ້າງວິໄສທັດ ແລະ ການກໍານົດມາດຕະການຍຸດທະສາດ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ໄປພ້ອມກັບການກະກຽມ ER-PD. ແຜນງານສະເພາະ ຂອງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກ ການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ແລະ ຍຸດທະສາດ ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນສາມໄລຍະ, (2018–2020), (2021–2025), ແລະ (2026–2030) ໂດຍມີເປົ້າໝາຍ ແມ່ນຫ້າເຂດທີ່ສໍາຄັນ:

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງ ປ່າ ແມ່ນແນໃສ່ແກ້ໄຂຫ້າສາເຫດຫຼັກຂອງທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້, ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບ: 1) ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກໍາເຂົ້າໄປຍັງເຂດປ່າໄມ້; 2) ການຂະຫຍາຍຂອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່ ໃນເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ; 3) ສວນປູກໄມ້ທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ບໍ່ດີ; 4) ການຕັດໄມ້ທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ ຫຼື ຜິດ ກົດໝາຍ ແລະ ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ; ແລະ 5) ການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ ແລະ ໄຟໄໝ້ລາມປ່າ.

ກໍລະນີສຶກສາ 6: ຊີວະນາໆພັນທີ່ສໍາຄັນລະດັບໂລກຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (TABI).

ຄວາມສໍາຄັນຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ສປປ ລາວ

ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງດ້ານຊີວະນາໆພັນອິນໂດ-ພະມ້າ (Indo-Burma hotspot) ທັງຍັງປະກອບດ້ວຍຮ່ອມພູແມ່ນໍ້າຂອງທີ່ເນັ່ງເປັນສາຍ, ປະເທດລາວມີຊີວະນາໆພັນທີ່ອຸດົມຮັ່ງມີ ແລະ ສໍາຄັນ ເຊິ່ງໄດ້ສະໜອງການ ບໍລິການດ້ານລະບົດນິເວດທີ່ສໍາຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນລາວ. ມັນມີຄວາມສໍາຄັນທັງໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບໂລກ, ເປັນທັງສວນປູກດັ້ງເດີມ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທໍາມະຊາດຂອງຄົນລາວທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ດ້ານຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາສູງ. ຕົວຢ່າງ:

- ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານພືດຜັກສູງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ ເກັບກໍາພືດຜັກທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຫຼາຍກ່ວາ 2,100 ຊະນິດ;
- ສປປ ລາວ ອຸດົມຮັ່ງມີໄປດ້ວຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເຊິ່ງລວມມີ ພືດ, ເປືອກໄມ້, ເຄືອໄມ້, ຫົວພືດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ອື່ນໆ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະໜອງແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ເນື່ອງຈາກປ່າໄມ້ຫຼຸດໜ້ອຍລົງ ມັນຈຶ່ງເປັນໂອກາດໃນການເພາະພັນຊະນິດພັນເຫຼົ່ານີ້;
- ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານສັດນໍ້າໃນປະເທດແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບສູງຫຼາຍ. ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາແມ່ນໍ້າຂອງແມ່ນແຫຼ່ງເຮັດການປະມົງນໍ້າຈືດໃນແຜ່ນດິນທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນໂລກ;
- ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານສັດລ້ຽງແມ່ນມີສູງ ເຊິ່ງມີສາຍພັນໄກ່ພື້ນເມືອງ, ສາຍພັນຄວາຍພື້ນເມືອງ ແລະ ສາຍພັນໝູພື້ນເມືອງ.

ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍານີ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ມີຄວາມສໍາຄັນກັບທ້ອງຖິ່ນ ແຕ່ຍັງມີຄວາມສໍາຄັນໃນລະດັບໂລກ. ສປປ ລາວ ແມ່ນໃຈກາງຂອງແຫຼ່ງກໍາເນີດພັນພືດຫຼາຍຊະນິດ ແລະ ແນວພັນພືດທີ່ສໍາຄັນທາງດ້ານກະສິກໍາ; ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ສປປ ລາວ ເປັນແຫຼ່ງເກັບແນວພັນເຂົ້າໜຽວທີ່ສໍາຄັນຂອງໂລກ. ຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນຊຸມປີ 1990, ໄດ້ມີການເກັບກໍາຕົວຢ່າງເຂົ້າຫຼາຍກ່ວາ 13,500 ຕົວຢ່າງ, ໃນນັ້ນ 85% ແມ່ນຊະນິດພັນເຂົ້າໜຽວ. ຕົວຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ ເປັນຕົວແທນ ໃຫ້ແກ່ແນວພັນເຂົ້າຫຼາຍ ກ່ວາ 3,000 ແນວພັນ.

ໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຕົ້ນທຶນທາງທໍາມະຊາດທີ່ອຸດົມຮັ່ງມີນີ້ ກໍາລັງສູນຫາຍໄປຢ່າງວ່ອງໄວ ເນື່ອງຈາກການເຮັດສວນປູກອຸດສາຫະກໍາທີ່ຂະຫຍາຍໂຕໄວ, ການຫັນປ່ຽນເປັນທັນສະໄໝທີ່ໄວວາ ແລະ ຈຸດສຸມດ້ານການອະນຸລັກປ່າໄມ້ ເຊິ່ງຈຳກັດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນເຂດຊົນນະບົດ. ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ 70% ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າ ໄມ້

ແລະ ການເຮັດໃຫ້ການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍໜັ້ນຄົງ ເຊິ່ງບໍ່ລວມການເຮັດ ກະສິກໍາແບບດັ້ງເດີມ (ໂດຍສະເພາະ ການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ) ແລະ ການສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການລົງທຶນໃນທີ່ດິນ ປູກພືດເສດຖະກິດ ໂດຍຜ່ານ ການສໍາປະທານ, ການໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ການເຮັດສັນຍາກະສິກໍາ ຜູກພັນສອງຝ່າຍ (contract-farming). ທັງໝົດນີ້ ມີບົດບາດ

ສໍາຄັນໃນການຫັນປ່ຽນໄປ ສູ່ການປູກພືດຊະນິດດຽວ ດ້ານການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຊິ່ງຈໍາກັດ ຂໍ້ຈໍາກັດໃນການ ອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ພືດປ່າທ້ອງຖິ່ນ.

ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (TABI).

ເພື່ອໃຊ້ຕົ້ນທຶນທາງທໍາມະຊາດທີ່ອຸດົມຮຸ່ງມີນີ້ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ, ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບ ນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການລິເລີ່ມໂດຍກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການເພື່ອການຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາແຫ່ງປະເທດສະວິດ (SDC). ຈຸດປະສົງ ແມ່ນເພື່ອພັດທະນາຮູບແບບ ແລະ ຕົວຢ່າງຂອງວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາແບບຍືນຍົງໃນ ຫຼາຍໆທາງ, ເຊິ່ງເປັນປະໂຫຍດແກ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ພ້ອມທັງອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທ້ອງຖິ່ນໄປພ້ອມ. ໂຄງ ການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ເລີ່ມຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນປີ 2009 ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນກ້າວສູ່ໄລຍະທີ 3 ແລະ ໄລຍະສຸດທ້າຍ (ເມສາ 2017-ກັນຍາ 2020). ໃນ 10 ປີ ທີ່ ຜ່ານມາ, ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດ ກະສິກໍາເຂດພູດອຍ ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຮັດ ວຽກໃນຫຼາຍກວ່າ 13 ແຂວງທົ່ວປະເທດ, ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດກັບຊາວນາ ຫຼາຍກວ່າ 15,000 ຄົນ ແລະ ຫຼາຍ ກ່ວາ 315 ຊຸມຊົນ (ເບິ່ງແຜນທີ່ໂຄງການ). ນອກຈາກນີ້, ໂຄງການຍັງໄດ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການວາງແຜນ ແລະ ການິດເຂດ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບຍືນຍົງຫຼາຍກວ່າ 1,000,000 ຮຕ. ລາຍລະອຽດຂອງແຜນງານ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດ ກະສິກໍາ ເຂດພູດອຍພາກ ເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນສາມາດເຂົ້າເບິ່ງໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດ ແບບນິເວດກະສິກໍາ ເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ <http://www.tabi.la/>.

ສາຍພົວພັນຂອງໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ ກັບຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນ ແລະ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນອົງປະກອບ ທີ່ສໍາຄັນອັນໜຶ່ງ ແລະ ເປັນຕົວຢ່າງອັນດີຂອງການລິເລີ່ມຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງປະກອບສ່ວນຢ່າງຫ້າວຫັນ, ຕໍ່ກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແຜນປະຕິບັດງານຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ

ບາງຕົວຢ່າງປະກອບມີ:

- ສໍາລັບເປົ້າໝາຍລະດັບຊາດ 1.2.1 ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດ ພູດອຍ ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ພັດທະນາວັງສະຫງວນ ຫຼາຍກວ່າ 252 ແຫ່ງ ໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜົ້ງສາລີ;
- ເປົ້າໝາຍ 1.3.1. ການບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກໍາ: ພະນັກງານເມືອງໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜົ້ງສາລີ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຄົວເຮືອນຫຼາຍກວ່າ 40,000 ຄົວເຮືອນ ເຊິ່ງເນັ້ນໃສ່ 24 ປະເພດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາຂອງກິດຈະກຳຕ່າງໆ;

ພາລະບົດບາດຂອງໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍໄອຈີ ຂອງສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ.

ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ອັນສໍາຄັນໃນການສະໜັບສະໜູນຄະນະກຳມະການ ສປປ ລາວ ໃນການບັນລຸສອງເປົ້າໝາຍໄອຈີ:

ເປົ້າໝາຍ 7: ພາຍໃນປີ 2020 ພື້ນທີ່ກະສິກໍາ, ການເພາະລ້ຽງສັດນໍ້າ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຢ່າງຍືນຍົງ , ໂດຍຮັບປະກັນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ:

ໂດຍຜ່ານຂະບວນການປະສົມປະສານທີ່ຫຼາກຫຼາຍໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້, ການຈັດສັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນກະສິກໍາ. ໂຄງການໄດ້ດໍາເນີນວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ໃນ 315 ບ້ານ ໃນ 12 ແຂວງ ເຊິ່ງກວມເອົາທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຫຼາຍກວ່າ 1 ລ້ານ ເຮັກຕາ. ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດ ກະສິກໍາ ເຂດພູ ດອຍ ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເກັບກຳລາຍລະອຽດຫຼັກຖານຂອງການຟື້ນຟູປ່າ, ການຫຼຸດລົງຂອງ ການຖາງປ່າ ເຮັດໄຮ່ ແລະ ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດທ້ອງຖິ່ນໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງຕົນຢ່າງທ້າວຫັນ. ຂະບວນການ ດັ່ງກ່າວກຳລັງເປັນທີ່ຮູ້ຈັກວ່າ ເປັນກົນໄກໜຶ່ງທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໃນການສະໜັບສະໜູນດ້ານ ການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ ທີ່ ມີຫຼາຍໜ້າທີ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ມັນເປັນໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ແບ່ງເຂດ, ປົກປ້ອງການຮຽກຮ້ອງຕໍ່ກັບ ຊັບພະຍາກອນຂອງຕົນ ແລະ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຊັດເຈນຂອງການນໍາໃຊ້ເຂດພື້ນທີ່ຕ່າງໆ.

ເປົ້າໝາຍ 13: ພາຍໃນປີ 2020, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພັນທຸກໍາຂອງພືດທີ່ປູກ ແລະ ເກັບກ່ຽວ, ແລະ ການ ລ້ຽງສັດ ແລະ ສາຍພັນສັດປ່າຕ່າງໆ ເຊິ່ງປະກອບມີຊະນິດພັນທີ່ມີຄ່າທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຮັບ ການ ເບິ່ງແຍງ ເຊັ່ນດຽວກັບຊະນິດພັນທີ່ມີຄ່າທາງວັດທະນະທຳ, ໄດ້ມີການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເສື່ອມໂຊມຂອງພັນທຸກໍາ ແລະ ປົກປ້ອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພັນທຸກໍາ.

ຫຼາຍກວ່າ 10 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ 100 ບ້ານ ເພື່ອຈຳແນກຊະນິດພັນພືດ ແລະ ພັນສັດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ທີ່ມີ ຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຊອກຫາວິທີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງຍືນຍົງ ຜ່ານການນໍາໃຊ້ຂອງພວກເຂົາ. ຕົວຢ່າງ:

ການລ້ຽງສັດ: ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນ 5 ບ້ານ ເພື່ອລ້ຽງສັດ ແລະ ປູກໜົ່ງຫຼອຍ (*Arundinaria petelotii* Camus) ໃນສວນ ປ່າເລົ່າໃກ້ບ້ານຂອງພວກເຂົາ. ທັງໝົດ 7 ບ້ານ ແລະ 143 ຄົວເຮືອນ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໂຄງການພັດ ທະນາ ລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ມີອີກ 50 ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ເຮັດ ຊ້ຳກິດຈະກຳນີ້. ການລ້ຽງສັດປະເພດນີ້ມີຜົນປະໂຫຍດສາມຢ່າງ. 1) ໜໍ່ໄມ້ ແມ່ນປູກໃກ້ກັບບ້ານ ແລະ ກາຍເປັນແຫຼ່ງອາຫານທີ່ດີ ທີ່ສາມາດເກັບກິນໄດ້ໄວກ່ວາການໄປຫາຢູ່ປ່າທີ່ຢູ່ໄກ, 2) ການປູກໜົ່ງຫຼອຍແບບ ທຳມະ ຊາດໄດ້ມີການເກັບກ່ຽວດ້ວຍວິທີການທີ່ຍືນຍົງຂຶ້ນ ແລະ ເກັບຂາຍເພື່ອສ້າງລາຍໄດ້ ແລະ 3) ຊາວບ້ານມີ ຄວາມ ຮັບຮູ້ຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງການປູກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງດິນ ແລະ ການ ອະນຸລັກປ່າໄມ້.

ການພັດທະນາລະບົບເມັດພັນສະອາດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ: ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດ ພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ ການສະໜັບສະໜູນ ເພື່ອລິເລີ່ມປັບປຸງຄຸນນະພາບເມັດພັນຂອງເຂົ້າໄກ່ ນ້ອຍ (KKN) - ເຂົ້າພື້ນເມືອງພິເສດ. ໃນ ເບື້ອງຕົ້ນໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູ

ດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ໄດ້ ສະໜັບສະໜູນການສຶກສາເພື່ອລະບຸ ແລະ ຈຳແນກແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ. ສິ່ງນີ້ນຳໄປສູ່ ການຜະລິດ ເມັດພັນທີ່ບໍລິສຸດສຳລັບເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ. ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການນີ້ແມ່ນເພື່ອ ປັບປຸງມາດຕະຖານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຜະລິດແບບອຸດສາຫະກຳ ເຊັ່ນ ດຽວກັບການອະນຸລັກແນວພັນອື່ນໆ ຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ. ໃນໄລຍະທີ 3, ຈຸດສຸມແມ່ນແນໃສ່ການສ້າງລະບົບທີ່ມີຂັ້ນ ແຂວງເປັນເຈົ້າການ ໃນການສືບຕໍ່ ຜະລິດເມັດພັນບໍລິສຸດ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ນຳໄປສູ່ການຈັດຕັ້ງມູນລະນິທິເມັດພັນພືດໄຮ່ ທີ່ ຄຸ້ມຄອງໂດຍສະຖານີ ຂັ້ນແຂວງ (R1), ການຕົກລົງເຫັນດີຮ່ວມກັບກຸ່ມຊາວນາ ເພື່ອຜະລິດເມັດພັນບໍລິສຸດໃຫ້ຫຼາຍ ຂຶ້ນ ແລະ ການປຶກສາຫາລື ກັບບັນດາໂຮງສີ ແລະ ພໍ່ຄ້າ ເພື່ອຈັດຊື້ເມັດພັນບໍລິສຸດໃນລາຄາພິເສດ. ໃນປີທຳອິດ, ໂຄງການພັດທະນາ ລະບົບການ ຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດການ ສຳ ມະນາກັບຄູ່ຮ່ວມງານຫຼາຍຄັ້ງ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນ ຂອງການຜະລິດ ເມັດພັນບໍລິສຸດ.

ໜ່ວຍ (ໜ່ໄມ້): ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຊາວບ້ານໃນບ້ານກໍຫິນ ເພື່ອເພາະແນວພັນ ແລະ ປູກໜ່ວຍໃນສວນປ່າເລົ່າທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບ ບ້ານຂອງພວກເຂົາ. ທັງໝົດ 7 ບ້ານ ແລະ 143 ຄົວເຮືອນ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໂຄງການພັດທະນາ ລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ມີອີກ 50 ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ເຮັດ ຊ້ຳ ກິດຈະກຳນີ້. ການປູກໜ່ໄມ້ປະເພດນີ້ ມີສາມຜົນປະໂຫຍດ. 1) ໜ່ໄມ້ທີ່ຖືກປູກຂຶ້ນແມ່ນ ປູກໃກ້ກັບບ້ານ ແລະ ກາຍເປັນແຫຼ່ງອາຫານທີ່ດີທີ່ສາມາດເກັບກິນໄດ້ໄວກວ່າການໄປຫາຢູ່ປ່າທີ່ໄກອອກໄປ, 2) ການປູກໜ່ວຍ ແບບ ທຳມະຊາດໄດ້ມີການເກັບກ່ຽວດ້ວຍວິທີການທີ່ຍືນຍົງຂຶ້ນ ແລະ ເກັບຂາຍເພື່ອສ້າງລາຍໄດ້ ແລະ 3) ຊາວບ້ານມີ ຄວາມຮັບຮູ້ຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງການປູກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງດິນ ແລະ ການອະນຸລັກປ່າໄມ້. ການຮ່ວມມືກັບອົງການເກຣດ (GRET) ກໍແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງ ເພື່ອ ປັບປຸງການຕະຫຼາດຂອງ ໜ່ວຍ.

ໝາກກ້ຽງ: ໝາກກ້ຽງພື້ນເມືອງທີ່ປູກໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງ ກາລັງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມ. ໜຶ່ງໃນບັນດາຊະນິດພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມແມ່ນໝາກກ້ຽງນ້ຳບາກ' ເຊິ່ງຖືກຄົ້ນພົບທີ່ນ້ຳບາກ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ເຖິງວ່າຕະຫຼາດຈະມີ ຄວາມຕ້ອງການສູງ, ແຕ່ຊາວກະສິກອນກໍໄດ້ມີການຕັດແຕ່ງກິ່ງງ່າ ຫຼື ຈັດການກັບສວນໝາກກ້ຽງພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່າ ນັ້ນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ. ຕັ້ງແຕ່ປີ 2015, ໂຄງການພັດທະນາ ລະບົບການ ຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊາວບ້ານເພື່ອປັບປຸງການ ບໍລິຫານຈັດການການປູກໝາກກ້ຽງ. ໃນເບື້ອງຕົ້ນໂຄງການໄດ້ຄັດເລືອກ 30 ຄອບຄົວທີ່ສົນໃຈເຂົ້າຮ່ວມ ຈາກທັງໝົ ດ 1,290 ຄອບຄົວ ໃນ 8 ບ້ານ. ໃນການຝຶກອົບຮົມວຽກ ແລະ ການຖ່າຍທອດບົດຮຽນຈາກຊາວກະສິກອນໄປສູ່ ຊາວກະສິກອນໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບເຕັກນິກການຕັດແຕ່ງກິ່ງງ່າ, ການຜະລິດປຸ້ຍໝັກ, ການ ເບິ່ງແຍງ, ການຜະລິດເບ້ຍ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາ. ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ການປະພຶດຂອງຜູ້ປູກໄດ້ມີການປ່ຽນແປງ ຢ່າງຊັດເຈນ. ຈາກຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນປີ 2015, ການຜະລິດໝາກກ້ຽງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 15-25% ສ່ວນລາຍຮັບ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 27-39%.

ພາກທີ 2: ຂໍ້​ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍດຳເນີນງານໃນລະດັບຊາດ

2.1 ພາບລວມຂອງຍຸດທະສາດ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ.

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 2 ຂອງ ສປປ ລາວ 2016–2025 ປະກອບມີ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ກວມເອົາ 5 ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນພາກທີ່ຜ່ານມາ. ພາຍໃຕ້ 29 ເປົ້າໝາຍນັ້ນ ປະກອບມີ 69 ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ. ໃນ 69 ການດຳເນີນງານນັ້ນ, 38 ການດຳເນີນງານແມ່ນແນໃສ່ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 1 (ການປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດ), 8 ການດຳເນີນງານ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 2 (ການໃຫ້ຄຸນຄ່າແກ່ຊີວະນາໆພັນ), 9 ການດຳເນີນງານປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 3 (ເສີມສ້າງຖານຄວາມຮູ້), 6 ການດຳເນີນງານ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 4 (ສົ່ງເສີມການສື່ສານ ແລະ ການຮັບຮູ້ຂອງມະຫາຊົນ) ແລະ 8 ການດຳເນີນງານ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 5 (ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ແລະ ແຜນການໂຄງການ).

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ, ການໄປເຖິງເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວແມ່ນກ່ຽວພັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານ ແຫ່ງຊາດສະເພາະ. ສ່ວນໃຫຍ່ (23 ເປົ້າໝາຍ) ແມ່ນມີການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍພາຍໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ມີພຽງແຕ່ 6 ເປົ້າໝາຍເທົ່ານັ້ນທີ່ມີການດຳເນີນງານດ່ຽວ ສຳລັບການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ. ຈຳນວນການດຳເນີນງານສູງສຸດແມ່ນ 6 ເປົ້າໝາຍ, ສຳລັບເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 23 (3.1.4). ການປະສານງານລະຫວ່າງປະເທດ/ພາກພື້ນແມ່ນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອເລັ່ງສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ອີກ 5 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ມີ 4 ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພ້ອມດ້ວຍ 4 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ກັບ 3 ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ແລະ 13 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ມີ 3 ການດຳເນີນງານ. ຕາຕະລາງ 2.1 ມີລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບ ລາຍຊື່ຂອງ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທັງໝົດ 29 ເປົ້າໝາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍນັ້ນເທົ່າທຽມກັບເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດໄດ້ແນວໃດ ເຊິ່ງ ໄດ້ໃຊ້ລະບົບໂຕເລກ ພາຍໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.

ຕາຕະລາງ 2.1: ລາຍການຂອງເປົ້າໝາຍຈາກຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ລວມມີໂຕເລກທີ່ນຳໃຊ້ ສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ເປົ້າໝາຍ ໝາຍເລກ ສຳລັບ ບົດລາຍງານແຫ່ງ ຊາດສະບັບທີ 6	ເປົ້າໝາຍ ໝາຍເລກ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະ ນາໆພັນແຫ່ງຊາດ	* ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ
1	1.1.1	ບັນລຸເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ໂດຍໃຫ້ມີປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ ພາຍໃນປີ 2020
2	1.1.2	ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ການແປຮູບທີ່ຈະຊ່ວຍເພີ່ມການຈ້າງງານ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນໄດ້ຖືກບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງເຕັມຮູບແບບ ຢ່າງໜ້ອຍ 70% ຂອງການດຳເນີນງານດ້ານອຸດສາຫະກາໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
3	1.2.1	ຢ່າງໜ້ອຍເຂດອະນຸລັກ ແລະ ເພາະພັນປາ 250 ແຫ່ງ (ທີ່ລວມມີສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ພື້ນເມືອງ) ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ຮັບຮູ້/ສະໜັບສະໜູນໂດຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະ ຫຍດທີ່ອາໄສຢູ່ ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ເຊິ່ງເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດເຫຼົ່ານີ້
4	1.2.2	ມີການວາງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ສຳລັບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໃນຂະນະດຽວກັນກໍ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງດ້ວຍກອງທຶນ ຢ່າງໜ້ອຍໃນ 12 ເຂດດິນບໍ ລິເວນນ້ຳທີ່ສຳຄັນ

5	1.2.3	ການປົກປັກຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນໍ້າ ໃນ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າ ເພື່ອບັນລຸມາດຕະຖານດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ເພື່ອ ຮັບປະກັນຜົນກະທົບໃນທາງລົບຂັ້ນຕໍ່າສຸດ
6	1.3.1	ໄດ້ມີການໃຫ້ບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກໍາ (ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາ ການ, ເມັດພັນ, ການປ້ອງກັນພືດ, ສິນເຊື່ອ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຕະຫຼາດ, ການລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ, ແລະ ອື່ນໆ) ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ເຮັດກະສິກໍາບຸກເບີກ ທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ມາດຕະການ ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ
7	1.3.2	ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່ກະສິກໍາທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານ ຊີວະນາໆພັນ ແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຮັບການສາທິດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ພື້ນທີ່ ຕໍ່ ແຂວງ
8	1.3.3	ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ເຄມີກະສິກໍາທີ່ເປັນ ອັນຕະລາຍ
9	1.4.1	ແຜນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນໃນຢ່າງໜ້ອຍ 8 ຕົວເມືອງຂອງແຂວງ ເຊິ່ງມີການ ປ້ອງກັນ ແລະ ເສີມສ້າງເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ລະບົບນິເວດ (ປ່າໄມ້, ເຂດດິນບໍ ລິເວນນໍ້າ, ແມ່ນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ປ້ອງກັນສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ.
10	1.4.2	ການສ້າງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດຕົວເມືອງ ໃນທົ່ວປະເທດໄດ້ຫຼຸດລົງ
11	1.5.1	ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກອງທຶນທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ, ປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່
12	1.5.2	ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງພູມິສາດໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສິ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງ ໃຫ້ພາກສ່ວນ ອື່ນຊື່ຂອງ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ແຫຼ່ງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ສໍາຄັນທີ່ ກະແຈກກະຈາຍນັ້ນເຂົ້າກັນ
13	1.5.3	ການສູນພັນຂອງສາຍພັນບຸລິມະສິດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ສາຍພັນ (ທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາ ຈາກບັນຊີແດງຂອງລາວ) ແມ່ນໄດ້ຖືກປ້ອງກັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຜ່ານການ ບັງ ຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການອະນຸລັກໃນຖິ່ນກໍາເນີດ ແລະ ນອກຖິ່ນ ກໍາ ເນີດ
14	1.5.4	ແຜນການຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພືດທີ່ເປັນຢາແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ, ໃຫ້ ທຶນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ແຜນງານສາທາລະນະສຸກ ຂັ້ນພື້ນຖານໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່ແຂວງ
15	1.5.5	ລະບຽບການທີ່ປັບປຸງໃໝ່ໄດ້ຮັບການບັງຄັບໃຊ້, ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໄດ້ ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາພືດ (ເຊິ່ງລວມມີ ເຂົ້າ) ແລະ ສັດຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ ໃນເຂດບຸລິມະສິດ ຈາກການຄຸກຄາມຂອງສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນ
16	2.1.1	ການປະກອບສ່ວນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆ ພັນ ແມ່ນໄດ້ຖືກພິຈາລະນາເຂົ້າໃນການວາງແຜນການລົງທຶນ ໃຫ້ແກ່ແຜນງານ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສະເພາະເຂດພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທີ່ມີຄວາມທຸກ ຍາກສູງ ໂດຍແຜນງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງລັດຖະບານ
17	2.1.2	ເຊື່ອມສານການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະລິມປະສານ (ISP) ເຂົ້າໃນການພັດ ທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນະບົດ ເພື່ອການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງ
18	2.2.1	ນະໂຍບາຍສ້າງແຮງຈູງໃຈດ້ານການລົງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ມາດຕະການບັງຄັບ ໃຊ້ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຂວງ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການ ໄດ້ຮັບການເສີມ ສ້າງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ຂະແໜງການເອກະຊົນໃຫ້ມີການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງການດໍາ ເນີນງານທາງທຸລະກິດທີ່ມີລັກສະນະເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
19	2.2.2	ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຮ່ວມທາງສັງຄົມ (CSR) ແລະ ຄວາມກັງວົນດ້ານຊີວະນາໆ ພັນ ໄດ້ຖືກຮວມເຂົ້າໃນລະບຽບການສາກົນ (ຫຼື ການປະຕິບັດມາດຕະຖານ

20	3.1.1	ທາງທຸລະກິດທີ່ໄດ້ມີການເຫັນດີ) ໃນບັນດາບໍລິສັດຕ່າງໆ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 5 ອຸດສາຫະ ກຳສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເຄມີ) ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ, ແລະ ນຳໃຊ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແກ່ການສົ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດຕໍ່ແຂວງ, ໂດຍຜ່ານແຜນງານແບບຄວບຄຸມທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງປັນຍາ.
21	3.1.2	ກົດໝາຍລາວໄດ້ຖືກວາງອອກ ເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມຕ້ອງການພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍານາໂກຍາວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ABS) ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກຳ ແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກທົດລອງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ
22	3.1.3	ການຂະຫຍາຍກົນໄກການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານປະຈຸບັນ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງຖານການຄົ້ນຄ້ວາປົກກະຕິ ກ່ຽວກັບສະຖານະຂອງທ່າອ່ຽງຊີວະນາໆພັນ, ການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ລະດັບຊາດ ແລະ ສາ ກົນ) ສຳລັບຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ມີສິດຕິດສິນໃຈໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະ ດັບຊາດ, ທຸລະກິດພາກປະຊາສັງຄົມ, ແລະ ໜ່ວຍງານລະດັບຊາດ ສຳລັບສິນທິ ສັນຍາອື່ນໆ
23	3.1.4	ການປະສານງານລະຫວ່າງສາກົນ/ພາກພື້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອເລັ່ງສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
24	4.1.1	ບຸກຄະລາກອນລັດທີ່ສຳຄັນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສຳຄັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຮູ້ ແລະ ຫັກສະທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ໃນດ້ານການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊີວະນາໆພັນ
25	4.1.2	ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສາທາລະນາ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ພາຍໃນ ກຸ່ມຜູ້ຮ່ວມງານເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງລວມມີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 24 ແຫ່ງ
26	4.1.3	ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງແມ່ນໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ
27	5.1.1	ກົນໄກການເງິນທີ່ຍືນຍົງສຳລັບການໄດ້ຮັບບົງບະມານທີ່ກົງເວລາ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ໂປ່ງໃສ ແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
28	5.1.2	ການເສີມສ້າງກົນໄກດ້ານສະຖາບັນ ເພື່ອເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານຊີວະນາໆພັນ ໃນການຕັດສິນໃຈດ້ານການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການເສດຖະກິດທີ່ສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້) ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ແຂວງ.
29	5.1.3	ຍຸດທະສາດແບບປະສົມປະສານ ສຳລັບການຄັດເລືອກແຫຼ່ງທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ (ພາຍໃນ, ພາຍນອກ ແລະ ນະວັດຕະກຳ) ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ປ່ອງການໃຫ້ທຶນສຳລັບຊີວະນາໆພັນ (ກະສິກຳ-ຊີວະນາໆພັນ) ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 50% ພາຍໃນປີ 2020.

2.2 ການທົບທວນການດຳເນີນງານສຳລັບແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ການດຳເນີນງານ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 1: ບັນລຸເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ໂດຍໃຫ້ມີປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ ພາຍໃນປີ 2020.

ມີສື່ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ (NT1). ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງລວມມີ [1.1.1 (a); 1.1.1 (b) 1.1.1 (c) 1.1.1 (d)].

ສິ່ງນີ້ແມ່ນເປົ້າໝາຍທີ່ທ້າທາຍ, ເຊິ່ງສຸມໃສ່ຂະແໜງການປ່າໄມ້, ແນໃສ່ເພື່ອເພີ່ມການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ຂອງ ສປປ ລາວ ຈາກປະຈຸບັນ 58% (ປີ 2015) ເປັນ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ (17 ລ້ານ ຮຕ) ພາຍໃນໄລຍະ ເວລາອັນສັ້ນຂອງປີ 2020.

ໃນກາງສັດຕະວັດທີ 20 ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ແມ່ນມີປະມານ 71.8 %¹⁰. ຈາກເວລານັ້ນເປັນຕົ້ນມາ ປະເທດໄດ້ ພົບພໍ້ກັບບັນຫາການທຳລາຍປ່າໄມ້ຢ່າງໜັກໜ່ວງ. 70% ຂອງເປົ້າໝາຍໄດ້ຖືກນຳມາໃຊ້ເປັນຄັ້ງທຳອິດໃນປີ 2005, ໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ໄປຈົນຮອດປີ 2020. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລະຫວ່າງ 2005 ແລະ 2015 ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຈາກ 13.85 ລ້ານ ຮຕ (<60%) ເປັນ 13.23 (58%) ລ້ານ ຮຕ ພາຍໃນ ປີ 2015.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ມັນໄດ້ມີການດຳເນີນງານທີ່ສຳຄັນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍນີ້ໃນຫຼາຍດ້ານ: ກະຊວງກະສິ ກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ. ລະບົບນີ້ປະກອບມີ ການປະເມີນຜົນຢ່າງເປັນລະບົບ ຂອງຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານຂອງສາມປະເພດການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງດ້ານການ ເກັບກັກທາດກາກບອນ ໃນທຸກໆຫ້າປີ (2000, 2005, 2010, 2015.) ແຜນງານການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມຂອງ ປ່າໄມ້ແມ່ນອີງໃສ່ລະບົບບັນຊີຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະບຽບວິທີການຂອງໂຄງການຄູ່ຮ່ວມກາກ ບອນປ່າໄມ້ (FCPF). ແຜນງານຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸກໆ 10 ປີ. ກະຊວງກະ ສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຍັງໄດ້ເລີ່ມການວາງແຜນສຳລັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 3, ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະເລີ່ມ ໃນທ້າຍປີ 2019. ລະບົບການຈຳແນກປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ຈະຖືກປັບປຸງ ແລະ ນຳໃຊ້ໃນລະຫວ່າງ ການຈັດບັນຊີປ່າໄມ້. ນິຍາມປ່າໄມ້ສຳລັບບັນຊີແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ - ປ່າໄມ້ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄ່າຂອງຊາດ ແລະ ມີເວດວິທະຍາ ສະເພາະ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ, ແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ທີ່ດິນ ໂດຍມີ ຕົ້ນໄມ້ນາໆຊະນິດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍທຳມະ ຊາດ ຫຼື ປູກຂຶ້ນ ໃນເນື້ອທີ່ 0.5 ເຮັກຕາ ແລະ ມີການປົກຫຸ້ມ ຂອງຊັ້ນເຮືອນຍອດພຽງແຕ່ 20 ສ່ວນຮ້ອຍ (20%) ຂຶ້ນໄປ”¹¹.

ບົດລາຍງານປະຈຳປີຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ປີ 2015–2016 ຄາດຄະເນວ່າ ມີການພັດທະນາສວນປູກ ໄມ້ໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ໃນທົ່ວປະເທດປະມານ 21,000 ຮຕ. ນອກຈາກນັ້ນການຈັດສັນພື້ນຟູປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ແມ່ນ ຄາດວ່າມີປະມານ 108,200 ຮຕ (MAF, 2017). ຄວາມສຳເລັດນີ້ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນຍ້ອນໂຄງການແລວເຊື່ອມຕໍ່ ຊີ ວະນາໆພັນ ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາຂອງໂຄງການອະນຸລັກ ຊີວະນາໆ ພັນ ຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່) ແລະ ວິສະຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນ ເມືອງ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການປູກໄມ້. ການປູກໄມ້ແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນທຸກໆປີໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ໃນປີ 2019, ໂຄງການຂອງກົມປ່າໄມ້ ມີແຜນການຜະລິດເບ້ຍໄມ້ຈຳນວນ 22 ລ້ານເບ້ຍ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ມີການວາງແຜນສະ ໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນໃຫ້ແກ່ສວນປູກ/ສວນໄມ້ ຈຳນວນ 200 ຕອນ, ປະມານ 100,000 ຮຕ (DOF, 2018). ແຕ່ກໍຍັງມີຫຼາຍໆຄາຖາມຕາມມາ ຕໍ່ກັບການແປຄວາມໝາຍຜົນສາເລັດ ຂອງການ ປູກໄມ້ ແລະ ການພື້ນຟູປ່າໄມ້. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ການປູກໄມ້ຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຢ່າງກ້ວາງຂວາງ, ແຕ່ກໍມີຫຼາຍບົດ ລາຍງານທີ່ຊີ້ບອກວ່າ ສວນປູກໄມ້ຈຳນວນຫຼາຍມີການເຕີບໃຫຍ່ ຂະຫຍາຍໂຕທີ່ບໍ່ດີ ເນື່ອງຈາກ ສະພາບຂອງ ດິນ, ການປູກພືດທີ່ມີການຄວບຄຸມບໍ່ດີ ແລະ ວັດສະພືດທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ. ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ບໍ່ມີໂຕເລກດ້ານປະລິມານ

¹⁰ ມັນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຈຳນວນໜຶ່ງໃນການປະເມີນຜົນຢ່າງຖືກຕ້ອງແກ່ເປົ້າໝາຍນີ້ ເນື່ອງຈາກ ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວມັນໄດ້ມີບັນຫາໃນ ການຮິບໂຮມຂໍ້ມູນດ້ານນິຍາມກ່ຽວກັບການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາ).

¹¹ ມາດຕາປັບປຸງ 2 ຮ່າງ ກົດໝາຍປ່າໄມ້ 11 ມິຖຸນາ 2019 .

ທີ່ເປັນລະບົບ ເພື່ອນຳມາປະເມີນຜົນສຳເລັດຂອງແຜນງານການປູກໄມ້.

ການອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 15 (ນຍ 15) ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມງວດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ເຄື່ອນຍ້າຍໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດໄມ້ (PMO, 2016). ຄຳສັ່ງນີ້ແມ່ນໄດ້ຢຸດຕິການສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນ, ໄມ້ຕິຕັບ, ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ສົ່ງອອກໄມ້ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້, ແລະ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບັນດາຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດຳເນີນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ດ້ວຍຕົນເອງ. (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້). ຕັ້ງແຕ່ປີ 2006, ອຸດສາຫະກຳໄມ້ແປຮູບໄດ້ມີການມອບໂອນຈາກ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ແກ່ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ແລະ ອີງຕາມການທົບທວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 15¹². ລັດຖະບານມີຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນການຕັດໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດຜິດກົດໝາຍ. ການບັງຄັບໃຊ້ຄຳສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 15 ຈົນເຖິງເດືອນພຶດສະພາ 2018, ໄດ້ຊື້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໄມ້ຫຼາຍກ່ວາ 74,000 ແມັດກ້ອນ ແລະ ໄມ້ຈຳນວນ 290 ໂຕນໄດ້ຖືກຍຶດ ໃນຈຳພວກຊະນິດພັນໄມ້ດູ່ (rose wood species) ເຊັ່ນ: ໄມ້ຂະຍຸງ *Dalbergia cochinchinensis*, ໄມ້ດູ່ / ໄມ້ຄຳພີ *Pterocarpus/ Dalbergia sp.* ໄມ້ຈຳນວນ 55,000 ແມັດກ້ອນ ແລະ ໄມ້ຈຳນວນ 136 ໂຕນໄດ້ຖືກຂາຍອອກ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການປະມຸນ, ແລະ ໄດ້ມີການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ສຳເລັດຮູບ ປະມານ 108,000 ແມັດກ້ອນ. ນອກນັ້ນຍັງໄດ້ສົ່ງປິດໂຮງງານໄມ້ແປຮູບທີ່ມີຄຸນນະພາບຕ່ຳອີກດ້ວຍ.

ຕັ້ງແຕ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 15 ເຫັນວ່າການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ແລະ ການຕັດໄມ້ທີ່ຖືກເກືອດຫ້າມຫຼຸດລົງຢ່າງຊັດເຈນ.

ໃນເດືອນກັນຍາ 2018 ໂຄງການໃໝ່ສຳລັບການອະນຸລັກຕະກູນໄມ້ດູ່ໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນ, ການອະນຸລັກຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງພັນທຸກຳຂອງໄມ້ເນື້ອແຂງສຳລັບການຟື້ນຟູການດຳລົງຊີວິດໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງ. ໂຄງການໃໝ່ນີ້ຄາດວ່າຈະເລີ່ມໃນຊ່ວງປີ 2018–2021. ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການໄດ້ຮັບການລະບຸ, ແຜນດຳເນີນງານໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ແລະ ເຄືອຂ່າຍຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ. ໄດ້ມີແຜນງານອື່ນໆ ທີ່ດຳເນີນພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ (CITES) ໂດຍສະໜັບສະໜູນລະບຽບຫຼັກການ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສຳລັບສາຍພັນໄມ້ເກືອດຫ້າມ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 2: ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ການແປຮູບທີ່ຈະຊ່ວຍເພີ່ມການຈ້າງງານໃນເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນໄດ້ຖືກບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງເຕັມຮູບແບບ ຢ່າງໜ້ອຍ 70% ຂອງການດຳເນີນງານດ້ານອຸດສາຫະກຳໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ສາມການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.1.2 (c), 1.1.2 (d), 1.1.2 (b), 1.1.2 (a)]

ມີແຜນງານລະດັບຊາດຫຼາຍແຜນງານທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ກັບການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ແລະ ການແປຮູບໄມ້ເພື່ອການຄ້າໃນສປປ ລາວ. ໜຶ່ງໃນສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ (JICA) ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຊິ່ງສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2015 (ປະຈຸບັນນີ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ແມ່ນຖືກໂຮມເຂົ້າກັນເປັນໂຄງການດຽວ ຊື່ວ່າ F-REDD¹³) (ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ, ບໍລິສັດ

¹² (MOIC, 2018a), ການກຳນົດອຸດສາຫະກຳໄມ້ແປຮູບ, ການປະມຸນໄມ້ທີ່ຖືກຍຶດ ຈາກວັນທີ 13 ພຶດສະພາ 2016 ~ 14 ພຶດສະພາ 2018.
¹³ <https://www.jica.go.jp/project/english/Lao PDR/018/index.html>

ໂກກູໄຊ ໂກໂຍ., 2015). ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ໂດຍການລວມເອົາໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກ ການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມ ໂຊມຂອງປ່າ ເຂົ້າໃນພາກຍຸດທະສາດ ແລະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ໜຶ່ງໃນແຜນງານສໍາຄັນພາຍໃຕ້ ໂຄງການນີ້ແມ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂະແໜງການປ່າໄມ້ໃນຂັ້ນສູນກາງ ໂດຍສະໜັບສະໜູນການກໍານົດ ແລະ ການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍປ່າໄມ້, ເຊັ່ນດຽວກັບການສົ່ງເສີມພາກສ່ວນປະສານງານໃນລະດັບສູນກາງ ເພື່ອສ້າງຍຸດ ທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ໄປຈົນເຖິງ 2020 (FS2020). ກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ດໍາເນີນການທົບທວນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ໄປ ເຖິງປີ 2020. ບົດລາຍງານການທົບທວນໄດ້ຖືກນໍາສະເໜີ ແລະ ປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ ທົ່ວປະເທດ. ລວມທັງ, ຕົວຊີ້ວັດຜົນສໍາເລັດປ່າໄມ້ 2014 ກໍ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ (FSCAP, 2014). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ ຕາມ, ຕັ້ງແຕ່ເວລານັ້ນເປັນຕົ້ນມາ ກໍ່ບໍ່ມີຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ເລີຍ. ກົມປ່າໄມ້ໄດ້ໃຫ້ ຄໍາແນະນໍາວ່າ ໃນປີ 2019 ພວກເຂົາໄດ້ວາງແຜນການປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຈົນເຖິງປີ 2030.

ໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າຜະລິດ, ແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ສໍາລັບເຂດປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດ ທັງໝົດ 51 ເຂດ ແລະ 112 ຕອນ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍກົມປ່າໄມ້ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ປ່າ ໄມ້ແບບຍືນຍົງ (SUFORD) ໂຄງການຂະຫຍາຍ (MAF, 2017). ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນປ່າ ໄມ້ຊຸມຊົນ, ຂະບວນການກວດສອບປ່າໄມ້ສໍາລັບສອງຊຸມຊົນໃນແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ ແລະ ເຂດອື່ນໆໃນ ແຂວງສະ ຫວັນນະເຂດ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍໂຄງການພັນທະມິດປ່າເຂດຮ້ອນ ແລະ ກົມປ່າໄມ້ ໃນປີ 2018. ເຖິງຢ່າງ ໃດກໍ່ຕາມ, ເນື່ອງຈາກລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ລະງັບການຊຸດຄົ້ນໄມ້ທັງໝົດຈາກເຂດປ່າຜະລິດ (PFAs) ຕັ້ງແຕ່ ປີ 2013 ຂະບວນການກວດສອບຈໍາຕ້ອງໄດ້ປ່ຽນແປງຂອບເຂດ. ນອກຈາກນີ້, ກົມປ່າໄມ້ກໍ່ໄດ້ມີການປັບປຸງແຜນ ການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າຜະລິດ ເຊິ່ງລວມມີການສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ທີ່ມີຄຸນຄ່າດ້ານການອະນຸລັກສູງ (HCV). ການສໍາຫຼວດ ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄຸນຄ່າດ້ານການອະນຸລັກສູງ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນ 8 ເຂດປ່າຜະລິດ ໃນແຂວງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້. ນອກຈາກ ນັ້ນ, ສະພາບໍລິຫານປ່າໄມ້ (Forest Stewardship Council (FSC) ແລະ ຂະບວນການກວດສອບແມ່ນກໍາລັງ ດໍາເນີນຕໍ່ໄປ ເພື່ອຢັ້ງຢືນເຂດປ່າຜະລິດອີກ 4 ແຫ່ງໃນແຂວງຄໍາມ່ວນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ.

ສະພາບໍລິຫານປ່າໄມ້ ໄດ້ອອກໃບຢັ້ງຢືນສໍາລັບສອງຊຸມຊົນໃນເມືອງບໍລິຄັນ, ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ ສໍາລັບຫວາຍ (ຫວາຍ ທຸນ) ຄົນໃໝ່ ໃນເດືອນທັນວາ 2018 ແລະ ມີກໍານົດຈົນເຖິງເດືອນມີນາ 2022 ສໍາລັບເຂດປ່າໄມ້ທັງໝົດປະມານ 10,949 ຮຕ¹⁴. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ອຸປະສັກແມ່ນກົດໝາຍປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນຊຸດຄົ້ນ ແລະ ຂາຍຜະລິດຕະພັນໄມ້ ແລະ ເຂົ້າສູ່ຂະບວນການຂອງວິສາຫະກິດ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ຍັງມີຂະບວນການທີ່ພະຍາ ຍາມແກ້ໄຂບັນຫານີ້. ແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ VPA¹⁵, ທີ່ໄດ້ ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກສະຫະພາບເອີຣົບ ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອກົມກວດກາປ່າໄມ້ ແລະ ຫຼາຍອົງການບໍລິ ການຊຸມຊົນໃນການສຶກສາ ກ່ຽວກັບຫຼາຍຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທິຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການຂາຍຜະລິດຕະ ພັນໄມ້ ເຊິ່ງລວມມີປ່າໄມ້ນໍາໃຊ້ຂອງບ້ານ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 3: ຢ່າງໜ້ອຍເຂດອະນຸລັກ ແລະ ເພາະພັນປາ 250 ແຫ່ງ (ທີ່ລວມມີ ສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ພື້ນ ເມືອງ) ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ຮັບຮູ້/ສະໜັບສະໜູນໂດຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊິ່ງເປັນ ທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດເຫຼົ່ານີ້.

ສອງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.2.1 (a), 1.2.1 (b)]

¹⁴ <https://info.fsc.org/details.php?id=a024000005sS1MAAU&type=certificate&return=certificate.php>

¹⁵ <https://flegtLao PDR.com>

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງລາຍງານວ່າ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງເຂດວັງສະຫງວນຂຶ້ນທັງໝົດ 885 ແຫ່ງ (DoLF, 2018). ໃນນັ້ນມີເຂດວັງສະຫງວນ 252 ແຫ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜຶ່ງສາລີ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການພັດທະນາລະ ບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາ ເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (TABI)¹⁶. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະບວນການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ໄດ້ຈັດຂຶ້ນແມ່ນເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6 ເຊິ່ງຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ມັນອາດມີບັນຫາດ້ານປະສິດທິພາບຂອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເຮັດວຽກອະນຸລັກສັດນ້ຳ. ຄວາມກັງວົນທີ່ເກີດຂຶ້ນລວມມີ:

- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສາຍພັນທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ແລະ ສາຍພັນສະເພາະຖິ່ນ/ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງພວກມັນ, ເຊິ່ງການກະຈາຍຂອງປະຊາກອນມີຈໍາກັດ;
- ມີການແບ່ງແຍກທີ່ບໍ່ຊັດເຈນລະຫວ່າງເຂດອະນຸລັກ ແລະ ເຂດຜະລິດໃນບາງຊຶ່ງເຂດ;
- ລະບົບປະສົມພັນປາທີ່ດີ ແລະ ເຕັກນິກການເພາະພັນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ສາຍພັນສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ໃກ້ຈະສູນພັນ ແມ່ນຖືກຈໍາກັດ;
- ມີການທໍາລາຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປາ ແລະ ລະບົບນິເວດ, ເນື່ອງຈາກການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ຢາຂ້າຫຍ້າ, ຄວາມສຸດໂຊມຂອງດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ການປ່ຽນແປງຂອງຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການປ່ຽນແປງພື້ນທີ່, ແລະ ການປະມົງທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ. ສະນັ້ນ, ຈິ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງປັບປຸງລະບົບໃນການສ້າງ/ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມເຂດວັງສະຫງວນ;

ເພື່ອຊ່ວຍປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ມັນມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນສາຍພັນສະເພາະຖິ່ນ/ທ້ອງຖິ່ນທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ແລະ ລວມມັນເຂົ້າໃນການຈໍາແນກລະບົບນິເວດ. ມັນຍັງມີຄວາມຕ້ອງການດ້ານການສະໜັບສະໜູນແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ສໍາລັບການປັບປຸງສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເພາະພັນປາ, ອຸປະກອນ, ເຄື່ອງມືຕິດຕາມ, ຄໍາແນະນໍາ, ແລະ ຄັງເກັບຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ. ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດສໍາລັບວິທີການທົດສອບ ແລະ ເພາະພັນໃຫ້ແກ່ສາຍພັນສະເພາະຖິ່ນ/ທ້ອງຖິ່ນທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ໃກ້ຈະສູນພັນ. ເຊັ່ນດຽວກັບແຜນງານການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ (ລວມມີສວນປູກຂອງເອກະຊົນ) ໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ກ່ຽວກັບການຕິດຕາມສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ການປະເມີນລະບົບນິເວດຂອງມັນ, ການປ້ອງກັນພະຍາດຂອງປາ, ການເພາະພັນປາ, ແລະ ການຄົ້ນຄ້ວາຕ່າງໆກ່ຽວກັບສາຍພັນສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ໃກ້ສູນພັນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 4 [1.2.2]: ມີການວາງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໃນຂະນະດຽວກັນກໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງດ້ວຍກອງທຶນ ຢ່າງໜ້ອຍໃນ 12 ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳທີ່ສໍາຄັນສາມການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.2.2 (a); 1.2.2 (b); 1.2.2 (c)].

ໃນລະດັບຊາດ ໂດຍທົ່ວໄປກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໂດຍຜ່ານສອງກົມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (DWR) ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ທັງໝົດ ຍົກເວັ້ນເຂດຮາມຊາ ແລະ ກົມສິ່ງເສີມຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ (DEQP) ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ພາຍໃຕ້ເຂດຮາມຊາ; ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການນໍາໃຊ້ດິນບໍລິເວນນ້ຳໃນທາງກະສິກໍາ ຍັງຂຶ້ນ ກັບກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກອງເລຂາແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບບັນຫາ ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຂ້າມພົມແດນພາຍໃຕ້ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ (MRC). ໂດຍທົ່ວໄປ, ມີການ ປະສານງານສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາໃນລະດັບນະໂຍບາຍ ທີ່ມີປະສິດທິພາບໜ້ອຍຫຼາຍ. ໃນປະຈຸບັນ, ມັນຍັງບໍ່ມີຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດສໍາລັບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ຍັງບໍ່ມີນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດໃດທີ່ຖືກຈັດຕັ້ງສະເພາະສໍາລັບການອະນຸລັກເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ.

¹⁶ <http://www.tabi.la/activity/aquatic-systems/>

ບົດລາຍງານສະບັບລ່າສຸດຈັດພິມໂດຍການຮ່ວມມືຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ¹⁷ ສະເໜີແນະ ໃຫ້ມີ ການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳແຫ່ງຊາດ ແລະ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ພາຍໃຕ້ ການນຳພາຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຄະນະກຳມະການນີ້ ຄວນໃຫ້ການນຳພາ ໂດຍລວມ ແລະ ໃຫ້ທິດທາງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກ ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳທົ່ວ ປະເທດຢ່າງສະຫຼາດ, ພັດທະນາຄວາມເຫັນທີ່ກົງກັນລະຫວ່າງລັດຖະມົນຕີ ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງຕົນ ແລະ ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຫຼັກ ທີ່ເປັນທິດທາງອັນຈຳເປັນ ແລະ ຄວນພັດທະນາແຜນຍຸດທະສາດຂອງການດຳເນີນງານ ຂອງຕົນ.

ໃນດ້ານການດຳເນີນງານກ່ຽວກັບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພັດທະນາຄຳແນະນຳ, ໂປສເຕີ, ແລະ ແຜນພັບຈຳນວນຫຼາຍ ສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຫຼັງຈາກທີ່ລັດ ຖະບານໄດ້ອອກຄຳສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 5 ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດສອບສັດປ່າ ແລະ ພືດ ພັນປ່າຫວງຫ້າມໄດ້ຖືກປະກາດໃຊ້ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຕອບໂຕ້ອາຊະຍາກຳສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳກໍໄດ້ຖືກວາງ ອອກ. ແຕ່ຄຳແນະນຳລະອຽດທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນນ້ຳແມ່ນຍັງຢູ່ໃນໄລຍະພັດທະນາ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ກິດຈະກຳການຮ່ວມມືຫຼາຍຢ່າງແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງແນໃສ່ການຮັກສາຊີວະນາໆ ພັນ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີ

- ໂຄງການປະມົງລາວ-ໄທ, ເຊິ່ງເປັນໂຄງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການ ກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ-ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານປະເທດບ້ານໃກ້ເຮືອນຄຽງ¹⁸;
- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັບສູນພັດທະນາການປະມົງໃນເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງ ໃຕ້ (SEAFDEC)¹⁹, ເຄືອຂ່າຍສູນການເພາະລ້ຽງສັດນ້ຳເຂດອາຊີປາຊີຟິກ (NACA) ກ່ຽວກັບແຜນງານ ການປະມົງ;
- ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມລະຫວ່າງພິມແດນ ຂອງຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ (MRC).

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງສອງເຂດຮາມຊາ (RAMSAR) ຂຶ້ນທີ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳ ປາສັກ. ພາຍໃນສອງເຂດຮາມຊານີ້, ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ ເປັນຜູ້ນຳພາໂຄງການ ບັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຮາມຊາ ຂອງ ສປປ ລາວ (CAWA)²⁰ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບ ທຶນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ. ໂຄງການນີ້ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຢ່າງຈິງຈັງຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ຖະບານ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງກໍ່ຄືກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຊິ່ງມີຄວາມກ່ຽວກັບບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ແລະ ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ. ອົງປະກອບຫຼັກຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວປະກອບມີ:

- i) ການປັບປຸງຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາ ກາດ (CC),
- ii) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປັບໂຕທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດ ຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ

¹⁷ ກົນໄກດ້ານສະຖາບັນສຳລັບການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳທີ່ດີ ໃນ ສປປ ລາວ ໃນຂອບເຂດສິນທິສັນຍາການອະນຸລັກຮາມຊາ
<http://www.fao.org/3/I8803EN/i8803en.pdf>
¹⁸ http://www.wwf.org.la/projects/lao_thai_fisheries/
¹⁹ <http://www.seafdec.org/fisheries-country-profile-lao-pdr/>
²⁰ <http://www.fao.org/in-action/cawa>

iii) ການເຊື່ອມສານການປັບໂຕຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ໄດ້ຮັບການທົດສອບ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າ ແລະ ມາດຕະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນທີ່ສໍາຄັນໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບຊາດ.

ຈຸດປະສົງສໍາຄັນຂອງໂຄງການປັບໂຕເຂົ້າກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າຮາມຊາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນແນໃສ່ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງສໍາລັບເຂດພື້ນທີ່ປຽກຊຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ ທີ່ເຊື່ອມສານວິທະຍາສາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ດັ້ງເດີມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນເຂົ້ານໍາກັນ. ປະຈຸບັນ, ການຈັດຕັ້ງສະຖາບັນ ຕ່າງໆ ແລະ ການຈັດການດ້ານມາດຕະການປັບໂຕ/ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ແຕ່ການດໍາເນີນງານ ຕໍ່ກັບແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຍັງມີຈໍາກັດ. ໂດຍສະເພາະຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ໃນເຂດພື້ນທີ່ອ້ອມຮອບເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ໂດຍສະເພາະເຂດຮາມຊາ (RAMSAR) ແມ່ນຖືກຈໍາກັດ.

ສະນັ້ນ, ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າໃນແຕ່ລະລະດັບຈະເປັນການປັບປຸງທີ່ສໍາຄັນ ສໍາລັບການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ. ມັນຍັງມີຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງ ມາດຕະຖານດ້ານວິທີການ ສໍາລັບບັນຊີຊັບພະຍາກອນ, ການປະເມີນຜົນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຮູບແບບການຕິດ ຕາມ ສໍາລັບແຕ່ລະພາກພື້ນໃນເຂດພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ເຂດພາກໃຕ້.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 5 [1.2.3]: ການປົກປັກຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນໍ້າ ໃນ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າ ເພື່ອບັນ ລຸມາດຕະຖານດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນກະທົບໃນທາງລົບຂຶ້ນຕໍ່າສຸດ [1.2.3 (a), (1.2.3 (b); 1.2.3 (c)].

ບໍ່ສາມາດດໍາເນີນການປະເມີນຜົນໃຫ້ແກ່ 3 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດໄດ້ ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຂໍ້ມູນສໍາລັບການປະເມີນ ຜົນໃນຊ່ວງຂະບວນການສ້າງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6. ໂດຍສະເພາະ, ເຫັນວ່າບໍ່ໄດ້ມີການດໍາເນີນງານ ໃດໆໃນການນໍາເອົາແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ເຂົ້າໃນການວາງແຜນພື້ນທີ່ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ການຂາດເຂີນດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ການປະສານງານໄດ້ຈໍາກັດຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງໜັກ ໜ່ວງຕໍ່ກັບການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ສໍາລັບ ຫຼາຍໆເຂດຂອງ 10 ອ່າງແມ່ນໍ້າບຸລີມະສິດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຮ່າງບົດລາຍງານປະຈໍາປີຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 2016– 2017 ແລະ ບົດລາຍງານໂຄງການຍ່ອຍສໍາລັບການໃຫ້ທຶນຂອງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ໄດ້ຊີ້ບອກວ່າ ໃນປະຈຸບັນຫຼາຍກວ່າ 80% ຂອງອ່າງແມ່ນໍ້າບຸລີມະສິດ ແມ່ນກໍາລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ແຕ່ປີ 2016 ຮອດປີ 2020 (MONRE, 2017; 2018). ບົດສະຫຼຸບສັງລວມການດໍາເນີນງານທີ່ ສໍາເລັດສົມບູນ ແລະ ຍັງດໍາເນີນງານຢູ່ ລວມມີ:

- ແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ສໍາລັບອ່າງແມ່ນໍ້າບຸລີມະສິດ (ເຊບັ້ງໄຟ, ນໍ້າອູ) ໄດ້ ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ບາງກິດຈະກຳກໍໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
- ແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານຂອງອ່າງເທິນ-ນໍ້າກະດິງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນກໍາລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນດໍາເນີນງານ ພາຍໃນສອງແຂວງຄື ບໍລິຄໍາໄຊ²¹ ແລະ ຄໍາ ມ່ວນ²²;

²¹ <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-021-BKX-Annual-2017-Report.pdf>

²² <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-006-KM-Annual-2017-Report.pdf>

- ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳຊໍາ ໃນແຂວງຫົວພັນ (ໄລຍະ 3)²³, ອ່າງຮັບນ້ຳຮາດ ໃນແຂວງບໍ່ແກ້ວ²⁴, ອ່າງຮັບນ້ຳເຊຕາມວກ²⁵ ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນດຳເນີນງານ;
- ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງສຳລັບຄຸນນະພາບນ້ຳຂອງນ້ຳເຊໂດນ ແລະ ນ້ຳງື່ມ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ທົບທວນ (MONRE, 2018);
- ໄດ້ມີການກໍ່ຕັ້ງສະຖານີອຸທິກວິທະຍາຂັ້ນ ທັງໝົດ 180 ແຫ່ງ ເພື່ອກວດສອບ ແລະ ຕິດຕາມຄຸນນະພາບນ້ຳ. ມີສະຖານີອຸທິກວິທະຍາ 169 ແຫ່ງ ທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ 11 ແຫ່ງ ແມ່ນຄຸ້ມຄອງໂດຍຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງ;
- ສະຖານີອຸທິກວິທະຍາ 18 ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບການວັດແທກປະລິມານນ້ຳຝົນ ແລະ 8 ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງການວັດແທກລະດັບນ້ຳຄືນໃໝ່.

ມີຫຼາຍໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບຊາດ ເຊັ່ນ (1) ໂຄງການວິເຄາະ ແລະ ສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳຫີນບູນ; (2) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ອ່າງຮັບນ້ຳຊັນ-ໄລຍະ 3; (2) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເທິນ-ນ້ຳກະດິງ; (3) ໂຄງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານກ່ຽວກັບອ່າງແມ່ນ້ຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ (ລະດັບຊາດ, ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ; (4) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນ້ຳຮາດ; ແລະ (5) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເຊຕາມວກ ສະຫວັນນະເຂດ²⁶.

ອີກແຜນງານໜຶ່ງຂອງກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແມ່ນສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການປົກປັກຮັກສາເຂດປ່າໄມ້ທີ່ເປັນອ່າງເກັບນ້ຳເບື້ອງເທິງ ເຊິ່ງກິດຈະກຳປະກອບມີ ການຈັດບັນຊີຊັບພະຍາກອນ, ການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການບ້ານ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ການກວດກາລາດຕະເວນ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ກໍ່ຕັ້ງ ແລະ ຂະຫຍາຍສະຖານີຕິດຕາມຄຸນນະພາບນ້ຳ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານໃນລະດັບແຂວງ, ລະດັບເມືອງ ກ່ຽວກັບຫຼາຍຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 6 [1.3.1]: ໄດ້ມີການໃຫ້ບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກຳ (ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ, ເມັດພັນ, ການປ້ອງກັນພືດ, ສິນເຊື້ອ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຕະຫຼາດ, ການລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ, ແລະ ອື່ນໆ) ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ເຮັດກະສິກຳບຸກເບີກ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການການຜະລິດແບບຍືນຍົງ [1.3.1 (b); 1.3.1 (a); 1.3.1 (c)].

ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ມີຫຼາຍແຜນງານ ແລະ ກິດຈະກຳສຳຄັນ ທີ່ແນໃສ່ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເຮັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ. ແຜນງານເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດ ກະສິກຳ ເຂດພູດອຍ ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາຂອງໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດ ແບບນິເວດ ກະສິກຳ ເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ), ແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນສູງພາກເໜືອ (NUDP) ແລະ ໂຄງການ

²³ <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-019-HP-Annual-2017-Report.pdf>

²⁴ <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-024-BKO-Nam-Had-Basin-Management-Project-proposal.pdf>

²⁵ <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-025-SVK-Nam-Se-Ta-Muak-Basin-Management-Project-proposal.pdf>

²⁶ <https://laoepf.org.la/projects/epf-funded-projects/>

ອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ເຊິ່ງສະໜັບສະໜູນໂດຍກອງທຶນສາກົນ ເພື່ອການພັດທະນາກະສິກໍາ (IFAD)²⁷ ແລະ ສະຫະພາບເອີຣົບ²⁸.

ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນປີ 2017, ປະມານ 4.5 ລ້ານເຮັກຕາ ຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດເພາະປູກໄດ້ ໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກເຂົ້າ. ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄລຍະຍາວໃຫ້ແກ່ການປູກເຂົ້າແບບຍືນຍົງ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ສໍາເລັດການປະເມີນຜົນພື້ນທີ່ປູກເຂົ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບເນື້ອທີ່ດິນນາ ຈໍານວນ 175,000 ເຮັກຕາ ໃນສອງແຂວງເປົ້າໝາຍ, ແລະ ເຂດດິນນາ ຈໍານວນ 32,000 ເຮັກຕາ ຂອງ 11,500 ຄົວເຮືອນ ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ວາງແຜນເພື່ອນໍາໃຊ້ກົນຈັກ ແລະ ວິທີການທີ່ທັນສະໄໝເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດ (MAF, 2018).

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຍັງໄດ້ດໍາເນີນຫຼາຍກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນງານນີ້:

- ການປະເມີນຄຸນນະພາບທີ່ດິນແຫ່ງຊາດສໍາລັບພືດ ປະກອບມີ ເຂົ້າ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃນ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ ແລະ 2 ທົ່ງພຽງກາງ;
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ສໍາເລັດການລະດົມເງິນທຶນ ສໍາລັບການກໍ່ສ້າງໂຮງງານຜະລິດຜຸ່ນຊີວະພາບ ຈໍານວນ 32 ແຫ່ງ ໃນແຂວງເປົ້າໝາຍການຜະລິດເຂົ້າ;
- ຕັ້ງແຕ່ປີ 2014 ມີອາສາສະໝັກໜ້າດິນ ຈໍານວນ 300 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນເຂດຈຸດສຸມການ ຜະລິດເຂົ້າ;
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ມີການກວດສອບຢ່າງເຂັ້ມງວດ ຕໍ່ກັບການນໍາໃຊ້ເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ໂດຍສະເພາະໃນບັນດາສວນປູກກ້ວຍ;
- ໄດ້ຂະຫຍາຍເຂດພື້ນທີ່ກະສິກໍາສະອາດ ເປັນ 50,000 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງສາມາດຜະລິດພືດ ແລະ ສິ່ງອອກ ໄປຍັງປະເທດອື່ນໆ.

ມີຫຼາຍນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຊາວກະສິກອນກ້າວເຂົ້າສູ່ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ, ໂດຍສະເພາະດ້ານພາສີ, ເງິນກູ້, ການຫຼຸດຄ່າໄຟຟ້າ, ການຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ສະຫະກອນຕ່າງໆ. ໄດ້ມີການກຳນົດແນວທາງຂອງການເຮັດກະສິກໍາສະອາດ ແລະ ສີຂຽວແບບຍືນຍົງ. ໜຶ່ງນະໂຍບາຍທີ່ຊຸກຍູ້ຊາວກະສິກອນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນສະຫະກອນການກະເສດ ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາມີອຳນາດຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ທັງຍັງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການນໍາໃຊ້ບາງກິນໄກໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ການເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຈາກການເກັບກ່ຽວ. ຊາວກະສິກອນໄດ້ນໍາໃຊ້ວິທີການຜະລິດໃໝ່ເຫຼົ່ານີ້ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ມີປະລິມານການຜະລິດພືດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ມັນຕົ້ນ, ກາເຟ, ຢາງພາລາ, ໝາກໄມ້, ກ້ວຍ, ຕົ້ນປາມ, ໝາກຖົ່ວອິນຄາ, ໝາກໜອດ, ໝາກໂມ ແລະ ພືດອື່ນໆ.

ໃນກໍລະນີຂອງໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການໃຫ້ບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກໍາ: ພະນັກງານເມືອງໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜຶ້ງສາລີ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຄົວເຮືອນຈໍານວນຫຼາຍກ່ວາ 40,000 ຄົວເຮືອນ ເຊິ່ງສຸມໃສ່ 24 ປະເພດຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາຂອງກິດຈະກຳຕ່າງໆ. ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບ ນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການສຶກສາ ເພື່ອລະບຸ ແລະ ຈຳແນກແນວພັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ (KKN)-ເຊິ່ງເປັນເຂົ້າພື້ນເມືອງພິເສດ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ນໍາໄປສູ່ການພັດທະນາ

²⁷ https://www.ifad.org/en/web/operations/country/id/Lao_PDR#anchor-1

²⁸ https://eeas.europa.eu/delegations/lao-pdr/area/projects_en?page=1

ການຜະລິດເມັດພັນສະອາດສໍາລັບເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ. ນອກຈາກນີ້, ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບ ນິເວດ ກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ການປູກໝໍ່ໄມ້ ແລະ ໝາກກ້ຽງ ແບບຍືນຍົງ.

ທ້າຍສຸດ, ຫຼາຍໂຄງການໄດ້ແນໃສ່ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມແກ່ການເຮັດກະສິກໍາເຊິ່ງໄດ້ຮັບການ ພັດ ທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຫຼາຍບ້ານໃນທົ່ວປະເທດ. ວຽກງານເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍຫຼາຍ ອົງ ການຈັດຕັ້ງ ເຊິ່ງມີ (ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່, ແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນສູງພາກເໜືອ, ໂຄງການຄຸ້ມ ຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ອື່ນໆ).

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 7 [1.3.2]: ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່ກະສິກໍາທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານ ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຮັບການສາທິດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ພື້ນທີ່ ຕໍ່ ແຂວງ

ຫຼາຍແຜນງານທີ່ກໍາລັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ໃນດ້ານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມບອບ ບາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ລວມມີ:

- ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ,
- ແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນສູງພາກເໜືອ (NUDP),
- ໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (BCCP),
- ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າຜະລິດແບບຍືນຍົງ (SUFORD),
- ແຜນງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (LMDP),
- ແຜນງານເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (ELTeS),

ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ດໍາເນີນການ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຊ່ວຍໃນການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ປະກອບມີຫຼາຍໜ້າທີ່. ໂຄງການນີ້ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ໃນ 315 ບ້ານ ເຊິ່ງກວມເອົາຫຼາຍກ່ວາ 1,000,000 ຮຕ, ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ຕາມ ແລວເຊື່ອມຕໍ່ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນ 84 ບ້ານ. ຫຼາຍກ່ວາ 1,000 ບ້ານ ພາຍ ໃນ ແລະ ອ້ອມຮອບເຂດປ່າຜະລິດ ຍັງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ກັບຄວາມສາມາດຂອງໂຄງການພັດທະນາ ລະບົບການ ຜະລິດແບບນິເວດ ກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການອື່ນໆ ໃນການໃຫ້ການ ສະໜັບສະໜູນແກ່ບ້ານ ແລະ ເມືອງທັງໝົດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ສະນັ້ນ, ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີແຜນງານສະໜັບ ສະໜູນຈາກລັດຖະ ບານຢ່າງຕໍ່ ເນື່ອງ ຕໍ່ກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການນໍາ ໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງໃນເຂດ ທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ຈຶ່ງເກີດຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ກັບບ້ານສ່ວນໃຫຍ່ໃນທົ່ວປະເທດ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 8 [1.3.3]: ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ເຄມີກະສິກໍາທີ່ເປັນອັນ ຕະລາຍ 1.3.3 (a); 1.3.3 (b)].

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ກິດຈະກຳສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ແມ່ນມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ ໃນຊຸມປີ 2010, ລັດຖະບານໄດ້ວາງນະໂຍບາຍສີຂຽວ ແລະ ສະອາດ ເພື່ອສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ເຊິ່ງ ມີ ການເຮັດກະສິກໍາອິນຊີ. ໃນລະດັບນະໂຍບາຍ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ລະ ບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍແນໃສ່ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຄວບຄຸມການນໍາໃຊ້ ແລະ ການນໍາເຂົ້າຢາປາບ ສັດຕູພືດ ໃນ ສປປ ລາວ. ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຢາປາບສັດຕູພືດນີ້ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານລາວ ໃນ

ປີ 2017. ໂດຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວນີ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກວດສອບຢ່າງເຄັ່ງຄັດຕໍ່ ກັບການນຳໃຊ້ເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ, ໂດຍສະເພາະສວນປູກກ້ວຍ. ໄດ້ມີການອອກແບບລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດແບບຍືນຍົງ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມັນມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສະມາຄົມປະຊາຊາດແຫ່ງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (ASEAN) ແລະ ມາດ ຕະຖານສາ ກົນ ເຊັ່ນດຽວກັບການສຸມໃສ່ມາດຕະການຄວບຄຸມຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ຖືກເກືອດຫ້າມ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ. ໂດຍ ຜ່ານມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ ຄາດຄະເນວ່າການນຳໃຊ້ຜຸ່ນເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າວັດສະພິດຈະຫຼຸດລົງ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບໍ່ມີຂໍ້ມູນສະເພາະກ່ຽວກັບການຫຼຸດລົງຈະມີຫຼາຍເທົ່າໃດ.

ລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ກັບອານຸສັນຍາຄາຕາເຈນາ (Cartagena) ວ່າດ້ວຍ ຄວາມປອດໄພທາງ ຊີວະ ນາໆພັນ, ແລະ ສິນທິສັນຍາຮີໂທດາມ (Rotterdam) ວ່າດ້ວຍ ການແຈ້ງຂໍ້ມູນສານເຄມີລ່ວງໜ້າ ສຳລັບສານເຄມີ ອັນຕະລາຍ ແລະ ສານເຄມີປາບສັດຕູພືດບາງປະເພດ ໃນການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ, ສິນທິສັນຍາ ບາເຊວ ແລະ ສິນທິສັນຍາສະຕ້ອກໂຮມ (BRS). ກົມຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນຈຸດປະສານງານໃຫ້ແກ່ສິນທິສັນຍາບາເຊວ ແລະ ສິນທິສັນຍາສະຕ້ອກໂຮມ.

ມີຫຼາຍໂຄງການຍ່ອຍທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຫຼາຍໜ້າທີ່ຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນຂຶ້ນແຂວງໃນແຂວງພາກເໜືອ ເຊັ່ນ: ບໍ່ແກ້ວ, ຜຶ້ງສາລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ, ໄຊຍະບູລີ ແລະ ພາກກາງ ເຊັ່ນ: ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ²⁹, ³⁰. ໂຄງການ ເຫຼົ່ານີ້ມີເປົ້າໝາຍໃນການສະໜັບສະໜູນດ້ານການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານກະສິກຳເມືອງກ່ຽວກັບ:

- ຜົນກະທົບຂອງການນຳໃຊ້ສານເຄມີໃນທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຜະລິດ ເຊິ່ງມີ ຢາຂ້າຫຍ້າ;
- ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າວັດສະພິດຢ່າງປອດໄພ;
- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ;
- ການພັດທະນາທາງເລືອກໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງ ເຄມີຕໍ່ກັບສຸຂະພາບ, ລະບົບນິເວດພື້ນທີ່ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ;
- ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ກໍໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ;
- ດຳເນີນການປະເມີນຜົນດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອປະເມີນແນວຄວາມຄິດຂອງຊາວບ້ານທ້ອງ ຖິ່ນ ກ່ຽວກັບບັນຫາຂອງການນຳໃຊ້ເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ແລະ ຢາຂ້າວັດສະພິດ;
- ນອກຈາກນີ້, ໂຄງການຕ່າງໆ ຍັງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ໂດຍຜ່ານການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດ ລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ (ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ), ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການປະ ເມີນຜົນສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ແກ່ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂຶ້ນແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ເຊິ່ງມີວິທີການຮຽນຮູ້ສຳລັບແຜນການຄຸ້ມ ຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສັງຄົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ESMMP) ແລະ ການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 9 [1.4.1]: ແຜນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນໃນຢ່າງໜ້ອຍ 8 ຕົວເມືອງຂອງແຂວງ ເຊິ່ງມີການປ້ອງ ກັນ ແລະ ເສີມສ້າງເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ລະບົບນິເວດ (ປ່າໄມ້, ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ປ້ອງ ກັນສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ. [1.4.1 (a); 1.4.1 (b)].

²⁹ <https://laoepf.org.la/projects/epf-funded-projects/>
³⁰ <https://laoepf.org.la/projects/lens-2-projects/>

ມີສອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍນີ້, ຫນຶ່ງການດຳເນີນງານ ແມ່ນສຸມໃສ່ການປະສົມປະສານ ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດເຂົ້າໃນການວາງແຜນເມືອງ, ແລະ ການດຳເນີນງານທີສອງແມ່ນກ່ຽວກັບການ ຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດຈາກເຂດຕົວເມືອງ. ໃນຈຸດນີ້ເຫັນວ່າມີກິດຈະກຳໜ້ອຍຫຼາຍຕໍ່ກັບການດຳເນີນງານທຳອິດ.

ໃນດ້ານຂອງການດຳເນີນງານທີສອງ ກົມຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ ພ້ອມດ້ວຍພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ໃນ ຫຼາຍກິດຈະກຳ ເຊັ່ນ:

- (1) ຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ ໃນ 148 ເມືອງ;
- (2) ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນມົນລະພິດ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງມົນລະພິດ;
- (3) ສຳເລັດແຜນງານການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບມາດຕະຖານການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ບັນຊີຂອງແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງມົນລະພິດ ແລະ ການພັດທະນາ, ການຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນໃນສາມແຂວງ;
- 4) ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມ ມົນລະພິດ ແລະ ການບໍລິໂພກແບບຍືນຍົງ;
- (5) ສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອຊະນິດແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ;
- 6) ຈັດທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ ກັບສະຖາບັນຄູ່ຮ່ວມງານໃນປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ປະ ເທດໄທ.

ໃນລະດັບຊາດ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຈັດຊື້ ແລະ ນຳໃຊ້ອຸປະກອນສຳລັບການ ວັດແທກລະດັບການປົດປ່ອຍອາຍພິດ, ສຽງ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳ³¹.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 10 [1.4.2]: ການສ້າງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດຕົວເມືອງໃນທົ່ວປະເທດໄດ້ຫຼຸດລົງ [1.4.2 (b); 1.4.2 (a)].

ຫຼາຍແຂວງໄດ້ລະບຸກຸ່ມເປົ້າໝາຍສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມສິ່ງເສດເຫຼືອຊະນິດແຂງ (ເຊັ່ນ: ອຸດສາຫະກຳ, ນິຄົມອຸດສາຫະກຳ, ໂຮງງານຮີດໂລຫະ, ໂຮງງານຜະລິດຊີມັງ, ໂຮງງານຜະລິດດິນຈີ່, ໂຄງການ ບໍ່ແຮ່ ໃນ 8 ແຂວງເປົ້າໝາຍ: ຊຽງຂວາງ, ໄຊສົມບູນ, ຫົວພັນ, ຜົ້ງສາລີ, ໄຊຍະບູລີ, ເຊກອງ, ສາລະວັນ ແລະ ອັດຕະປື, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລວມມີການສ້າງຄວາມສາມາດ ໃນຫົວຂໍ້ຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານຫຼາຍກວ່າ 300 ຄົນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນລວມມີພະນັກງານ SMEs. ນອກຈາກນັ້ນ, ກິດຈະກຳສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ສຳລັບຊາວບ້ານ ທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ໂຮງຮຽນຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນໃນຫຼາຍພື້ນທີ່. ນອກນັ້ນ, ສູນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາທີ່ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ (NUoL) ໄດ້ສະໜອງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ນັກ ສຶກສາ ແລະ ມະຫາຊົນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 11 [1.5.1]: ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກອງທຶນທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນ ຂອງແຂວງ, ປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື້ອມຕໍ່. [1.5.1 (c); 1.5.1 (a); 1.5.1 (b)].

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການດຳເນີນງານສ່ວນໃຫຍ່, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ.

³¹ https://laoeff.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_PCD-MONRE-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

ໂດຍທົ່ວໄປຄວາມສາມາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານປ່າສະຫງວນແມ່ນມີຈຳກັດ ຫຼາຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຫຼາຍໂຄງການ ແລະ ແຜນງານລ່າສຸດແມ່ນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເຊິ່ງມັນໄດ້ຊ່ວຍແກ້ໄຂ ຄວາມຂາດເຂີນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ໃນບາງສ່ວນ, ເຊິ່ງມີ:

- ແຜນງານສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ (PAs) ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ (PFs) ໃນແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ (BLX), ຫົວພັນ (HP), ຫຼວງພະບາງ (LPB), ຊຽງຂວາງ (XK), ຄຳມ່ວນ (KM) (<https://laoepf.org/la/projects/lens2-projects/>). ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ພະແນກຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຂັ້ນແຂວງ (PFRM) ເຊິ່ງໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO).
 - ພະນັກງານຫຼາຍກ່ວາ 200 ຄົນ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ ສຳຄັນ, ເຊິ່ງການຝຶກອົບຮົມທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຂັ້ນເມືອງລວມມີ ການວາງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ;
 - ໂດຍຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງ ແວດລ້ອມ ມີຫຼາຍໂຄງການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບການປະຕິບັດຕາມ ແລະ ສິ່ງ ເສີມຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ສຳລັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ບັນຊີ ປ່າໄມ້, ການກຳນົດເຂດຊາຍແດນປ່າສະຫງວນ, ການຈັດຕັ້ງຄະນະຜູ້ເບິ່ງແຍງ, ການຈັດສັນທີ່ດິນ ປ່າໄມ້ ແລະ ປ່າໄມ້, ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ/ແຜນທີ່ນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ການສ້າງເຄືອຂ່າຍການອະນຸລັກ ແລະ ຄະນະກຳມະການ
 - ໂຄງການຕ່າງໆຍັງໄດ້ພັດທະນາແຜນການດ້ານລະບຽບການລາດຕະເວນສັດປ່າ ຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນໃນເຂດພື້ນທີ່ໂຄງການ.

ໃນສ່ວນຂອງປ່າໂຄກ, ປະມານ 140 ພັນ ເຮັກຕາ ຂອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບການວາງແຜນ ເພື່ອໂຮມເຂົ້າໃນເຂດ ປ່າສະຫງວນໂອງ-ມັງ (ໂຄງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໃນລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກຢູ່ພາກໃຕ້ ຂອງສປປ ລາວ, 2018a; 2018b). ສຳລັບເຂດນີ້, ໄດ້ມີຈັດຕັ້ງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້. ເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງຂອບເຂດສູນກາງຂອງເຂດຮັກສາພັນສັດ ໂອງ-ມັງ (Ong-Mang sanctuary). ເຊັ່ນດຽວກັບຫຼາຍກິດຈະກຳເພື່ອສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການດຳລົງຊີວິດ ກໍໄດ້ຮັບການວາງ ແຜນ ແລະ ສະໜອງແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ກຳລັງດຳລົງຊີວິດໃນບັນດາເມືອງເປົ້າໝາຍ. ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ ກໍໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ລວມມີການວາງແຜນການທ່ອງ ທ່ຽວແບບນິເວດ ແລະ ກິດຈະກຳການລາດຕະເວນຂອງຊຸມຊົນ³².

ນອກຈາກນີ້, ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນສຳລັບໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ການອະນຸລັກສັດປ່າ ເຊິ່ງໄດ້ກະກຽມຮ່າງບົດລາຍງານສະຖານະປ່າສະຫງວນ, ແຜນແມ່ບົດຂອງປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດ ກຳລັງສືບຕໍ່ພັດທະນາ, ທັງໝົດມີ 11 ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ຖືກກະກຽມ ແລະ ປົກສາຫາລືກັນລະຫວ່າງສະມາຊິກໂຄງການ ເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງດ້ານການປະສານງານໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການກຳນົດຂອບເຂດສຳລັບການອະນຸລັກ ແລະ ການພັດທະນາໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການຕິດຕາມດ້ານ ຊີວະນາໆພັນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ແລະ ອື່ນໆ. ໄດ້ມີການຜະລິດຂໍ້ມູນຕົວຈິງຂອງສາມປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

³² http://www.lao.undp.org/content/lao_pdr/en/home/projects/Sustainable-Forest-and-Land-Management-in-the-Dry-Dipterocarp-Forest-Ecosystems-of-Southern-Lao-PDR/

(ເຊປຽນ, ນາກາຍນ້ຳເທີນ, ຫິນໜາມໜໍ່) ແລະ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຈາກແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ໄປເຖິງແຂວງຕ່າງໆໃນພາກໃຕ້ ກໍໄດ້ຖືກເກັບກຳຂໍ້ມູນ (ດົງຫົວສາວ, ເຊຊັບ, ດົງອຳພາມ, ແລະ ອື່ນໆ). ລວມທັງ, ກິດຈະກຳຫຼາຍຢ່າງ ກໍກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ເຊັ່ນ: ຖານຂໍ້ມູນສຳລັບການຕິດຕາມການລົງທຶນໃສ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການສຳຫຼວດເສືອ ແລະ ການວາງແຜນ, ການສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ.

ໃນປີ 2018, ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງການຍົກລະດັບສອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໃຫ້ເປັນອຸດທະຍານແຫ່ງຊາດ: ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ, ແລະ ນ້ຳເອັດ-ພູເລີຍ.

ຈົນເຖິງປະຈຸບັນນີ້ ມີພະນັກງານລັດ 219 ຄົນ (ຍິງ 61), ແລະ ຊາວບ້ານ 1,076 ຄົນ (ຍິງ 432) ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ ເຊັ່ນ: ການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ, ການປ້ອງກັນ, ການເຂົ້າເຖິງ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ອື່ນໆ³³.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 12 [1.5.2]: ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງພູມິສາດໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສົ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ພາກສ່ວນອື່ນຊື່ຂອງ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສສຳຄັນທີ່ກະແຈກ ກະຈາຍນັ້ນເຂົ້າກັນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 11 [1.5.1] ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 12 [1.5.2]:

ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ແກ່ໂຄງການອະນຸລັກແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າໃນສາມເຂດພາກພື້ນ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ (ເບິ່ງກຳລະນິສິກສາຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສຳລັບລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ).

ໄລຍະທຳອິດຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການຮ່ວມມືໂດຍອົງການຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (WREA) ແລະ ລວມມີການສ້າງຕັ້ງບັນດາແລວເຊື່ອມຕໍ່ໃນ 11 ບ້ານ ໃນເຂດເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດເຊປຽນ ແລະ ດົງຫົວສາວ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ເຂດພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ³⁴.

ໄລຍະສອງຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ແນໃສ່ເພື່ອຮັກສາ ແລະ ສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງ ໃຫ້ແກ່ການເຊື່ອມຕໍ່ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ ລະຫວ່າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ເຊຊັບ ໃນແຂວງເຊກອງ ແລະ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ດົງອຳພາມ ໃນແຂວງອັດຕະປື ແລະ ໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ເຊປຽນ ແລະ ດົງຫົວສາວ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ. ໄລຍະນີ້ໂຄງການໄດ້ລວມເອົາ 84 ບ້ານ ໃນ 5 ເມືອງ ໃນສາມແຂວງເຂົ້າກັນ. ປະຈຸບັນ ໂຄງການແມ່ນຄຸ້ມຄອງໂດຍກົມປ່າໄມ້.

ພາຍໃຕ້ໄລຍະສອງ ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ສຳຄັນແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່. ໄດ້ສ້າງແຜນພັດທະນາບ້ານທັງໝົດ 84 ແຜນ ແລະ ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນງານລ່ວງໜ້າ. ຂະບວນການນີ້ ລວມມີການຮ່າງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທັງດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ສຳລັບແຕ່ລະບ້ານ. ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ນອກນັ້ນຍັງໄດ້ມີ

³³ <https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສ້າງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ 2 DOF-MAF-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf>

³⁴ <https://www.gmsbccLao PDR.org>

ການຈຳແນກຕອນດິນ ເພື່ອການອະນຸລັກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ທັງໝົດ 84 ຕອນ ມີເນື້ອທີ່ ປະມານ 352,939 ເຮັກຕາ.

ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງພູມິສາດໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສົ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງພາກສ່ວນອິນຊີຂອງສອງແລວ ເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ໄດ້ຖືກອອກແບບ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສສຳຄັນທີ່ກະແຈກກະຈາຍ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍໄດ້ມີການພັດທະນາເຄືອຂ່າຍທາງພູມິສາດຂອງຢ່າງໜ້ອຍ 69 ເຂດປ່າໄມ້ບ້ານ ໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປົກປ້ອງແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 13 [1.5.3]: ການສູນພັນຂອງສາຍພັນບຸລິມະສິດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ສາຍພັນ (ທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາຈາກບັນຊີແດງຂອງລາວ) ແມ່ນໄດ້ຖືກປ້ອງກັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຜ່ານການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການອະນຸລັກໃນຖິ່ນກຳເນີດ ແລະ ນອກຖິ່ນກຳເນີດ. [1.5.3 (a); 1.5.3 (b); 1.5.3 (c); 1.5.3 (d)].

ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າໃນ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຊັບຊ້ອນ ແລະ ຫຼາຍຂະແໜງການ ແລະ ອົງກອນ ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ລ້ວນແຕ່ມີພາລະບົດບາດໃນການປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ເຊິ່ງລວມທັງຫ້ອງການກວດກາປ່າໄມ້ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ, ກົມພາສີ, ຕຳຫຼວດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້, ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມື ແລະ ການປະສານງານທັງລະດັບສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ, ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າ. ຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 5 ໄດ້ຖືກວາງອອກໃນວັນທີ 8 ພຶດສະພາ 2018 ແລະ ໄດ້ໃຫ້ທິດທາງແກ່ບັນດາລັດຖະມົນຕີ, ຫົວໜ້າອົງການທຽບເທົ່າກະຊວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ເຈົ້າແຂວງໃນທົ່ວ ສປປ ລາວ ເພື່ອຈັດຕັ້ງການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າຢ່າງເຄັ່ງຄັດ, ການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດສອບການຄ້າສັດປ່າ, ແລະ ຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ກັບກົດໝາຍສາກົນ.

ໂຄງການລິເລີ່ມອື່ນໆປະກອບມີການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ ໃນແຂວງບັນດາເປົ້າໝາຍ ເຊັ່ນ: ບໍລິຄຳໄຊ, ຫົວພັນ, ຄຳມ່ວນ. ຫຼາຍກິດຈະກຳໄດ້ແນໃສ່ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂອງກົມກວດກາປ່າໄມ້ (DOFI), ກອງກວດກາປ່າໄມ້ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການລະດັບເມືອງຂອງອົງການເຫຼົ່ານີ້³⁵. ໄດ້ມີການດຳເນີນງານທີ່ສຳຄັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ເຄືອຂ່າຍບັງຄັບ ໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ ຂອງ ສປປ ລາວ (LAO-WEN) ໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ P-WEN ແລະ D-WEN ເຊັ່ນດຽວກັນ (DOFI, 2018).

ນອກຈາກນັ້ນ, ກົມພາສີກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ ແລະ ກຳລັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ການສະກັດກັ້ນການຄ້າສັດປ່າ ແລະ ການຄ້າໄມ້ທີ່ຜິດກົດໝາຍຂ້າມພິມແດນ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ. ຕົວຢ່າງ ຫຼາຍກິດຈະກຳໄດ້ປັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດຕາມໜ້າທີ່ໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດເຄືອຂ່າຍບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າຂອງລາວ ເຊິ່ງປະກອບມີການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າ ແລະ ຍຸດທະສາດຕໍ່ຕ້ານການລັກລອບ ຄ້າຂາຍທີ່ຜິດກົດໝາຍ (CWLAS). ສຳລັບການຕໍ່ຕ້ານການລັກລອບຄ້າຂາຍທີ່ຜິດກົດໝາຍ, ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານມາດຕະຖານ (SOP) ແລະ ຄຳແນະນຳສຳລັບການຕອບໂຕ້ຂອງກົມພາສີລາວຕໍ່ກັບການລັກລອບຄ້າສັດປ່າທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນຕາມພິມແດນລະຫວ່າງປະເທດ ກໍໄດ້ຮັບການພັດທະນາ³⁶.

³⁵ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_DOFI-Annual-Report-2017.pdf

³⁶ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_LCD-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 14 [1.5.4]: ແຜນການຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພືດທີ່ເປັນຢາແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ, ໃຫ້ທຶນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ແຜນງານສາທາລະນະສຸກຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງ ເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່ແຂວງ [1.5.4 (a); 1.5.4 (b)].

ສູນຢາພື້ນເມືອງຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ພ້ອມດ້ວຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໄດ້ກຳນົດຫຼາຍກ່ວາ 16 ເຂດ ເພື່ອຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພືດທີ່ເປັນຢາ. ລາຍການກວດສອບພືດ ແລະ ບັນຊີລາຍຊື່ ຂອງແຕ່ລະເຂດໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ. ບາງແຂວງໄດ້ພັດທະນາເປັນປື້ມເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບພືດທີ່ເປັນຢາ ຂອງແຂວງ ຕົນເອງ ແລະ ກຳລັງດຳເນີນຂະບວນການເພື່ອຂະຫຍາຍຂໍ້ມູນນີ້ໄປຍັງປະຊາຊົນທົ່ວໄປ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງບໍ່ໄດ້ ມີການດຳເນີນງານໃດໆ ເພື່ອຈັດຕັ້ງມາດຕະການປ້ອງກັນເຂດພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້.

ມີສວນພຶກສາສາດແຫ່ງດຽວໃນລາວ, ຕັ້ງຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ເຊິ່ງເປີດໃຫ້ແກ່ມວນຊົນໄດ້ເຂົ້າຊົມໃນປີ 2016³⁷. ຜາຕັດແກ້ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການສຶກສາ. ສວນພຶກສາສາດນີ້ ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອສະໜອງການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການສຶກສາກ່ຽວກັບພືດພັນຂອງລາວ, ທັງພືດໃນຖິ່ນກຳເນີດ ແລະ ນອກຖິ່ນກຳເນີດ, ແລະ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຮັກສາລະບົບນິເວດ ລວມທັງການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກຳລັງຢູ່ໃນໄລຍະຕົ້ນຂອງການວາງແຜນ ເພື່ອສ້າງສວນພຶກສາສາດເພີ່ມຕື່ມ ເຊິ່ງຢູ່ໃກ້ກັບໃຈກາງຂອງນະຄອນຫຼວງ. ເຂດປ່າສະຫງວນດົງໝາກຄາຍ ກໍສາມາດເປັນສວນພຶກສາສາດ ສຳລັບການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການສຶກສາ, ແລະ ໃຫ້ການບໍລິການແກ່ສາທາລະນາໄດ້.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 15 [1.5.5]: ລະບຽບການທີ່ປັບປຸງໃໝ່ໄດ້ຮັບການບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາພືດ (ເຊິ່ງລວມມີ ເຂົ້າ) ແລະ ສັດຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດບຸລິມະສິດ ຈາກການຄຸກຄາມຂອງສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນ [1.5.5 (b); 1.5.5 (a)].

ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍກິດຈະກຳ ເພື່ອໃຫ້ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍຄວາມປອດໄພ ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ (2014) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບວຽກຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆແຫ່ງຊາດມີປະສິດທິພາບ. ຕົວຢ່າງ, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຫ້ອງທົດລອງລະດັບໂມເລກຸນ-ການກວດຫາ GMO. ນອກຈາກນັ້ນ, ປື້ມ, ແຜ່ນພາບສະແດງ, ແຜ່ນພັບ, ຈົດໝາຍຂ່າວ, ວິດີໂອ ກໍໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ. ແລະ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບບົດລາຍງານສິນທິສັນຍານາໂກຢາກໍໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຍື່ນສະເໜີ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໃນປີ 2018 ປະເທດລາວ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມສຳມະນາສາກົນກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍານາໂກຢາ ເຫັນໄດ້ວ່າຍັງບໍ່ທັນມີແຜນງານໃນລະດັບຊາດ ຫຼື ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອກຳຈັດການຄຸກຄາມຂອງສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 16 [2.1.1]: ການປະກອບສ່ວນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແມ່ນໄດ້ຖືກພິຈາລະນາ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນການລົງທຶນ ໃຫ້ແກ່ແຜນງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສະເພາະເຂດພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກສູງ ໂດຍແຜນງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງລັດຖະບານ [2.1.1 (a)].

³⁷ <https://www.pha-tad-ke.com>

ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນມີສິດເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ພວກເຂົາຊຸດຄົ້ນໄມ້ ເພື່ອການປູກສ້າງ ເຮືອນຊານ ເຊິ່ງເປັນກິດຈະກຳທາງປະເພນີປະເພດໜຶ່ງ, ປ່າໄມ້ປຽບສະເໝືອນຕະຫຼາດສິນຄ້າສໍາລັບການດຳລົງ ຊີວິດໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຊາວບ້ານໄດ້ເກັບຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເພື່ອບໍລິໂພກພາຍໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ ແລະ ຂາຍໃນ ຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ. ນອກຈາກນີ້, ໝໍ້ໄມ້, ຫວາຍ ຍັງໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດ ໃນຫຼາຍ ຮູບ ແບບຂອງຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກຳ.

ຍັງບໍ່ມີແຜນງານທີ່ສອດຄ່ອງໃນທົ່ວປະເທດ ທີ່ພິຈາລະນາການປະກອບສ່ວນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທັງໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບ ນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ II ໄດ້ມີແຜນງານຍ່ອຍທີ່ກໍາລັງເຊື່ອມສານ ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າກັບການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາຂອງໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບ ນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II)

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 17 [2.1.2]: ເຊື່ອມສານການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ (ISP) ເຂົ້າໃນການພັດທະ ນາຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ ເພື່ອການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງ.

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດຳເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ໄດ້ຖືກພິຈາ ລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງ ພາກສ່ວນສໍາຄັນຂອງການຕອບສະໜອງຕໍ່ເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນມະຕິ ການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນສະບັບໃໝ່, ເຊິ່ງໄດ້ ຖືກຮັບຮອງໂດຍກໍາມະການສູນກາງພັກ ໃນປີ 2017 (LPRP, 2017). ພາຍຫຼັງ ທີ່ນະໂຍບາຍທີ່ດິນໄດ້ຖືກສະເໜີ ແລະ ໄດ້ຍື່ນສະເໜີໄປຍັງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ. ນະໂຍບາຍທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍ ສະພາແຫ່ງຊາດ ໃນປີ 2018. ຕໍ່ມາໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄະນະກໍາມະ ການສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນລະດັບ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ຈັດຕັ້ງຫຼາຍກິດຈະກຳສ້າງຂີດຄວາມສາ ມາດຂຶ້ນ ທັງໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ:

- ພະນັກງານຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໄດ້ຮັບການຝຶກ ກ່ຽວກັບການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການນໍາໃຊ້ຫຼາຍຊອບແວດ້ານລະບົບຂໍ້ມູນທາງພູມສາດ (GIS);
- ປຶ້ມຄູ່ມືການຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳພາກສະໜາມຂອງ ບັນດາໂຄງການສ້າງແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ;
- ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມທີ່ດິນໃນລະດັບແຂວງແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນພັດທະນາ;
- ກ່ຽວຂ້ອງກັບການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ , ລັດຖະບານໄດ້ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ ATLAS ດ້ານຂະແໜງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂະແໜງກະສິກໍາ³⁸.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 18 [2.2.1]: ນະໂຍບາຍສ້າງແຮງຈູງໃຈດ້ານການລົງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ມາດຕະການບັງຄັບໃຊ້ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຂວງ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການ ໄດ້ຮັບການເສີມສ້າງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໃຫ້ມີການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງການດຳເນີນງານທາງທຸລະກິດທີ່ມີລັກສະນະເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ [2.2.1 (b); 2.2.1 (d); 2.2.1 (a); 2.2.1 (c)].

³⁸ <http://www.decide.la/en/publications#reports>

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ປັບປຸງດຳລັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຊິ່ງຖືກຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານ ໃນປີ 2019. ດຳລັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການ ປັບປຸງຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ໄດ້ມອບໂອນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃຫ້ແກ່ ລະດັບແຂວງ ເພື່ອປັບປຸງ ແລະ ນຳເຂົ້າສູ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງເກືອບທັງໝົດ ກຳລັງຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມສະບັບໃໝ່ຢ່າງທ້າວຫັນ ໂດຍນຳໃຊ້ຄູ່ມືແນະ ນຳ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ພະນັກງານພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນ ແຂວງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຄູ່ມືດ້ານວິຊາການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ- ສິ່ງແວດລ້ອມ (ການຂຽນ, ການທົບທວນ ແລະ ການຕິດຕາມ). ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ຍັງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ ໃນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດດ້ານການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການປະຕິບັດຕາມ, ແລະ ສິນທິສັນຍາແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂະບວນການຕ່າງໆ ໄດ້ຮັບການ ປັບປຸງ ເຊິ່ງເນັ້ນໜັກໃສ່ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ສ້າງຖະໜົນ. ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ປັບປຸງບັນດາຄຳແນະນຳທີ່ມີຢູ່ ແລະ/ຫຼື ພັດທະນາຄູ່ມືແນະນຳສະເພາະສະບັບ ໃໝ່ກ່ຽວກັບ ການກະກຽມການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນສຳລັບ (a) ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດບໍ່ແຮ່, (b) ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ແລະ (c) ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການສ້າງຖະໜົນ³⁹.

ຄະນະວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ກຳລັງສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານຄວາມຮູ້ທາງ ວິຊາການ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ (EIA) ແລະ ໄດ້ສະໜອງຄູ່ມືຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ ຈາ ນວນ 5 ຫຼັກສູດ (ພະລັງງານ, ບໍ່ແຮ່, ກະສິກຳ, ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ) ໄດ້ຖືກ ພັດທະນາຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະວິທີການຂັ້ນຕອນທີ່ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ⁴⁰.

ໜ່ວຍງານບໍລິຫານໃນລະດັບແຂວງ ປະຈຸບັນແມ່ນຮັບຜິດຊອບປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຕ່ລະ ແຂວງກໍໄດ້ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພະແນກຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ຍັງມີພາລະບົດບາດ ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອີກດ້ວຍ:

- ການຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳການຕິດຕາມໂຄງການລົງທຶນໃນຂັ້ນແຂວງ;
- ອອກໃບຢັ້ງຢືນການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ;
- ພັດທະນາຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການລົງທຶນໃນລະດັບແຂວງ, ປ້ອນຂໍ້ມູນການລົງທຶນ ແລະ ລາຍງານໄປຍັງ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ⁴¹;
- ດຳເນີນການປະເມີນຜົນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບໂຄງການລົງທຶນທີ່ມີຢູ່ໃນແຂວງຂອງຕົນ.

³⁹ http://investlaosinvestLao PDR.gov.la/images/sampledData/pdf_sample/ESIA-IEE/ESIA_Ministerial_Instruction_Eng.pdf

⁴⁰ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FES-NUOL-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

⁴¹ <http://www.investlaosinvestLao PDR.gov.la>

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 19 [2.2.2]: ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຮ່ວມທາງສັງຄົມ (CSR) ແລະ ຄວາມກັງວົນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຖືກຮວມເຂົ້າໃນລະບຽບການສາກົນ (ຫຼື ການປະຕິບັດມາດຕະຖານທາງທຸລະກິດທີ່ໄດ້ມີການເຫັນດີ) ໃນບັນດາ ບໍລິສັດຕ່າງໆ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 5 ອຸດສາຫະກຳສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເຄມີ) 2.2.2. (a); 2.2.2. (b)].

ລະບຽບການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສ່ວນໃຫຍ່ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນກົດໝາຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPL) ຂອງປີ 1999 ເຊິ່ງຖືກປັບປຸງໃນປີ 2013 ແລະ ບົດແນະນຳກ່ຽວກັບການລິເລີ່ມການ ກວດສອບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມລາວ (ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ) ຂອງປີ 2013. ໂດຍທົ່ວໄປ, ບໍລິສັດລົງທຶນ ຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ໂດຍສະເພາະບໍລິສັດເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ມີການປະຕິບັດຕາມໃນລະດັບເຂັ້ມງວດສູງສຸດ ແລະ ໄດ້ ສະໜອງທຶນ ແກ່ແຜນງານການຍົກຍ້າຍບ້ານ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງເລືອກໃນການປັບປຸງການດຳລົງ ຊີວິດ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ໃນບັນດາຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້, ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການແມ່ນໄດ້ຮັບເງິນ ຊົດ ເຊີຍທີ່ຍຸຕິທຳ. ແຕ່ຂະແໜງການສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງໃກ້ຊິດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມ ກອບວຽກແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສັງຄົມສິ່ງແວດລ້ອມ/EMP. ຕົວຢ່າງ: ການນຳໃຊ້ ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ຫຼາຍເກີນໄປໃນສວນປູກກ້ວຍຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນເປັນພິດໄພໃຫ້ແກ່ບາງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຢູ່ ອ້ອມຂ້າງ.

ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ (NUoL) ໄດ້ກໍ່ຕັ້ງສູນໜຶ່ງຂຶ້ນ ສຳລັບໂຄງການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ດ້ານການສຶກ ສາຄວາມປອດໄພທາງສັງຄົມ ສຳລັບຄະນະວິທະຍາສາດສັງຄົມ. ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຫຼັກສູດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາຫຼັກສູດປະລິນຍາໂທສາຂາການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ; ກໍ່ຕັ້ງສູນ ຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມສຳລັບການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ (SIA) ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການຍົກຍ້າຍທີ່ ຢູ່ອາໄສ (RM) ຢູ່ຄະນະວິທະຍາສາດສັງຄົມ, ນອກນັ້ນຍັງໄດ້ມີການເຮັດບົດຄົ້ນຄວ້າ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ SIA ແລະ RM; ແລະ 92 ຄົນ (ຍິງ 19) ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມດ້ານການປ້ອງກັນທາງສັງຄົມ, SIA, ແລະ RM.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 20 [3.1.1]: ພູມບັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ, ແລະ ນຳໃຊ້ເພື່ອສະໜັບສະ ໜູນແກ່ການສິ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດຕໍ່ແຂວງ, ໂດຍຜ່ານແຜນງານແບບຄວບຄຸມທີ່ສະໜັບສະ ໜູນໂດຍກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງປັນຍາ.

ຂອບເຂດວຽກງານແຫ່ງຊາດລາວ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມ ທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ. ຄຳແນະນຳລະອຽດ, ປຶ້ມ, ແຜ່ນພັນ, ແຜ່ນພາບສະແດງ, ແລະ ວິດີໂອກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນ ປະໂຫຍດ ດ້ານຊີວະນາໆພັນແມ່ນກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນພັດທະນາ ແລະ ຈະຖືກເຜີຍແຜ່ອອກສູ່ສັງຄົມ.

ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນມີຂັ້ນຕອນຂອງລະບົບການອະນຸຍາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພູມບັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຢາພື້ນເມືອງ. ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າ ແລະ ຖືກເຊື່ອເຊີນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເຊັ່ນ: ຂະບວນການ ທາງການຢາທີ່ພວກເຮົາໄດ້ລວມເຂົ້າໃນການສຳຫຼວດ; ນາຍບ້ານໂດຍທົ່ວໄປມີໜ້າທີ່ໃນການເອີ້ນສະມາຊິກຊຸມຊົນ ອື່ນໆ ໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳຕ່າງໆ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລະບົບການອອກໃບອະນຸຍາດ, ການອະນຸຍາດນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດໃນລະດັບແຂວງ/ເມືອງ ກໍຍັງມີຢູ່. ນອກນັ້ນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຜະລິດຕະພັນຢາ ແລະ ຢາປົວພະ ຍາດ (2011) ໄດ້ກວມເອົາຢາພື້ນເມືອງ ເຊິ່ງການຂັ້ນທະບຽນສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ນຳເຂົ້າ ແລະ ຢາພື້ນເມືອງທັງ ສອງ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດຈາກກົມອາຫານ ແລະ ຢາ. ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ (<https://absch.cbd.int/countries/LA>).

ພາຍໃຕ້ກອບວຽກການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ (2013) ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຈາກການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນດ້ານພັນທຸກໍາໄດ້ຖືກແບ່ງປັນດ້ວຍວິທີການທີ່ຍຸຕິທໍາ ແລະ ເທົ່າທຽມກັບຊຸມຊົນດັ້ງເດີມ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີຄວາມຮູ້ເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ການແບ່ງປັນນັ້ນ ຄວນອີງຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນ. ໄດ້ເນັ້ນໜັກບົດບັນຍັດສະເພາະກ່ຽວກັບພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນໃນບົດທີ I ຂອງນະໂຍບາຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນຂອງ ລັດຖະບານພາຍໃຕ້ຂໍ້ທີ 1.2.6.

ກອບວຽກການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ (2013) ໄດ້ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາກວມລວມກ່ຽວກັບພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນດ້ານເຊື້ອພັນທີ່ຈັດຂຶ້ນໂດຍຊຸມຊົນດັ້ງເດີມ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງເຂົ້າເຖິງດ້ວຍການຍິນຍອມທີ່ໄດ້ຖືກແຈ້ງ ແລະ ແຈ້ງລ່ວງໜ້າ ຫຼື ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພວກເຂົາ⁴².

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 21 [3.1.2]: ກົດໝາຍລາວໄດ້ຖືກວາງອອກ ເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມຕ້ອງການພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍານາໂກຢາວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ABS) ຈາກການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກໍາ ແມ່ນໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກທົດລອງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ.

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພທາງດ້ານຊີວະພາບ ແລະ ຂອບວຽກແຫ່ງຊາດລາວ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກໍາ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຍຸຕິທໍາ ແລະ ເທົ່າທຽມ ທີ່ເກີດຈາກການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ. ຄໍາແນະນໍາ, ປຶ້ມ, ແຜ່ນພັບ, ແຜ່ນພາບສະແດງ, ແລະ ວິດີໂອກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ ກໍາລັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ແບ່ງປັນໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ⁴³.

ປະຈຸບັນປະເທດລາວກໍາລັງຢູ່ໃນຂະບວນການຮ່າງດໍາລັດການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ດ້ານ ຊີວະນາໆພັນ ເຊິ່ງຂະຫຍາຍມາຈາກມາດຕາ 22 ແລະ ມາດຕາ 24 ກ່ຽວກັບພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ GR ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊີວະນາໆພັນ (2014). ໃນມາດຕາ 22 ຂອງບົດບັນຍັດໄດ້ເນັ້ນໜັກການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດ້ານພັນທຸກໍາ ໃຫ້ຍືນຍົງ, ສອດຄ່ອງກັບສະພາບແວດລ້ອມ, ການອະນຸລັກ ແລະ ຕ້ອງແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຢ່າງເທົ່າທຽມ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ເຊັ່ນດຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ, ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເໝາະສົມ⁴⁴.

ສັນຍາ ແລະ/ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງ, ຕົວຢ່າງ, MOA, MTA, ແລະ ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ກໍາລັງນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການນໍາໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຊັບພະຍາກອນດ້ານພັນທຸກໍາ ແລະ ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນພັນທຸກໍາ ທີ່ວາງຂໍ້ກໍານົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂສໍາລັບກິດຈະກຳການຄົ້ນຄ້ວາ. ອີງຕາມບົດບັນຍັດ NP, ຂໍ້ຕົກລົງອາດຈະຖືກເບິ່ງວ່າທຽບເທົ່າຄວາມຍິນຍອມທີ່ຖືກແຈ້ງລ່ວງໜ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ເພື່ອຂໍອະນຸຍາດ ເຊັ່ນດຽວກັບຂໍ້ກໍານົດທີ່ໄດ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນ.

⁴² <https://absch.cຊີວະນາໆພັນ.int/countries/LA>

⁴³ <https://absch.cຊີວະນາໆພັນ.int/countries/LA>

⁴⁴ <https://absch.cຊີວະນາໆພັນ.int/countries/LA>

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 22 [3.1.3]: ການຂະຫຍາຍກິນໂກການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານປະຈຸບັນ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງຖານການຄົ້ນຄ້ວາປົກກະຕິ ກ່ຽວກັບສະຖານະຂອງທ່າອ່ຽງຊີວະນາໆພັນ, ການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ) ສໍາລັບຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ມີສິດຕັດສິນໃຈໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບຊາດ, ທຸລະກິດພາກປະຊາສັງຄົມ, ແລະ ໜ່ວຍງານລະດັບຊາດ ສໍາລັບສິນທິສັນຍາອື່ນໆ [3.1.3 (a); 3.1.3 (b)].

ຖານຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ພາເຂົ້າລາວ⁴⁵ ໄດ້ລວມເອົາຫຼາຍຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພືດພັນພາຍໃນທີ່ສາມາດເປັນປະໂຫຍດແກ່ສາທາລະນະ.

ມີຂໍ້ມູນຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນພາຍໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມຄືບໜ້າໃນການເກັບກໍາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນລະບົບ ກ່ຽວກັບທ່າອ່ຽງຂອງຊີວະນາໆພັນໃນລາວ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 23 [3.1.4]: ການປະສານງານລະຫວ່າງສາກົນ/ພາກພື້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເໝາະສົມເພື່ອເລັ່ງສ້າງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. [3.1.4 (c); 3.1.4 (a); 3.1.4 (b); 3.1.4 (e)].

ມີຄວາມຄືບໜ້າທີ່ຈໍາກັດຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ມີແຜນງານຄົ້ນຄ້ວາແຫ່ງຊາດ ຫຼື ໃນຂົງເຂດນີ້ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈໍາກັດດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ເປັນບັນຫາຢູ່ເລື້ອຍໆສໍາລັບປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ເພື່ອຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນລ່າສຸດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ດີດ້ານການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມີຫຼາຍແຜນງານທີ່ແນໃສ່ການປັບປຸງຖານຄວາມຮູ້.

ພາຍໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນາກາຍ-ນໍ້າເທີນ, ມີສີ່ຫົວຂໍ້ການຄົ້ນຄ້ວາຫຼັກທີ່ສໍາຄັນ. ຫົວຂໍ້ເຫຼົ່ານັ້ນມີ (1) ແຜນງານ *Glyptostrobus pensilis*. (ເຊິ່ງໄດ້ປະສານງານກັບມະຫາວິທະຍາໄລຊານຟຣານຊີສໂກ, ມະຫາວິທະຍາໄລໂຄລໍາເບຍ ແລະ ສວນພຶກສາສາດຫຼວງເອດິນເບີກ); (2) ການສໍາຫຼວດຊ້າງ (ປະສານງານກັບມະຫາວິທະຍາໄລມິດຊູຣີ ແລະ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ); (3) ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ປະສານງານກັບກຸ່ມປະຕິບັດງານເສົາລາ; (4) ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ຈັດຕັ້ງໂດຍໂຄງການອະນຸລັກ: ກ່ຽວກັບແຜນງານສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ, ແຜນງານສິ່ງແວດລ້ອມ DNA: (ເຊິ່ງປະສານງານກັບ VigiL/FE ແລະ ໂບວອລ ເນເຈີ (Beauval Nature)), ແລະ ການຕິດຕາມສັດປ່າດ້ວຍກ້ອງດັກຖ່າຍພາບ⁴⁶.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 24 [4.1.1]: ບຸກຄະລາກອນລັດທີ່ສໍາຄັນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສໍາຄັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນດ້ານການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊີວະນາໆພັນ [4.1.1 (b); 4.1.1 (a)].

ສອງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ ກ່ຽວພັນເຖິງການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານການຝຶກອົບຮົມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການພັດທະນາແຜນງານລາງວັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ບໍ່ມີມາດຕະການສະເພາະທີ່ໄດ້ຖືກລາຍງານສໍາລັບ ທັງສອງການດໍາເນີນ ງານນີ້.

ເຖິງແມ່ນວ່າ, ບໍ່ມີແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ-ຝຶກອົບຮົມສະເພາະຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດທີ່ທົ່ວເຖິງ ແຕ່ກໍມີຫຼາຍແຜນງານຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນງານດັ່ງກ່າວພາຍໃຕ້ຍຸດທະ

⁴⁵ <https://www.phakhaolao.la/en>

⁴⁶ <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ 2 WMPA-Annual-Report-2017.pdf>

ສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ. ຕົວຢ່າງ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຝຶກອົບຮົມພະນັກ ງານ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ເຄືອຂ່າຍບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ ຂອງ ສປປ ລາວ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຍັງໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ພະນັກງານຂອງຕົນຈຳນວນຫຼາຍ ໄດ້ໄປສຶກສາຕໍ່ໃນລະດັບທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ຄົ້ນຄ້ວາທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ (MOST) ຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມງານລະຫວ່າງສາກົນ ໄດ້ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານຂອງຕົນຢ່າງຈິງຈັງ ເຊັ່ນ ການເຂົ້າເຖິງ, ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ນອກນັ້ນຍັງມີຂະບວນການທາງທິດລອງກ່ຽວກັບຊີວະວິທະຍາໂມເລກຸນ. ໃນຂະນະທີ່ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ, ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນ ມະ ຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ກ່ຽວກັບຫຼາຍຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວພັນກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍສະເພາະການເສີມສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສັງຄົມສິ່ງແວດ ລ້ອມ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຕິດຕາມມົນລະພິດ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 25 [4.1.2]: ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສາທາລະນາ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ພາຍໃນ ກຸ່ມຜູ້ຮ່ວມງານເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງລວມມີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 24 ແຫ່ງ. [4.1.2 (b); 4.1.2 (a)].

ສອງການດຳເນີນງານພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍນີ້ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການຈັດ ຕັ້ງຍຸດທະສາດການສື່ສານໃນເຂດພື້ນທີ່ທົດລອງ. ປະຈຸບັນເຫັນວ່າບໍ່ມີການດຳເນີນງານໃດທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງໃນໄລຍະ ສອງຂອງການປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດເຫຼົ່ານີ້.

ໃນການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກົດຈະກຳສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນການປະກອບສ່ວນໂດຍໂຄງການຍ່ອຍດ້ານການໂຄສະນາ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງການບໍລິຫານກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບັນຫາສັດປ່າໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ, (ໃຫ້ ທຶນໂດຍກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ). ໂຄງການນີ້ປະກອບມີການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດທີ່ສຳ ຄັນກ່ຽວກັບການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ. ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ໄດ້ຈັດຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານຫຼາຍກວ່າ 114 ຄົນ (ຍິງ 22). ສິ່ງນີ້ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ 4 ຫົວຂໍ້ກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນ, ສັດປ່າ ແລະ ການປະ ມົງແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຮັບການຕີພິມໃນວາລະສານຜູ້ບໍລິຫານ, ຖືກເຜີຍແຜ່ເປັນຂ່າວສານທາງວິທະຍຸ ຈຳນວນ 3 ຄັ້ງ, ແລະ ໂທລະພາບ 4 ຄັ້ງ. ນອກນັ້ນໂທລະພາບລາວແຫ່ງຊາດຍັງໄດ້ອອກອາກາດໃນລາຍການສິ່ງແວດລ້ອມ ນຳອີກ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 26 [4.1.3]: ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງແມ່ນໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນ ຫຼັກສູດການສຶກສາທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ [4.1.3 (a); 4.1.3 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ, ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດນີ້ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິ ພາບ. ການປະກອບສ່ວນຫຼັກໃຫ້ແກ່ເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ປ່າ ສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ ເຊິ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້ (FFS), ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງລວມມີ⁴⁷:

- ຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ ແລະ ຄູ່ມືໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ, ການ ຄຸ້ມຄອງສັດປ່າ, ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ. ໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຄົນຈຳນວນ 576 ຄົນ (ຍິງ 164)

⁴⁷ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FFS-NUOL-Annual-Report-2017.pdf

ໃນແຜນງານດັ່ງກ່າວ. ມີປະລິນຍາເອກ, ປະລິນຍາໂທ ແລະ ປະລິນຍາຕີ, ມີນັກຮຽນທັງໝົດ 7 ຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນການສຶກສາ ແລະ ກຳລັງສຶກສາທີ່ປະເທດໄທ, ສປປ ລາວ;

- ຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີ (ສາຂາການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ແລະ ປະຈຸບັນໄດ້ເປີດໃຫ້ນັກຮຽນລົງທະບຽນຮຽນທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລ, ສາລະບານຫຼັກສູດການຮຽນຂອງ 39 ວິຊາ ແລະ 26 ຄູ່ມືຫຼັກສູດ ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ;
- ໄດ້ມີການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ການຕິດຕາມປະສິດທິພາບການຄຸ້ມຄອງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານໃນເຂດພື້ນທີ່ປ່າສະຫງວນ. ປະຈຸບັນປະມານ 23,000 ຮຕ ຂອງເຂດປ່າສະຫງວນ ພູຈອມວອຍ ໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ 8,000 ຮຕ ຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ພູເຂົາຄວາຍ ໄດ້ຮັບການປະເມີນຜົນໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືນີ້;
- ນອກຈາກນັ້ນ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດຍັງໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດສຳລັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດສາຂາເສດຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ⁴⁸;
- 11 ຫົວຂໍ້ ກ່ຽວກັບເສດຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຖືກນຳສະເໜີ ໃນກອງປະຊຸມລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ;
- ສີ່ຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເສດຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຍິນໄປຍັງວາລະສານສາກົນເພື່ອຕີພິມ;
- ການປະເມີນສະຖານະຂອງສັດປ່າ ແລະ ວັດແທກການຄຸກຄາມຂອງປ່າສະຫງວນ ພູຈອມວອຍ ແລະ ພູເຂົາຄວາຍ ໃນເນື້ອທີ່ 26,600 ຮຕ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ;
- ການປະເມີນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ.

ຄະນະວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ກຳລັງສຸມໃສ່ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານວິທະຍາສາດທຳມະຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປົກປັກຮັກສາທຳມະຊາດ ແລະ ໄດ້ພັດທະນາຫຼາຍຫຼັກສູດໃໝ່ສຳລັບປະລິນຍາດ້ານວິທະຍາສາດ⁴⁹:

- ຫຼັກສູດປະລິນຍາໂທດ້ານເຄມີທີ່ຖືກພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໃນປີ 2017 ແລະ ໄດ້ເປີດຂຶ້ນໃນປີ 2018, ເຊິ່ງມີນັກສຶກສາທັງໝົດ 11 ຄົນ ທີ່ກຳລັງສຶກສາໃນຫຼັກສູດນີ້;
- ປຶ້ມຕຳລາຫຼາຍກ່ວາ 9 ໜັງສື (ເຕັກໂນໂລຊີ-ຊີວະນາໆພັນ, ເຄມີສິ່ງແວດລ້ອມ, ມົນລະພິດທາງດິນທີ່ເກີດຈາກເຄມີ) ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການທົບທວນ ແລະ ຈະຖືກຕີພິມໃນປີ 2018-2019; ແຜນພາບສະແດງ 30 ແຜ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະວິທະຍາ, ເຄມີ ແລະ ພິຊິກ ກຳລັງຖືກກະກຽມ ແລະ ຈະຖືກວາງສະແດງໃນປີ 2019. ສະມາຊິກໃນຄະນະມີ 31 ຄົນ.

ໃນຫຼັກສູດການສຶກສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາກສາມັນ ມີພະນັກງານແຂວງ ແລະ ຊາວບ້ານ ຈຳນວນ 16 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງບໍ່ເປັນທາງການກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນພູຈອມວອຍ ໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ພ້ອມດ້ວຍການຝຶກອົບຮົມທີ່ກວມເອົາຫຼາຍຫົວຂໍ້ ເຊິ່ງມີ: ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງສັດ ແລະ ສັດຫາຍາກ, ພືດພັນ ແລະ ເຊື້ອລາ; ທໍລະນີ ວິທະຍາທ້ອງຖິ່ນ, ຄຸນລັກສະນະຂອງນ້ຳ ແລະ ຄຸນນະພາບດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນ; ຄວາມເຂັ້ມຂອງແສງອາທິດ ເພື່ອໃຊ້

⁴⁸ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FEB-NUOL-Annual-Report-2017.pdf

⁴⁹ <https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສ້າຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ 2 FNS-NOUL-Annual-Report-2017.pdf>

ເປັນພະລັງງານໝູນວຽນ. ຫຼັກສູດນີ້ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນໃນຮູບແບບການຮຽນຮູ້ ໂດຍວິທີການປະຕິບັດ ແລະ ລະຫວ່າງ ການສຳຫຼວດຊີວະວິທະຍາ, ຫຼາຍກ່ວາ 102 ຕົວຢ່າງຂອງແມງໄມ້ ແລະ ພືດພັນຫຼາຍກ່ວາ 102 ຕົວຢ່າງໄດ້ຖືກເກັບ ກຳ; ນອກຈາກນັ້ນຍັງໄດ້ເກັບກຳ 128 ຕົວຢ່າງຂອງຊັບພະຍາກອນທາງນ້ຳ, 67 ຕົວຢ່າງເຊື້ອລາ, 9 ຕົວຢ່າງນ້ຳ, ແລະ 11 ຕົວຢ່າງດິນ ແລະ ດຳເນີນການວິເຄາະໃນຫ້ອງທົດລອງ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 27 [5.1.1]: ກົນໄກການເງິນທີ່ຍືນຍົງສຳລັບການໄດ້ຮັບງົບປະມານທີ່ກົງເວລາ ແລະ ການນຳໃຊ້ ທີ່ໂປ່ງໄສ ແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. [5.1.1 (b); 5.1.1 (c); 5.1.1 (d); 5.1.1 (a)].

ຍຸດທະສາດໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າແຫ່ງ ຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຍັງໄດ້ພັດທະນາໂຄງການທົດລອງການຫຼຸດຜ່ອນ ການ ປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໃນ 6 ແຂວງເປົ້າໝາຍ. ໄດ້ພັດທະນາ ແຜນ ດຳເນີນງານເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າຂັ້ນແຂວງ (PRAP) ສຳລັບ 6 ແຂວງພາກເໜືອ, ກິດຈະກຳກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ອາຍພິດຈາກການຕັດ ໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ. F-REDD ກຳລັງໄດ້ຮັບການສະໜັບ ສະໜູນຈາກອົງການຮ່ວມມື ສາກົນຍີ່ປຸ່ນ ເຊິ່ງກຳລັງເນັ້ນໜັກໃສ່ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງພູມິທັດຂອງເຂດປ່າເຫຼົ່າ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນໃນແຂວງຫຼວງ ພະບາງ. ໂຄງການທົດລອງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງ ປ່າ ໂຄງການປ້ອງກັນດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຫຼີກລ້ຽງການທຳລາຍປ່າໄມ້⁵⁰ ເຊິ່ງສະໜັບ ສະໜູນໂດຍທະນາຄານພັດ ທະນາເຢຍລະມັນ (KfW) ແມ່ນກຳລັງຈັດຕັ້ງໃນປ່າສະຫງວນນ້ຳເອັດ-ພູເລີຍ ໃນແຂວງຫົວພັນ⁵¹. ຫຼາຍໂຄງການທົດ ລອງ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງປ່າ ໄດ້ຮັບການພັດ ທະນາໃນ ສປປລາວ (<http://dof.maf.gov.la/redd/en/projects/>). ຄາດວ່າການໃຫ້ທຶນສຳລັບກິດຈະກຳ ຫຼຸດຜ່ອນການ ປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໃນອະນາຄົດ ແລະ ໂຄງການ ຕ່າງໆ ຈະໄດ້ມາຈາກກອງທຶນພູມິອາກາດສີຂຽວ (GCF).

ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ເບິ່ງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການນຳໃຊ້ຮູບແບບການເບີກຈ່າຍ ສຳລັບການບໍລິການ ດ້ານລະບົບ ນິເວດວິທະຍາ. ປະຈຸບັນນີ້ ກົມປ່າໄມ້ຫວັງທີ່ຈະສ້າງທີ່ປຶກສາ ເພື່ອພັດທະນາລະບົບການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດ ລ້ອມ (PES) ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ກັບບໍລິສັດພະລັງງານນ້ຳເທີນຫົນບຸນ, ບໍລິສັດພະລັງງານນ້ຳເທີນ 2⁵². ຮູບແບບ ການ ບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງໄດ້ພິຈາລະນາກິດຈະກຳທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ ເພື່ອທ່ຽວຊົມສັດປ່າຍາມກາງຄືນ ໃນ ເຂດປ່າສະຫງວນນ້ຳເນີນ⁵³.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 28 [5.1.2]: ການເສີມສ້າງກົນໄກດ້ານສະຖາບັນ ເພື່ອເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານຊີ ວະນາຍພັນ ໃນການຕັດສິນໃຈດ້ານການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການເສດຖະກິດທີ່ ສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້) ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ແຂວງ; [5.1.2 (a); 5.1.2 (b)].

ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ເພື່ອພັດທະນາ ແຜນດຳເນີນງານຍຸດທະສາດຊີວະນາຍພັນແຫ່ງຊາດ, ແຜນດຳເນີນງານກະສິກຳຊີວະນາຍພັນແຫ່ງ ຊາດຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ 2 ແຜນດຳເນີນງານຍຸດທະສາດຊີວະນາຍພັນຂັ້ນແຂວງໃນແຂວງຫຼວງ

⁵⁰ <http://clipad-laosLao PDR.org>
⁵¹ <https://www.giz.de/en/worldwide/17463.html>
⁵² <http://www.namtheun2.com>
⁵³ <http://www.namet.org/wp/nam-nern-night-safari/>

ພະບາງ ແລະ ຊຽງຂວາງ. ນອກຈາກນັ້ນຍັງໄດ້ພັດທະນາຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນຂຶ້ນແຂວງ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຂຶ້ນແຂວງສຳລັບແຂວງອັດຕະປືອີກດ້ວຍ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 29 [5.1.3]: ຍຸດທະສາດແບບປະສົມປະສານ ສຳລັບການຄັດເລືອກແຫຼ່ງທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ (ພາຍ ໃນ, ພາຍນອກ ແລະ ນະວັດຕະກຳ) ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ປ່ອງການໃຫ້ທຶນສຳລັບຊີວະນາໆພັນ (ກະສິກຳ-ຊີວະນາໆພັນ) ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 50% ພາຍໃນປີ 2020 [5.1.3 (a); 5.1.3 (b)].

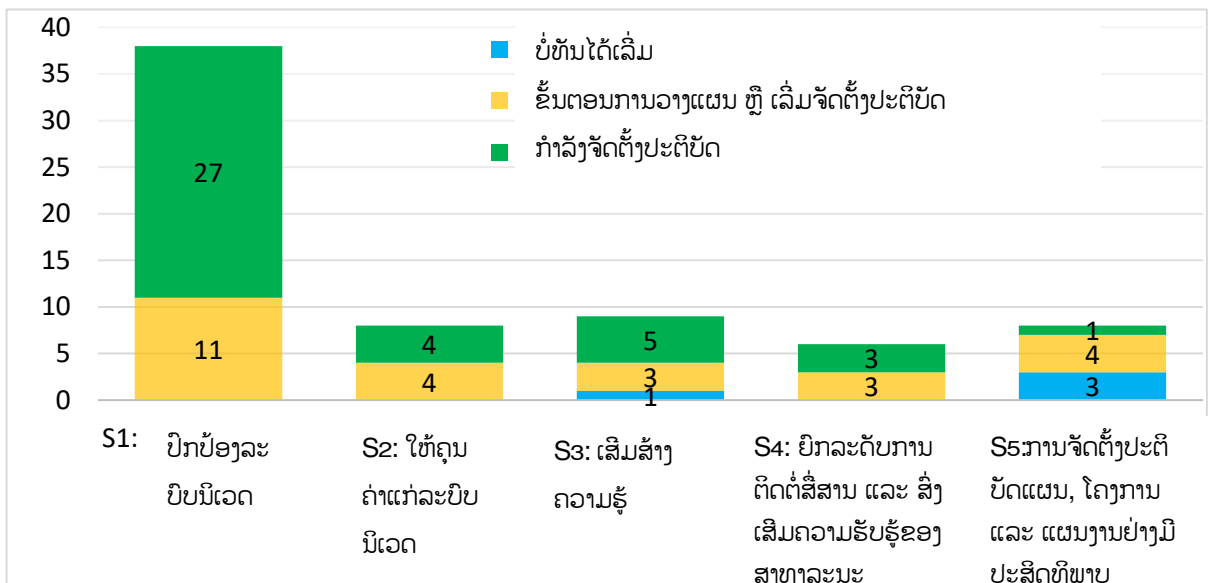
ບໍ່ມີຍຸດທະສາດແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຫ້ທຶນແກ່ຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ກະສິກຳຊີວະນາໆພັນໃນ ສປປລາວ. ການໃຫ້ທຶນສ່ວນໃຫຍ່ສຳລັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດແມ່ນຜ່ານ ການ ຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີຂອງລັດຖະບານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ລະດົມທຶນ ຈາກໂຄງການຕ່າງໆໃນຂະແໜງການເອກະຊົນ ແລະ ມີການໃຫ້ທຶນສະເພາະແກ່ໂຄງການຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າພຽງເລັກນ້ອຍ ຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍນີ້.

ໃນປະຈຸບັນຊ່ອງທາງການເງິນສ່ວນໃຫຍ່ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຊີວະນາໆພັນ ຫຼື ກະສິກຳຊີວະນາໆພັນ ແມ່ນ ມາຈາກງົບປະມານປະຈຳປີຂອງລັດຖະບານ, ການປະກອບສ່ວນຈາກບໍລິສັດເອກະຊົນແມ່ນຜ່ານ ກອງທຶນ ປົກປັກ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ກອງທຶນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນເພື່ອປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນນາມໂຄງການ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ແລະ ການໃຫ້ທຶນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານດ້ານການ ພັດທະນາ ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂຄງການດຽວຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ.

ພາກທີ 3: ການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ⁵⁴

3.1 ພາບລວມຂອງສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ.

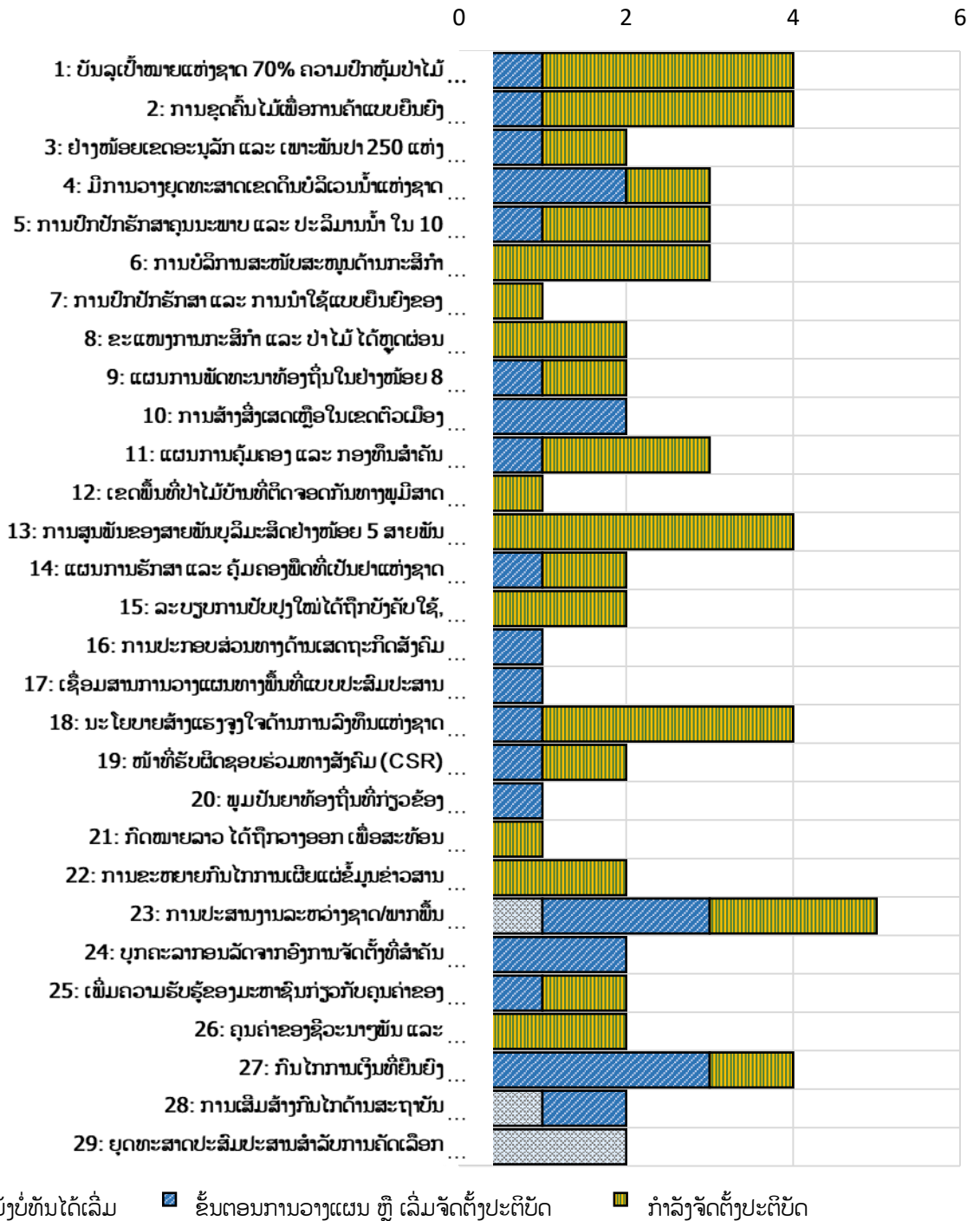
ໂດຍລວມແລ້ວ, ແຕ່ລະຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍ ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ຄາດຄະເນວ່າປະມານ 58% ຂອງການດຳເນີນງານແມ່ນກຳລັງຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, 36% ແມ່ນກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການວາງແຜນ ຫຼື ຂັ້ນຕອນການເລີ່ມປະຕິບັດ, ມີພຽງແຕ່ 6% ທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃດໆ. ສຳລັບຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 1, 2 ແລະ 4 ຂອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ທັງໝົດແມ່ນກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ. ສຳລັບຍຸດທະສາດ 3 ແລະ 5 ປະມານ 11 ແລະ 38% ຕາມລຳດັບ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີກິດຈະກຳໃດໆ ທີ່ຈະນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ເບິ່ງຮູບ 2.1).

ຮູບ 3.1 ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ກັບຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ.

ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ, ຮູບ 3.2 ດ້ານລຸ່ມໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຕ່ລະການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ຈຳນວນ 69 ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄວາມ ກ່ຽວພັນຂອງການດຳເນີນງານເຫຼົ່ານັ້ນກັບ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ. ຈາກສິ່ງນີ້, ສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າ, 31% ຂອງ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ປະກອບມີການດຳເນີນງານທັງໝົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ກຳລັງຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຫຼາຍກ່ວາ 75% ຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ມີຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ກຳລັງຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ມີພຽງແຕ່ໜຶ່ງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ບໍ່ມີການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ.

⁵⁴ ສປປ ລາວ ໄດ້ສຳເລັດເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນລາຍ ເພື່ອລາຍງານບົດລາຍງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6. ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນລາຍຊີວະນາໆພັນ ຊ່ວຍໃຫ້ພາຄີໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ທົບທວນ, ແລະ ເມື່ອມີຄວາມເໝາະສົມແມ່ນຈະໄດ້ນຳສົ່ງຂໍ້ມູນຕາມທີ່ລະບຸໃນຄຳແນະນຳສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີຫົກ (ມະຕິ XIII/27). ສາມາດເບິ່ງຂໍ້ມູນ ORT ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ທີ່ນີ້

ຮູບ 3.2 ຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານ

3.1.1 ພາບລວມຂອງຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ

ໃນລະຫວ່າງການພັດທະນາບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6 ການປະເມີນຜົນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງ 69 ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລືຢ່າງກ້ວາງຂວາງຮ່ວມກັບກຸ່ມປະຕິບັດງານຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ ແລະ ທີ່ປຶກສາຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ໄດ້ນຳພາປະເມີນຜົນ. ໃນລະຫວ່າງ ການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ກໍໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. ເຊິ່ງຕ່າງໜ້າຈາກໜ່ວຍງານພາກລັດທີ່ສຳຄັນ (ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກະ

ຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ) ແລະຕ່າງໜ້າຈາກພາກປະຊາສັງຄົມ: ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ ຊາດລາວ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ (ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດ ໂລກ, ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ, ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ) ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການດັ່ງກ່າວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລັດຖະບານຍັງໄດ້ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມປະຕິບັດງານວິຊາການແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ ເພື່ອຊ່ວຍທີ່ປຶກສາແຫ່ງຊາດຂອງ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6 ໃນການປະເມີນຜົນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ໜ່ວຍງານ ເຮັດວຽກວິຊາການໄດ້ຖືກອອກແບບ ເພື່ອເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ທຸກພາກສ່ວນ ຂອງຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈາກລັດ ຖະບານ ແລະ ພາກປະຊາສັງຄົມ. ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການປະກອບດ້ວຍ 6 ຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຈັດກຸ່ມຕ່າງໆຂອງຂະແໜງການພາຍໃນ ສປປ ລາວ. ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍມີລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບສະມາ ຊິກຂອງ 6 ກຸ່ມຍ່ອຍຂອງໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ.

ໃນລະຫວ່າງການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ມີການນຳສະເໜີຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ບົດລາຍງານສະບັບທີ 5, ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນລາຍຊີວະນາໆພັນ, ສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນທີ່ມີຢູ່, ໂຄງຮ່າງ ແລະ ຮ່າງຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6. ຄູ່ຮ່ວມງານໄດ້ຮັບການ ຊ່ວຍເຫຼືອໃນຈຳແນກພາກສ່ວນ ແລະ ຂໍ້ມູນພາຍໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງການຂອງຕົນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ຖືກປັບປຸງແມ່ນຈຳເປັນສຳລັບບົດລາຍງານ ແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6. ສະມາຊິກໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ແລະ ວິຊາການຂອງກົມກອງຂອງລັດຖະບານທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ຮັບການ ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ນຳໃຊ້ແຜນຕາຕະລາງປະຕິບັດການ (spreadsheet)/ ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນລາຍ.

ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບການວິເຄາະ ແລະ ປຶກສາຫາລືໃນ ລະຫວ່າງການສຳມະນາປຶກສາຫາລື. ຈາກນັ້ນໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການໄດ້ລະບຸສາຍສຳພັນຂອງໜ່ວຍງານເຮັດ ວຽກວິຊາການ, ແລະ ພະນັກງານວິຊາການທີ່ເຊື່ອມໂຍງໄປຍັງແຕ່ລະການດຳເນີນງານທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 2. ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການໄດ້ຈັດກຸ່ມຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນ ໂດຍອີງຕາມ 6 ຂະແໜງການຂອງກຸ່ມປະຕິບັດງານ ແລະ ຮັບຜິດຊອບປ້ອນຂໍ້ມູນ, ວິເຄາະຂໍ້ມູນ, ແລະ ສະໜອງ ຂ່າວສານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ມີຂອງຂະແໜງການຂອງຕົນ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງໄປຍັງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ (ເບິ່ງບົດສັງລວມ ການສຳມະນາປຶກສາຫາລືໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ B). ທີ່ປຶກສາແຫ່ງຊາດຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ແລະ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເຄືອຂ່າຍຂອງຕົນເອງເພື່ອຮີບໂຮມຂໍ້ມູນທີ່ມີຈາກຫຼາຍ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ເຊິ່ງລວມມີບົດລາຍງານປະຈຳປີ, ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ, ແລະ ເອກະສານທາງວິຊາການ ແລະ ເອກະສານຕີພິມໃນວົງແຄບ ທີ່ຈັດຂຶ້ນໂດຍອົງກອນຕ່າງໆ.

3.1.2 ວິທີການສຳລັບການປະເມີນຜົນເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງປະກອບມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ

ສຳລັບການປະເມີນຜົນປະສິດທິພາບຂອງຂໍ້ມູນບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6 ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງທີ່ມາ ແລະ ຍັງໄດ້ມາຈາກອົງການຈັດຕັ້ງ/ຂະແໜງການຂອງລັດຖະບານຫຼັກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສະຖານະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ແມ່ນໄດ້ຖືກລະບຸຕາມຂໍ້ມູນທີ່ສະໜອງໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ, ພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ຂໍ້ມູນໄດ້ຖືກສັງລວມຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍ ສະມາຊິກກຸ່ມປະຕິບັດງານ. ບົດລາຍງານຂອງພາກລັດ, ບົດລາຍງານຂອງໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຖືກປະເມີນ, ທົບ ທວນ ແລະ ສະຫຼຸບ ໂດຍອີງຕາມຜົນໄດ້ຮັບ, ໝາກຜົນ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງໂຄງການທີ່ໄດ້ສະແດງໃນບົດລາຍງານ ດັ່ງກ່າວ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ແຕ່ລະການດຳເນີນງານ ຖ້າຫາກມັນມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຈາກນັ້ນຈະໄດ້ລວມ ເຂົ້າກັນສຳລັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ຫຼື ສ້າງລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ຫຼື ສ້າງໂຕຊີ້ວັດທາງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໃດໆ ສຳລັບແຕ່ລະການດຳເນີນງານ ແລະ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການປະເມີນຈຸດປະສົງ ແລະ ດ້ານຄຸນນະພາບຂອງລະດັບການເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ລະດັບຂອງຄວາມມີປະສິດທິພາບ. ສິ່ງນີ້ປະກອບໄປດ້ວຍຄວາມຈິງທີ່ວ່າຫຼາຍໆການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ໄດ້ເຊື່ອມໂຍງໄປຍັງອຳນາດທີ່ຖືກມອບໝາຍຂອງບັນດາອົງກອນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ອົງກອນປະຊາສັງຄົມ. ສະນັ້ນ, ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາການໃຫ້ນ້ຳໜັກແບບສ່ວນຕົວ ເຊິ່ງຄວາມມີປະສິດທິພາບໃນການຕັດສິນຂອງແຕ່ລະໂຄງການ ຫຼື ບົດລາຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດຳເນີນງານ ແຫ່ງຊາດ ຍັງໄດ້ຖືກໃຫ້ນ້ຳໜັກຕາມຜົນໄດ້ຮັບ, ໜາກຜົນ ແລະ ຜົນສຳເລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງຜົນສຳເລັດໂດຍລວມຂອງເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ. ການດຳເນີນງານໄດ້ຖືກປະເມີນຜົນ ແລະ ຈຳແນກອອກເປັນ 3 ໝວດ:

1. ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບ;
2. ມາດຕະການນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ;
3. ມາດຕະການນຳໃຊ້ບໍ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້.

ການຕັດສິນໄດ້ຮັບການກວດສອບ ແລະ ຍັງຢືນໂດຍກຸ່ມຍ່ອຍຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດຳເນີນງານ (ສະມາຊິກໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ, ພະນັກງານວິຊາການ, ທີ່ປຶກສາແຫ່ງຊາດ) ໃນລະຫວ່າງການຝຶກອົບຮົມສຳມະນາ ແລະ ໄດ້ມີການປ້ອນຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນເຄື່ອງມືການລາຍງານແບບອອນລາຍ/ ແຜນຕາຕະລາງປະຕິບັດການໃນໂປຼແກຼມເອັກເຊວ (Excel).

ເນື່ອງຈາກມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການພັນລະນາແຕ່ລະການດຳເນີນງານທີ່ລະອຽດ ແລະ ຫຼາຍແຜນງານ ແລະ ຫຼາຍໂຄງການ ໄດ້ມີການເຊື່ອມໂຍງໄປຍັງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ຈຶ່ງໄດ້ມີການຕັດສິນໃຈໃນການພັດທະນາຫຼາຍກໍລະນີສຶກສາທີ່ໄດ້ສະຫຼຸບທັງບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນກັບການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນ ສປປລາວ ແລະ ປະເພດຂອງການດຳເນີນງານທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄວາມຄືບໜ້າໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນ ຫຼື ການວາງແຜນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດສຳລັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ແຕ່ວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບຂອງການດຳເນີນງານເຫຼົ່ານັ້ນເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວແມ່ນຂາດເຂີນໃນບາງຄັ້ງ. ຮູບ 2.3 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນການແຈກຢາຍການປະເມີນຜົນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ. ຕາຕະລາງ 3.1 ໄດ້ສະໜອງລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການຈັດອັນດັບ 69 ການດຳເນີນງານ ແລະ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ.

ສ່ວນໜ້ອຍຂອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ (26%) ໄດ້ຮັບການປະເມີນວ່າມີປະສິດທິພາບ. ສ່ວນໃຫຍ່ 74% ແມ່ນຖືກປະເມີນວ່າ ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ ຫຼື ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ. ສ່ວນ 16% ຂອງການດຳເນີນງານ, ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ມູນພຽງພໍ ຫຼື ໝົດເວລາ ເນື່ອງຈາກມີເວລາໜ້ອຍເກີນໄປ ທີ່ຈະເຮັດການປະເມີນໄດ້ ແລະ 58% ແມ່ນມີປະສິດ ທິພາບບາງສ່ວນ.

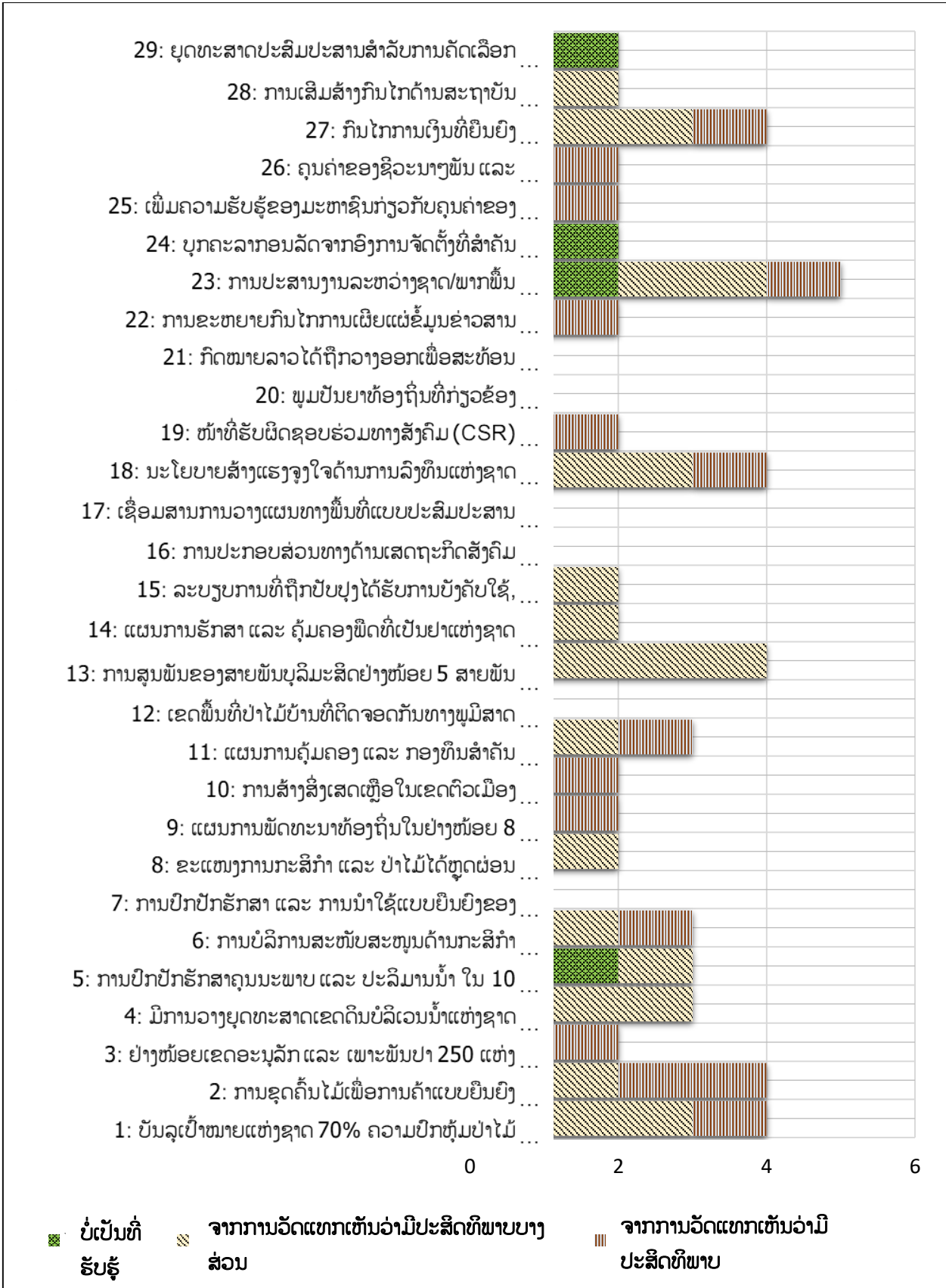
3.1.3 ບັນຫາບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ຂະບວນການຄູ່ຮ່ວມງານ

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ບໍ່ໄດ້ລະບຸຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ການແບ່ງປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ພາລະບົດບາດທີ່ສະເໝີພາບ. ຫຼື ບໍ່ໄດ້ມີການລະບຸວ່າ ໃນອະນາຄົດບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຄວນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແນວໃດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ມັນເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການແກ້ໄຂບັນຫານີ້ດ້ວຍບາງວິທີ. ບັນ

ຫາສໍາຄັນແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ໄດ້ມີຕົວແທນທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ແກ່ເພດທັງໝົດ ໃນບັນດາກຸ່ມຜູ້ຮ່ວມງານ ແລະ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ. ນອກຈາກນັ້ນຍັງໄດ້ມີການຈັດການສໍາມະນາ ແລະ ປຶກສາຫາລືດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໂດຍສະເພາະການເຊື່ອມສານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ. ແມ່ຍິງຈໍານວນຫຼາຍໄດ້ມີຄວາມຫ້າວຫັນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການ. ທີ່ປຶກສາແຫ່ງຊາດ ຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ຍັງໄດ້ຮັບປະກັນວ່າ ຕົວແທນທີ່ດີໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງແມ່ນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງ ຫ້າວຫັນໃນຂະບວນການປຶກສາຫາລື. ນອກຈາກນີ້ອີງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ໃນ ສປປລາວ ປັດຈຸບັນກໍາລັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແຜນງານໜຶ່ງທີ່ໄດ້ນໍາເອົາບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.

ມີຫຼາຍເຫດຜົນວ່າເປັນຫຍັງການດໍາເນີນງານສ່ວນໃຫຍ່ຈຶ່ງຖືກປະເມີນຜົນວ່າ ມີປະສິດທິພາບພຽງແຕ່ບາງສ່ວນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ມັນມີຂໍ້ຈໍາກັດສໍາຄັນຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງມັນມີຄວາມກ່ຽວພັນກັບອຸປະສັກຫຼາຍຢ່າງ ໄດ້ແກ່: ດ້ານວິຊາການ, ການເງິນ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ເຊິ່ງປະກົດມີຢູ່ທົ່ວໄປໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີລາຍໄດ້ປານກາງ. ອຸປະສັກ ແລະ ສິ່ງກົດຂວາງເຫຼົ່ານັ້ນສາມາດຈໍາແນກອອກເປັນສີ່ຊື່ງເຂດຕົ້ນຕໍ:

- ອຸປະສັກດ້ານວິຊາການ ແລະ ຄວາມຂາດເຂີນດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
 - ຊ່ອງວ່າງດ້ານຂໍ້ມູນ;
 - ຄຸນນະພາບຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຂາດການຄວບຄຸມທີ່ມີປະສິດທິພາບ;
 - ຂາດເຄື່ອງມືສໍາລັບການເກັບກໍາ ແລະ ແບ່ງປັນຂໍ້ມູນ.
- ອຸປະສັກດ້ານການເງິນ
 - ຂາດເຂີນແຫຼ່ງທຶນແຫ່ງຊາດ;
 - ໂຄງການແມ່ນຂຶ້ນກັບຜູ້ໃຫ້ທຶນ.
- ອຸປະສັກດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ
 - ຈໍານວນພະນັກງານທີ່ຈໍາກັດ;
 - ຈໍານວນຂອງພະນັກງານທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ມີຄວາມສາມາດມີໜ້ອຍ.
- ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ
 - ການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງຂະແໜງການບໍ່ເຂັ້ມແຂງ;
 - ຂາດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນປະຈໍາ;
 - ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານມີຈໍາກັດ.

ຮູບ 3.3: ການປະເມີນ ປະສິດທິພາບຂອງຄວາມຄົບໜ້າຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ

ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງຄວາມຄືບໜ້າດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງແຕ່ບາງສ່ວນ. ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານີ້ ລັດຖະບານກຳລັງເຮັດວຽກຮ່ວມກັບອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາເພື່ອພັດທະນາແນວຄວາມຄິດໂຄງການ ສຳລັບການໃຫ້ທຶນຜ່ານທາງແຫຼ່ງທຶນສາກົນ ເຊັ່ນ: ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ 7 ເຊິ່ງໄດ້ມີເປົ້າໝາຍສຸມໃສ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ເຂດພື້ນທີ່ຈຸດສຸມຂອງທີ່ດິນທີ່ເສື່ອມໂຊມ ເຊັ່ນດຽວກັບການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສຳຮອງສຳລັບແຜນງານດ້ານຜົນກະທົບ 1 ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ/ການຟື້ນຟູທີ່ດິນ ແລະ ແຜນງານຜົນດ້ານກະທົບ 3 ກ່ຽວກັບປ່າໄມ້ຍືນຍົງ. ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ຈະເນັ້ນໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດແລ້ວ (NBSAP 2016–2025) ພ້ອມດ້ວຍຂົງເຂດຕໍ່ໄປນີ້ ທີ່ເປັນສາມອົງປະກອບ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

ຜົນໄດ້ຮັບ 1: ເຄື່ອງມືໃນການຕັດສິນໃຈ

ການອະນຸລັກສັດປ່າ ໄດ້ຄັດເລືອກເອົາສາຍພັນທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານແຜນງານອະນຸລັກເສົາລາ ການສ້າງແຜນທີ່ເຂດປ່າໄມ້, ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງພູມິສາດ, ການສຳຫຼວດສັດປ່າ.

ຜົນໄດ້ຮັບ 2: ການເພີ່ມກົນໄກດ້ານນະໂຍບາຍ

ເຂົ້າເຖິງການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ (ABS) (ກອບວຽກດ້ານລະບຽບການ, ການສ້າງຄວາມສາມາດ); ກົນໄກການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (Clearing House Mechanism) (ການຈັດຕັ້ງ, ຂໍ້ມູນປະຊາກອນ, ການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນ), ການລາຍງານແຫ່ງຊາດ ໄປຍັງສິນທິສັນຍາຕ່າງໆ.

ຜົນໄດ້ຮັບ 3: ການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ

ການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ ລະວິງລະເວີງ ແລະ ປ່າສະຫງວນ ຊຸນເຊ-ໜອງມ້າ; ການເງິນທີ່ຍືນຍົງສຳລັບປ່າສະຫງວນ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ເພື່ອປັບປຸງການດຳລົງຊີວິດ .

ພາກຕໍ່ໄປນີ້ຈະສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ປະກອບມີທັງການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປຂອງ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດໃນທົ່ວ 69 ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ພ້ອມດ້ວຍຕາຕະລາງ 3.1 ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດ ແລະ ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສຳລັບແຕ່ລະການດຳເນີນງານ ແລະ ການປະເມີນຜົນ:

- ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ,
- ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ,
- ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
- ຄວາມຄືບໜ້າຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອົງປະກອບຍ່ອຍຂອງເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ ແລະ
- ການປະເມີນລະດັບຂອງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ C ໄດ້ໃຫ້ບົດສະຫຼຸບກ່ຽວກັບບັນດາອຸປະສັກທີ່ມີຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊັ່ນດຽວກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດໃນອະນາຄົດສຳລັບການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທັງ 69.

3.2 ການທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍ ແລະ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 1⁵⁵: ບັນລຸເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ໂດຍໃຫ້ມີປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດພາຍ ໃນ ປີ 2020.

ມີສິ່ງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 1 (NT1). ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງລວມມີ [1.1.1 (a); 1.1.1 (b) 1.1.1 (c) 1.1.1 (d)].

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ສ່ວນໃຫຍ່ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ ແຕ່ມີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ສຳຄັນ ເຊິ່ງມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ ຫ້າວຫັນຂອງບັນດາກິດຈະກຳໃໝ່ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 2: ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ການແປຮູບທີ່ຈະຊ່ວຍເພີ່ມການຈ້າງງານ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນໄດ້ຖືກບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງເຕັມຮູບແບບ ຢ່າງໜ້ອຍ 70% ຂອງການດຳເນີນງານດ້ານ ອຸດສາຫະກຳ ໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ມີສາມການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.1.2 (c), 1.1.2 (d), 1.1.2 (b), 1.1.2 (a)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຖືກ ນຳມາລວມເຂົ້າກັນ, ໂດຍເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງການດຳເນີນງານ ແມ່ນຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບ ແລະ ອີກເຄິ່ງໜຶ່ງ ແມ່ນຖືກພິຈາລະນາວ່າ ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 3: ຢ່າງໜ້ອຍເຂດອະນຸລັກ ແລະ ເພາະພັນປາ 250 ແຫ່ງ (ທີ່ລວມມີສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ພື້ນ ເມືອງ) ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ຮັບຮູ້/ສະໜັບສະໜູນໂດຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ເຊິ່ງເປັນ ທີ່ ຕັ້ງຂອງເຂດເຫຼົ່ານີ້.

ສອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.2.1 (a), 1.2.1 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ ກຳລັງ ຫຼື ໄດ້ມີ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 4 [1.2.2]: ມີການວາງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ສຳລັບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໃນຂະນະດຽວກັນກໍໄດ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງດ້ວຍກອງທຶນ ຢ່າງໜ້ອຍໃນ 12 ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳທີ່ສຳຄັນ.

ສາມການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.2.2 (a); 1.2.2 (b); 1.2.2 (c)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດຳເນີນງານພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍ ໄດ້ຖືກປະເມີນວ່າ ມີປະສິດທິພາບ ບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 5 [1.2.3]: ການປົກປັກຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນ້ຳ ໃນ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳ ເພື່ອບັນລຸ ມາດຕະຖານດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນ້ຳ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນກະທົບໃນທາງລົບຂັ້ນຕ່ຳສຸດ.

ມີ 4 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ [1.2.3 (a), (1.2.3 (b); 1.2.3 (c)]

⁵⁵ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A ຕາຕະລາງ 2.1 ໃນພາກທີ 2 ລາຍການຂອງເປົ້າໝາຍທັງໝົດຈາກຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານຊີວະ ນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016 –2025. ສຳລັບບົດລາຍງານນີ້ ເປົ້າໝາຍໄດ້ມີໝາຍເລກແຕ່ 1 ຫາ 29. ການສົມທຽບຂອງເລກທີ່ເປົ້າໝາຍ ຈາກ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ບົດລາຍງານນີ້ແມ່ນມີໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A ຕາຕະລາງ 2.1

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ຫຼາຍກ່ວາເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງການດໍາເນີນງານ ຍັງບໍ່ທັນເປັນທີ່ຮັບຮູ້, ເນື່ອງຈາກຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການປະເມີນຜົນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 6 [1.3.1]: ໄດ້ມີການໃຫ້ບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກໍາ (ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ, ເມັດພັນ, ການປ້ອງກັນພືດ, ສິນເຊື້ອ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຕະຫຼາດ, ການລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ, ແລະ ອື່ນໆ) ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ເຮັດກະສິກໍາບຸກເບີກ ທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ມາດຕະການການຜະລິດແບບຍືນຍົງ.

ມີ 3 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.3.1 (b); 1.3.1 (a); 1.3.1 (c)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ກິດຈະກຳສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 7 [1.3.2]: ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່ກະສິກໍາທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຮັບການສາທິດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ພື້ນທີ່ ຕໍ່ ແຂວງ ໜຶ່ງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ (1.3.2).

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜຶ່ງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າ ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 8 [1.3.3]: ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ເຄມີກະສິກໍາທີ່ເປັນ ອັນຕະລາຍ.

ມີ 2 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.3.3 (a); 1.3.3 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ກິດຈະກຳສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດໃນເປົ້າໝາຍນີ້ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 9 [1.4.1]: ແຜນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນໃນຢ່າງໜ້ອຍ 8 ຕົວເມືອງຂອງແຂວງ ເຊິ່ງມີ ການປ້ອງກັນ ແລະ ເສີມສ້າງເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ລະບົບນິເວດ (ປ່າໄມ້, ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ແມ່ນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ປ້ອງກັນສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ.

ມີ 2 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.4.1 (a); 1.4.1 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ໜຶ່ງໃນການດໍາເນີນງານແມ່ນຖືກພິຈາລະນາວ່າ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງການດໍາເນີນງານອື່ນໆ ແມ່ນບໍ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 10 [1.4.2]: ການສ້າງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດຕົວເມືອງ ໃນທົ່ວປະເທດໄດ້ຫຼຸດລົງ

ມີ 2 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.4.2 (b); 1.4.2 (a)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັງສອງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດແມ່ນຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 11 [1.5.1]: ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກອງທຶນທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ, ປ່າປ້ອງກັນ 3 ແຫ່ງ ແລະ 2 ແລວເຊື້ອມຕໍ່.

ມີ 3 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.5.1 (c); 1.5.1 (a); 1.5.1 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ສໍາລັບການດໍາເນີນງານສ່ວນໃຫຍ່, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນມີປະສິດທິພາບພຽງແຕ່ບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 12 [1.5.2]: ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງພູມິສາດໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສົ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ພາກສ່ວນອື່ນຊື່ຂອງ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສສໍາຄັນ ທີ່ກະແຈກ ກະຈາຍນັ້ນເຂົ້າກັນ ມີ 1 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ.

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການດໍາເນີນງານສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 13 [1.5.3]: ການສູນພັນຂອງສາຍພັນບຸລິມະສິດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ສາຍພັນ (ທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາ ຈາກບັນຊີແດງຂອງລາວ) ແມ່ນໄດ້ຖືກປ້ອງກັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຜ່ານການບັງ ຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການອະນຸລັກໃນຖິ່ນກໍາເນີດ ແລະ ນອກຖິ່ນກໍາເນີດ.

ມີ 3 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.5.3 (a); 1.5.3 (b); 1.5.3 (c); 1.5.3 (d)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານດັ່ງກ່າວພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 14 [1.5.4]: ແຜນການຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພືດທີ່ເປັນຢາແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ, ໃຫ້ທຶນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ແຜນງານສາທາລະນະສຸກຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດ ພື້ນທີ່ຕໍ່ແຂວງ.

ມີ 2 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.5.4 (a); 1.5.4 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານດັ່ງກ່າວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 15 [1.5.5]: ລະບຽບການທີ່ປັບປຸງໃໝ່ໄດ້ຮັບການບັງຄັບໃຊ້, ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາພືດ (ເຊິ່ງລວມມີ ເຂົ້າ) ແລະ ສັດຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດບຸລິມະສິດ ຈາກການຄຸກຄາມຂອງສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນ.

ມີ 2 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [1.5.5 (b); 1.5.5 (a)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານນີ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 16 [2.1.1]: ການປະກອບສ່ວນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແມ່ນໄດ້ຖືກພິຈາລະນາເຂົ້າ ໃນການວາງແຜນການລົງທຶນ ໃຫ້ແກ່ແຜນງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສະເພາະເຂດພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກສູງ ໂດຍແຜນງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງລັດຖະບານມີ 1 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [2.1.1 (a)].

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານນີ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 17 [2.1.2]: ເຊື່ອມສານການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ (ISP) ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນະບົດ ເພື່ອການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງ.

ມີ 1 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານນີ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 18 [2.2.1]: ນະໂຍບາຍສ້າງແຮງຈູງໃຈດ້ານການລົງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ມາດຕະການ ບັງຄັບໃຊ້ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຂວງ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການ ໄດ້ຮັບການເສີມສ້າງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ຂະແໜງການເອກະຊົນໃຫ້ມີການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງການດໍາເນີນງານທາງທຸລະກິດທີ່ມີລັກສະນະເປັນມິດ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມີ 3 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ [2.2.1 (b); 2.2.1 (d); 2.2.1 (a); 2.2.1 (c)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 19 [2.2.2]: ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຮ່ວມທາງສັງຄົມ (CSR) ແລະ ຄວາມກັງວົນດ້ານ ຊີວະນາໆພັນໄດ້ຖືກຮວມເຂົ້າໃນລະບຽບການສາກົນ (ຫຼື ການປະຕິບັດມາດຕະຖານທາງທຸລະກິດ ທີ່ໄດ້ມີການ ເຫັນດີ) ໃນບັນດາບໍລິສັດຕ່າງໆ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 5 ອຸດສາຫະກໍາສໍາຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເຄມີ).

ມີ 2 ການດໍາເນີນງານ [2.2.2. (a); 2.2.2. (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍເຫຼົ່ານີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບ. ແຕ່ການປະຕິບັດດັ່ງກ່າວບໍ່ສອດຄ່ອງກັນໃນທຸກຂະແໜງການ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 20 [3.1.1]: ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ, ແລະ ນໍາໃຊ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແກ່ການສົ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດຕໍ່ແຂວງ, ໂດຍຜ່ານແຜນງານແບບຄວບຄຸມ ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງປັນຍາ.

ມີ 1 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜຶ່ງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 21 [3.1.2]: ກົດໝາຍລາວໄດ້ຖືກວາງອອກ ເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມຕ້ອງການພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍານາໂກຢາວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ABS) ຈາກການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກໍາ ແມ່ນໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກທົດລອງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ.

ມີ 1 ການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 22 [3.1.3]: ການຂະຫຍາຍກິນໄກການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານປະຈຸບັນ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ ແກ່ ການປັບປຸງຖານການຄົ້ນຄ້ວາປົກກະຕິ ກ່ຽວກັບສະຖານະຂອງທ່າອ່ຽງຊີວະນາໆພັນ, ການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ລະດັບຊາດ ແລະ ສາ ກົນ) ສໍາລັບຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ມີສິດຕັດສິນໃຈໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະ ດັບຊາດ, ທຸລະກິດພາກປະຊາສັງຄົມ, ແລະ ໜ່ວຍງານລະດັບຊາດ ສໍາລັບສິນທິສັນຍາອື່ນໆ.

2 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ [3.1.3 (a); 3.1.3 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດພຽງບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 23 [3.1.4]: ການປະສານງານລະຫວ່າງສາກົນ/ພາກພື້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອເລັ່ງສ້າງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ມີ 4 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ [3.1.4 (c); 3.1.4 (a); 3.1.4 (b); 3.1.4 (e)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດບາງສ່ວນ

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 24 [4.1.1]: ບຸກຄະລາກອນລັດທີ່ສໍາຄັນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສໍາຄັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນດ້ານການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊີວະນາໆພັນ.

ມີ 2 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ [4.1.1 (b); 4.1.1 (a)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ແມ່ນບໍ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 25 [4.1.2]: ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສາທາລະນາ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ພາຍໃນກຸ່ມຜູ້ຮ່ວມງານເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງລວມມີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 24 ແຫ່ງ.

[ມີ 2 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 4.1.2 (b); 4.1.2 (a)];

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ຂະບວນການດໍາເນີນງານສໍາລັບສອງການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ຖືກລວມເຂົ້າກັນ. ສໍາລັບໜຶ່ງເປົ້າໝາຍແມ່ນບໍ່ມີກິດຈະກຳໃດເລີຍ ແລະ ອີກເປົ້າໝາຍໜຶ່ງມີຫຼັກຖານບາງຢ່າງທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າແຜນງານມີປະສິດທິພາບ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 26 [4.1.3]: ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງແມ່ນໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ.

ມີ 2 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ [4.1.3 (a); 4.1.3 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດນີ້ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າມີປະສິດທິພາບ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 27 [5.1.1]: ກົນໄກການເງິນທີ່ຍືນຍົງສໍາລັບການໄດ້ຮັບງົບປະມານທີ່ກົງເວລາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ໂປ່ງໃສ ແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ມີ 4 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ [5.1.1 (b); 5.1.1 (c); 5.1.1 (d); 5.1.1 (a)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງມາດຕະການສ່ວນໃຫຍ່ສໍາລັບການດໍາເນີນງານພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນມີທັງບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ ຫຼື ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 28 [5.1.2]: ການເສີມສ້າງກົນໄກດ້ານສະຖາບັນ ເພື່ອເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຄູ່ຮ່ວມງານຊີວະນາໆພັນ ໃນການຕັດສິນໃຈດ້ານການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການເສດຖະກິດທີ່ສໍາຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້) ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ແຂວງ.

[ມີ 2 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ 5.1.2 (a); 5.1.2 (b)]

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປ: ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງມາດຕະການສ່ວນໃຫຍ່ສໍາລັບການດໍາເນີນງານພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນມີທັງບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ ຫຼື ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ

ຕາຕະລາງ 3.1 ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ໃນ ສປປ ລາວ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ A: ສາເຫດ ແລະ ການເຊື່ອມສານ								
1.1.1 (a)	ສືບຕໍ່ການທົບທວນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ ຄວາມຊັດເຈນກ່ຽວກັບລະບົບການຈັດປະເພດປ່າ ໄມ້ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບການຕັດໄມ້ຄັ້ງທີໜຶ່ງ ແລະ ຄັ້ງທີສອງຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ເອກະຊົນ	1	2	1	ຢູ່ລະຫວ່າງການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.1.2 (b)	ບັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020 ເພື່ອລວມເອົາປະ ສົບການ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີໄປສູ່ການອອກ ໃບຢັ້ງຢືນປ່າໄມ້.	1	2	2	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນ ວົງກວ້າງ
1.1.2 (a)	ຄຸ້ມຄອງຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ເພື່ອ ກວມເອົາຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຂອງຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້	1	4	2	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນ ວົງກວ້າງ
1.2.2 (a)	ສ້າງບັນຊີ ແລະ ຍຸດທະສາດເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແຫ່ງ ຊາດ	1	2	4	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໃນໄລຍະ ຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.4.2 (b)	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງແຜນງານສິ່ງເສີມຄວາມຮັບ ຮູ້ ສໍາລັບ 1) ການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳຈາກການຈັດ ການກັບສິ່ງເສດເຫຼືອແບບດັ້ງເດີມ (ເຜົາ ແລະ ຖົ່ມ) ໄປສູ່ການຈັດການກັບສິ່ງເສດເຫຼືອຢ່າງ ໝາະສົມ (ການຄັດແຍກ ແລະ ການເກັບຮັກສາ) ແລະ 2) ການຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອຜ່ານການປະຕິບັດ 3R (ຫຼຸດຜ່ອນ, ນໍາໃຊ້ຊ້ໍ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄືນໃໝ່ ໃນເຂດ	1	1	10	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໃນໄລຍະ ຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
	ເທດສະບານແຂວງ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່ ໃນ 18 ແຂວງ)							
2.1.1 (a)	ປັບປຸງເອກະສານ, ການສື່ສານຂອງຫຼັກຖານ ແລະ ສາທິດການນຳໃຊ້, ຄຸນຄ່າ ແລະ ການປະກອບສ່ວນ ດ້ານຊີວະນາໆພັນ ຕໍ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກ ຍາກ	2	2	16	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
2.1.2	ພັດທະນາແຜນແມ່ບົດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ ລະດັບຊາດ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສຳລັບການນຳໃຊ້ ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງຂອງທີ່ດິນ ເຊິ່ງເປັນພື້ນຖານ ສຳລັບການພັດທະນາແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ- ສັງຄົມ ລະດັບຊາດ ແລະ ແຂວງ ເຊິ່ງລວມມີການ ແບ່ງເຂດພື້ນທີ່ເປີດສຳລັບສາທາລະນະ, ພື້ນທີ່ພັກ ອາໄສ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ - ເຊິ່ງລວມເອົາການ ອະນຸລັກລະບົບນິເວດທີ່ມີຄຸນຄ່າ	2	2	17	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
2.2.1 (b)	ການລະບຸ ແລະ ການຮວມຕົວກັນຂອງ ຊີວະນາໆ ພັນທີ່ສຳຄັນໃນລະບົບການປະເມີນຜົນກະທົບສັງ ຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ພາຍໃນບັນດາ ຜູ້ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜູ້ມີສິດໃນການຕັດສິນໃຈ	2	2	18	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
2.2.1 (d)	ພັດທະນາຂໍ້ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບວິທີການພິຈາລະ ນາທີ່ເໝາະສົມໃນການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ໃນສິນທິສັນຍາການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບ ຮອບດ້ານ	2	2	18	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
2.2.1 (a)	ທົບທວນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ຄວາມຂາດແຮງຈູງໃຈ (ເຊິ່ງລວມມີແຮງຈູງ ໃຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການເງິນ ແລະ ແຮງຈູງໃຈ ແບບກິ່ງກ້ານສາຂາ) ໃນບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທຸລະກິດ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນຂະແໜ ງການກະສິກຳ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ສຳຄັນ	2	3	18	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໃນໄລຍະ ຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນ ວົງກ້ວາງ
2.2.1 (c)	ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດສຳລັບວິຊາການຂັ້ນແຂວງ ທີ່ ຮັບຜິດຊອບທົບທວນການອະນຸມັດ ແລະ ຂະບວນ ການກວດສອບການປະຕິບັດຕາມຂອງການລົງທຶນ ຂອງເອກະຊົນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນເຂດປ່າໄມ້	2	4	18	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
2.2.2. (a)	ກວດສອບອົງປະກອບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ ຂອງພາກເອກະຊົນ, ຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມການ ລົງທຶນ ແລະ ລະບຸພື້ນທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ສຳລັບ ການສິ່ງເສີມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ, ການບັງ ຄັບໃຊ້, ການປາຖະຄະຖາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໂດຍກົມກອງຂອງລັດຖະບານ	2	4	19	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
2.2.2. (b)	ສິ່ງເສີມການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພະລັງງານໝູນ ວຽນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແລະ ການ ປົດປ່ອຍທາດອາຍກາກໂບນິກ ແລະ ເມຕານຂຶ້ນສູ່ ບັນຍາກາດ	2	4	19	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
4.1.1 (b)	ຝຶກອົບຮົມການວິເຄາະຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຝຶກ ອົບຮົມການສ້າງແຜນງານ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆ ພັນແຫ່ງຊາດ	4	1	24	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	N/A	N/A

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາຍຸພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
4.1.1 (a)	ສ້າງແຜນງານການໃຫ້ລາງວັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມປະ ຈຳປີ ສຳລັບພະນັກງານລັດລະດັບຊາດ ແລະ ຂັ້ນ ທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນດຽວກັບເອກະຊົນທີ່ໄດ້ປະກອບ ສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານການອະນຸລັກຊີວະນາຍຸພັນທີ່ ມີຜົນງານໂດດເດັ່ນ	4	2	24	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
4.1.2 (b)	ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມຮູ້ໃຫ້ກັບສົມວນຊົນ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາຍຸພັນ, ການອະນຸລັກ ແລະ ຍຸດທະສາດການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ	4	1	25	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
4.1.2 (a)	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການສື່ສານໃນເຂດພື້ນທີ່ ທົດລອງ ໂດຍອີງຕາມການວິເຄາະດ້ານພຶດຕິກຳຂອງ ຄູ່ຮ່ວມງານ	4	2	25	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	N/A	N/A
4.1.3 (a)	ພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາສາມັນ ແລະ ບໍ່ແມ່ນ ສາມັນ ເພື່ອໃຫ້ກະຊວງສຶກສາທິການນຳໃຊ້ ໂດຍ ອີງຕາມການປະເມີນຜົນຂອງຄວາມພະຍາຍາມໃນ ປະຈຸບັນ	4	1	26	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
4.1.3 (b)	ພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງຄູ່ມືການສະທ້ອນຈາກ ການຮຽນຮູ້/ຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມດ້ານການສຶກ ສາຊີວະນາຍຸພັນ	4	1	26	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
5.1.1 (d)	ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ຄຳແນະນຳສຳລັບການນຳໃຊ້ ຮູບແບບຂອງການເບີກຈ່າຍ ສຳລັບການບໍລິການ ດ້ານລະບົບນິເວດ(ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ) ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດ ໄມ້ທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (REDD+).	5	2	27	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
5.1.2 (a)	ກະກຽມການທົດລອງຂອງການວາງແຜນຊີວະນາໆພັນ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນລະດັບແຂວງ ໃນ 3 ແຂວງ (ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນຂັ້ນແຂວງໄດ້ຮັບການລິເລີ່ມ).	5	2	28	ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ
5.1.2 (b)	ພັດທະນາຄຳແນະນຳພາກປະຕິບັດ ເຊິ່ງລວມທັງເງື່ອນໄຂຂັ້ນຕໍ່າ ສຳລັບການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ/ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈ.	5	2	28	ບໍ່ທັນໄດ້ເລີ່ມ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	N/A	N/A
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ B: ຄວາມກົດດັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ								
1.1.1 (b)	ປັບປຸງການກວດສອບການປະຕິບັດຕາມ ແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງການປະກອບສ່ວນຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ການຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງລະບົບນິເວດທີ່ຖືກທຳລາຍ	1	5	1	ຢູ່ລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ
1.1.1 (c)	ຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຂອງປ່າໄມ້ທີ່ຖືກຕັດ ແລະ ເສື່ອມໂຊມ ໂດຍຜ່ານວິທີການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ທີ່ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າ (ເຊັ່ນການຟື້ນຟູໂດຍທຳມະຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ, ກະສິກຳປ່າໄມ້, ສວນປູກໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ອື່ນໆ)	1	5	1	ຢູ່ລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນວົງກ້ວາງ
1.2.1 (a)	ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຕິດຕາມເຂດອະນຸລັກປ່າ (ທີ່ລວມມີສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ດັ້ງເດີມ)	1	6	3	ຢູ່ລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນວົງກ້ວາງ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
1.2.1 (b)	ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງານອ່າງຮັບນ້ຳທີ່ລວມ ເອົາລະບົບການສະໜັບສະໜູນທີ່ກ້ວາງຂວາງຂອງ ເຂດພື້ນທີ່ເພາະພັນປາ	1	6	3	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.2.2 (b)	ພັດທະນາຄຳແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສຳລັບກົດ ໝາຍການປະມົງ ທີ່ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມກັງວົນ ດ້ານຊີວະນາໆພັນ	1	6	4	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.2.2 (c)	ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຂໍ້ຕົກລົງການຮ່ວມມື ກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ ເພື່ອການອະນຸລັກ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ ນ້ຳອື່ນໆໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ	1	6	4	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນ ວົງກ້ວາງ
1.3.1 (a)	ບົດບັນຍັດຂອງການໃຫ້ບໍລິການດ້ານການສະໜັບ ສະໜູນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສຳລັບການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ເພື່ອອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ແລະ ສິ່ງເສີມຊີວະນາໆ ພັນດ້ານກະສິກຳໃຫ້ເປັນດັ່ງ ປັດໃຈຂັບເຄື່ອນໃນ ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສຳ ຄັນຂອງການປັບໂຕຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາ ກາດ	1	7	6	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.3.1 (c)	ສຶກສາຕະຫຼາດ ແລະ ວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ສ້າງທ່າ ແຮງດ້ານການຄ້າ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ເປັນຈິງໃຫ້ແກ່ ແນວພັນ ແລະ ການປະສົມພັນ	1	7	6	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.3.2	ວາງແຜນນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ, ເຊິ່ງນຳໄປສູ່ການອະນຸມັດ (ໂດຍລັດຖະບານ) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ (ຊາວບ້ານ/ຊາວກະສິ ກອນ) ການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ ທີ່ອີງຕາມຊີວະນາໆພັນ	1	7	7	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາງພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
	ກະສິກຳທີ່ມີຫຼາຍໜ້າທີ່ ແລະ ລະບົບນິເວດ-ກະສິ ກຳ							
1.3.3 (a)	ສົ່ງເສີມການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ	1	7	8	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.3.3 (b)	ການຄວບຄຸມການນຳໃຊ້ສານເຄມີກະສິກຳ	1	7	8	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.4.1 (b)	ບົດບັນຍັດຂອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບມາດຕະການປ້ອງກັນມົນລະພິດຈາກສິ່ງ ເສດເຫຼືອອຸດສາຫະກຳ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ້ຳ/ເຂດ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ	1	8	9	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.4.2 (a)	ພັດທະນາ ແລະ ດຳເນີນການດ້ານຖານຂໍ້ມູນມົນລະ ພິດສິ່ງແວດລ້ອມແບບລວມສູນ ເຊິ່ງມີການເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ທີ່ກວມເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຊະ ນິດແຂງ, ວັດຖຸອັນຕະລາຍ, ແລະ ມົນລະພິດທາງ ດິນ	1	8	10	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.5.1 (b)	ປະເມີນຜົນ ແລະ ພັດທະນາແຜນງານສຳລັບການ ອະນຸລັກປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງ	1	5	11	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.5.2	ພັດທະນາເຄືອຂ່າຍທາງພູມິສາດຢ່າງໜ້ອຍ 69 ເຂດ ປ່າໄມ້ບ້ານ ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປ້ອງກັນ ແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາງພັນ ແລະ ລະບົບການນຳໃຊ້ ທີ່ຍືນຍົງ	1	7	12	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນ ວົງກ້ວາງ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາຍຸດ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
1.5.5 (a)	ລະບຸ, ຈັດປະເພດ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດຊະນິດພັນ ຕ່າງໆທີ່ທຸກຄາມ	1	9	15	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ C: ການປ້ອງກັນ								
1.1.1 (d)	ແຜນງານປ້ອງກັນລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ເຊັ່ນ: ປ່າ ຫົງໂຮມ (<i>Fokinia chinensis</i>), ປ່າໂລ່ງ ເລງ (<i>Cunninghamia obtusa</i>), ປ່າໄມ້ດູ່ລາຍ (<i>Pterocarpus/Dalbergia</i>) ແລະ ປ່າໄມ້ຂັນກູງ (<i>Dalbergia cochinchinensis</i>).	1	11	1	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານໃນ ວົງກ້ວາງ
1.3.1 (b)	ເລັ່ງການອະນຸລັກສາຍພັນເຂົ້າປ່າ ແລະ ການຂຶ້ນ ທະບຽນສາຍພັນພືດສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ສາຍພັນພືດ ທີ່ຫາກໍຖືກຄົ້ນພົບເຊິ່ງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານກະສິກຳ ແລະ ການຢາ	1	13	6	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.5.1 (c)	ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານປ່າສະຫງວນ ໃຫ້ໄດ້ 70%	1	11	11	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.5.3 (a)	ປັບປຸງບັນຊີແດງ	1	12	13	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
1.5.3 (b)	ພັດທະນາຄວາມສາມາດສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດ ໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນພັນທະສັນຍາແຫ່ງຊາດ ຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍ	1	12	13	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
	ພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ລະຫວ່າງ ຊາດ.							
1.5.3 (c)	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການປ້ອງກັນທີ່ເປັນ ບຸລິມະສິດສຳລັບແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເມັດພັດຂອງຊັບພະ ຍາກອນເມັດພັນ, ສາຍພັນໄມ້ດັ່ງເດີມ	1	13	13	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
1.5.3 (d)	ພັດທະນາແຜນງານອະນຸລັກສາຍພັນແຫ່ງຊາດ ສຳ ລັບຊະນິດພັນສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ເສືອ, ປາດຸກໃຫຍ່, ປ່າ ຂ່າ, ແຂ້ສະຫຍາມ, ຖະນີ, ເສົາລາ, ຊ້າງອາຊີ, ຄ່າງ ຫ້າສີ, ເກັງຍັກ, ເຊັ່ນດຽວກັບພືກສາທີ່ໃກ້ສູນພັນ.	1	13	13	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
1.5.4 (a)	ກະກຽມການປະເມີນຜົນ, ແຜນງານການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພືດພັນທີ່ເປັນຢາ ລວມທັງການອະນຸລັກເມັດພັນ.	1	13	14	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.5.5 (b)	ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ ຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ການປະ ເມີນ ຄວາມສ່ຽງ, ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ, ແລະ ລະ ບຽບການ), ການກັກກັນພືດ-ສັດ ແລະ ການກວດ ສອບ GMO ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນກົດໝາຍ ຄວາມ ປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ (2014).	1	13	15	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
5.1.1 (b)	ທົດລອງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການ ຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ຢ່າງໜ້ອຍ 8 ເຂດປ່າໄມ້ທີ່ອຸດົມສົມບູນດ້ວຍຊີວະ ນາໆພັນ.	5	11	27	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະດື່ມ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ D: ຜົນປະໂຫຍດຂອງຊີວະນາໆພັນ								

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
1.1.2 (c)	ທົບທວນປະສິບການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃນຊຸມ ນະບົດຂອງວິສາຫະກິດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບ ພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະ ການບັງຄັບໃຊ້	1	14	2	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.1.2 (d)	ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ໃນ ການແກ້ໄຂການຮັກສາການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍໃຫ້ ຄົງທີ່, ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຊຸມຊົນສາ ມາດຂາຍຜະລິດຕະພັນໄມ້ ຈາກຜົນຜະລິດປ່າໄມ້.	1	14	2	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.2.3 (a)	ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການອ່າງແມ່ນ້ຳ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ສຳລັບ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳ (ນ້ຳງື່ມ, ນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງ, ເຊ ບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຽງ, ນ້ຳອູ, ເຊກອງ, ນ້ຳງຽບ, ນ້ຳຊັນ, ເຊໂດນ, ນ້ຳມ້າ) ແລະ ອ່າງແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນອື່ນໆ	1	14	5	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.2.3 (b)	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ໃນ 10 ເຂດ ອ່າງແມ່ນ້ຳບຸລິມະສິດ (ນ້ຳງື່ມ, ນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຽງ, ນ້ຳອູ, ເຊກອງ, ນ້ຳງຽບ, ນ້ຳ ຊັນ, ເຊໂດນ, ນ້ຳມ້າ) ແລະ ອ່າງແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນ ອື່ນໆ	1	14	5	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.2.3 (c)	ເຊື່ອມສານແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບເຊື່ອມ ສານ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ ແບບ ປະສົມປະສານ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກ ປັກຮັກສາ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາຊັບ ພະຍາກອນນ້ຳ ດ້ວຍການຮ່ວມມືທີ່ດີ ແລະ ຍືນຍົງ	1	14	5	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາງພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
1.4.1 (a)	ອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການວາງແຜນສິ່ງແວດ ລ້ອມເຂດເມືອງ ໃນເທດສະບານແຂວງທີ່ຖືກຄັດ ເລືອກ ເພື່ອປົກປ້ອງລະບົບນິເວດທີ່ອຸດົມສົມບູນ ດ້ານຊີວະນາງພັນ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ ເຂດເມືອງ.	1	14	9	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
1.5.4 (b)	ສ້າງສວນພຶກສາສາດຢ່າງໜ້ອຍສາມແຫ່ງ ໃນສາມ ແຂວງເປັນຢ່າງໜ້ອຍ	1	14	14	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
3.1.2	ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນ ງານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ດ້ານຊີວະນາງພັນ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນສົນທິສັນຍານາ ໂກຢາ ພ້ອມດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຫຼາຍຄູ່ ຮ່ວມງານ	3	16	21	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
5.1.1 (c)	ທົດລອງເຂດພື້ນທີ່ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການດຳເນີນງານ ຂອງພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ.	5	14	27	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ E: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ								
1.5.1 (a)	ກະກຽມ ແລະ ປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແຜນ ການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມ ຄອງການປ້ອງກັນປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລວເຊື່ອມຕໍ່	1	19	11	ຂັ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີ ວະນາໆພັນ ໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງ ຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍ ຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ
3.1.1	ສ້າງຄຳແນະນຳ ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນ ທາງບັນຍາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປົກປ້ອງພູມ ບັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊີວະນາໆພັນ	3	18	20	ຂຶ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
3.1.3 (a)	ສ້າງຖານຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພູມບັນຍາທ້ອງຖິ່ນໃນ ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບ ຍືນຍົງ	3	18	22	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ ວາງໄວ້	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
3.1.3 (b)	ແຜນງານຄົ້ນຄ້ວາໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະ ນາເພື່ອສະໜັບສະໜູນຜູ້ນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າ ໃນກະສິກຳ, ການຢາ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ແລະອື່ນໆ	3	19	22	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	ອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ຈຳ ກັດ
3.1.4 (c)	ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຮ່ວມມືແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂ ບຸລິມະສິດ ຄວາມຕ້ອງການຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນ ດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ R&D ໃນ ລະ ດັບສູງ.	3	17	23	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
3.1.4 (a)	ປະສານງານກັບສິນທິສັນຍາອື່ນໆ ເພື່ອຮີບໂຮມ, ວິເຄາະ, ຈັດຕັ້ງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ແລກປ່ຽນປະສົບ ການຮ່ວມກັບປະເທດອື່ນໆ	3	19	23	ຂຶ້ນຕອນການວາງ ແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບບາງ ສ່ວນ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ຈຳ ກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
3.1.4 (b)	ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພົມແດນ ສຳລັບການ ຕິດຕາມ ແລະ ການດຳເນີນງານດ້ານຊີວະນາໆພັນ	3	19	23	ຢູ່ລະຫວ່າງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ ມີປະສິດທິພາບ	ມີຄວາມຄືບໜ້າກ້າວສູ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ແຕ່ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ
3.1.4 (d)	ລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບລວມສູນ ແລະ ປະສົມປະ ສານ (IT) ສຳລັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນທຳ ມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ	3	19	23	ບໍ່ທັນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງທີ່ ໃດໆ	ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງ ສ່ວນ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການບັນລຸອົງປະກອບຍ່ອຍຂອງໄອຈີ	ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ
	ແລະ ປະສິດທິຜົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການແບ່ງປັນໄດ້ຖືກພັດທະນາ.							
3.1.4 (e)	ພັດທະນາກົນໄກດຳເນີນສະຖາບັນ ແລະ ໂຄງຮ່າງຂອງການເສີມສ້າງການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຂອງບັນດາສົນທິສັນຍາຊີວະນາໆພັນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນຄູ່ພາຄີ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງແຜນຍຸດທະສາດໂລກວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ	3	19	23	ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	ອີງຕາມຫຼັກການທີ່ຈຳກັດ
5.1.1 (a)	ລະບຸແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ກອງທຶນຄືງທີ່ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຫ້ທຶນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ	5	20	27	ຢູ່ລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ມີປະສິດທິພາບ	N/A	N/A
5.1.3 (a)	ປະເມີນຜົນແຫຼ່ງທີ່ມາພາຍໃນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານການເງິນຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງກອງທຶນເຫຼົ່ານັ້ນມີຫຼາຍສະຖານະຕາມທີ່ກົດໝາຍລະບຸ.	5	20	29	ບໍ່ທັນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	N/A	N/A
5.1.3 (b)	ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດໃນການລະດົມຊັບພະຍາກອນ.	5	20	29	ບໍ່ທັນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນ	ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ	N/A	N/A

ພາກທີ 4: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ 2020

ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ (CBD) ໄດ້ພັດທະນາແຜນຍຸດທະສາດສໍາລັບຊີວະນາໆພັນ ສໍາລັບໄລຍະ 2011 ຫາ 2020 ເພື່ອເປັນກອບວຽກໃຫ້ກັບການຈັດຕັ້ງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດທີ່ສາມາດດັດປັບໄດ້. ແຜນຍຸດທະສາດປະກອບດ້ວຍຈຸດມຸ່ງໝາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ ເຊິ່ງເປັນທີ່ຮູ້ຈັກໃນນາມເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ. ຈຸດປະສົງຂອງແຜນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນຢ່າງເທົ່າທຽມ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ. ບັນດາຄູ່ພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຕັດສິນໃຈວ່າບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີຫ້າ ຄວນເນັ້ນໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດ 2011–2020 ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ.

4.1 ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສູ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍໄອຈີ

ລຸ່ມນີ້ແມ່ນການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍໄອຈີ. ການປະເມີນຜົນປະກອບມີຫຼາຍຂະແໜງການ:

- ບົດສະຫຼຸບຂອງບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າໃນ ສປປ ລາວ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5.
- ພາບລວມການຈັດອັນດັບຄວາມຄືບໜ້າ ສໍາລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ເຊັ່ນດຽວກັບຄໍາຖະແຫຼງການ ຖ້າວ່າການປະເມີນຜົນແມ່ນອີງໃສ່ຫຼັກຖານ. ການຈັດອັນດັບປະກອບມີ:
 - ດໍາເນີນໄປເພື່ອເກີນເປົ້າໝາຍ
 - ດໍາເນີນໄປເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ
 - ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ
 - ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ
 - ບໍ່ຖືກຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້
- ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ (ລວມເອົາຂໍ້ມູນຈຸດປະສົງເຂົ້ານໍາ, ເມື່ອພ້ອມ)
- ລາຍການຂອງກິດຈະກຳທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນລາວ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານສະບັບທີ 5 ໃນປີ 2015

ຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການບັນລຸ 20 ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີສາກົນໄດ້ຖືກໂຮມເຂົ້າກັນ. ໃນນັ້ນ 19 ເປົ້າໝາຍກ່ຽວຂ້ອງກັບປະເທດ, ຫົກເປົ້າໝາຍແມ່ນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາວ່າ ດໍາເນີນໄປເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ, ຫ້າເປົ້າໝາຍແມ່ນມີຄວາມຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍແຕ່ຍັງຊັກຊ້າ, ຫົກເປົ້າໝາຍແມ່ນບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆທີ່ ສໍາຄັນ ແລະ 2 ເປົ້າໝາຍແມ່ນມີຄວາມຮຸນແຮງກ່ວາເກົ່າ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ A: ແກ້ໄຂສາເຫດພື້ນຖານຂອງການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ ໂດຍການເຊື່ອມສານເອົາຊີວະນາໆພັນເຂົ້າໃນທົ່ວລັດຖະບານ ແລະ ສັງຄົມ

ເປົ້າໝາຍ 1 ຊ້າສຸດພາຍໃນປີ 2020, ປະຊາຊົນຕ້ອງໄດ້ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຂັ້ນຕອນທີ່ພວກເຂົາສາມາດເຮັດໄດ້ເພື່ອອະນຸລັກ ແລະ ນໍາໃຊ້ພວກມັນຢ່າງຍືນຍົງ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5 ກໍາລັງປັບປຸງ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍຂຶ້ນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ
ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ ຂຶ້ນກັບຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າບໍ່ມີຂໍ້ມູນດ້ານຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນ ພາຍໃນ ສປປລາວ ທີ່ເປັນທາງການ ຫຼື ບໍ່ມີແຜນງານໃດໆ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບບັນຫາຊີວະນາໆພັນໃນທົ່ວຂະແໜງການຂອງປະຊາກອນ ສປປ ລາວ ຢ່າງເປັນລະບົບ. ນີ້ແມ່ນກໍລະນີທີ່ປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງ ແລະ ຕໍ່າສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ເປັນໂຕຊີ້ວັດສໍາລັບເປົ້າໝາຍສໍາຄັນນີ້ ອີງຕາມປະຫວັດຄວາມເປັນມາແລ້ວແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ການສໍາຫຼວດຄວາມຄິດເຫັນຂອງສາທາລະນະທີ່ນໍາໃຊ້ເວລາຫຼາຍ, ຂໍ້ຈໍາກັດທາງພູມິສາດ, ແລະ ລາຄາແພງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການສຶກສາລ່າສຸດ (Cooper et al 2019) ໄດ້ພັດທະນາວິທີການທາງເລືອກ ໂດຍອີງໃສ່ການຕິດຕາມການນໍາໃຊ້ຄໍາສັບສໍາຄັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະນາໆພັນ ໃນ 31 ພາສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນໜັງສືພິມອອນລາຍ, ສື່ສັງຄົມ, ແລະ ການຄົ້ນຫາທາງອິນເຕີເນັດ ເພື່ອຕິດຕາມເປົ້າໝາຍໄອຈີ 1 ຕາມເວລາຕົວຈິງ, ໃນລະດັບໂລກ. ອີງຕາມຜົນໄດ້ຮັບຂອງການສຶກສາພາຍໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນດຽວກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ ກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້ດ້ານຊີວະນາໆພັນສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ເຊິ່ງສົມທຽບໃນທົ່ວໂລກແມ່ນຍັງຕໍ່າ. ການນໍາໃຊ້ໂຕຊີ້ວັດໃນບົດລາຍງານ ສປປລາວ ສະບັບນີ້ແມ່ນຖືກຈັດຢູ່ໃນອັນດັບທີ 140 ໃນ 193 ປະເທດທີ່ມີຂໍ້ມູນ. ພາຍໃນສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ປະເທດ ກໍາປູເຈຍ ຢູ່ອັນດັບທີ 97, ປະເທດພະມ້າຢູ່ອັນດັບທີ 130, ຫວຽດນາມຢູ່ອັນດັບທີ 126 ແລະ ປະເທດໄທຢູ່ອັນດັບທີ 129.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ໃນການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບກິດຈະກຳສ່ວນໃຫຍ່ຕໍ່ກັບວຽກງານນີ້ ແມ່ນໂຄງການແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນໂດຍໂຄງການຍ່ອຍດ້ານການກໍ່ສ້າງເຂດເລືອກຕັ້ງຂອງການບໍລິຫານດ້ານສາທາລະນະກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບັນຫາສັດປ່າ (ໃຫ້ທຶນໂດຍກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ) . ໂຄງການນີ້ປະກອບມີການຝຶກອົບຮົມຂອງພະນັກງານລັດທີ່ສໍາຄັນ ກ່ຽວກັບການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະນາໆພັນໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ. ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ພາຍໃຕ້ແຜນງານນີ້ ການຝຶກອົບຮົມໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນແກ່ພະນັກງານຫຼາຍກ່ວາ 114 ຄົນ (ຍິງ 22). ສິ່ງນີ້ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ 4 ຫົວຂໍ້ ກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ສັດປ່າ ແລະ ການປະມົງແບບຍືນຍົງໄດ້ຮັບການຕີພິມໃນວາລະສານຜູ້ບໍລິຫານ, ຂ່າວສານໄດ້ຮັບການເຜີຍແຜ່ທາງລະບົບວິທະຍຸ ຈໍານວນ 3 ຄັ້ງ, ແລະ ໂທລະພາບ 4 ຄັ້ງ. ໂທລະພາບລາວແຫ່ງຊາດ ຍັງໄດ້ມີການອອກອາກາດແຜນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ໄດ້ພັດທະນາຫຼາຍຫຼັກສູດທີ່ແນໃສ່ການປັບປຸງຖານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານລັດ ແລະ ພະນັກງານພາກປະຊາສັງຄົມທີ່ເຂົ້າຮ່ວມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ. ໂຄງການຫຼັກແມ່ນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດສໍາລັບແຜນງານການຄຸ້ມຄອງສັດປ່າ ແລະ ເຂດປ່າສະຫງວນທີ່ກໍາລັງຈັດຕັ້ງໂດຍຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້ (FFS), ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.
 - ໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ 3 ຫຼັກສູດ ແລະ ພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ, ການຄຸ້ມຄອງສັດປ່າ, ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດ;
 - ມີ 576 (ຍິງ 164 ຄົນ) ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນແຜນງານດັ່ງກ່າວ. ການສຶກສາລະດັບ ປະລິນຍາເອກ, ປະລິນຍາໂທ, ປະລິນຍາຕີ ເຊິ່ງມີນັກສຶກສາທັງໝົດ 7 ຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນ ແລະ ກໍາລັງສຶກສາທີ່ປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດລາວ.
- ຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີ (ສາຂາການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ປະຈຸບັນໄດ້ເປີດໃຫ້ນັກຮຽນລົງທະບຽນຮຽນທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ;
- ໄດ້ມີການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືການຕິດຕາມປະສິດທິພາບ ການຄຸ້ມຄອງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານໃນເຂດພື້ນທີ່ປ່າສະຫງວນ. ປະຈຸບັນປະມານ 23,000 ຣຕ ຂອງເຂດປ່າສະຫງວນ ພູຈອມ

ວອຍ ໃນແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ ແລະ 8,000 ຮຕ ຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ພູເຂົາຄວາຍ ໄດ້ຮັບການປະເມີນ ຜົນ ໂດຍນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືນີ້;

- ນອກຈາກນັ້ນ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດຍັງ ໄດ້ພັດທະນາ ຫຼັກສູດສໍາລັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດສາຂາເສດຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທໍາມະຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປ່າສະຫງວນ ແລະ ສັດປ່າ;⁵⁶
- 11 ຫົວຂໍ້ ກ່ຽວກັບເສດຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໄດ້ຖືກນາສະເໜີ ໃນກອງ ປະຊຸມລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ;
- ສິ່ງທົ່ວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເສດຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຍື່ນໄປຍັງວາລະສານສາກົນເພື່ອຕີພິມ;
- ການປະເມີນສະຖານະຂອງສັດປ່າ ແລະ ວັດແທກການຄຸກຄາມຂອງປ່າສະຫງວນ ພູຈອມວອຍ ແລະ ພູ ເຂົາຄວາຍ ໃນເນື້ອທີ່ 26,600 ຮຕ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ;
- ການປະເມີນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ;
- ຄະນະວິທະຍາສາດທໍາມະຊາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ກໍາລັງສຸມໃສ່ການສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ດ້ານວິທະ ຍາສາດທໍາມະຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປົກປັກຮັກສາທໍາມະຊາດ ແລະ ໄດ້ ພັດທະນາຫຼາຍຫຼັກ ສູດໃໝ່ສໍາລັບປະລິນຍາດ້ານວິທະຍາສາດ⁵⁷, ເຊິ່ງມີ:
 - ຫຼັກສູດປະລິຍາໂທດ້ານເຄມີທີ່ຖືກພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິ ລາ ໃນປີ 2017 ແລະ ໄດ້ເປີດຂຶ້ນໃນປີ 2018, ເຊິ່ງມີນັກສຶກສາທັງໝົດ 11 ຄົນ ທີ່ກໍາລັງສຶກສາ ໃນຫຼັກສູດນີ້;
 - ປຶ້ມຕໍາລາຫຼາຍກ່ວາ 9 ໜັ້ມ (ເຕັກໂນໂລຊີ-ຊີວະນາໆພັນ, ເຄມີສິ່ງແວດລ້ອມ, ມົນລະພິດທາງດິນ ທີ່ເກີດຈາກເຄມີ) ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການທົບທວນ ແລະ ຈະຖືກຕີພິມໃນປີ 2018-2019;
 - ແຜນພາບສະແດງ 30 ແຜນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະວິທະຍາ, ເຄມີ ແລະ ຟີຊິກ ກໍາລັງຖືກກະກຽມ ແລະ ຈະຖືກວາງສະແດງໃນປີ 2019. ສະມາຊິກໃນຄະນະມີ 31 ຄົນ.
- ສໍາລັບຫຼັກສູດການສຶກສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາກສາມັນ ມີພະນັກງານແຂວງ ແລະ ຊາວບ້ານຈໍານວນ 16 ຄົນ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມຢ່າງບໍ່ເປັນທາງການກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນ ພູຈອມວອຍ ໃນແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ ພ້ອມດ້ວຍກາ ນຝຶກອົບຮົມທີ່ກວມເອົາຫຼາຍຫົວຂໍ້ ເຊິ່ງລວມມີ: ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງສັດ ແລະ ສັດຫາຍາກ, ພືດພັນ ແລະ ເຊື້ອລາ; ທໍລະນີວິທະຍາທ້ອງຖິ່ນ, ຄຸນລັກສະນະຂອງນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນ; ຄວາມເຂັ້ມຂອງແສງອາທິດ ເພື່ອໃຊ້ເປັນພະລັງການໝູນວຽນ. ຫຼັກສູດນີ້ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນໃນຮູບແບບການ ຮຽນຮູ້ໂດຍວິທີການປະຕິບັດ.

ເປົ້າໝາຍ 2: ຊ້າສຸດພາຍໃນປີ 2020, ຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອມສານຄຸນຄ່າ ຂອງຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າໃນການ ພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຂະບວນ ການວາງ ແຜນ ເຊິ່ງກໍາລັງຖືກເຊື່ອມສານ ເຂົ້າໃນລະບົບການບັນຊີ ແລະ ລະບົບການລາຍງານແຫ່ງຊາດຕາມ ຄວາມໝາະສົມ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5 – ກໍາລັງປັບປຸງ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍ ຂຶ້ນ.

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສໍາລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

⁵⁶ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FEB-NUOL-Annual-Report-2017.pdf

⁵⁷ https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FNS-NUOL-Annual-Report-2017.pdf

ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ
ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ

ຂຶ້ນກັບຫຼັກການບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໄດ້ມີການປັບປຸງ ກອບວຽກທາງກົດໝາຍ ເພື່ອນຳເອົາຄຸນຄ່າ ຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າໃນຂະແໜງການຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ເກີດຂຶ້ນໃນລະດັບຊາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຕັ້ງແຕ່ເວລານັ້ນ, ມັນບໍ່ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັນ , ແຜນງານຂອງຂະແໜງການກ່ຽວກັບ ການເຊື່ອມສານວຽກງານຊີວະນາໆພັນເຂົ້າໃນການວາງແຜນ ແລະ ການ ພັດທະນາ ລ້ວນແຕ່ບໍ່ໄດ້ມີການລວມເອົາຊີວະນາໆພັນເຂົ້າໃນການບັນຊີແຫ່ງຊາດ. ຍັງບໍ່ມີແຜນງານ ທີ່ສອດຄ່ອງໃນ ທົ່ວປະເທດທີ່ພິຈາລະນາການປະກອບ ສ່ວນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອຫຼຸດ ຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທັງໂຄງ ການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດ ພູດອຍ ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ II ໄດ້ມີແຜນງານຍ່ອຍ ທີ່ ກຳລັງເຊື່ອມສານການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າກັບການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາຂອງໂຄງ ການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳ ເຂດພູ ດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II)

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ໄດ້ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາແຜນດຳເນີນງານຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ແຜນດຳເນີນງານ ກະສິກຳຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ 2 ແຜນດຳເນີນງານຍຸດທະສາດ ຊີວະນາໆພັນຂັ້ນແຂວງ ຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ຊຽງຂວາງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ພັດທະນາຍຸດທະ ສາດຊີວະນາໆພັນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນ ຂັ້ນແຂວງ ສຳລັບແຂວງອັດຕະປືອີກດ້ວຍ;
- ດັ່ງທີ່ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼັກ ແລະ ໂຄງການລິເລີ່ມການອະນຸລັກ ຊີວະນາໆ ພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (CEP-BCI). ລະບຽບການຂັ້ນແຂວງກ່ຽວກັບການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຕາມ ແລວເຊື່ອມຕໍ່ໃນແຂວງອັດຕະປື, ຈຳປາສັກ, ແລະ ເຊກອງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ດັດປັບ ສຳລັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບຊຸມຊົນ.

ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້

- ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ (JICA) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນ ການປ່ອຍອາຍພິດ ຈາກການ ຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຊິ່ງສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2015. ຈຸດປະສົງຂອງ ໂຄງການແມ່ນ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໂດຍການລວມ ເອົາໂຄງການຫຼຸດ ຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຂົ້າໃນພາກຍຸດທະສາດ ແລະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້;
- ກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ໄປເຖິງປີ 2020. ບົດລາຍງານການທົບທວນໄດ້ຖືກ ນຳສະເໜີ ແລະ ປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນທົ່ວປະເທດ;

- ຕົວຊີ້ວັດຜົນສໍາເລັດປ່າໄມ້ 2014 ກໍ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ (FSCAP, 2014). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຕັ້ງແຕ່ເວລານັ້ນເປັນຕົ້ນມາ ກໍ່ບໍ່ມີຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ເລີຍ. ກົມປ່າໄມ້ໄດ້ໃຫ້ຄໍາແນະນຳວ່າ ໃນປີ 2019 ພວກເຂົາໄດ້ວາງແຜນການປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຈົນເຖິງປີ 2030;
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ. ລະບົບນີ້ປະກອບມີການ ປະເມີນຜົນຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານຂອງສາມປະເພດການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ດ້ານການເກັບກັກທາດກາກບອນໃນທຸກໆຫ້າປີ (2000, 2005, 2010, 2015.) ຢ່າງເປັນລະບົບ. ແຜນງານການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ແມ່ນອີງຕາມລະບົບບັນຊີປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະບຽບ ວິທີການຂອງກອງທຶນຄູ່ຮ່ວມງານກາກບອນປ່າໄມ້ (FPCF).

ການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ

- ບົດລາຍງານສະບັບລ່າສຸດຈັດພິມໂດຍການຮ່ວມມືຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ສະຫະປະຊາຊາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ⁵⁸ສະເໜີແນະໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແຫ່ງຊາດ ແລະ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຄະນະກຳມະການນີ້ ຄວນໃຫ້ການນຳພາ ໂດຍລວມ ແລະ ໃຫ້ທິດທາງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ປະໂຫຍດຈາກເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າທີ່ປະເທດຢ່າງສະຫຼາດ, ພັດທະນາຄວາມເຫັນທີ່ກົງກັນ ລະຫວ່າງ ລັດຖະມົນຕີກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງຕົນ ແລະ ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຫຼັກທີ່ເປັນທິດທາງອັນຈຳເປັນ ແລະ ຄວນພັດທະນາແຜນຍຸດທະສາດຂອງການດຳເນີນງານຂອງຕົນ;
- ໃນດ້ານການດຳເນີນງານກ່ຽວກັບເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພັດທະນາຄຳແນະນຳ, ໄປສເຕີ, ແລະ ແຜນພັບຈຳນວນຫຼາຍ ສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຫຼັງຈາກທີ່ລັດຖະບານໄດ້ອອກຄຳສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 5 ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດສອບສັດປ່າ ແລະ ພືດພັນປ່າຫວງຫ້າມໄດ້ຖືກປະກາດໃຊ້ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຕອບໂຕ້ ອາຊະຍາກຳສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳກໍ່ໄດ້ຖືກວາງອອກ. ແຕ່ຄຳແນະນຳລະອຽດທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງຕໍ່ກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແມ່ນຍັງຢູ່ໃນໄລຍະພັດທະນາ;
- ນອກຈາກນັ້ນ, ກິດຈະກຳການຮ່ວມມືຫຼາຍຢ່າງແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງແນໃສ່ການຮັກສາຊີວະນາໆພັນຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີ:
 - ໂຄງການປະມົງລາວ-ໄທ, ເຊິ່ງເປັນໂຄງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ-ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານປະເທດບ້ານໃກ້ເຮືອນຄຽງ⁵⁹;
 - ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັບສູນພັດທະນາການປະມົງໃນເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (SEAFDEC)⁶⁰, ເຄືອຂ່າຍສູນການເພາະລ້ຽງສັດນໍ້າເຂດອາຊີປາຊີຟິກ (NACA) ກ່ຽວກັບແຜນງານການປະມົງ;
 - ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມລະຫວ່າງພິມແດນ ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງ (MRC).

⁵⁸ ກົມໄກສະຖາບັນ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ໃນ ສປປ ລາວ ໃນຂອບເຂດຂອງ ສົນທິສັນຍາ ຣຳຊາ

<http://www.fao.org/3/I8803EN/i8803en.pdf>

⁵⁹ http://www.wwf.org.la/projects/lao_thai_fisheries/

⁶⁰ <http://www.seafdec.org/fisheries-country-profile-lao-pdr/>

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

- ມະຕິການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນສະບັບໃໝ່, ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍກໍາມະການສູນກາງພັກ ໃນປີ 2017 (LPRP, 2017);
- ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ຈັດຕັ້ງຫຼາຍກິດຈະກຳສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂຶ້ນ ທັງໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ:
 - ພະນັກງານຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໄດ້ຮັບການຝຶກກ່ຽວກັບການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການນໍາໃຊ້ຫຼາຍຊອບແວດ້ານລະບົບຂໍ້ມູນທາງພູມສາດ (GIS);
 - ປຶ້ມຄູ່ມືການຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳພາກສະໜາມຂອງບັນດາໂຄງການສ້າງແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.
 - ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມທີ່ດິນໃນລະດັບແຂວງແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນພັດທະນາ;
 - ກ່ຽວຂ້ອງກັບການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ, ລັດຖະບານໄດ້ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ ATLAS ດ້ານຂະແໜງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂະແໜງກະສິກຳ.

ເປົ້າໝາຍ 3: ຊ້າສຸດພາຍໃນປີ 2020, ບັນດາສິ່ງຈູງໃຈ, ລວມມີເງິນອຸດໜູນ, ສິ່ງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແກ່ຊີວະນາໆພັນ ຕ້ອງໄດ້ຖືກລົບລ້າງ, ຢຸດຕິ ຫຼື ປະຕິຮູບ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ຫຼີກເວັ້ນຜົນກະທົບທາງລົບ ແລະ ແຮງຈູງໃຈ ດ້ານບວກຕໍ່ກັບການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້, ສອດຄ່ອງ ແລະ ເຊື່ອມສານເຂົ້າກັບການອະນຸລັກ ແລະ ພັນທະສາກົນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໂດຍຄຳນຶງ ເຖິງສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ.

ລະດັບຂອງຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 - ກາລັງປັບປຸງ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍຂຶ້ນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສໍາລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ ອີງຕາມຫຼັກການບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ: ສໍາລັບອຸດສາຫະກຳສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ການພັດທະນາລະບຽບການ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ ສປປ ລາວ ລວມມີກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPL) ຂອງປີ 1999 ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນປີ 2013 ແລະ ບົດແນະນຳກ່ຽວກັບການລິເລີ່ມການກວດສອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມລາວ (ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ) ປີ 2013. ໂດຍທົ່ວໄປ, ບໍລິສັດເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ມີການປະຕິບັດຕາມໃນລະດັບເຂັ້ມງວດສູງສຸດ ແລະ ໄດ້ສະໜອງທຶນແກ່ລະບຽບການເຫຼົ່ານີ້. ແຕ່ຂະແໜງການສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງໃກ້ຊິດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມກອບວຽກແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສັງຄົມສິ່ງແວດລ້ອມ/EMP. ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ໄດ້ພັດທະນາລະບົບ ການໃຫ້ສິ່ງຈູງໃຈ ທາງດ້ານບວກສໍາລັບການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນທີ່ຍືນຍົງ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ປັບປຸງດຳລັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຊິ່ງຖືກຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານ ໃນປີ 2019. ດຳລັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການປັບປຸງຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ໄດ້ ມອບໂອນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃຫ້ແກ່ລະດັບແຂວງ ເພື່ອປັບປຸງ ແລະ ນຳເຂົ້າສູ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
- ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມສະບັບໃໝ່ຢ່າງຫ້າວຫັນ ໂດຍນຳໃຊ້ຄູ່ມືແນະນຳ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ພະນັກງານພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນ ແຂວງ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຄູ່ມືດ້ານວິຊາການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ (ການຂຽນ, ການທົບທວນ ແລະ ການຕິດຕາມ);
- ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ປັບປຸງບັນດາຄຳແນະນຳທີ່ມີຢູ່ ແລະ/ຫຼື ພັດທະນາຄູ່ມືແນະນຳສະເພາະສະບັບໃໝ່ກ່ຽວກັບ ການກະກຽມການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນສຳລັບ (a) ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດບໍ່ແຮ່, (b) ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ແລະ (c) ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການສ້າງຖະໜົນ;
- ຄະນະວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ກຳລັງສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານຄວາມຮູ້ທາງວິຊາການກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ (EIA) ແລະ ໄດ້ສະໜອງຄູ່ມືຫຼັກສູດ ການຝຶກອົບຮົມຈຳນວນ 5 ຫຼັກສູດ (ພະລັງງານ, ບໍ່ແຮ່, ກະສິກຳ, ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ) ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະວິທີການຂຶ້ນຕອນທີ່ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ແກ່ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ນອກຈາກນັ້ນ, ໜ່ວຍງານບໍລິຫານໃນລະດັບແຂວງ ປະຈຸບັນແມ່ນຮັບຜິດຊອບປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຕ່ລະແຂວງກໍໄດ້ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ຍັງມີພາລະບົດບາດ ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມອີກດ້ວຍ:
 - ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ;
 - ການຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳການຕິດຕາມໂຄງການລົງທຶນໃນຂັ້ນແຂວງ;
 - ຈັດຕັ້ງການປະເມີນຜົນ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງໂຄງການລົງທຶນທີ່ມີຢູ່ໃນແຂວງ;
 - ກວດສອບໃບຢັ້ງຢືນການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
 - ພັດທະນາຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການລົງທຶນໃນລະດັບແຂວງ, ບ້ອນຂໍ້ມູນການລົງທຶນ ແລະ ລາຍງານໄປຍັງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເປົ້າໝາຍ 4: ຊຳສຸດພາຍໃນປີ 2020, ລັດຖະບານ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ຄູ່ຮ່ວມງານໃນທຸກລະດັບ ຕ້ອງປະຕິບັດ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸ ຫຼື ໄດ້ຈັດຕັ້ງແຜນການສຳລັບການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກແບບຍືນຍົງ ແລະ ໄດ້ຮັກສາຜົນກະທົບຂອງ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ດີ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຈຳກັດທາງ ຊີວະວິທະຍາ ທີ່ປອດໄພ.

ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 ກຳລັງປັບປຸງ ແຕ່ຕ້ອງມີການດຳເນີນງານໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ
ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ: ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ແລະ ມາດຕະຖານການຄອງຊີບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ນຳໄປສູ່ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການບໍລິໂພກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜະລິດຕະພັນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ພາຍໃນ ສປປ ລາວ. ໃນລະຫວ່າງ 2010 ແລະ 2016 ຮ່ອງຮອຍທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງການບໍລິໂພກ (EFC) ສຳລັບ ສປປ ລາວ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວຈາກ 1.28⁶¹ ເປັນ 1.9 (ເຮັກຕາຕໍ່ຫົວຄົນ). ສ່ວນຫຼາຍຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນແມ່ນ 53% ເພີ່ມຂຶ້ນໃນ ເຮັກຕາ/ຄົນ ການບໍລິໂພກຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ ແລະ 42% ເພີ່ມຂຶ້ນໃນ gha/p ຂອງການປູກພືດ. ກ່ອນປີ 2016 ໄດ້ມີຄວາມກັງວົນຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນໄມ້ທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ. ເຖິງແມ່ນວ່າບັນດາກິດຈະກຳໃໝ່ຂອງລັດຖະບານ ສປປລາວ ເບິ່ງຄືວ່າຈະຫວນກັບຄືນ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍແມ່ນຫຼຸດຜ່ອນທ່າອ່ຽງທີ່ອາດກະທົບຕໍ່ການປະເມີນຜົນນີ້ໃນອະນາຄົດ. ໃນຊ່ວງເວລານີ້ ການສຳຮອງ ຫຼື ສ່ວນເກີນ⁶² ຂອງຄວາມສາມາດທາງຊີວະນາໆພັນໄດ້ຫຼຸດລົງ, ແຕ່ວ່າຍັງຄົງມີຜົນໃນທາງບວກ. ໃນປີ 2010 ຄວາມອາດສາມາດທາງຊີວະນາໆພັນທີ່ເກີນອອກໄປແມ່ນ 0.3⁶³ ເຮັກຕາ/ຄົນ ພາຍໃນ 2016 ໄດ້ຫຼຸດລົງເປັນ 0.1 (ເບິ່ງຮູບ 4.1). ສິ່ງນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ການບໍລິໂພກຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການບໍລິການທີ່ໄດ້ຈາກລະບົບນິເວດໃນປະຈຸບັນຂອງປະຊາກອນທີ່ມີຢູ່ ແມ່ນຖືວ່າຍັງຢູ່ໃນຂອບເຂດຄວາມສາມາດຂອງ ລະບົບນິເວດທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການວິເຄາະສັດສ່ວນການບໍລິໂພກຂຶ້ນພື້ນຖານສຸດທິລະດັບໂລກອີກດ້ວຍ.

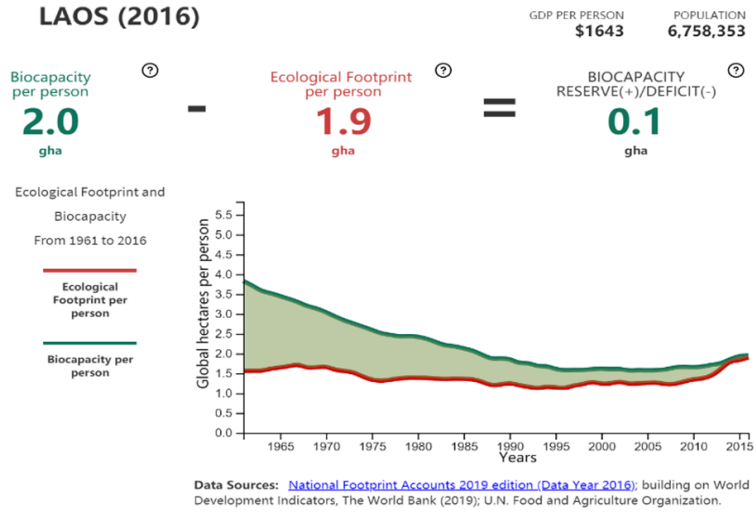
⁶¹ 2019 ເຄື່ອນຍ້າຍຮ່ອງຮອຍນິເວດໂລກ (Global Footprint). ບັນຊີຮ່ອງຮອຍນິເວດ ແລະ ຄວາມສາມາດຊີວະນາໆພັນ ແຫ່ງຊາດ, 2019 ປັບປຸງ.

⁶² ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ ຊີວະນານາໆພັນ ແລະ ຮ່ອງຮອຍຊີວະພາບ ຂອງ ພາກພື້ນ ຫຼື ປະເທດ.

⁶³ ບາງການເພີ່ມຂຶ້ນໃນ EFC ຖືກຊີດເຊີຍໂດຍ ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນຄວາມສາມາດຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອເພີ່ມ ໃນຄວາມສາມາດຊີວະນາໆພັນຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ພື້ນທີ່ເພາະປູກ

ຮູບ 4.1 ທ່າອ່ຽງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຮ່ອງຮອຍທາງນິເວດ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງຊີວະນາໆພັນ: 1961 –2016.

ຮູບ 4.2 ຄ່າຄວາມກົດດັນພື້ນຖານຂອງການໃຊ້ນໍ້າ ໃນ ສປປ ລາວ

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ບາງຂະແໜງການ ເຊັ່ນ: ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ປະຈຸບັນແມ່ນມີຄວາມຍືນຍົງພາຍໃຕ້ອັດຕາການຂຸດຄົ້ນທີ່ມີຢູ່. ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ລະບຸການພັດທະນາໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ວ່າມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍໂຕທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະເທດ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ການເດີນໜ້າທີ່ວ່ອງໄວ ແລະ ການພັດທະນາໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າຂະໜາດໃຫຍ່ແມ່ນກໍາລັງປ່ຽນແປງວິທີການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ກໍາລັງສ້າງຄວາມກົດດັນແກ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ. ປະລິມານການໄຫຼຂອງນໍ້າປະຈໍາປີ ທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ ມີປະມານ 270 ພັນລ້ານແມັດກ້ອນ, ທຽບເທົ່າ 35% ຂອງສະເລ່ຍການໄຫຼປະຈໍາປີຂອງ ອ່າງ

ແມ່ນ້ຳຂອງທັງໝົດ. ປະລິມານນ້ຳຈືດໝູນວຽນປະຈຳປີແຫ່ງຊາດສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 270 ພັນລ້ານແມັດກ້ອນ, ຫຼື ປະມານ 600,000 ແມັດກ້ອນຕໍ່ຄົນ, ໃນຂະນະທີ່ຄວາມຕ້ອງການໃນປະຈຸບັນ ມີພຽງແຕ່ 259 ແມັດກ້ອນ/ຄົນ. ປະລິມານນ້ຳທີ່ມີຢູ່ຈຳນວນ 270 ພັນລ້ານແມັດກ້ອນ ແລະ 5.7 ພັນລ້ານ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ຍັງເຫຼືອ 264.3 ພັນລ້ານແມັດກ້ອນ ທີ່ໄຫຼວຽນໃນແມ່ນ້ຳທຳມະຊາດຕ່າງໆ. ຄ່າຄວາມກົດດັນພື້ນ ຖານຂອງການໃຊ້ນ້ຳ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕໍ່າ (ຮູບ4.1)⁶⁴. ຄ່າຄວາມກົດດັນພື້ນຖານ ຂອງການໃຊ້ນ້ຳ ວັດແທກ ອັດຕາສ່ວນຂອງການດຶງ ນ້ຳອອກມາໃຊ້ປະຈຳປີ ທັງໝົດ ຕໍ່ກັບປະລິມານສະເລ່ຍປະຈຳປີ ຂອງນ້ຳໃນທຳມະຊາດທີ່ມີຢູ່ ແມ່ນຕົວຊີ້ວັດທີ່ຖືກ ນຳໃຊ້ທົ່ວໄປ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າຄວາມຕ້ອງການນ້ຳສຳພັນ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ປີດລາຍງານ 2015

ຂະແໜງການປ່າໄມ້

- ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ (JICA) ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດ ຈາກ ການຕັດ ໄມ້ທຳ ລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຊິ່ງສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2015 (ປະຈຸບັນນີ້ການສະໜັບ ສະໜູນຂອງ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ ໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ແມ່ນຖືກໂຮມເຂົ້າກັນເປັນໂຄງການ ດຽວຊື່ວ່າ ໂຄງ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ (F-REDD)) (ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ບໍລິສັດໂກກຸໂຊ ໂກໂຢ., 2015). ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໂດຍຜ່ານການລວມເອົາການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກ ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຂົ້າໃນພາກສ່ວນຍຸດທະສາດ ແລະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້;
- ກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ໄປເຖິງປີ 2020. ບົດລາຍງານການທົບທວນ ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີ ແລະ ປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນທົ່ວປະເທດ. ລວມທັງ, ຕົວຊີ້ວັດ ຜົນສຳເລັດປ່າໄມ້ 2014 ກໍ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ (FSCAP, 2014). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຕັ້ງແຕ່ເວລາ ນັ້ນ ເປັນຕົ້ນມາ ກໍບໍ່ມີຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ເລີຍ. ກົມປ່າໄມ້ໄດ້ໃຫ້ຄຳ ແນະນຳວ່າ ໃນປີ 2019 ພວກເຂົາໄດ້ວາງແຜນການປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຈົນເຖິງປີ 2030;
- ໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າຜະລິດ, ແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ສຳລັບເຂດປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດ ທັງໝົດ 51 ເຂດ ແລະ 112 ຕອນ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍກົມປ່າໄມ້ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ (SUFORD) ໂຄງການຂະຫຍາຍ (MAF, 2017);
- ໃນປີ 2018 ໂຄງການພັນທະມິດປ່າເຂດຮ້ອນ ແລະ ກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ຈັດຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ, ຂະບວນການກວດສອບປ່າໄມ້ສຳລັບສອງຊຸມຊົນໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ເຂດອື່ນໆໃນ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ສະພາບໍລິຫານປ່າໄມ້ (Forest Stewardship Council (FSC) ແລະ ຂະບວນການກວດສອບແມ່ນກຳລັງດຳເນີນຕໍ່ໄປ ເພື່ອຢັ້ງຢືນເຂດປ່າຜະລິດອີກ 4 ແຫ່ງໃນແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ;
- ສະພາບໍລິຫານປ່າໄມ້ໄດ້ອອກໃບຢັ້ງຢືນສຳລັບສອງຊຸມຊົນໃນເມືອງບໍລິຄັນ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊສຳລັບຫວາຍ (ຫວາຍທູນ) ຄົນໃໝ່ ໃນເດືອນທັນວາ 2018 ແລະ ມີການິດຈົນເຖິງເດືອນມີນາ 2022 ສຳລັບເຂດປ່າໄມ້

⁶⁴ [ຄ່າຄວາມກົດດັນພື້ນຖານຂອງການໃຊ້ນ້ຳ – ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງກອນ Open Development Laos]

ທີ່ <https://laos.opendevlopmentmekong.net/map-explorer/> ໂດຍ Open Development Laos, ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດພາຍໃຕ້ CC-BY-SA.

ທັງໝົດປະມານ 10,949 ຮຕ⁶⁵.

- ແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ VPA, ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກສະຫະພາບເອີຣົບ ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອກົມກວດກາປ່າໄມ້ ແລະ ຫຼາຍອົງການບໍລິການຊຸມຊົນໃນການສຶກສາກ່ຽວກັບຫຼາຍຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທິຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການຂາຍຜະລິດຕະພັນໄມ້ ເຊິ່ງລວມມີປ່າໄມ້ນໍາໃຊ້ຂອງບ້ານ.

ຂະແໜງການນໍ້າ

- ໃນປີ 2017 ກະຊວງການເງິນ ແລະ ທະນາຄານໂລກໄດ້ລົງນາມໃນຂໍ້ຕົກລົງການ ໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນເພີ່ມຈໍານວນ 25 ລ້ານໂດລາ ແກ່ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນແມ່ນໍ້າຂອງແບບເຊື່ອມສານ (MIWRM). ໂຄງການນີ້ມີສາມອົງປະກອບ 1) ອົງປະກອບທາອິດ, ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລະດັບພາກພື້ນ, ແນໃສ່ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນໃນ ການອໍານວຍຄວາມສະດວກແກ່ກອງປະຊຸມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ, ກຳປູເຈຍ, ໄທ, ແລະ ຫວຽດນາມ, ອົງປະກອບທີສອງ, ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າລະດັບຊາດ ໂດຍແນ ໃສ່ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ວິຊາການ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບປະສົມປະສານ, ອົງປະກອບທີສາມ, ການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ B: ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມກົດດັນໂດຍກົງຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແລະ ສິ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ແບບຍືນຍົງ

ເປົ້າໝາຍ 5: ພາຍໃນປີ 2020, ອັດຕາການສູນເສຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທາງທໍາມະຊາດທັງໝົດ, ເຊິ່ງລວມມີປ່າໄມ້, ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງຫຼຸດລົງເຄິ່ງໜຶ່ງ ແລະ ຫາກເປັນໄປໄດ້ແມ່ນໃຫ້ເຫຼືອສູນ, ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສື່ອມໂຊມ ແລະ ການຜຸພັງ.

ລະດັບຂອງຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5 - ໄດ້ມີການປັບປຸງບາງສ່ວນ ແຕ່ຄວາມຄືບໜ້າ ຕົວຈິງຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍແມ່ນມີໜ້ອຍຫຼາຍ. ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສໍາລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ອີງຕາມຫຼັກການບາງສ່ວນ

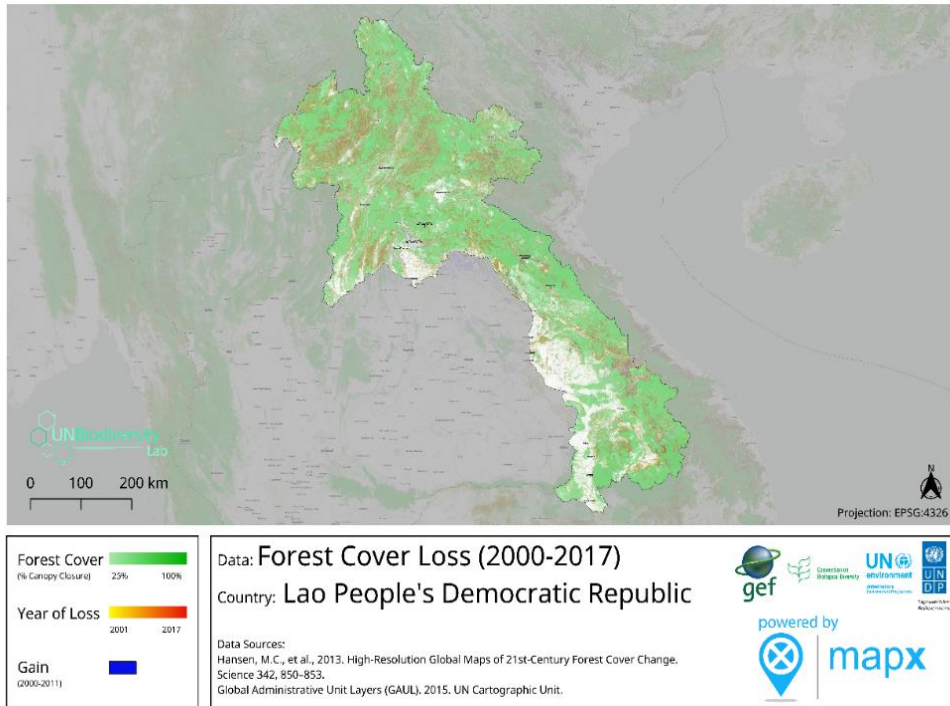
ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ: ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ທີ່ກ້ວາງຂວາງຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ດໍາເນີນ ໄປສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ ແລະ ອາດຈະເກີນເປົ້າໝາຍ. ມີຂໍ້ມູນຈໍານວນຫຼາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ການສູນເສຍປ່າໄມ້, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເສື່ອມໂຊມ ຂອງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ຫຼື ປະເພດແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສອື່ນໆ ເຊັ່ນ ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແມ່ນມີຈໍາກັດຫຼາຍ.

ການວິເຄາະລ່າສຸດຈາກພະແນກບັນຊີ ແລະ ການວາງແຜນປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ (FIPD) ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ປີ 2005 ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 61% ແລະ ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ໃນປີ 2015 ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 58%. ອັດຕາຂອງການສູນເສຍປ່າໄມ້ ຈາກປີ 2005 ຫາ 2015 ແມ່ນປະມານ 3.1% (ປະມານ 735,000 ຮຕ), ໃນຊ່ວງເວລາດຽວກັນ, ທີ່ດິນກະສິກໍາໄດ້ຂະຫຍາຍອອກປະມານ 2.1%. ການນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກ FORMA⁶⁶ ໄດ້ແຈ້ງເຕືອນການສູນເສຍການປົກຫຸ້ມຕົ້ນໄມ້ທີ່ໄດ້ມີການລາຍງານມາແມ່ນ 9,500 ຮຕ ຫຼື ໜ້ອຍກ່ວາ 0.1% ຂອງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່. ຮູບ

⁶⁵ <https://info.fsc.org/details.php?id=a024000005sS1MAAU&type=certificate&return=certificate.php>
⁶⁶ ສະຖາບັນຊັບພະຍາກອນໂລກ ແລະ ສູນເພື່ອການພັດທະນາໂລກ. “ການແຈ້ງເຕືອນ FORMA” ເຂົ້າເບິ່ງທີ່ Global Forest Watch on [30/4/2019]. www.globalforestwatch.org.

5.1 ດ້ານລຸ່ມ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຂດພື້ນທີ່ຂອງ ການສູນເສຍການປົກຫຸ້ມ ປ່າໄມ້ ຫຼື ຕົ້ນໄມ້ ລະຫວ່າງ ປີ 2000 ແລະ 2007. ເບິ່ງການແຈກຢາຍຂອງປ່າໄມ້ພື້ນຖານໃນຮູບ 5.2 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຂດພື້ນທີ່ຂອງປ່າໄມ້ພື້ນຖານ ໃນປີ 2001 (ພື້ນທີ່ຂອງປ່າດົງຕົບຕົບໜາທີ່ເຕີບໃຫຍ່ເຕັມທີ່). ຈາກຂໍ້ມູນນັ້ນ ພວກເຮົາສາມາດເຫັນໄດ້ສັດສ່ວນຂອງ ການສູນເສຍປ່າໄມ້ ທີ່ມີທ່າອ່ຽງວ່າຈະເກີດມີການຖາງປ່າໄມ້ ເກີດໃໝ່ອີກຄັ້ງ ເຊິ່ງມັນເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍແບບດັ້ງເດີມ ທີ່ໄດ້ດຳເນີນໃນຫຼາຍພື້ນທີ່ຂອງ ສປປ ລາວ.

ຮູບ 5.1 ການສູນເສຍການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ 2000–2017

ຮູບ 5.2 ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ພື້ນຖານ ສປປ ລາວ 2001

ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ໃນ ສປປລາວ, ເຊັ່ນດຽວກັບຫຼາຍປະເທດ ແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນ ໃນການຄວບຄຸມນໍ້າ ແລະ ຕໍ່ສູ້ກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ. ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ມີບົດບາດສໍາຄັນ ຫຼາຍ ຕໍ່ກັບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວ. ດ້ວຍປະຊາກອນຈໍານວນ 6.9 ລ້ານຄົນ, ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ອາໄສດິນບໍລິເວນນໍ້າໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ອາໄສເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້ານີ້ ໃນການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບປະຈໍາວັນ. ປະເທດລາວມີເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າທີ່ສໍາຄັນປະມານ 30 ແຫ່ງ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ນອນໃນເຂດຮ່ອມພູ

ສາຍນໍ້າຫຼັກຂອງທາງທິດຕາເວັນຕົກ ແລະ ຕາເວັນຕົກສຽງໃຕ້ຂອງປະເທດ (ຮູບ 5.3), ເຊິ່ງກວມເອົາປະມານ 1 ລ້ານ ເຮັກຕາ (Claridge, 1996). ຕົວເລກນີ້ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາ ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າຂະໜາດນ້ອຍ ແຕ່ລວມເອົາເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າທີ່ສໍາຄັນ ພາຍໃນເຂດພື້ນທີ່ພູເຂົາຂອງທິດເໜືອ ແລະ ຕາເວັນອອກຂອງປະເທດ ເຊິ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການສໍາຫຼວດເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າເທື່ອ. ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເປັນດິນບໍລິເວນນໍ້າເຫຼົ່ານີ້ ເປັນບ່ອນຮອງຮັບຊີວະນາໆພັນທີ່ສໍາຄັນ. ຫຼາຍກ່ວາ 481 ສາຍພັນປາໄດ້ຖືກລະບຸ ໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງມີ 22 ສາຍພັນແນະນໍາ ແລະ ສາຍພັນໃໝ່ແມ່ນຖືກຄົ້ນພົບເປັນປະຈໍາ. ໃນບັນດາສັດນໍ້າປະເພດອື່ນໆ, ປະກອບມີສັດເຄິ່ງບົກເຄິ່ງນໍ້າປະມານ 37 ສາຍພັນ, 7 ສາຍພັນຂອງປູ ແລະ 10 ສາຍພັນຂອງກຸ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການບັນທຶກ, ແຕ່ການບັນທຶກເຫຼົ່ານີ້ກວມເອົາພຽງແຕ່ 15% ຂອງຈໍານວນຄາດຄະເນທັງໝົດ (Phonvisay, 2013). ຂໍ້ມູນລ່າສຸດກ່ຽວກັບທ່າອ່ຽງໃນຂອບເຂດ ແລະ ສະພາບການຂອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ແມ່ນບໍ່ປະກົດເຫັນ, ແຕ່ວ່າ ໜຶ່ງໃນໄພຂົ່ມຂູ່ຕົ້ນຕໍທີ່ມີຕໍ່ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຂອບເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແມ່ນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ໂດຍສະເພາະການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ມີເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ 57 ແຫ່ງ ທີ່ຖືກຍື່ນສະເໜີ ເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນກະທົບອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ກັບເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າທີ່ເປັນເຂດທ່າອ່ຽງນໍ້າຖ້ວມ (ຮູບ 5.4).

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຍັງໄດ້ເລີ່ມການວາງແຜນສໍາລັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 3, ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະເລີ່ມໃນທ້າຍປີ 2019;

- ການຕອບສະໜອງຕໍ່ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ທີ່ສູງຂຶ້ນຈາກປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ ໃນເດືອນພຶດສະພາ 2016, ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄໍາສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ (ນຍ 15), ພ້ອມກັບພັນທະອື່ນໆ, ເຊິ່ງແນໃສ່ຄວບຄຸມອັດຕາການທໍາລາຍປ່າໄມ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສົ່ງເສີມອຸດສາຫະກໍາ ປຸງແຕ່ງໄມ້ຢູ່ ພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ເອງ ໂດຍການເກືອດທໍາມະການສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນ ແລະ ໄມ້ເລື່ອຍທັງໝົດ;
- ໃນປີ 2017 ລັດຖະບານໄດ້ລິເລີ່ມແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ (FLEGT) ຂໍ້ຕົກລົງເປັນຄູ່ຮ່ວມສັນຍາການຄ້າແບບສະໝັກໃຈ (VPA) ໄດ້ມີການເຈລະຈາ ກັບສະຫະພາບເອີຣົບ (EU) ເຊິ່ງປະກອບມີຂະບວນການຄູ່ຮ່ວມສັນຍາຫຼາຍຝ່າຍ ເພື່ອກໍານົດ ແລະ ຕົກລົງກ່ຽວກັບນິຍາມໄມ້ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ (TLD) ແລະ ການພັດທະນາລະບົບຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງໄມ້ຕາມກົດໝາຍ (TLAS).

ເປົ້າໝາຍ 6: ພາຍໃນປີ 2020 ພັນປາ ແລະ ສັດບໍ່ມີກະດູກສັນຫຼັງ ແລະ ພືດນໍ້າທັງໝົດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເກັບກ່ຽວຢ່າງຍືນຍົງ, ຖືກກົດໝາຍ ແລະ ນໍາໃຊ້ວິທີການທີ່ອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ເປັນພື້ນຖານ, ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນ ການເຮັດປະມົງທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ, ມີການຈັດຕັ້ງແຜນການ ແລະ ມາດຕະການພື້ນຖານສໍາລັບ ສາຍພັນທີ່ຫຼຸດລົງທັງໝົດ, ການປະມົງຕ້ອງບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ກັບສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ແລະ ລະບົບ ນິເວດທີ່ອ່ອນແອ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປະມົງຕໍ່ກັບຄັງສັດ, ສາຍພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ຢູ່ໃນຂີດຈໍາກັດ ຂອງລະບົບນິເວດທີ່ປອດໄພ.

ລະດັບຂອງຄວບຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5
ມີຄວາມຄືບໜ້າໜ້ອຍຫຼາຍ ແລະ ກໍາລັງຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ

ປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ ອີງຕາມຫຼັກການບາງສ່ວນ

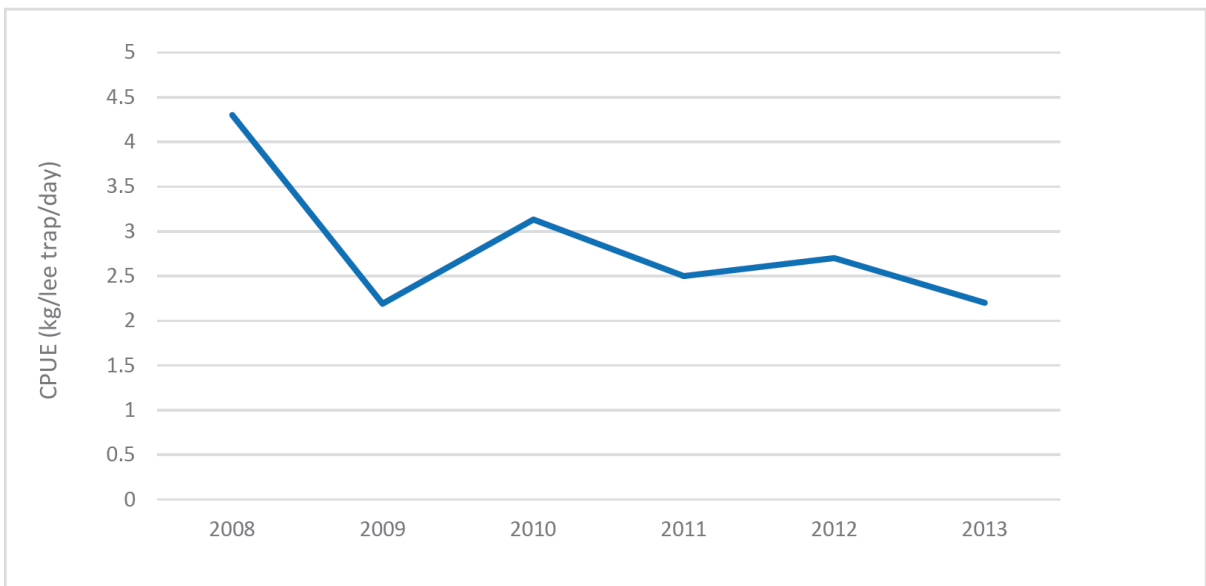
ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ. ມັນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ສປປລາວ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີແຜນງານຕິດຕາມທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ເຊິ່ງກໍານົດເປົ້າໝາຍທີ່ລະດັບປະຊາກອນ ສາຍພັນ ແຕ່ລະຊະນິດ. ບໍ່ມີໂຄງການລະດັບຊາດເພື່ອພິຈາລະນາການຜະລິດທີ່ຍືນຍົງໃນທົ່ວການປະມົງຂອງ ສປປ ລາວ. ຄາດຄະເນສະເລ່ຍການບໍລິໂພກປານ້າຈືດຂອງປະເທດແມ່ນ 24.5 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ໃນຂະນະທີ່ສັດນໍ້າອື່ນໆ ກວມເອົາປະມານ 4.1 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກທະເລປະມານ 29.0 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ ຂອງຈໍານວນ ແລະ ສັດນໍ້າທີ່ບໍລິໂພກ (Hortle, 2007). ເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າສໍາລັບການຫາປາ ໃນ ສປປລາວ ແມ່ນຫຼາຍກ່ວາ 1.2 ລ້ານ ຮຕ. ການບໍລິໂພກປານ້າຈືດ ໂດຍສະເລ່ຍຂອງປະເທດແມ່ນປະມານ 167,922 ໂຕນ ຕໍ່ປີ ສ່ວນການບໍລິໂພກສັດນໍ້າອື່ນໆ ແມ່ນປະມານ 40,581 ໂຕນ ຕໍ່ປີ.

ມີການຕິດຕາມທີ່ຈໍາກັດຂອງຄະນະກໍາມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງ⁶⁷ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການຈັບປາໂດຍລວມຕໍ່ຫົວໜ່ວຍຄວາມພະຍາຍາມຫຼຸດລົງ (ເບິ່ງຮູບ 6.1) ເຊິ່ງອາດສາມາດຊີ້ໃຫ້ເຫັນການຫຼຸດລົງຂອງປະລິມານປາໂດຍລວມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ

⁶⁷ <http://www.mrcmekong.org/assets/Publications/Fishery-Monitoring-in-Lao-PDR-final.pdf>

ຕາມ, ໄລຍະເວລາແມ່ນສັ້ນຫຼາຍ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການປ່ຽນແປງວິທີການຕິດຕາມໃນລະຫວ່າງການສຶກສາໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາ. ການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາອີກອັນໜຶ່ງ ແນໃສ່ການນໍາໃຊ້ພູມປັນຍາດັ້ງເດີມທ້ອງຖິ່ນຂອງຄ່າສະເລ່ຍ ແລະ ຖານນິຍົມຂອງປາ ແລະ ວັນທີລ່າສຸດຂອງການຈັບປາຈໍານວນ 8 ສາຍພັນທີ່ຫາຍາກ ຫຼື ສາຍພັນປາທີ່ມີຄວາມໝາຍສໍາຄັນທາງວັດທະນະທໍາ (Gray et al 2017⁶⁸) ເຊິ່ງໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ສາຍພັນປາທີ່ໃຫຍ່ຂຶ້ນ, ແລະ ສາຍພັນທີ່ນອນໃນສະຖານະທີ່ຖືກຄຸກຄາມສູງຂຶ້ນ ໃນບັນຊີສີແດງ (Red List), ແມ່ນຖືກຈັບໄດ້ໜ້ອຍລົງເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ເຊິ່ງໜ້ອຍກ່ວາສາຍພັນປາຂະໜາດນ້ອຍທີ່ມີຄວາມກ້ຽວວິນ ໃນດ້ານການອະນຸລັກໜ້ອຍ ກ່ວາ. ໃນຄວາມກ້ຽວວິນສະເພາະຕໍ່ກັບປາທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ເຊັ່ນ ປາເລີມ (*Pangasius sanitwongsei*) ຈາກການສໍາພາດຄົນຫາປາພົບວ່າຍັງບໍ່ມີຄົນຫາປາຄົນໃດເລີຍທີ່ສາມາດຈັບປາຊະນິດນີ້ໄດ້ ໃນໄລຍະເວລາຫຼາຍກ່ວາ 14 ເດືອນທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍວັນສຸດທ້າຍທີ່ຈັບໄດ້ແມ່ນຫຼາຍກ່ວາສອງປີທີ່ຜ່ານມາ.

ຮູບ 6.1 ການຈັບປາປະຈໍາປີ ຂອງມວນຊີວະພາບປາຕໍ່ຫົວໜ່ວຍຄວາມພະຍາຍາມ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງລາຍງານວ່າ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງເຂດວັງສະຫງວນຂຶ້ນທັງໝົດ 885 ແຫ່ງ (DoLF, 2018). ໃນນັ້ນມີເຂດວັງສະຫງວນ 252 ແຫ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜົ້ງສາລີ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນ ຈາກໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກໍາເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (TABI);
- ໃນລະດັບປະເທດ, ບັນດາຄູ່ມືແນະນໍາ, ແຜ່ນພາບສະແດງ ແລະ ປຶ້ມຂະໜາດນ້ອຍ ສໍາລັບການບັງຄັບໃຊ້ກິດໝາຍການປະມົງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ;
- ກິດຈະກຳການຮ່ວມມືຫຼາຍຢ່າງແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງແນໃສ່ການຮັກສາຊີວະນາໆພັນແມ່ນໍ້າຂອງ ເຊິ່ງປະກອບມີ:
 - ໂຄງການປະມົງລາວ-ໄທ, ເຊິ່ງເປັນໂຄງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທໍາມະຊາດໂລກ-ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານປະເທດບ້ານໃກ້ເຮືອນ

⁶⁸ Gray TNE, Phommachak A, Vannachomchan K, Guegan F (2017) ການນໍາໃຊ້ຄວາມຮູ້ທາງນິເວດວິທະຍາຂອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຕິດຕາມມະຫາພັນສັດແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ຖືກຄຸກຄາມໃນ ສປປ ລາວ. PLoS ONE 12(8): e0183247. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0183247>

ເຮັກຕາ ຂອງ 11,500 ຄົວເຮືອນ ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ວາງແຜນເພື່ອນຳໃຊ້ກົນຈັກ ແລະ ວິທີການທີ່ທັນສະໄໝເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດ (MAF, 2018);

- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຍັງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:
 - ການປະເມີນຄຸນນະພາບທີ່ດິນແຫ່ງຊາດສຳລັບພືດ ປະກອບມີ ເຂົ້າ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ ແລະ 2 ທົ່ງພຽງກາງ;
 - ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ສຳເລັດການລະດົມເງິນທຶນ ສຳລັບການກໍ່ສ້າງໂຮງງານ ຜະລິດຜຸ່ນຊີວະພາບຈຳນວນ 32 ແຫ່ງ ໃນແຂວງເປົ້າໝາຍການຜະລິດເຂົ້າ;
 - ຕັ້ງແຕ່ປີ 2014 ມີອາສາສະໝັກໜີ້ດິນ ຈຳນວນ 300 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນເຂດ ຈຸດສຸມການຜະລິດເຂົ້າ;
 - ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ມີການກວດສອບຢ່າງເຂັ້ມງວດ ຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ໂດຍສະເພາະໃນບັນດາສວນປູກກ້ວຍ;
 - ໄດ້ຂະຫຍາຍເຂດພື້ນທີ່ກະສິກຳສະອາດ ເປັນ 50,000 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງສາມາດຜະລິດພືດ ແລະ ສົ່ງອອກ ໄປຍັງປະເທດອື່ນໆ.
- ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຊາວກະສິກອນກ້າວເຂົ້າສູ່ການ ຜະລິດແບບຍືນຍົງ ຕົວຢ່າງ:
 - ກຳນົດແນວທາງການເຮັດກະສິກຳສະອາດ ແລະ ສີຂຽວແບບຍືນຍົງ ;
 - ການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງສະຫະກອນການກະເສດ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາມີ ອຳນາດຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ທັງຍັງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນ ການນຳໃຊ້ບາງກົນໄກໃນການຫຼຸດການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ການເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຈາກການເກັບກ່ຽວ.
- ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງຂະບວນການໜຶ່ງ ເພື່ອເຊື່ອມສານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ກະສິກຳ, ການ ຈັດສັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເຂົ້ານໍ້າກັນ. ໂຄງການໄດ້ດຳເນີນ ໃນ 315 ບ້ານ ໃນ 12 ແຂວງ ກວມ ເອົາເນື້ອທີ່ 1 ລ້ານ ຮຕ ຂອງພື້ນທີ່ກະສິກຳ ແລະ ດິນປ່າໄມ້. ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດ ແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເກັບກຳລາຍລະອຽດ ຫຼັກຖານຂອງ ການຟື້ນຟູປ່າ, ການຫຼຸດລົງຂອງການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ການເສີມສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ທ້ອງຖິ່ນໃນການຄຸ້ມຄອງຢ່າງທ້າວຫັນຕໍ່ກັບທີ່ດິນຂອງຕົນ. ຂະບວນການ ດັ່ງກ່າວນີ້ກຳລັງເປັນທີ່ ຮັບຮູ້ວ່າເປັນກົນໄກໜຶ່ງທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນການສະໜັບສະໜູນດ້ານການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ ທີ່ມີ ຫຼາຍໜ້າທີ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ມັນເປັນໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ດຳເນີນ ການແບ່ງເຂດ, ປົກປ້ອງ ການຮຽກຮ້ອງສິດທາງຊັບພະຍາກອນຂອງຕົນ ແລະ ເພື່ອເພີ່ມ ຄວາມຊັດເຈນ ຂອງການນຳໃຊ້ ຫຼາກຫຼາຍເຂດພື້ນທີ່;
- ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ໃນການໃຫ້ບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກຳ: ພະນັກງານເມືອງໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜົ້ງສາລີ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຄົວເຮືອນ ຈຳນວນ ຫຼາຍກ່ວາ 40,000 ຄົວເຮືອນ ເຊິ່ງສຸມໃສ່ 24 ປະເພດຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິ ກຳຂອງກິດຈະກຳ ຕ່າງໆ;
- ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ

ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການສຶກສາ ເພື່ອລະບຸ ແລະ ຈຳແນກແນວພັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ເຊິ່ງເປັນເຂົ້າພື້ນເມືອງພິເສດ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ນຳໄປສູ່ການພັດທະນາການ ຜະລິດເມັດພັນສະອາດສຳລັບເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.

- ນອກຈາກນີ້ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບ ການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ຍັງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການປູກໝໍ່ໄມ້ ແລະ ໝາກກ້ຽງແບບຍືນຍົງ.

ເປົ້າໝາຍ 8 : ພາຍໃນປີ 2020, ມົນລະພິດ, ເຊິ່ງມາຈາກສານອາຫານທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ, ຕ້ອງຢູ່ໃນລະດັບທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ໜ້າທີ່ຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ.

ບົດລາຍງານສະບັບທີ 5 ກຳລັງປັບປຸງ ແຕ່ມີຄວາມຄືບໜ້າໜ້ອຍຫຼາຍ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນທີ່ໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ: ຫ້ອງທົດລອງຄຸນນະພາບນ້ຳຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ລາຍງານວ່າ ຫຼາຍກ່ວາ 15 ປີ ທີ່ຜ່ານມາຂອງການຕິດຕາມ, ຄຸນນະພາບນ້ຳໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບດີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ດ້ວຍຄວາມກົດດັນຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍເມືອງຢ່າງວ່ອງໄວ, ເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບນ້ຳ ມີທ່າອຽງເສື່ອມໂຊມລົງ. ມົນລະພິດທາງນ້ຳ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ ທັງໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ. ເຂດພື້ນທີ່ຕົວເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ມີລະບົບການບຳບັດນ້ຳເສຍ, ສະນັ້ນລະບົບລະບາຍນ້ຳເສຍທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ໄດ້ເປັນຕົວເລັ່ງໃຫ້ເກີດການປ່ອຍນ້ຳເສຍຈາກຄົວເຮືອນລົງສູ່ແມ່ນ້ຳ. ເນື່ອງຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເມືອງທີ່ບໍ່ມີແບບແຜນ, ການປ່ອຍສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຄົວເຮືອນ, ຕະກອນອາຈົມ, ນ້ຳເສຍ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກອຸດສາຫະກຳ ລົງສູ່ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ແລະ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດໃນການເຮັດກະສິກຳ ຈຶ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງແກ່ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບນ້ຳໃນທ້ອງ ຖິ່ນເສື່ອມໂຊມລົງ.

ເຄືອຂ່າຍຄຸນນະພາບນ້ຳແມ່ຂອງ (WQMN) ໄດ້ລວມເອົາການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນ້ຳສຳລັບສະຖານີກວດສອບ ຖາວອນ 48 ແຫ່ງ; ໃນນັ້ນ 11 ແຫ່ງ ແມ່ນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, 8 ແຫ່ງ ຢູ່ໃນປະເທດໄທ, 19 ແຫ່ງ ຢູ່ປະເທດ ກຳປູເຈຍ ແລະ 10 ແຫ່ງ ຢູ່ປະເທດຫວຽດນາມ. (ເບິ່ງຮູບ 8.1 ດ້ານລຸ່ມ). ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກສະຖານີກວດສອບເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍຜ່ານສະຖາບັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊິ່ງຮ່ວມກັບເຄືອຂ່າຍຄຸນນະພາບນ້ຳແມ່ຂອງ ໄດ້ສ້າງດັດຊະນີຄຸນນະພາບນ້ຳປະຈຳປີ ສຳລັບສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນນ້ຳ WQIal⁶⁹.

⁶⁹ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ ບົດລາຍງານປະຈຳປີກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນ້ຳ ປີ 2016

ດັດຊະນີຄຸນນະພາບນໍ້າ ສໍາລັບສັດນໍ້າ (WQIa) ແມ່ນປະກອບມີ

DO, pH, NH ₃ , Conductivity	Meets guideline	= 1
	Does not meet guideline	= 0
NO ₃₋₂ , total-P	Meets guideline	= 1
	Does not meet guideline	= 0

ນີ້ແມ່ນການຄິດໄລ່ ໂດຍນໍາໃຊ້ສູດຄິດໄລ່ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

$$WQI = \frac{\sum(p_1 + p_2 + \dots + p_n)}{M} \times 10$$

Where: p ແມ່ນຈໍານວນຂອງຈຸດ ຕໍ່ ມີຕົວຢ່າງ
 n ແມ່ນຕົວຢ່າງນີ້ ໃນປີ
 M ແມ່ນຈໍານວນສູງສຸດທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງຈຸດພາຣາແມັດເຕີ ທີ່ວັດແທກໃນປີ

ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າຈະຖືກຈັດອັນດັບ ຈາກ **A** ຄຸນນະພາບສູງ ໄປຫາ **E** ຄຸນນະພາບຕໍ່າຫຼາຍ. ແຕ່ປີ 2010 ຫາ 2016 ສະຖານີກວດສອບສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຖືກຈັດອັນດັບຢູ່ໃນລະດັບ ຄຸນນະພາບສູງ ຫຼື ດີ ຍົກເວັ້ນທ້ວຍໜາກ ຄາຍ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປີແມ່ນມີຄຸນນະພາບຕໍ່າ ຫາ ປານກາງ (ຮູບ 8.2). ໃນປີ 2016 ສະຖານີທັງໝົດໄດ້ຮັບການຈັດອັນດັບຈາກລະດັບດີເຖິງສູງ.

ຮູບ 8.1 ເຄືອຂ່າຍການກວດສອບຄຸນນະພາບນໍ້າ ໃນ ສປປ ລາວ

ຮູບ 8.2 ການຈັດອັນດັບຄຸນນະພາບນໍ້າສໍາລັບສັດນໍ້າໃນເຂດກວດສອບໃນ ສປປ ລາວ

ລດ	ລະຫັດ	ຊື່ສະຖານີ	ຊື່ສະຖານີ			ປະເພດ			
			A	A	A	B	B	B	B
1	H010500	ຫົວໂຂງ	A	A	A	B	B	B	B
2	H011200	ຫຼວງພະບາງ	A	A	A	B	B	B	A
3	H011901	ວຽງຈັນ	A	A	A	B	B	A	A
4	H013401	ສະຫວັນນະເຂດ	A	A	A	B	B	B	A
5	H013900	ປາກເຊ	A	A	A	B	B	B	A
6	H100101	ບ້ານຫາດຄໍາ	A	A	A	A	B	B	A
7	H230103	ບ້ານໄຮ່	A	A	A	B	B	A	A
8	H320101	ເຊບັ້ງໄຟ	A	A	A	B	B	B	A
9	H350101	ບ້ານ ແກ້ງດອນ	A	A	A	B	B	B	A
10	H390105	ຂົວເຊໂດນ	A	B	A	B	B	B	A
11	H910108	ຫ້ວຍໜາກແຫ້ວ	D	D	D	C	C	C	B

ປະເພດ
A- ຄຸນນະພາບສູງ
B- ຄຸນນະພາບດີ
C- ຄຸນນະພາບປານກາງ
D- ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ
E- ຄຸນນະພາບຕໍ່າຫຼາຍ

ການສ້າງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດຕົວເມືອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະ ນໍ້າ ໃຕ້ດິນເສື່ອມໂຊມລົງ. ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໃນເຂດຕົວເມືອງ, ລະບົບການເກັບ ແລະ ກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ເຮັດໃຫ້ລະດັບຂອງມົນລະພິດເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ແຜນງານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງອະນຸພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ ຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ກົມຄວບຄຸມມົນລະພິດ (PCD) ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອພັດທະນາ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານການຄວບຄຸມມົນລະພິດແຫ່ງຊາດ 2018–2025, ພ້ອມດ້ວຍວິໄສທັດຮອດ ປີ 2030. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານໄດ້ນຳເອົາຫຼາຍແຜນງານທີ່ກ້ວາງຂວາງຈາກກົດໝາຍ ແລະ ການ ພັດທະນານະໂຍບາຍໄປສູ່ແຜນງານສະເພາະຕ່າງໆ ເພື່ອຈຳກັດແຫຼ່ງກຳເນີດຂອງມົນລະພິດ⁷⁰.
- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ລະບົບຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຄວບຄຸມການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ການນຳເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ. ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຢາ ປາບສັດຕູພືດໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ໂດຍລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2017. ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ນີ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກວດສອບການນຳໃຊ້ເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດຢ່າງເຄັ່ງຄັດ, ໂດຍສະ ເພາະໃນສວນປູກກ້ວຍ.
- ມີຫຼາຍໂຄງການຍ່ອຍທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນຂັ້ນແຂວງ ໃນແຂວງພາກເໜືອ ຂອງບໍ່ແກ້ວ, ຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນໍ້າທາ, ອຸດົມໄຊ, ໄຊຍະບູລີ ແລະ ພາກກາງ ເຊັ່ນ: ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ເປົ້າໝາຍໃນການສະໜັບສະໜູນດ້ານການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານກະສິກຳ ເມືອງ ກ່ຽວກັບ:

⁷⁰ http://www.gms-eoc.org/uploads/resources/922/attachment/Lao_PDR-Pollution-Strategy-Plan-2018-2025-draft.pdf

- ຜົນກະທົບຂອງການນໍາໃຊ້ສານເຄມີໃນທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຜະລິດ ເຊິ່ງມີ ຢາຂ້າຫຍ້າ,
- ການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າວັດສະພືດຢ່າງປອດໄພ;
- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ;
- ການພັດທະນາທາງເລືອກໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງເຄມີຕໍ່ກັບສຸຂະພາບ, ລະບົບນິເວດພື້ນທີ່ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
- ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ກໍໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ;
- ດໍາເນີນການປະເມີນຜົນດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອປະເມີນແນວຄວາມຄິດ ຂອງຊາວບ້ານທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບບັນຫາຂອງການນໍາໃຊ້ເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ແລະ ຢາຂ້າວັດສະພືດ.

ເປົ້າໝາຍ 9: ພາຍໃນປີ 2020, ສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ວິຖີທາງ ໄດ້ຖືກກຳນົດ ແລະ ຈັດ ບຸລິມະສິດ, ສາຍພັນບຸລິມະສິດໄດ້ຖືກຄວບຄຸມ ຫຼື ກຳຈັດ, ມາດຕະການຕ່າງໆໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອຄຸ້ມຄອງວິຖີທາງໃນການປ້ອງກັນການເຂົ້າມາ ແລະ ຂະຫຍາຍໂຕຂອງພວກມັນ.

ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5: ກຳລັງປັບປຸງ ແຕ່ຕ້ອງມີການດໍາເນີນງານຫຼາຍຂຶ້ນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ອາດບໍ່ບັນລຸເປົ້າໝາຍ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ເບິ່ງຄືວ່າຈະບໍ່ມີແຜນງານສໍາລັບການກຳຈັດສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ໃນລະດັບຊາດ ຫຼື ລະດັບແຂວງ. ບໍ່ມີຂໍ້ມູນທີ່ພຽງພໍໃນການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມັນອາດຈະເປັນຍ້ອນວ່າ ມີກົດຈະກຳທີ່ແນໃສ່ສາຍພັນຕ່າງຖິ່ນທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ຈຳກັດນັ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເປົ້າໝາຍນີ້ ອາດຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸຜົນໄດ້. ການຄົ້ນຫາຖານຂໍ້ມູນສາຍພັນທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ໃນທົ່ວໂລກ⁷¹ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຢ່າງໜ້ອຍ 58 ສາຍພັນ ແມ່ນເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ຮຸນແຮງຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແລະ ກະສິກໍາໃນ ສປປ ລາວ.

- ເພື່ອໃຫ້ມີການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ (2014) ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງທ້ອງຖານລອງລະດັບໂມເລກຸນ-ການກວດຫາການປັບປຸງພັນທຸກໍາ; ພ້ອມທັງພັດທະນາ RT-PCR ສໍາລັບການກວດຫາການປັບປຸງພັນທຸກໍາ. ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງການສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ ແລະ ການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ການວິເຄາະຕ່າງໆຈໍານວນຫຼາຍ;
- ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໄດ້ຜະລິດປຶ້ມ, ແຜ່ນພາບສະແດງ, ແຜ່ນພັບ ແລະ ຈົດໝາຍຂ່າວກ່ຽວກັບຊະນິດພັນທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່.

ເປົ້າໝາຍ 10: ພາຍໃນປີ 2015, ຫຼາຍແຮງກົດດັນທີ່ເກີດຈາກການກະທໍາຂອງມະນຸດ ຕໍ່ກັບຫີນປະກາລັງ, ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ບອບບາງອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຫຼື ການເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມເປັນກົດຂອງມະຫາສະໝຸດ ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນລົງ ເພື່ອຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງພວກມັນ

71

<http://issg.org/database/species/search.asp?st=sss&sn=&rn=Lao%20People%60s%20Democratic%20Republic&ri=19417&hci=-1&ei=-1&fr=1&sts=&lang=EN>

ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ

ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ C: ເພື່ອບັນລຸສະຖານະຂອງຊີວະນາໆພັນ ໂດຍການປ້ອງກັນລະບົບນິເວດ, ສາຍພັນ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງພັນທຸກໍາ

ເປົ້າໝາຍ 11: ພາຍໃນປີ 2020, ຢ່າງໜ້ອຍ 17 ເປີເຊັນ ຂອງນ້ຳເທິງບົກ ແລະ ນ້ຳຈືດ, ແລະ 10 ເປີເຊັນ ຂອງ ເຂດພື້ນທີ່ຊາຍຝັ່ງ ແລະ ທະເລ, ໂດຍສະເພາະພື້ນທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການໃຫ້ບໍລິການດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ ໂດຍຜ່ານການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມ, ເປັນຕົວແທນທາງນິເວດວິທະຍາ ແລະ ລະບົບທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັນເປັນຢ່າງດີ ຂອງເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ມາດຕະການດ້ານການອະນຸລັກເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ແລະ ໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນພູມິປະເທດ ແລະ ພູມິທັດທາງທະເລທີ່ກ້ວາງຂຶ້ນ.

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ສໍາລັບທັງໝົດ
ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້

ສໍາລັບຕົວແທນ
ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ
ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ
ອີງຕາມຫຼັກຖານ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ ຂອບເຂດປ່າສະຫງວນໂດຍລວມມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະໄປເຖິງເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ເນື່ອງຈາກ 17% ຂອງປະເທດໃນປະຈຸບັນແມ່ນນອນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ. ຮູບ 11.1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການແຈກຢາຍທາງພື້ນທີ່ຂອງປ່າສະຫງວນເຫຼົ່ານີ້ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ພື້ນທີ່ທັງໝົດຂອງທີ່ດິນອະນຸລັກ ແລະ ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງທີ່ດິນຂອງປະເທດພາຍໃນປ່າສະຫງວນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີບັນຫາກ່ຽວກັບການແຈກຢາຍທາງພື້ນທີ່ ແລະ ຕົວແທນທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາຂອງການປົກຄຸມຂອງເຂດປ່າສະຫງວນນີ້. ມີຄວາມລໍາອຽງໃນການແຈກຢາຍຂອງເຂດປ່າສະຫງວນໄປຍັງເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ເປັນພູເຂົາ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ຕົວແທນໃນເຂດພູມິນິເວດ (Ecoregions) ມີໜ້ອຍ. ຕົວຢ່າງ, ເຂດປ່າຝົນແອນນາໄມທໍທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້ ເຊິ່ງກວມເອົາ 32% ແລະ 24% ຂອງປ່າສະຫງວນ ໃນຂະນະທີ່ເຂດພູມິນິເວດປ່າຝົນຫຼວງພະບາງ ມີ ໜ້ອຍກວ່າ 9% ຂອງເຂດພູມິນິເວດໃນປ່າສະຫງວນ⁷². ຮູບ 11.2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການແຈກຢາຍຂອງການປົກຄຸມການປ້ອງກັນສໍາລັບແຕ່ລະເຂດພູມິນິເວດໃນ ສປປ ລາວ.

ເຄືອຂ່າຍປ່າສະຫງວນ ຍັງບໍ່ໄດ້ໃຫ້ການປົກປ້ອງທີ່ເໝາະສົມ ສໍາລັບເຂດຊີວະນາໆພັນທີ່ສໍາຄັນທັງໝົດພາຍໃນ ສປປ ລາວ. ປະມານຫຼາຍກວ່າ 40% ຂອງພື້ນທີ່ຂອງເຂດຊີວະນາໆພັນທີ່ສໍາຄັນປະຈຸບັນແມ່ນນອນຢູ່ໃນປ່າສະຫງວນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໜ້ອຍກວ່າ 10% ຂອງເຂດຊີວະນາໆພັນທີ່ສໍາຄັນແມ່ນໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 50% ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງບາງສ່ວນ. ທີ່ສໍາຄັນ, 40% ຂອງແຕ່ລະເຂດຊີວະນາໆພັນທີ່ ສໍາຄັນ ບໍ່ມີການປ້ອງກັນໃນປ່າສະຫງວນ (ເບິ່ງຮູບ 11.4).

ອີງປະກອບອີກອັນໜຶ່ງຂອງເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບັນດາປ່າສະຫງວນຕ້ອງໄດ້ມີການເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ດີ. ຖ້າຫາກປ່າສະຫງວນຖືກພິຈາລະນາໃຫ້ແຍກອອກຈາກເຂດພື້ນທີ່ອ້ອມຂ້າງ ນອກເໜືອຈາກປ່າຝົນແອນນາໄມທໍທາງພາກເໜືອ

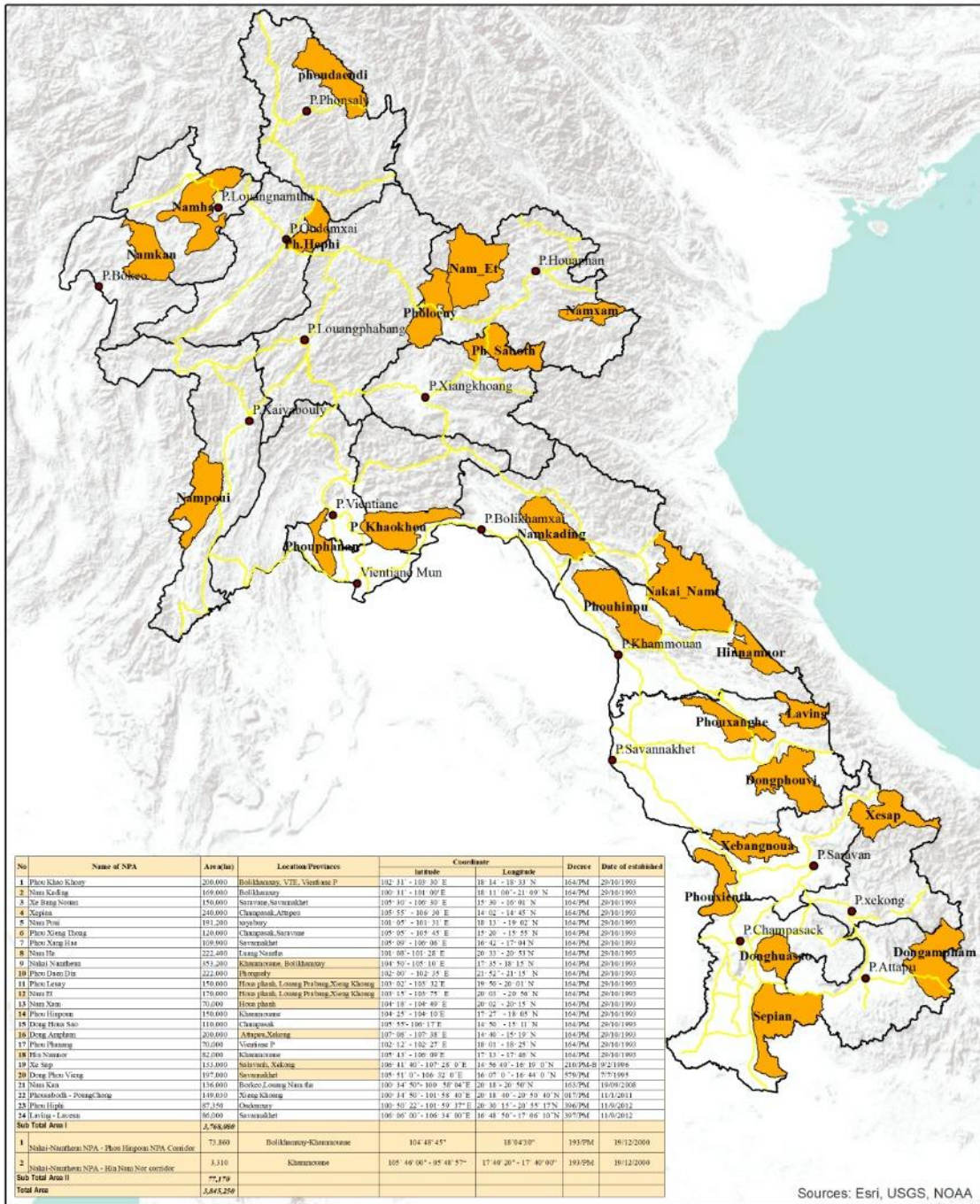
⁷² www.protectedplanet.net

ແລະ ພາກໃຕ້, ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປ່າສະຫງວນພາຍໃນປະເທດແມ່ນຢູ່ຫ່າງຈາກກັນ. ຮູບ 11.3⁷³ ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການປະເມີນຜົນຂອງອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງທີ່ດິນ ພາຍໃນປ່າສະຫງວນທີ່ຖືກດັດປັບ ເພື່ອຮອງຮັບອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງແຕ່ລະເຂດພູມິນິເວດທີ່ຢູ່ພາຍໃນປ່າສະຫງວນ ທີ່ມີການເຊື່ອມຕໍ່ກັນເປັນຢ່າງດີ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ສົມມຸດວ່າທີ່ດິນອ້ອມ ຮອບບໍ່ໄດ້ຖືກປ້ອງກັນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີແລວເຊື່ອມຕໍ່ທາງນິເວດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າຫາກການເຊື່ອມຕໍ່ໄດ້ຖືກພິຈາ ລະນາທາງດ້ານຂະໜາດພື້ນທີ່, ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ເບິ່ງການຄອບຄອງ, ຈະເຮັດໃຫ້ສັດສ່ວນທີ່ສໍາຄັນຂອງປ່າສະຫງວນຂອງ ສປປ ລາວ ຖືກລວມເຂົ້າໃນຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງພູມິທັດຂອງປ່າເຫຼົ່າ ຂອງປ່າໄມ້ລຸ້ນສອງ (secondary forest) ເຊິ່ງຄວາມຮຸນແຮງໃນການນໍາໃຊ້ ແລະ ອາຍຸຕັ້ງແຕ່ການຟື້ນຟູມີລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ສິ່ງສໍາຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການ ເຊື່ອມຕໍ່ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນວິທີການຄຸ້ມຄອງໃນຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງພູມິທັດຂອງປ່າເຫຼົ່າ. ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ໄດ້ດໍາເນີນການປະເມີນຜົນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຄຸ້ມຄອງເຄືອຂ່າຍປ່າ ສະຫງວນຈຶ່ງບໍ່ສາມາດດໍາເນີນການປະເມີນຜົນການຄຸ້ມຄອງເຄືອຂ່າຍປ່າສະຫງວນໃນທົ່ວປະເທດໄດ້.

⁷³ <http://dopa.jrc.ec.europa.eu/en/mapsanddatasets>

ຮູບ 11.1 ປ່າສະຫງວນ ໃນ ສປປ ລາວ

ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດໃນ ສປປ ລາວ

Sources: Esri, USGS, NOAA

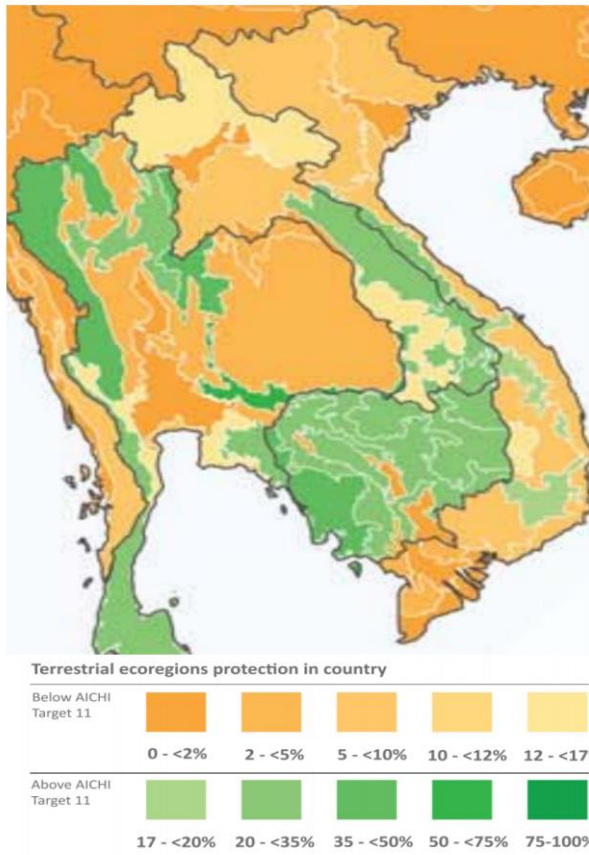
Legend

- Province Capital
- National Road
- National Biodiversity Conservation Area
- Province Boundary

Scale: 1:4,300,000

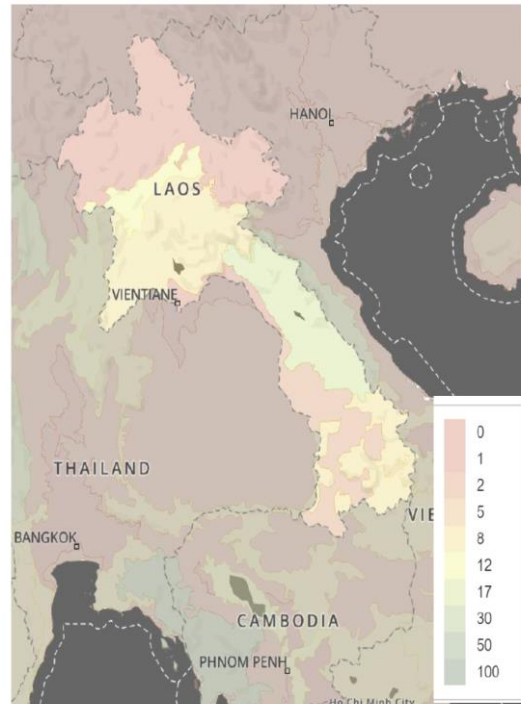
0 25 50 100 150 200 Kilometers

ຮູບ 11.2 ແຜນທີ່ການປົກຄຸມຂອງເຂດພູມິນິເວດ ໃນ ລາວ

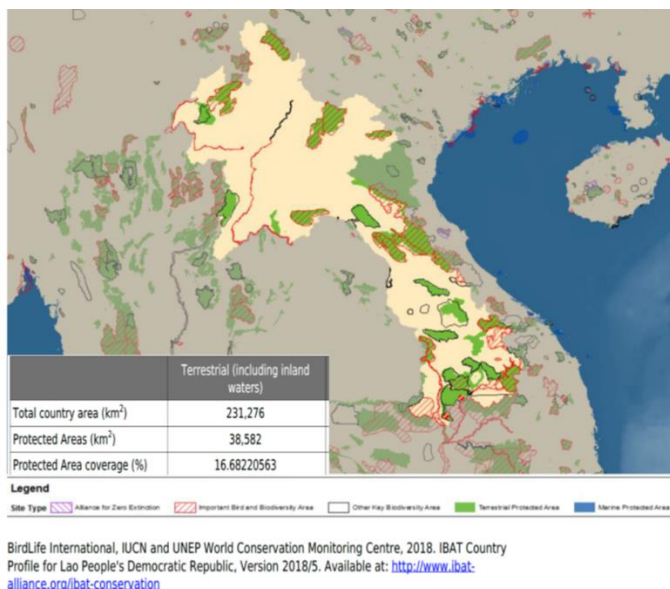

Battistella, L., Mandric, A., Delli, G., Bendito Garcia, E., Dubois, G. (2019) Map of protection levels for the terrestrial ecoregions in country of the world as of January 2019. Downloadable from <http://dopa.jrc.ec.europa.eu/> © European Union, 2019. Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

ຮູບ 11.3 ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງພູມິນິເວດພາຍໃນ ສປປ ລາວ ພາຍໃນປ່າສະຫງວນເຊື່ອມຕໍ່

ຮູບ 11.4 ການປົກຄຸມຂອງປ່າສະຫງວນ ຂອງ KBAs

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

ການປັບປຸງສະຖານະການອະນຸລັກ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່

- ດັ່ງທີ່ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ ໃນລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກ ແບບຍືນຍົງຢູ່ທາງພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ ກຳລັງ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບລັດຖະບານ ເພື່ອປັບປຸງການອະນຸລັກ ປ່າໂຄກແຫ່ງແລ້ງໃນແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ເຊິ່ງຢູ່ພາກຕາເວັນຕົກສຽງໃຕ້ຂອງປະເທດ. ປະມານ 140 ພັນເຮັກຕາ ຂອງພື້ນ ທີ່ປ່າໄມ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການວາງແຜນ ເພື່ອໂຮມເຂົ້າໃນເຂດສະຫງວນໂອງ-ມັງ;
- ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ (BCC) ເຊິ່ງກຳລັງສະໜອງຊັບພະຍາກອນທີ່ສຳຄັນສຳລັບການປັບປຸງການເຊື່ອມຕໍ່ໃນເຂດພາກ ໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ:
 - ໄລຍະທຳອິດຂອງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບ ການຮ່ວມມືໂດຍອົງກອນຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (WREA) ແລະ ປະ ກອບມີການກໍ່ຕັ້ງແລວເຊື່ອມຕໍ່ ກັບ 11 ບ້ານ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ເຂດເຊປຽນ ແລະ ເຂດ ປ່າສະ ຫງວນແຫ່ງຊາດດົງຫົວສາວ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ເຂດພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ;
 - ໄລຍະທີສອງ ມີຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອຮັກສາ ແລະ ຮີບໂຮມການເຊື່ອມຕໍ່ລະບົບນິເວດປ່າ ໄມ້ລະຫວ່າງເຊຊັບ ໃນແຂວງເຊກອງ ພ້ອມດ້ວຍດົງອຳພາມ ໃນແຂວງອັດຕະປື ແລະ ເຊປຽນ ແລະ ດົງຫົວສາວ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ. ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງ ພູມິສາດແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສົ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນອິນຊີ ຂອງ 2 ແລວ ເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສາມາດອອກແບບ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສສຳຄັນທີ່ກະ ແຈກກະຈາຍນັ້ນເຂົ້າກັນ.

ການສ້າງຄວາມສາມາດເພື່ອປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ ໂດຍທົ່ວໄປ ຄວາມສາມາດ ແລະ ຊັບພະຍາ ກອນທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານໃນປ່າສະຫງວນແມ່ນຈຳກັດຫຼາຍ, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຫຼາຍໂຄງການ ແລະ ແຜນງານລ່າສຸດແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເຊິ່ງໄດ້ຊ່ວຍແກ້ໄຂ ຄວາມຂາດເຂີນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເປົ້າໝາຍນີ້ ໃນບາງສ່ວນ.

- ໄລຍະທີ 2 ຂອງແຜນການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນຢ່າງໜ້ອຍໃນເຂດ ປ່າ ສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ 5 ແຫ່ງ, 3 ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່;
- ໄດ້ພັດທະນາແຜນພັດທະນາບ້ານທັງໝົດ 84 ແຜນ ແລະ ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນງານລ່ວງ ໜ້າ. ຂະບວນການນີ້ ລວມມີການຮ່າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທັງດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ປົກປັກຮັກ ສາປ່າໄມ້ສຳລັບແຕ່ລະບ້ານ. ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ເຊັ່ນດຽວ ກັບ 84 ຕອນດິນ ເພື່ອການອະນຸລັກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຈຳແນກ ແລະ ຈັດ ຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ມີເນື້ອທີ່ກວມເອົາປະມານ 352,939 ເຮັກຕາ;
- ແຜນງານສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ (PAs) ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ (PFs) ໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ຫົວພັນ, ຫຼວງພະບາງ, ຊຽງຂວາງ, ຄຳມ່ວນ. ພະນັກງານຫຼາຍກ່ວາ 200 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ໃນຫຼາກຫຼາຍຫົວຂໍ້, ທັງຍັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຝຶກ

ອົບອຸ່ມກ່ຽວກັບການວາງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໃຫ້ແກ່ຂຶ້ນເມືອງອີກດ້ວຍ;

- ໂດຍຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະທີສອງ ແລະ ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (ໄລຍະສອງຂອງໂຄງການສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມລາວ (LENS2) ແລະ ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ) ມີຫຼາຍໂຄງການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຝຶກອົບອຸ່ມ ສໍາລັບການປະຕິບັດຕາມ ແລະ ສິ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການສໍາລັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ບັນຊີປ່າໄມ້, ການກຳນົດເຂດຊາຍແດນປ່າສະຫງວນ, ການຈັດຕັ້ງຄະນະຜູ້ດູແລ, ການຈັດສັນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ປ່າໄມ້, ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ/ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ການສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຄະນະກຳມະການດ້ານການອະນຸລັກ;
- (ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ ໃນລະບົບນິເວດຂອງປ່າໂຄກແບບຍືນຍົງຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງສປປ ລາວ, 2018a; 2018b). ສໍາລັບເຂດຮັກສາພັນສັດໂອງ-ມັງ ໄດ້ຈັດຕັ້ງຫຼາຍກິດຈະກຳສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການດຳລົງຊີວິດຂຶ້ນ;
- ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນລະດັບຊາດ ແລະ ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງສໍາລັບປ່າສະຫງວນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ການອະນຸລັກສັດປ່າ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປ່າສະຫງວນຫຼາຍແຫ່ງ;
 - ແຜນແມ່ບົດຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດກຳລັງສືບຕໍ່ພັດທະນາ, ລວມທັງໝົດ 11 ຄູ່ມືແນະນຳ ກ່ຽວກັບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ຖືກກະກຽມ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັນ ລະຫວ່າງສະມາຊິກໂຄງການ ເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງດ້ານການປະສານງານໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການກຳນົດຂອບເຂດສໍາລັບການອະນຸລັກ ແລະ ການພັດທະນາໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການຕິດຕາມດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ແລະ ອື່ນໆ;
 - ຂໍ້ມູນຕົວຈິງຂອງ 3 ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກຜະລິດຂຶ້ນ ສໍາລັບ (ເຊບຽນ, ນາກາຍນໍ້າເທີນ, ຫີນໝາມໝໍ່);
 - ການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນສໍາລັບການຕິດຕາມການລົງທຶນໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການສໍາຫຼວດເສືອ ແລະ ການວາງແຜນ, ສິ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງ;
 - ການຝຶກອົບອຸ່ມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດ 219 ຄົນ (ຍິງ 61), ແລະ ຊາວບ້ານ 1,076 ຄົນ (ຍິງ 432) ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບອຸ່ມໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ ເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການວາງແຜນປ່າສະຫງວນ, ການປ້ອງກັນ, ການເຂົ້າເຖິງ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ.

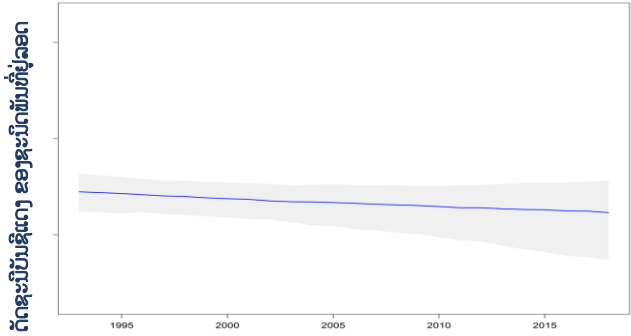
ເປົ້າໝາຍ 12: ພາຍໃນປີ 2020 ການສູນພັນຂອງສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມທີ່ຖືກຮັບຮູ້ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ແລະ ສະຖານະການ ອະນຸລັກຂອງພວກມັນ ໂດຍສະເພາະສັດສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ມີຈຳນວນຫຼຸດລົງ, ໄດ້ຖືກປັບປຸງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຍືນຍົງ.

ລະດັບຂອງຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ມີການປ່ຽນແປງເລັກນ້ອຍ ແລະ ຕ້ອງມີຄວາມພະຍາຍາມເພີ່ມຂຶ້ນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ. ອາດຈະ
ບໍ່ໄປຕາມເປົ້າໝາຍທ້ອງຖິ່ນ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

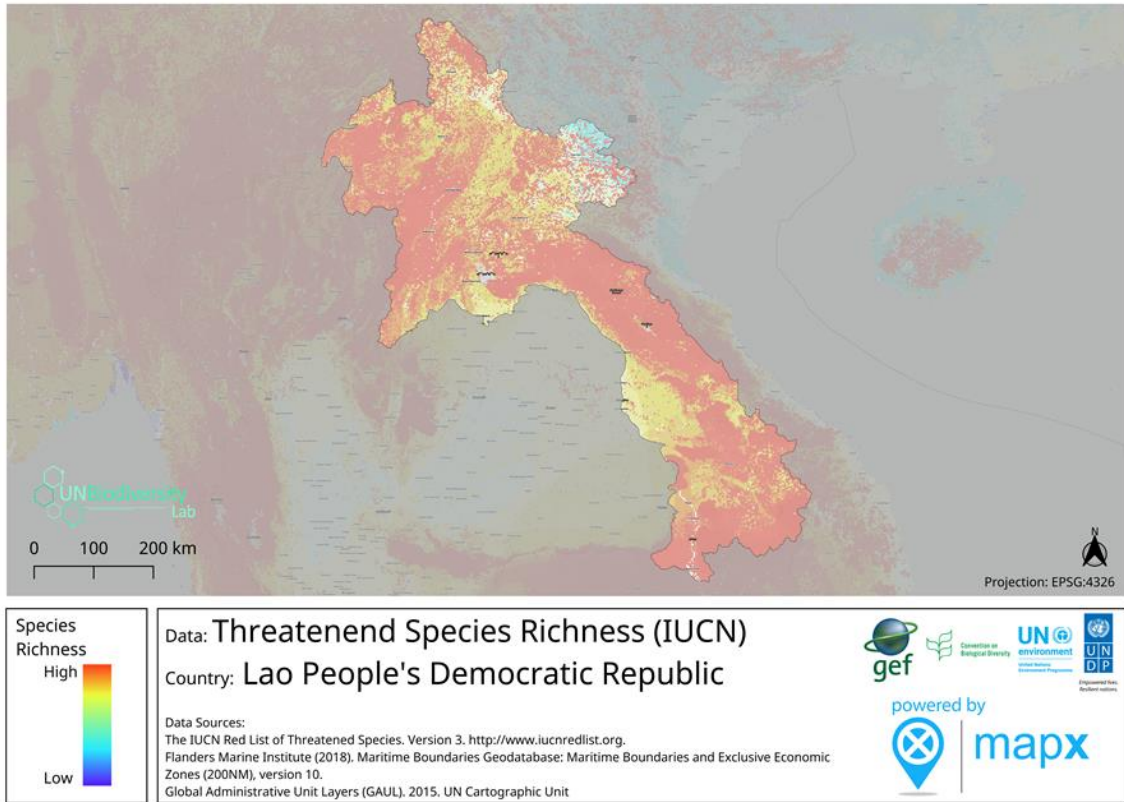
ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ. ສປປ ລາວ ແມ່ນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງຊີວະນາໆພັນທີ່ສູງຫຼາຍ ເຊິ່ງລວມມີສາຍພັນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຖືກພິຈາລະນາວ່າ ຖືກຄຸກຄາມ (ຮູບ 12.2). ຫຼັກຖານຈາກປະຫວັດສາດ ແລະ ການປະເມີນຜົນທົ່ວໂລກໃນວົງກ້ວາງ ຊີ້ບອກວ່າຊີວະນາໆພັນ, ເຊິ່ງລວມມີສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ, ກຳລັງຫຼຸດລົງ ໃນ ສປປລາວ. ການປະເມີນຜົນທີ່ແນ່ນອນຂອງຄວາມຄືບໜ້າໄປສູ່ເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້ ເນື່ອງ ຈາກຂາດຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານະຂອງຊີວະນາໆພັນໃນ ສປປ ລາວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຮູບ 12.1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການຫຼຸດລົງໃນດັດຊະນີບັນຊີແດງ ຂອງສາຍພັນທີ່ຢູ່ລອດ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1995 ຫາ 2015. ທ່າອ່ຽງທີ່ຫຼຸດ ລົງຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການຢູ່ລອດທີ່ກຳລັງຫຼຸດລົງ ຂອງສາຍພັນຕ່າງໆທີ່ນອນໃນດັດຊະນີ ບັນຊີແດງທີ່ ເກີດຂຶ້ນໃນ ສປປ ລາວ. ດັດຊະນີທີ່ຕ່ຳລົງ ຍິ່ງເຮັດໃຫ້ສາຍພັນຕ່າງໆໃນປະເທດຖືກພິຈາລະນາວ່າ ຖືກຄຸກຄາມ ຫຼື ມີ ຄວາມສ່ຽງ. ໂດຍສະເພາະ, ພື້ນທີ່ສີເທົາ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີ 95% ຊ່ວງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນລະດັບ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງດັດຊະນີການຢູ່ລອດໃນຊ່ວງສັດຕະວັດນີ້. ສິ່ງນີ້ບໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ໜ້າປະຫຼາດໃຈ ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຄວາມຄືບໜ້າໃນການເກັບກຳ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທ່າອ່ຽງ ຄວາມກັງວົນຕໍ່ກັບ ຊີວະ ນາໆພັນໃນ ສປປ ລາວ ເປັນເວລາຫຼາຍກ່ວາໜຶ່ງທົດສະວັດ.

ຮູບ 12.1 ດັດຊະນີບັນຊີແດງສຳລັບສາຍພັນ ທີ່ຢູ່ລອດ ໃນ ສປປ ລາວ⁷⁴

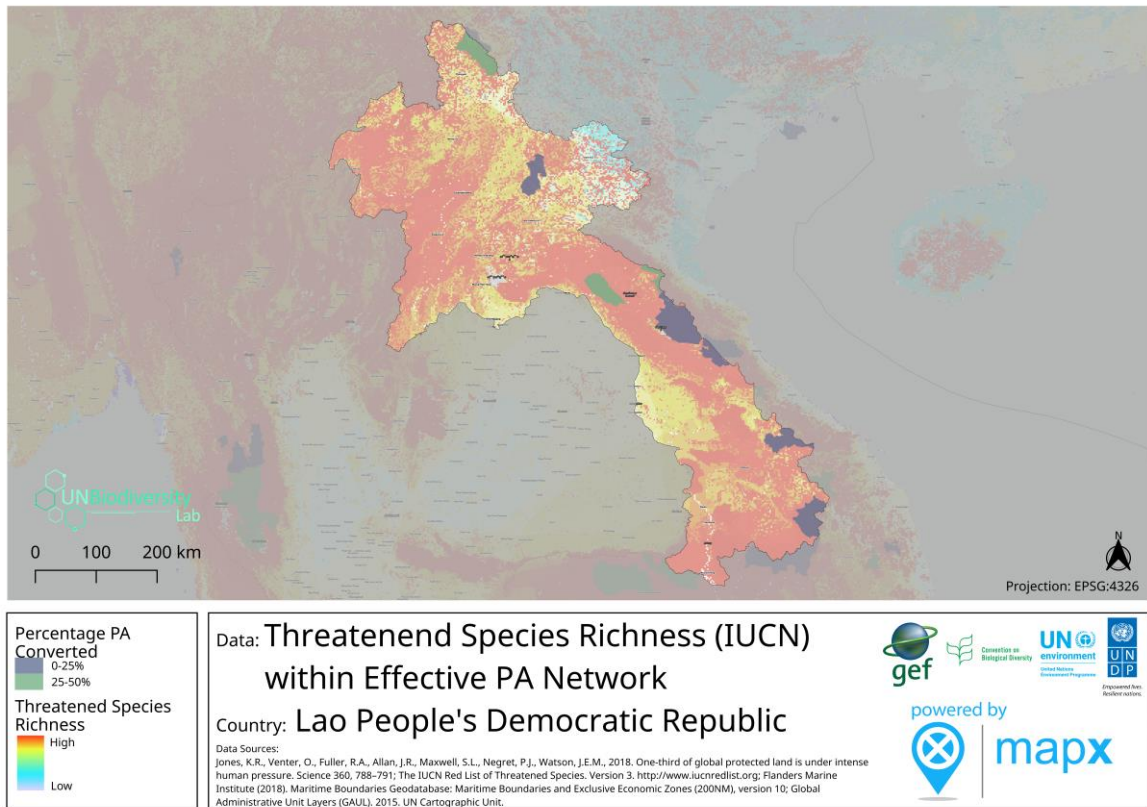
⁷⁴ (ອີງການ ເປີດໄລຍະ ສາກົນ, ສູນຕິດຕາມການອະນຸລັກໂລກ IUCN ແລະ UNEP, 2018 ປະຫວັດ IBAT ຂອງປະເທດ ສຳລັບ ສາທາ ລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ສະບັບ 2018/5. ເບິ່ງໄດ້ທີ່: <http://www.ibat-alliance.org/ibat-conservation>)

ຮູບ 12.2 ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ໃນ ສປປ ລາວ

ຮູບ 12.3 ດ້ານລຸ່ມສະແດງໃຫ້ເຫັນວິທີການຢູ່ອາໄສສ່ວນໃຫຍ່ຂອງສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ທີ່ນອນຢູ່ນອກເຄືອຂ່າຍ ປ່າສະຫງວນປະຈຸບັນ. ສິ່ງນີ້ໜ້າກັງວົນຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກການລ່າສັດ, ການຕັດໄມ້ ແລະ ການຫັນປ່ຽນແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ໄປສູ່ການເຮັດກະສິກໍາໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ກັບສາຍພັນໃນບັນຊີ ຂອງ ສປປ ລາວ. ດ້ວຍຄວາມກົດດັນຈາກການລ່າສັດ ທີ່ຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ (Rodrigues et al 2014). ການລ່າສາຍພັນສັດມີກະດູກສັນຫຼັງ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຮຸນແຮງ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ມີຕໍ່ກັບ ຊີວະນາໆພັນ ອາດ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການລາຍງານ. ໃນການສຶກສາຜ່ານມາ ຈໍານວນສັດປ່າທີ່ຂາຍໃນ 125 ມື້ ຂອງຈໍານວນ ມື້ຂາຍທີ່ຫຼາຍ ກ່ວາ 8055 ມື້ ຂອງ 7 ຕະຫຼາດໃຫຍ່ ໃນ ສປປ ລາວ, ຜູ້ຂຽນ (Greatorex et al 2016) ໄດ້ ສັງເກດເຫັນວ່າ ສັດຫຼາຍກ່ວາ 30,000 ໂຕ ແມ່ນຖືກນໍາມາຂາຍ ເຊິ່ງ 6452 ໂຕ ເປັນສັດທີ່ໃກ້ ຫຼື ມີຄວາມສ່ຽງຈະສູນພັນ. ຫຼາຍກ່ວາໜຶ່ງປີ ສິ່ງນີ້ອາດໝາຍເຖິງວ່າ ສັດຈໍານວນ 415,766 ໂຕ ໄດ້ຖືກຄຸກຄາມ ຫຼື ສັດມີກະດູກສັນຫຼັງໃກ້ຖືກຄຸກຄາມ ໄດ້ຖືກນໍາມາຂາຍ ໃນເຈັດຕະຫຼາດໃຫຍ່ ໃນທົ່ວ ສປປ ລາວ.

ຮູບ 12.3 ເຄືອຂ່າຍປ່າສະຫງວນ ແລະ ການແຈກຢາຍຂອງສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ປີດລາຍງານ 2015

ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນຊີວະນາໆພັນ

- ບໍ່ມີແຜນງານຂອງລັດຖະບານໃນທົ່ວປະເທດ ສຳລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນຊີວະນາໆພັນ ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງ;
- ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ເຊິ່ງລວມມີ ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ ແລະ ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຫຼາຍແຜນງານສະເພາະໃນລະດັບພາກພື້ນ.

ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍປ່າໄມ້

- ຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 5 ໄດ້ຖືກວາງອອກໃນວັນທີ 8 ພຶດສະພາ 2018 ແລະ ໄດ້ໃຫ້ທິດທາງແກ່ບັນດາລັດຖະມົນຕີ, ຫົວໜ້າອົງການທຽບເທົ່າກະຊວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ເຈົ້າແຂວງໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າຢ່າງເຄັ່ງຄັດ, ການປະຕິບັດຕາມ ກົດໝາຍແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດສອບການຄ້າສັດປ່າ, ແລະ ຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ກັບ ກົດໝາຍສາກົນ;
- ມີການດຳເນີນງານທີ່ສຳຄັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນເຄືອຂ່າຍການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າລາວ (LAO-WEN) ໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ P-WEN ແລະ D-WEN ເຊັ່ນດຽວກັນ (DOFI, 2018). ຈຸດປະສົງໂດຍລວມຂອງໂຄງການນີ້ ແມ່ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຄ້າສັດປ່າຜິດກົດໝາຍ ໃນຕະຫຼາດທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຮ້ານຄ້າຍ່ອຍ ໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍການຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດໃນການກວດຈັບ, ກົດກັນ, ແລະ ຂັດຂວາງເຄືອຂ່າຍອາຊະຍາກອນແບບມີການຈັດຕັ້ງ, ແລະ ລົງໂທດຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນອາຊະຍາກຳການ

ຄ້າສັດປ່າຜິດກົດໝາຍ. ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍປະກອບມີ:

- ການພັດທະນາທັກສະເປົ້າໝາຍ, ໂຄງການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້, ການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ແລະ ເພີ່ມການຮ່ວມມືໃນລະດັບຊາດລະຫວ່າງອົງກອນບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍໃນປະເທດໄທ, ພະມ້າ ແລະ ສປປ ລາວ;
- ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ແລະ ສາຍພົວພັນການເຮັດວຽກ ລະຫວ່າງຊາດ ແລະ ອົງກອນລະຫວ່າງຊາຍແດນ;
- ກຳລັງມີການສະໜັບສະໜູນການຝຶກອົບຮົມດ້ານການສືບສວນຂັ້ນສູງ ແລະ ກອງປະຊຸມສອງຝ່າຍ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຊາຍແດນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການຄ້າສັດປ່າຜິດກົດໝາຍໃນສູນກາງ ແລະ ພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ;
- ໂຄງການນີ້ອອກແບບມາເພື່ອສະໜັບສະໜູນການດຳເນີນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ທີ່ສະທ້ອນເຖິງຄວາມຮຸນແຮງຂອງອາຊະຍາກຳຄ້າສັດປ່າ, ແລະ ເພື່ອສ້າງບົດລົງໂທດ ເພື່ອກົດກັນການເຂົ້າຮ່ວມເຊິ່ງຜົນທີ່ຕາມມານັ້ນແມ່ນມີຄວາມຮຸນແຮງສຳລັບຜູ້ລັກລອບຄ້າ, ຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍ;
- ມີສີ່ແຂວງບຸລີມະສິດ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການນີ້: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ບໍ່ແກ້ວ. ໃນແຂວງອື່ນໆ ການໄດ້ຕອບທົ່ວໄວຕໍ່ກັບອາຊະຍາກຳຄ້າສັດປ່າທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ອາຊະຍາກຳຕ່າງໆທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນ ຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນເຊັ່ນກັນ, ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ.
- ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ ໃນບັນດາແຂວງ ເປົ້າໝາຍ ເຊັ່ນ: ບໍລິຄຳໄຊ, ຫົວພັນ, ຄຳມ່ວນ. ຫຼາຍກິດຈະກຳໄດ້ແນໃສ່ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານກວດກາປ່າໄມ້ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການລະດັບເມືອງຂອງອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້;
- ກົມພາສີອາກອນກຳລັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການປາບປາມການຄ້າສັດປ່າ ແລະ ການຄ້າໄມ້ຜິດກົດໝາຍລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ;
 - ບັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດຕາມໜ້າທີ່ໃຫ້ແກ່ຍຸດທະສາດເຄືອຂ່າຍບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າຂອງລາວ ເຊິ່ງປະກອບມີການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍອາກອນສັດປ່າ ແລະ ຍຸດທະສາດດ້ານການລັກລອບຄ້າຂາຍຜິດກົດໝາຍ (CWLAS);
 - ສຳລັບການຕໍ່ຕ້ານການລັກລອບຄ້າ ຂາຍຜິດກົດໝາຍ, ຂັ້ນຕອນມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ (SOP) ແລະ ຄຳແນະນຳສຳລັບການຕອບໂຕ້ຂອງກົມພາສີອາກອນລາວ ຕໍ່ກັບການລັກລອບຄ້າສັດປ່າ ທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນຕາມຊາຍແດນລະຫວ່າງປະເທດ.

ເປົ້າໝາຍ 13: ພາຍໃນປີ 2020, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານສາຍພັນຂອງບັນດາພືດພັນທີ່ໄດ້ຖືກເກັບກ່ຽວ ແລະ ເພາະປຸກ ແລະ ສັດລ້ຽງ ແລະ ສາຍພັນປ່າຕ່າງໆ ເຊິ່ງມີ ສາຍພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເຊັ່ນ ດຽວກັບທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ແມ່ນໄດ້ຖືກຮັກສາ ແລະ ຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສຸດໂຊມຂອງພັນທຸກຳ ແລະ ຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານພັນທຸກຳຕ່າງໆ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ມີຄວາມຄືບໜ້າທີ່ດີ ທັງຍັງມີການປັບປຸງທີ່ສຳຄັນ. ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທ້ອງຖິ່ນ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ຄວາມຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍໃນທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ແມ່ນມີຄວາມສອດຄ່ອງ. ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5 ໄດ້ລາຍງານວ່າ ຫຼາຍແຜນງານໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນກະສິກຳທີ່ອຸດົມສົມບູນ ຂອງ ສປປ ລາວ. ສິ່ງສຳຄັນເປັນພິເສດແມ່ນທັງສວນປູກແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດຂອງລາວ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນກະສິກຳສູງ ຕົວຢ່າງ:

- ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານພືດຜັກສູງ. ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ໄດ້ເກັບກຳພືດຜັກທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຫຼາຍກ່ວາ 2,100 ຊະນິດ;
- ສປປລາວ ອຸດົມຮັ່ງມີໄປດ້ວຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເຊິ່ງລວມມີພືດ, ເປືອກໄມ້, ເຄືອໄມ້, ຫົວພືດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ອື່ນໆ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະໜອງແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ເນື່ອງຈາກຈຳນວນປ່າໄມ້ມີຫຼຸດໜ້ອຍລົງ ມັນຈຶ່ງເປັນໂອກາດໃນການເພາະປູກຊະນິດພັນເຫຼົ່ານີ້;
- ປະເທດລາວມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານສັດນ້ຳ. ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງແມ່ນແຫຼ່ງການເຮັດປະມົງນ້ຳຈືດທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ;
- ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານສັດລ້ຽງແມ່ນມີສູງ ເຊິ່ງມີສາຍພັນໄກ່ພື້ນເມືອງ, ສາຍພັນຄວາຍພື້ນເມືອງ ແລະ ສາຍພັນໜູພື້ນເມືອງ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ປີດລາຍງານ 2015

- ສິ່ງສຳຄັນຂອງເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ. ໂຄງການນີ້ ໄດ້ເຮັດວຽກກັບຊາວບ້ານຫຼາຍຮ້ອຍຄົນ ເພື່ອລະບຸສາຍພັນພືດ ແລະ ສັດ ຊີວະນາໆພັນກະສິກຳທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຊອກຫາວິທີການເພື່ອຄຸ້ມຄອງສາຍພັນເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍຜ່ານການນຳໃຊ້ພວກມັນຢ່າງຍືນຍົງ. ບາງຕົວຢ່າງປະກອບມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:
 - ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນ 5 ບ້ານ ເພື່ອເພາະພັນ ແລະ ປູກພືດ ໜໍ່ຫຼອຍ (*Arundinaria petelotii* Camus) ໃນສວນປ່າເລົ່າໃກ້ບ້ານຂອງພວກເຂົາ. ທັງໝົດ 7 ບ້ານ ແລະ 143 ຄົວເຮືອນ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໂຄງການພັດທະນາ ລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ເພີ່ມຕື່ມ 50 ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ເຮັດຊຳກິດຈະກຳນີ້;
 - ການພັດທະນາລະບົບເມັດພັນສະອາດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ: ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການລິເລີ່ມເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບເມັດພັນຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ເຊິ່ງເປັນເຂົ້າພື້ນເມືອງພິເສດ. ໃນເບື້ອງຕົ້ນໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການສຶກສາເພື່ອລະບຸ ແລະ ຈຳແນກແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ທີ່ແຕກຕ່າງ ກັນ. ສິ່ງນີ້ນຳໄປສູ່ການພັດທະນາການຜະລິດເມັດພັນທີ່ສະອາດສຳລັບເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ. ໂຄງການນີ້ ເຮັດວຽກເພື່ອປັບປຸງມາດຕະຖານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການຜະລິດແບບອຸດສາຫະກຳ ເຊັ່ນດຽວກັບການອະນຸລັກແນວພັນອື່ນໆຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.
- ສູນຢາພື້ນເມືອງຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ພ້ອມດ້ວຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໄດ້ກຳນົດຫຼາຍກ່ວາ 16 ເຂດຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພືດທີ່ເປັນຢາ. ຫຼາຍແຂວງ ໄດ້ພັດທະນາປື້ມເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພືດທີ່ເປັນຢາຂອງແຂວງຕົນເອງ ແລະ ກຳລັງດຳເນີນຂະບວນການ ເພື່ອຂະຫຍາຍຂໍ້ມູນນີ້ໄປຍັງປະຊາຊົນທົ່ວໄປ.

ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ D: ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ທຸກຄົນຈາກການບໍລິການຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດ

ເປົ້າໝາຍ 14: ພາຍໃນປີ 2020, ລະບົບນິເວດວິທະຍາທີ່ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ສໍາຄັນ ເຊິ່ງມີການບໍລິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ ແລະ ການໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດແກ່ສຸຂະພາບ, ການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ການເປັນຢູ່ທີ່ດີ, ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູ ແລະ ປົກປ້ອງ, ໂດຍຄໍານຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ, ຊຸມຊົນດັ້ງເດີມ, ທ້ອງຖິ່ນ, ຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ.

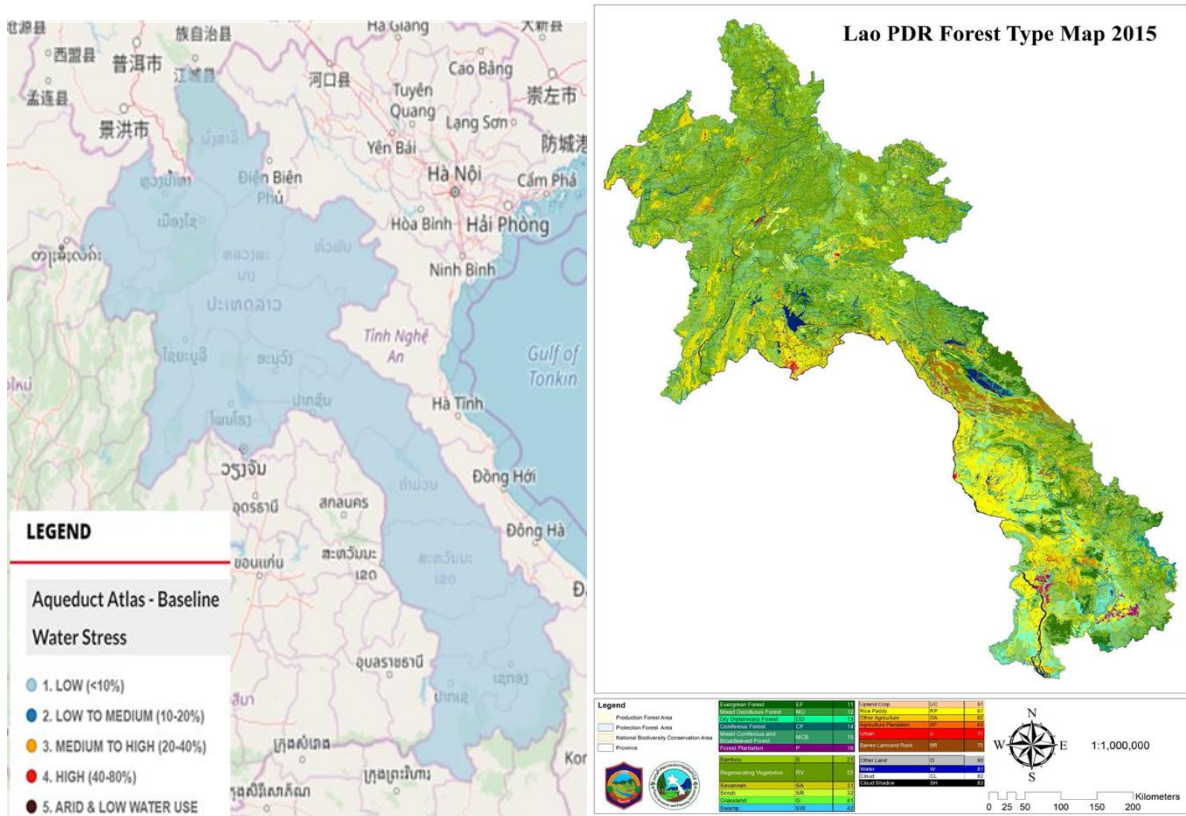
ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ມີການປ່ຽນແປງໜ້ອຍ ແລະ ຕ້ອງການຄວາມພະຍາຍາມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ
ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ ອີງຕາມຫຼັກການບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ; ການປະເມີນຜົນໃນທົ່ວປະເທດກ່ຽວກັບການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ໄດ້ຈາກລະບົບຕ່າງໆຂອງທໍາມະຊາດ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງຂາດເຂີນ. ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ຄວາມທົ່ວໄປ ການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດທີ່ສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບດີ ແລະ ລະດັບການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ທີ່ສູງ ອາດຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ເກີດຈາກການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ທີ່ສົມບູນແມ່ນຍັງຄົງຢູ່ໃນລະດັບດີ (ເບິ່ງຮູບ 14.1), ມີຫຼາຍແຜນງານທີ່ແນໃສ່ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເພື່ອໃຫ້ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດກັບສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ເຊິ່ງມີການສຸມໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ, ຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີຄວາມຂາດເຂີນທາງດ້ານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດທີ່ສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ພວກເຂົາວາງແຜນນັ້ນ ແມ່ນຈະຊ່ວຍສະໜອງການບໍລິການທາງລະບົບ ນິເວດທີ່ສໍາຄັນ.

ຮູບ 14.1 ຄ່າຄວາມກົດດັນພື້ນຖານໃນການໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ໃນ ສປປລາວ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກົດດັນຈຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ປີລາຍງານ 2015

ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້

- ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຊິ່ງສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2015. ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໂດຍການລວມເອົາໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຂົ້າໃນພາກຍຸດທະສາດ ແລະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້;
- ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເພີ່ມການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ໄດ້ 70% ພາຍໃນປີ 2020. ບົດລາຍງານປະຈຳປີ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 2015–2016 ຄາດຄະເນວ່າມີການສ້າງສວນປູກໄມ້ປະມານ 21,000 ຮຕ ພາຍໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ;
- ຄາດວ່າການພື້ນຟູປ່າໄມ້ ແລະ ການພື້ນຟູແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສແຫ່ງຊາດ ມີປະມານ 108,200 ຮຕ (MAF, 2017). ສິ່ງນີ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ ຍ້ອນໂຄງການແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນທີ່ນຳພາໂດຍທະນາຄານ ພັດທະນາອາຊີ (ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາຂອງໂຄງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນຕາມແລວເຊື່ອມຕໍ່) ແລະ ວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການປູກໄມ້;
- ການອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີເລກທີ 15 (ນຍ 15) ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມງວດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ເຄື່ອນຍ້າຍໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດໄມ້ (PMO, 2016). ຄຳສັ່ງນີ້ແມ່ນໄດ້ຢຸດຕິການສົ່ງອອກໄມ້ທ່ອນ, ໄມ້ຕິຕັບ, ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ສົ່ງອອກ

ໄມ້ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້, ແລະ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບັນດາຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານຮັບ ເໝົາກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ດຳເນີນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ດ້ວຍຕົນເອງ.

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ລະບົບນ້ຳ

- ຮ່າງບົດລາຍງານປະຈຳປີ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລາຍງານວ່າໃນປະຈຸບັນ ຫຼາຍກ່ວາ 80% ຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳບຸລີມະສິດກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແຕ່ 2016 ຫາ 2020 (ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2017; 2018). ບົດສະຫຼຸບ ຂອງການດຳເນີນງານທັງທີ່ສຳເລັດແລ້ວ ຫຼື ກຳລັງດຳເນີນການຢູ່ ລວມມີ:
 - ແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ (IWRMP) ສຳລັບອ່າງແມ່ນ້ຳບຸລີມະສິດ (ເຊບັ້ງໄຟ, ນ້ຳອູ) ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ບາງກິດຈະກຳ ກໍໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
 - ແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບເຊື່ອມສານຂອງອ່າງເທີນ-ນ້ຳກະດິງ ໄດ້ຮັບ ການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະດຳເນີນງານ ພາຍໃນສອງແຂວງຄື ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ຄຳມ່ວນ;
 - ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳຊຳໃນແຂວງຫົວພັນ (ໄລຍະ 3), ອ່າງຮັບນ້ຳຮາດໃນແຂວງບໍ່ແກ້ວ, ອ່າງຮັບນ້ຳເຊຕາມວກ ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນຢູ່ ໃນໄລຍະດຳເນີນງານ;
 - ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງສຳລັບຄຸນນະພາບນ້ຳຂອງນ້ຳເຊໂດນ ແລະ ນ້ຳງື່ມ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແລະ ທົບທວນ (MONRE, 2018);
 - ໄດ້ມີການກໍ່ຕັ້ງສະຖານີອຸທິກວິທະຍາຂຶ້ນຈຳນວນທັງໝົດ 180 ແຫ່ງ ເພື່ອກວດສອບ ແລະ ຕິດ ຕາມຄຸນນະພາບນ້ຳ. ມີ 169 ສະຖານີອຸທິກວິທະຍາທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳ ມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ 11 ສະຖານີ ແມ່ນຄຸ້ມຄອງໂດຍຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳ ຂອງສາກົນ;
 - ສະຖານີອຸທິກວິທະຍາ 18 ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບການວັດແທກປະລິມານນ້ຳຝົນ ແລະ 8 ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງການວັດແທກລະດັບນ້ຳຄືນໃໝ່.
- ມີຫຼາຍໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບຊາດ ເຊັ່ນ:
 - (1) ໂຄງການວິເຄາະ ແລະ ສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳຫີນບູນ;
 - (2) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນ້ຳຊືນ-ໄລຍະ 3;
 - (3) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງ;
 - (4) ໂຄງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານ ກ່ຽວກັບອ່າງແມ່ນ້ຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ ດິນ (ລະດັບຊາດ, ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ; (4) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ ນ້ຳຮາດ;
 - (5) ໂຄງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເຊຕາມວກ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.
- ໃນປີ 2017 ກະຊວງການເງິນ ແລະ ທະນາຄານໂລກໄດ້ລົງນາມໃນຂໍ້ຕົກລົງການໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນເພີ່ມ ຈຳນວນ 25 ລ້ານໂດລາ ແກ່ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃນແມ່ນ້ຳຂອງແບບເຊື່ອມສານ(MIWRM). ໂຄງການນີ້ມີສາມອົງປະກອບ 1) ອົງປະກອບທຳອິດ, ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລະດັບພາກພື້ນ, ແນ ໃສ່ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກແກ່ກອງປະຊຸມ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ, ກຳປູ ເຈຍ, ໄທ, ແລະ ຫວຽດນາມ, ອົງ

ປະກອບທິສອງ, ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າລະດັບຊາດ ໂດຍແນ ໃສ່ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ວິຊາການ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບປະສົມປະສານ, ອົງປະກອບທິສາມ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

ເປົ້າໝາຍ 15: ພາຍໃນ 2020, ໄດ້ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການ ປະກອບສ່ວນຂອງຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອເກັບກັກທາດກາກບອນ, ໂດຍຜ່ານວຽກງານການອະນຸລັກ ແລະ ການຟື້ນຟູ ລວມເຖິງການຟື້ນຟູລະບົບນິເວດທີ່ເສື່ອມໂຊມໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 15 ເປີເຊັນ, ເພື່ອປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການຫຼຸດ ຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການປັບຕົວ ແລະ ການຕໍ່ຕ້ານການກາຍເປັນທະເລຊາຍ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ມີການປ່ຽນແປງໜ້ອຍ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ພະຍາຍາມຫຼາຍ ຂຶ້ນ

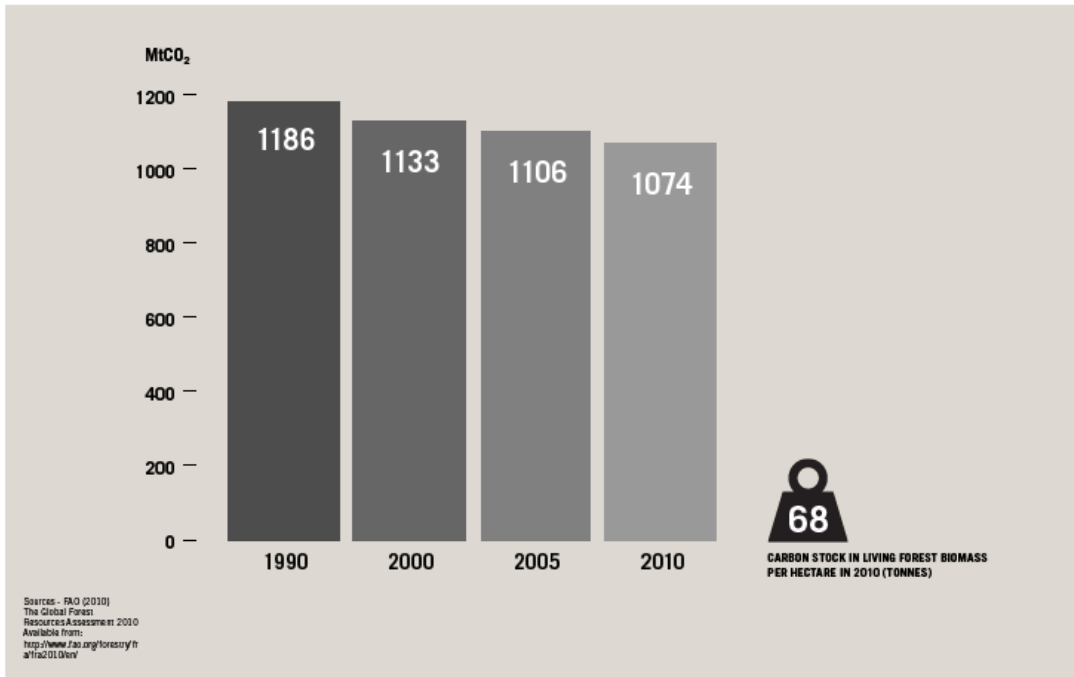
ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າ ສໍາລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ
ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈໍາກັດ ອີງຕາມຫຼັກການບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປຂອງຄວາມຄືບໜ້າ: ມັນຍາກທີ່ຈະປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງເປົ້າໝາຍນີ້ຢ່າງສົມເຫດ ສົມຜົນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະພາບ ແລະ ສະຖານະຄວາມເສື່ອມໂຊມຂອງລະບົບນິເວດ ໃນ ສປປ ລາວ ມີໜ້ ອຍ. ປະຈຸບັນໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງໜັກ ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດການສ້າງແຜນທີ່ ແລະ ການຕິດຕາມການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້. ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປໃນການພັດທະນານີ້ ອາດຈະຮ່ວມກັບຜູ້ ໃຫ້ທຶນສາກົນ ເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປະເມີນຜົນ ແລະ ຕິດຕາມປ່າໄມ້ ແລະ ສະພາບແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ ອາໄສ ອື່ນໆ ໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ສປປ ລາວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການ ປ່ອຍອາຍ ພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ (ເບິ່ງດ້ານລຸ່ມ).

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ມີການສູນເສຍໂດຍລວມຂອງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້. ການວິເຄາະລ່າສຸດ ຈາກຂະແໜງບັນຊີ ແລະ ການວາງແຜນປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ (FIPD) ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ປ່າໄມ້ ປີ 2005 ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 61% ແລະ ການປົກ ຫຸ້ມປ່າໄມ້ປີ 2015 ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 58%. ອັດຕາການສູນເສຍປ່າໄມ້ ຈາກປີ 2005 ຫາ 2015 ແມ່ນປະມານ 3.1% (ປະມານ 735,000 ຮຕ), ຄຽງຄູ່ກັບການຫຼຸດລົງຂອງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ຄຸນນະພາບປ່າໄມ້ ກໍຫຼຸດລົງເຊັ່ນກັນ. ອີງ ຕາມຂະແໜງບັນຊີ ແລະ ການວາງແຜນປ່າໄມ້ລາວ, ຄວາມຕືບໜາຂອງປ່າໄມ້ (ໂດຍມີການປົກຫຸ້ມຂອງຊັ້ນເທິງປ່າ ໄມ້ ຫຼາຍກ່ວາ 70%) ຫຼຸດລົງຈາກ 3.2 ລ້ານເຮັກຕາ ໃນປີ 1992 ເປັນ 840,000 ຮຕ ໃນປີ 2012. ໃນເວລາດຽວ ກັນ ການເປີດປ່າໄມ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 16% ເປັນ 24.5% ຂອງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດ ໃນຫຼາຍທິດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ. ປ່າ ໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ ຮັບເອົາ CO2 ໄວ້ປະມານ 1,074 ລ້ານໂຕນ (FAO, 2010), ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ຄວາມເສື່ອມໂຊມປ່າໄມ້ ໃນ ສປປ ລາວ ສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການປົດປ່ອຍ CO2 ປະມານ 51 ລ້ານໂຕນ (ກົມ ປ່າໄມ້, 2010). ຂໍ້ມູນຈາກປີ 1990 ຫາ 2010 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການຫຼຸດລົງຂອງຈໍານວນທາດກາກບອນທັງໝົດ ຈາກ 1,186 ລ້ານໂຕນ ເປັນ 1074 ລ້ານໂຕນ ໃນຊ່ວງເວລານັ້ນ (ເບິ່ງຮູບດ້ານລຸ່ມ).

ຈຳນວນການເກັບກຳທາດກາກບອນທັງໝົດໃນປ່າໄມ້ມວນຊີວະພາບ

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ໃຫ້ຕົວເລກກ່ຽວກັບການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ແມ່ນມີປະມານ 0.81% ໃນປີ 2015/2016. ໃນອັດຕານີ້ ເປົ້າໝາຍສຳລັບລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ອາດຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ ຈົນເຖິງປີ 2033 ຢ່າງໄວທີ່ສຸດ. ເມື່ອເຖິງກຳນົດການຟື້ນຟູນີ້ ອາດຈະເພີ່ມການເກັບກຳທາດກາກບອນປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ 7.3 ໂຕນ ຕໍ່ປີ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ. ລະບົບນີ້ປະກອບມີ ການປະເມີນຜົນຢ່າງເປັນລະບົບຂອງຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານຂອງສາມປະເພດການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງດ້ານການເກັບກຳທາດກາກບອນ ໃນທຸກໆ ຫ້າ ປີ (2000, 2005, 2010, 2015.). ແຜນງານການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແມ່ນອີງຕາມລະບົບບັນຊີປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະບຽບວິທີການຂອງກອງທຶນຄູ່ຮ່ວມງານກາກບອນປ່າໄມ້ (FPCF);
- ບົດລາຍງານປະຈຳປີ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 2015–2016 ຄາດຄະເນວ່າ ການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ ແລະ ການຟື້ນຟູແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທຳມະຊາດ ມີປະມານ 108,200 ຮຕ (MAF, 2017). ສິ່ງນີ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ ແມ່ນຍ້ອນໂຄງການແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ນຳພາໂດຍທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ແລະ ວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອຖິ່ນໃນການປູກໄມ້;
- ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນ ການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ເຊິ່ງສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2015 (ປັດຈຸບັນນີ້ ການສະໜັບສະໜູນຂອງອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ ໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ແມ່ນຖືກໂຮມເຂົ້າກັນ ເປັນໂຄງການດຽວ ຊື່ວ່າ F-REDD. ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໂດຍການລວມເອົາການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດ ຈາກ ການຕັດໄມ້

ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າເຂົ້າໃນພາກຍຸດທະສາດ ແລະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າ ໄມ້;

- ໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ (SUFORD) ແມ່ນໂຄງການຮ່ວມມືຫຼາຍຝ່າຍ ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, ລັດຖະບານຟິນແລນ ແລະ ທະນາຄານໂລກ ເພື່ອບັນລຸການຄຸ້ມຄອງ ປ່າ ຜະລິດທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ.

ເປົ້າໝາຍ 16: ພາຍໃນປີ 2015, ສິນທິສັນຍານາໂກຢາວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມ ທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງພວກເຂົາ ແມ່ນຖືກບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ດຳເນີນການ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍຂອງຊາດ.

ລະດັບຂອງຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 5. ກຳລັງປັບປຸງ ແລະ ອາດຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍ

ການປະເມີນຜົນຂອງຄວາມຄືບໜ້າສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6

ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທ້ອງຖິ່ນ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍານາໂກຢາ ແລະ ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງຫຼາຍຂັ້ນຕອນ ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກົດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໄດ້ພັດທະນາກົດໝາຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ກອບວຽກແຫ່ງຊາດລາວວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມ ທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ. ຄູ່ມືແນະນຳ, ປຶ້ມ, ແຜ່ນພັນ, ແຜ່ນພາບສະແດງ, ແລະ ວິດີໂອກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ສູ່ສາທາລະນະ.

ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ E: ເພີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການຈັດການດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ.

ເປົ້າໝາຍ 17: ພາຍໃນປີ 2015 ແຕ່ລະພາຄີໄດ້ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ໃຫ້ເປັນດັ່ງເຄື່ອງມືດ້ານນະໂຍບາຍ, ແລະ ເລີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ກຳລັງປັບປຸງ ແລະ ອາດຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ອາດຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍສຳລັບ

ການນຳໃຊ້

ມີຫຼາຍວຽກທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້

ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ອີງຕາມຫຼັກຖານ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ສປປ ລາວ ເປັນຜູ້ລົງນາມໃນສິນທິສັນຍາ ແລະ ໄດ້ກະກຽມຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ຍື່ນບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດຈຳນວນໜຶ່ງ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍໃນການເລີ່ມຕົ້ນວາງແຜນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ແຕ່ວິທີການດຳເນີນງານທີ່ມີປະສິດທິພາບເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຂາດເຂີນໃນບາງຄັ້ງ. ໃນລະຫວ່າງການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ນີ້ ການທົບທວນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທີ່ໄດ້ສະເໜີໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ. ສ່ວນໜ້ອຍຂອງການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ (26%) ໄດ້ຮັບການປະເມີນວ່າມີປະສິດທິພາບ. ສ່ວນໃຫຍ່ 74% ແມ່ນຖືກປະເມີນວ່າມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ ຫຼື ບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ. ສ່ວນ 16% ຂອງການດຳເນີນງານ, ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ມູນພຽງພໍ ຫຼື ໝົດເວລາ ເນື່ອງຈາກມີເວລາໜ້ອຍເກີນໄປ ທີ່ຈະເຮັດການປະເມີນໄດ້ ແລະ 58% ແມ່ນມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ.

ມີຫຼາຍເຫດຜົນວ່າເປັນຫຍັງການດຳເນີນງານສ່ວນໃຫຍ່ ຈຶ່ງຖືກປະເມີນວ່າມີປະສິດທິພາບບາງສ່ວນ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ມັນມີຂໍ້ຈຳກັດສຳຄັນຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບອຸປະສັກທາງດ້ານວິຊາການ, ການເງິນ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ. ພາກຕໍ່ໄປຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງ 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ C ໄດ້ໃຫ້ບົດສະຫຼຸບກ່ຽວກັບບັນດາອຸປະສັກທີ່ມີ ຕໍ່ກັບການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊັ່ນດຽວກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດໃນອະນາຄົດສຳລັບ ການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດທັງ 69.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກົດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ສປປ ລາວ ໄດ້ຍື່ນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ 2016–2025
- ສປປ ລາວ ກຳລັງກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6.

ເປົ້າໝາຍ 18: ພາຍໃນປີ 2020, ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ, ນະວັດຕະກຳ ແລະ ການປະຕິບັດຂອງຊຸມຊົນດັ້ງເດີມ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນຕາມປະເພນີຂອງຕົນ, ໄດ້ຮັບການເຄົາລົບ, ຢູ່ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຂອງປະເທດ ແລະ ພັນທະສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຖືກເຊື່ອມສານຢ່າງສົມບູນ ທັງຍັງສະທ້ອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຂອງຊຸມຊົນດັ້ງເດີມ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ໃນທຸກລະດັບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ລະດັບຂອງຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ມີການປ່ຽນແປງໜ້ອຍ ແລະ ຕ້ອງການຄວາມພະຍາຍາມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າ ສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ຄືບໜ້າສູ່ເປົ້າໝາຍ
ແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳກັດ. ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງກອບວຽກແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຂອງຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ແຜນງານສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບ ວຽກ ແມ່ນມີຈຳກັດ. ເຊັ່ນດຽວກັນ, ແຜນງານສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຢ່າງຫ້າວຫັນແມ່ນຂຶ້ນກັບແຕ່ລະໂຄງການຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ ເຊິ່ງມັນເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ໄດ້ພັດທະນາກອບວຽກແຫ່ງຊາດລາວວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມ ທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ. ຄູ່ມືແນະນຳ, ປຶ້ມ, ແຜ່ນພັນ, ແຜ່ນພາບສະແດງ, ແລະ ວິດີໂອກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ສູ່ສາທາລະນະ;
- ໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ (SUFORD) ໂຄງການຂະຫຍາຍ (MAF, 2017). ໃນປີ 2018 ໂຄງການພັນທະມິດປ່າເຂດຮ້ອນ ແລະ ກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ຈັດຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ, ຂະບວນການກວດສອບປ່າໄມ້ສຳລັບສອງຊຸມຊົນໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ເຂດອື່ນໆ ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ;
- ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງລາຍງານວ່າ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງເຂດວັງສະຫງວນຂຶ້ນທັງໝົດ 885 ແຫ່ງ (DoLF, 2018). ໃນນັ້ນມີເຂດວັງສະຫງວນ 252 ແຫ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໂດຍຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນໃນ ແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜຶ່ງສາລີ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (TABI);
- ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ເປັນຜູ້ນຳພາໂຄງການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຮາມຊາ ຢູ່ ສປປ ລາວ (CAWA) ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ຈຸດປະສົງທີ່ສຳຄັນຂອງເຂດພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນແນໃສ່ການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງສຳລັບເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳເຫຼົ່ານີ້ ທີ່ເຊື່ອມສານວິທະຍາສາດເຂົ້າກັບພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ປະຈຸບັນ, ການຈັດຕັ້ງສະຖາບັນ ແລະ ການກະກຽມສຳລັບມາດຕະການປັບຕົວ/ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ແຕ່ການດຳເນີນງານຕາມແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບບັນຊີເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງແມ່ນຈຳກັດ.

ເບົາໝາຍ19: ພາຍໃນປີ 2020, ຄວາມຮູ້, ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະນາໆພັນຄຸນຄ່າຂອງມັນ, ໜ້າທີ່, ສະຖານະ ແລະ ທ່າອ່ຽງ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສູນເສຍ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ແບ່ງປັນຖ່າຍທອດ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ປັບປຸງເລັກນ້ອຍ ຕ້ອງໄດ້ພະຍາຍາມຫຼາຍຂຶ້ນ
ການປະເມີນຜົນທົ່ວໄປສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດໆ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ມີຄວາມຄືບໜ້າໜ້ອຍຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ມີແຜນງານຄົ້ນຄ້ວາແຫ່ງຊາດ ທີ່ຖືກຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວາງແຜນໃນຂົງເຂດນີ້ ເນື່ອງຈາກອຸປະສັກຈາກການສະໜອງທຶນ ແລະ ອຸປະສັກດ້ານຄວາມສາມາດຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແມ່ນເປັນບັນຫາໜຶ່ງ ສຳລັບການພັດທະນາປະເທດ ຕໍ່ກັບການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນລ່າສຸດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ດີດ້ານການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ພາຍໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ, ມີສີ່ຫົວຂໍ້ການຄົ້ນຄ້ວາຫຼັກທີ່ສຳຄັນ. ຫົວຂໍ້ເຫຼົ່ານັ້ນມີ (1) ແຜນງານ *Glyptostrobos pensilis*: (ເຊິ່ງໄດ້ປະສານງານກັບມະຫາວິທະຍາໄລ ຊານຟຣານຊີສໂກ,

ມະຫາວິທະຍາໄລໂຄລໍເບຍ ແລະ ສວນພຶກສາສາດຫຼວງເອດິນເບີກ); (2) ການສໍາຫຼວດຊ້າງ (ປະສານງານກັບມະຫາວິທະຍາໄລມິດຊູຣີ ແລະ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍາເທີນ; (3) ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ປະສານງານກັບກຸ່ມປະຕິບັດງານເສົາລາ; (4) ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ຈັດຕັ້ງໂດຍ ໂຄງການອະນຸລັກ: ກ່ຽວກັບແຜນງານສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ, ແຜນງານສິ່ງແວດລ້ອມ DNA: (ເຊິ່ງປະສານງານກັບ Vigil/FE ແລະ ໂບວອລ ເນເຈີ (Beauval Nature)), ແລະ ການຕິດຕາມສັດປ່າ ດ້ວຍກ້ອງດັກຖ່າຍພາບ;

- ມີສວນພຶກສາສາດແຫ່ງດຽວໃນລາວ, ຕັ້ງຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ເຊິ່ງເປີດໃຫ້ແກ່ມວນຊົນໄດ້ເຂົ້າຊົມໃນປີ 2016 . ຜາຕັດແກ້ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອຈຸດປະສົງ ໃນການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການສຶກສາ. ສວນພຶກສາສາດນີ້ ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອສະໜອງການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການສຶກສາກ່ຽວກັບພືດພັນຂອງລາວ, ທັງພືດໃນຖິ່ນກຳເນີດ ແລະ ນອກຖິ່ນກຳເນີດ, ແລະ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຮັກສາລະບົບນິເວດ ລວມທັງການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ;
- ນອກຈາກນັ້ນ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກຳລັງຢູ່ໃນໄລຍະຕົ້ນຂອງການວາງແຜນ ເພື່ອສ້າງສວນພຶກສາສາດເພີ່ມຕື່ມ ເຊິ່ງຢູ່ໃກ້ກັບໃຈກາງຂອງນະຄອນຫຼວງ.

ເປົ້າໝາຍ 20: ຊ້າສຸດພາຍໃນປີ 2020, ການລະດົມຊັບພະຍາກອນ ດ້ານການເງິນຈາກແຫຼ່ງເງິນທຶນທັງ ໝົດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດສໍາລັບຊີວະນາໆພັນ 2011–2020 ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ອີງຕາມການ ຮວມຕົວ ແລະ ການຕົກລົງຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດສໍາລັບການລະດົມຊັບພະຍາກອນ ເຫັນວ່າຄວນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍຈາກລະດັບປະຈຸບັນ. ເປົ້າໝາຍນີ້ຈະຕ້ອງມີການປ່ຽນແປງອີງຕາມການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຈະຖືກພັດທະນາ ແລະ ລາຍງານໂດຍຄູ່ພາຄີ.

ລະດັບຄວາມຄືບໜ້າຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5. ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ພະຍາຍາມຫຼາຍຂຶ້ນ ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃດ ອີງຕາມຫຼັກຖານບາງສ່ວນ

ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າທົ່ວໄປ: ຍັງບໍ່ມີຍຸດທະສາດແບບເຊື່ອມສານ ເພື່ອຮັບປະກັນ ຫຼື ຮ່ວມມືດ້ານການໃຫ້ທຶນສໍາລັບຊີວະນາໆພັນໃນ ສປປ ລາວ ຈາກແຫຼ່ງທຶນທັງໝົດ. ການໃຫ້ທຶນສ່ວນໃຫຍ່ສໍາລັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແມ່ນຜ່ານການຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີຂອງລັດຖະບານ. ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF) ສະໜັບສະໜູນ ໂດຍຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II ແມ່ນກຳລັງເກີດຂຶ້ນໃນຖານະເປັນນັກການເງິນທີ່ສໍາຄັນແກ່ການສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ. ແຕ່ກໍມີຄວາມຄືບໜ້າໜ້ອຍໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍນີ້.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕັ້ງແຕ່ບົດລາຍງານ 2015

- ໃນປີ 2015 ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ. ກອບວຽກໂຄງການໄດ້ຖືກຂະຫຍາຍອອກໃຫ້ກວມເອົາປ່າປ້ອງກັນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ສ້າງຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະບານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ການປັບປຸງໃຫ້ເປັນໂຄງການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເຮັດໃຫ້ມີການເພີ່ມ ທຶນຂຶ້ນເປັນ 15 ລ້ານໂດລາ. ລວມແລ້ວ, ປະຈຸບັນໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ມີ 38.83 ລ້ານໂດລາ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບທຶນຈາກສະມາຄົມ ພັດທະນາ ລະຫວ່າງປະເທດ (IDA) ແລະ ກອງທຶນ ສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ ແລະ ມາຈາກການປະກອບສ່ວນ ຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ;

- ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ II ແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍເສີມສ້າງລະບົບການຄຸ້ມຄອງ-ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຖືກຄັດເລືອກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະທີສອງ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ນະໂຍບາຍ (PICE) ແລະ ປ່ອງການໃຫ້ທຶນເພື່ອລົງທຶນໃສ່ດ້ານ ຊີວະນາໆພັນຊຸມຊົນ (CBI), ເຊັ່ນດຽວກັບການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການບໍລິຫານໂຄງການ;
- ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ເບິ່ງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການນຳໃຊ້ຮູບແບບການເບີກຈ່າຍ ສຳລັບການບໍລິການ ດ້ານລະບົບນິເວດວິທະຍາ. ປະຈຸບັນນີ້ ກົມປ່າໄມ້ຫວັງທີ່ຈະສ້າງທີ່ປຶກສາ ເພື່ອພັດທະນາລະບຽບການ ບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (PES) ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ກັບບໍລິສັດພະລັງງານນ້ຳເທີນຫົນບູນ, ບໍລິສັດ ພະລັງງານນ້ຳເທີນ 2.

ພາກທີ 5: ຂໍ້ມູນໂດຍລວມດ້ານຊີວະນາໆພັນຂອງປະເທດ ທີ່ໄດ້ຖືກປັບປຸງ

5.1 ຂໍ້ມູນຈິດຕ້ານຊີວະນາໆພັນ

- **ສະຖານະ ແລະ ທ່າວ່າງຂອງຊີວະນາໆພັນ ລວມທັງຜົນປະໂຫຍດຈາກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ**

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງຂອງແຫຼມອິນໂດຈີນ, ມີຊາຍແດນຕິດກັບຈີນ, ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ, ໄທ ແລະ ພະມ້າ. ປະມານ 80% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 236,800 ກມ² ເປັນພູເຂົາ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີທັງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາແມ່ນ້ຳ. ປະມານໜຶ່ງສ່ວນສາມຂອງປະເທດເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມລາດຊັນຫຼາຍກ່ວາ 30%, ອີກສອງສ່ວນສາມຂອງປະເທດແມ່ນມີຄວາມລາດຊັນລະຫວ່າງ 20–30%. ໃນ ສປປ ລາວ ມີຫ້າປະເພດຂອງເຂດພູມິນິເວດ: ປ່າຊຸ່ມສາຍພູແອນນາໄມທ໌, ປ່າແລ້ງອິນໂດຈີນ, ປ່າຊຸ່ມເຄິ່ງເຂດຮ້ອນອິນໂດຈີນພາກເໜືອ, ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳຂອງມັນ. ຫຼາຍກ່ວາ 40% ຂອງພື້ນທີ່ແມ່ນປົກຫຸ້ມດ້ວຍ ປ່າໄມ້.

ມີ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 25 ແຫ່ງ ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 4,076,236 ຮຕ. ນອກຈາກນັ້ນ, ປັດຈຸບັນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຍົກລະດັບ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດເປັນອຸທະຍານແຫ່ງຊາດ 3 ແຫ່ງຄື: ອຸທະຍານແຫ່ງຊາດ ນ້ຳແອັດພູເລີຍ, ອຸທະຍານແຫ່ງຊາດ ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ ແລະ ອຸທະຍານແຫ່ງຊາດ ຫິນໜາມໜໍ່ ແລະ ເຂດອະນຸລັກປ່າໂຄກໂອ່ງ-ມັ່ງ ແຫ່ງຊາດ 1 ແຫ່ງ, ຍັງມີ ປ່າສະຫງວນລະດັບແຂວງທັງໝົດ 58 ແຫ່ງ ເຊິ່ງກວມເອົາ 481,749 ຮຕ ແລະ ປ່າສະຫງວນຂັ້ນເມືອງ 95 ແຫ່ງ ເຊິ່ງກວມເອົາ 423,827 ຮຕ.

ຊີວະນາໆພັນດ້ານພັນສັດ ຂອງ ສປປ ລາວ ປະກອບມີ 166 ສາຍພັນຂອງສັດເລືອຄານ ແລະ ສັດເຄິ່ງປົກເຄິ່ງນ້ຳ, ນົກ 700 ຊະນິດ, ເຈຍ 90 ຊະນິດ ແລະ ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ 247 ຊະນິດ. ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍອີງຕາມການລາຍງານແມ່ນປະກອບມີ ປ່າພື້ນເມືອງ 500 ສາຍພັນ. ນອກຈາກນີ້, ຄາດວ່າມີພືດພັນດອກໄມ້ ປະມານ 8–11,000 ສາຍພັນ. ເສດຖະກິດຂອງປະເທດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອີງໃສ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ; ສະນັ້ນ, ການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນຂອງ ສປປ ລາວ ຢ່າງຍືນຍົງ ອາດເປັນໜຶ່ງໃນປັດໃຈສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກໃນປະເທດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນໃນເຂດຊົນນະບົດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອີງໃສ່ ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມກົດດັນໃນຫຼາຍປີທີ່ຜ່ານມາ.

- **ຄວາມກົດດັນຫຼັກກ່າວກັບຕົວຂັບເຂື່ອນຂອງການປ່ຽນແປງຊີວະນາໆພັນ (ທາງກົງ, ທາງອ້ອມ)**

ໄພຂົ່ມຂູ່ຕົ້ນຕໍຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແມ່ນການຫັນປ່ຽນກິດຈະກຳການເພາະປຸກຂອງຊາວບ້ານທີ່ອາໄສຢູ່ໃກ້ກັບເຂດພື້ນທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ (NBCAs) ລຽບເຂດແດນທັງໝົດຂອງເຂດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ຄາດວ່າປະມານ 90% ຂອງການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍແມ່ນດຳເນີນໂດຍປະຊາຊົນທີ່ອາໄສໃນບໍລິເວນໃກ້ຄຽງຂອງເຂດປ່າສະຫງວນ; 70% ຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນຖືກນຳອອກຂາຍໂດຍຜູ້ຢູ່ອາໄສ ພາຍໃນເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ 30% ແມ່ນຄົນພາຍນອກ ເຂດປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.

ໄພຂົ່ມຂູ່ໃຫຍ່ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ແມ່ນການລ່າສັດປ່າເພື່ອເປັນອາຫານ ເຊິ່ງກະທຳໂດຍ 70% ຂອງຜູ້ຢູ່ອາໄສຢູ່ໃນ ຫຼື ໃກ້ຄຽງເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ 30% ແມ່ນຄົນພາຍນອກ. ຜູ້ຢູ່ອາໄສທັງໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບແຂວງ ໄດ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນບາງສ່ວນຂອງເຂດປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດເພື່ອເຮັດທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງມະນຸດ-ສັດປ່າ ແລະ ບາງກໍລະນີຂອງເສື້ອທີ່ເຂົ້າມາລ່າສັດລ້ຽງຂອງປະຊາຊົນ.

ໄພຂົ່ມຂູ່ອື່ນໆ ລວມມີການພັດທະນາໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ, ບໍ່ແຮ່, ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປູກປ່າທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ ແລະ ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

5.2 ມາດຕະການເພື່ອເພີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ

• ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ

ເປົ້າໝາຍຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນປີ 2004 ແມ່ນເພື່ອຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ເຊິ່ງເປັນການປະກອບສ່ວນໃນການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ. ຈຸດປະສົງຫຼັກປະກອບມີ:

- (1) ລະບຸອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ພັດທະນາຖານຄວາມຮູ້;
- (2) ຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນໃນລະດັບພາກພື້ນ, ໂດຍການນຳໃຊ້ຊາຍແດນທາງທຳມະຊາດ ໃນການອຳນວຍ ຄວາມສະດວກໃນການເຊື່ອມສານການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ແນໃສ່ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດ;
- (3) ວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດສະເພາະດ້ານຊີວະນາໆພັນ; ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ;
- (4) ດັດປັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການແຫ່ງຊາດ, ລວມທັງບົດບັນຍັດຂໍ້ຕົກລົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍຝ່າຍ (MEAs);
- (5) ເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດໜັ້ນຄົງ; ແລະ
- (6) ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືສາກົນ.

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນປີ 2016 (ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ທີ 2) ແລະ ແນໃສ່ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ເຊິ່ງປະກອບມີ 5 ຍຸດທະສາດ:

- (1). ປົກປ້ອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ສຳຄັນທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ;
- (2). ເຊື່ອມສານຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ກັບການຕັດສິນໃຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ຍືນຍົງ;
- (3). ຍົກລະດັບຖານຄວາມຮູ້ ສຳລັບການຕັດສິນໃຈດ້ານຍຸດທະສາດ;
- (4). ສ້າງແຮງບັນດານໃຈ ແລະ ການດຳເນີນງານ ໂດຍຜ່ານການຕິດຕໍ່ສື່ສານ, ການສຶກສາ, ແລະ ການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ;
- (5). ຊ່ວຍກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນການ ແລະ ແຜນງານ, 29 ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ 69 ການດຳເນີນງານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.

• ການດຳເນີນງານເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍໄອຈີ 2020

ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນໄອຈີ 2020 ໂດຍຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ລັດຖະບານໄດ້ຈັດຕັ້ງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໄອຈີ.

ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດໃນການປັບປຸງການພັດທະນາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ມີ:

- ບັນລຸເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ມີການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ ພາຍໃນ 2020;
- ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ການແປຮູບ ເຊິ່ງອາດຈະເພີ່ມການຈ້າງງານໃນເຂດຊົນນະບົດ ໄດ້ຮັບການບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງເຕັມທີ່ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 70% ຂອງອຸດສາຫະກຳໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ;

- ຢ່າງໜ້ອຍເຂດອະນຸລັກ ແລະ ເພາະພັນປາ 250 ແຫ່ງ (ທີ່ລວມມີສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ພື້ນເມືອງ) ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ຮັບຮູ້/ສະໜັບສະໜູນໂດຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ເຊິ່ງເປັນ ທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດເຫຼົ່ານີ້;
- ຍຸດທະສາດເຂດພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງ ໃນຂະນະທີ່ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ພ້ອມດ້ວຍການໃຫ້ທຶນທີ່ສຳຄັນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 12 ເຂດພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳທີ່ສຳຄັນ;
- ປົກປັກຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນ້ຳໃນ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳ ເພື່ອບັນລຸມາດຕະຖານດ້ານ ຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນ້ຳ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນກະທົບໃນທາງລົບຂັ້ນຕໍ່າສຸດ;
- ການບໍລິການສະໜັບສະໜູນດ້ານກະສິກຳ (ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ, ເມັດພັນ, ການປ້ອງກັນພືດ, ສິນເຊື່ອ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຕະຫຼາດ, ການລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ ແລະ ອື່ນໆ) ແກ່ຊຸມຊົນ ທີ່ເຮັດກະສິກຳບຸກເບີກ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການຜະລິດແບບຍືນຍົງ;
- ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ກະສິກຳທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ເຂດ ຕໍ່ແຂວງ;
- ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ສານເຄມີດ້ານການກະເສດທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ; ແຜນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນໃນຢ່າງໜ້ອຍ 8 ຕົວເມືອງຂອງແຂວງ ເຊິ່ງມີການປ້ອງກັນ ແລະ ເສີມສ້າງເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ລະບົບນິເວດ (ປ່າໄມ້, ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ປ້ອງກັນສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ;
- ການສ້າງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດຕົວເມືອງໃນທົ່ວປະເທດໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນລົງ; ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ສຳຄັນແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຫ່ງ (ຈາກທີ່ມີຢູ່ 2), 5 ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ, 3 ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່;
- ເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ຕິດຈອດກັນທາງພູມິສາດໄດ້ຖືກຮັບຮູ້/ສິ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນແບບອິນຊີ ຂອງ 2 ແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ເຂດ ທີ່ຢູ່ອາໄສສຳຄັນທີ່ກະແຈກກະຈາຍ ນັ້ນເຂົ້າກັນ;
- ການສູນພັນຂອງສາຍພັນບຸລິມະສິດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ສາຍພັນ (ທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາຈາກບັນຊີແດງຂອງລາວ) ໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຜ່ານການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການອະນຸລັກ ໃນຖິ່ນກຳເກີດ ແລະ ນອກຖິ່ນກຳເກີດ;
- ແຜນການຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພືດທີ່ເປັນຢາແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ, ໃຫ້ທຶນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນງານສາທາລະນະສຸກຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່ແຂວງ;
- ລະບຽບການປັບປຸງໄດ້ຖືກບັງຄັບໃຊ້ ນອກນັ້ນຍັງໄດ້ປັບປຸງຄວາມສາມາດ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາພືດພັນ (ລວມມີ ເຂົ້າ) ແລະ ສັດ ໃນເຂດພື້ນທີ່ບຸລິມະສິດ ຈາກການຮຸກຮານຂອງຊະນິດພັນຕ່າງຖິ່ນ;
- ການປະກອບສ່ວນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາເຂົ້າໃນການວາງແຜນການລົງທຶນໃຫ້ແກ່ແຜນງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສະເພາະເຂດພື້ນທີ່ ເປົ້າໝາຍທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກສູງ ໂດຍແຜນງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງລັດຖະບານ;
- ເຊື່ອມສານເອົາການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ (ISP) ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນະບົດ ເພື່ອການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງ;
- ນະໂຍບາຍສ້າງແຮງຈູງໃຈດ້ານການລົງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ມາດຕະການບັງຄັບໃຊ້ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຂວງ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການ ໄດ້ຮັບການເສີມຂະຫຍາຍ ເພື່ອຊຸກຍູ້ຂະແໜງການເອກະຊົນ ໃຫ້ມີການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງການດຳເນີນງານທາງທຸລະກິດໃນລັກສະນະທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;

- ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຮ່ວມທາງສັງຄົມ (CSR) ແລະ ຄວາມກັງວົນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ໄດ້ຖືກຮວມເຂົ້າໃນລະບຽບການສາກົນ (ຫຼື ການປະຕິບັດມາດຕະຖານທຸລະກິດທີ່ໄດ້ມີການຕົກລົງກັນ) ໃນບັນດາບໍລິສັດຕ່າງໆ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 5 ອຸດສາຫະກຳສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເຄມີ);
- ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ ແລະ ນຳໃຊ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແກ່ການສົ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນ ໃນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເຂດຕໍ່ແຂວງ, ໂດຍຜ່ານແຜນງານແບບຄວບຄຸມ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ ໂດຍກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງປັນຍາ;
- ກົດໝາຍລາວໄດ້ຖືກວາງອອກ ເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມຕ້ອງການພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍານາໂກຢາ ວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງ ປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ABS) ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງພັນທຸກຳ ແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກທົດລອງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຮັບ ການຄັດເລືອກ;
- ການຂະຫຍາຍກົນໄກການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານປະຈຸບັນ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງຖານການຄົ້ນຄ້ວາປົກກະຕິ ກ່ຽວກັບສະຖານະຂອງທ່າອ່ຽງຊີວະນາໆພັນ, ການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ) ສຳລັບຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ມີສິດຕິດສິນໃຈໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບຊາດ, ທຸລະກິດພາກປະຊາສັງຄົມ, ແລະ ໜ່ວຍງານລະດັບຊາດ ສຳລັບສິນທິສັນຍາອື່ນໆ;
- ການປະສານງານລະຫວ່າງສາກົນ/ພາກພື້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອເລັ່ງສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ບຸກຄະລາກອນລັດທີ່ສຳຄັນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສຳຄັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນດ້ານການວາງແຜນ ແລະ ການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊີວະນາໆພັນ;
- ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສາທາລະນາ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ພາຍໃນກຸ່ມຜູ້ຮ່ວມງານເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງລວມມີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 24 ແຫ່ງ;
- ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງແມ່ນໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ;
- ກົນໄກການເງິນທີ່ຍືນຍົງສຳລັບການໄດ້ຮັບບົບປະມານທີ່ກົງເວລາ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ໂປ່ງໃສ ແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
- ການເສີມສ້າງກົນໄກດ້ານສະຖາບັນ ເພື່ອເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານຊີວະນາໆພັນ ໃນການຕັດສິນໃຈດ້ານການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຂະແໜງການເສດຖະກິດທີ່ສຳຄັນ (ພະລັງງານ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້) ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ແຂວງ;
- ຍຸດທະສາດແບບປະສົມປະສານ ສຳລັບການຄັດເລືອກແຫຼ່ງທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ (ພາຍໃນ, ພາຍນອກ ແລະ ນະວັດຕະກຳ) ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ປ່ອງການໃຫ້ທຶນສຳລັບຊີວະນາໆພັນ (ກະສິກຳ-ຊີວະນາໆພັນ) ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 50% ພາຍໃນປີ 2020.

ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນທາງເສດຖະກິດຂອງລະບົບນິເວດ ໄດ້ມີການດຳເນີນງານຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ສືບຕໍ່ການທົບທວນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຊັດເຈນກ່ຽວກັບລະບົບ ການຈັດປະເພດປ່າໄມ້ ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບການຕັດໄມ້ຄັ້ງທີໜຶ່ງ ແລະ ຄັ້ງທີສອງຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ເອກະຊົນ;

- ບັບປຸງການກວດສອບການປະຕິບັດຕາມ ແລະ ການອໍານວຍຄວາມສະດວກຂອງການປະກອບສ່ວນຂອງ ຂະແໜງການເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ການຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງລະບົບ ນິເວດທີ່ຖືກທໍາລາຍ;
- ຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ 50% ຂອງປ່າໄມ້ທີ່ຖືກຕັດ ແລະ ເສື່ອມໂຊມ ໂດຍຜ່ານວິທີການຟື້ນຟູ ປ່າໄມ້ທີ່ມີຕົ້ນທົນຕໍ່າ (ເຊັ່ນການຟື້ນຟູໂດຍທໍາມະຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ, ກະສິກໍາປ່າໄມ້, ສວນປູກ ໄມ້ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ອື່ນໆ);
- ແຜນງານປ້ອງກັນລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ເຊັ່ນ: ປ່າ ຫົງໂຮມ (*Fokinia chinensis*), ປ່າໂລ່ງເລງ (*Cunninghamia obtusa*), ປ່າໄມ້ດູ່ລາຍ (*Pterocarpus/Dalbergia*) ແລະ ປ່າໄມ້ຂັນກຸງ (*Dalbergia cochinchinensis*);
- ຄຸ້ມຄອງຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ເພື່ອກວມເອົາຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຂອງຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້;
- ບັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020 ເພື່ອລວມເອົາປະສິບການ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີໄປສູ່ການອອກ ໃບຢັ້ງຢືນປ່າໄມ້.
- ທົບທວນປະສິບການສ້າງວຽກເຮັດງານທໍາໃນຊົນນະບົດຂອງວິສາຫະກິດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາ ກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ການນໍາໃຊ້ມາດຕະການບັງຄັບໃຊ້;
- ການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ໃນການແກ້ໄຂການຮັກສາການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ ໃຫ້ ຄົງທີ່ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຊຸມຊົນສາມາດຂາຍຜະລິດຕະພັນໄມ້ ຈາກຜົນຜະລິດປ່າໄມ້;
- ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຕິດຕາມເຂດອະນຸລັກພັນປ່າ (ທີ່ລວມມີ ສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ຟື້ນເມືອງ);
- ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງານອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ລວມເອົາລະບົບການສະໜັບສະໜູນ ທີ່ກ້ວາງຂວາງຂອງເຂດ ຟື້ນທີ່ເພາະພັນປ່າ;
- ສ້າງບັນຊີ ແລະ ຍຸດທະສາດເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແຫ່ງຊາດ;
- ພັດທະນາຄໍາແນະນໍາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສໍາລັບກົດໝາຍການປະມົງ ທີ່ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມກັງວົນດ້ານ ຊີວະນາໆພັນ;
- ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ຂໍ້ຕົກລົງການຮ່ວມມືກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ ເພື່ອການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມ ຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າອື່ນໆໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ຈັດຕັ້ງຄະນະກໍາມະການອ່າງແມ່ນໍ້າ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ສໍາລັບ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າ (ນໍ້າງື່ມ, ນໍ້າເທີນ-ນໍ້າກະດິງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຽງ, ນໍ້າອູ, ເຊກອງ, ນໍ້າງຽບ, ນໍ້າຊັນ, ເຊໂດນ , ນໍ້າມ້າ) ແລະ ອ່າງແມ່ນໍ້າທີ່ສໍາຄັນອື່ນໆ;
- ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ໃນ 10 ເຂດອ່າງ ແມ່ນໍ້າບຸລິມະສິດ (ນໍ້າງື່ມ, ນໍ້າເທີນ-ນໍ້າກະດິງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຽງ, ນໍ້າອູ, ເຊກອງ, ນໍ້າງຽບ, ນໍ້າຊັນ, ເຊ ໂດນ, ນໍ້າມ້າ) ແລະ ອ່າງແມ່ນໍ້າທີ່ສໍາຄັນອື່ນໆ;
- ເຊື່ອມສານແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນທາງຟື້ນທີ່ແບບ ປະສົມປະສານ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ດ້ວຍການຮ່ວມມືທີ່ດີ ແລະ ຍືນຍົງ;
- ບົດບັນຍັດຂອງການໃຫ້ບໍລິການດ້ານການສະໜັບສະໜູນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສໍາລັບການກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ ເພື່ອ ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ແລະ ສິ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນດ້ານກະສິກໍາໃຫ້ເປັນດັ່ງປັດໄຈຂັບເຄື່ອນໃນ ການ ພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຂອງການປັບໂຕຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ເລັ່ງການອະນຸລັກສາຍພັນເຂົ້າປ່າ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນສາຍພັນພືດສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ສາຍພັນພືດ ທີ່ຫາ ກໍຖືກຄົ້ນພົບເຊິ່ງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ການຢາ;

- ສຶກສາຕະຫຼາດ ແລະ ວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ສ້າງທ່າແຮງດ້ານການຄ້າ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ເປັນຈິງ ໃຫ້ແກ່ແນວພັນ ແລະ ການປະສົມພັນ;
- ວາງແຜນນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ເຊິ່ງນໍາໄປສູ່ການອະນຸມັດ (ໂດຍລັດຖະບານ) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ (ຊາວບ້ານ/ຊາວກະສິກອນ) ການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ ທີ່ອີງຕາມຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາທີ່ມີຫຼາຍໜ້າທີ່ ແລະ ລະບົບນິເວດ-ກະສິກໍາ;
- ສົ່ງເສີມການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ;
- ການຄວບຄຸມການນໍາໃຊ້ສານເຄມີກະສິກໍາ; ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນສິ່ງແວດລ້ອມຕົວເມືອງ ໃນເທດສະບານແຂວງທີ່ຖືກຄັດເລືອກ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດທີ່ອຸດົມສົມບູນຂອງຊີວະນາໆພັນ ທີ່ໃຫ້ປະໂຫຍດແກ່ເຂດພື້ນທີ່ເມືອງຕ່າງໆ;
- ບົດບັນຍັດຂອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄໍາແນະນໍາກ່ຽວກັບມາດຕະການປ້ອງກັນມົນລະພິດ ຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອອຸດສາຫະກໍາ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໍ້າ/ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ;
- ພັດທະນາ ແລະ ດໍາເນີນການດ້ານຖານຂໍ້ມູນມົນລະພິດສິ່ງແວດລ້ອມແບບລວມສູນ ເຊິ່ງມີການເກັບກໍາ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ທີ່ກວມເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຊະນິດແຂງ, ວັດຖຸອັນຕະລາຍ, ແລະ ມົນລະພິດທາງດິນ;
- ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງແຜນງານສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ ສໍາລັບ 1) ການປ່ຽນແປງພຶດຕິກໍາຈາກການຈັດ ການກັບສິ່ງເສດເຫຼືອແບບດັ້ງເດີມ (ເຜົາ, ຖົ່ມ, ແລະ ຖົ່ມ) ໄປສູ່ການຈັດການກັບສິ່ງເສດເຫຼືອ ຢ່າງເໝາະສົມ (ການຄັດແຍກ ແລະ ການເກັບຮັກສາ) ແລະ 2) ການຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອ ຜ່ານການປະຕິບັດ 3R (ຫຼຸດຜ່ອນ, ນໍາໃຊ້ຊ້ໍາ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄືນໃໝ່ໃນເຂດເທດສະບານແຂວງ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່ ໃນ 18 ແຂວງ);
- ກະກຽມ ແລະ ບັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງແຜນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງການປ້ອງກັນປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງແລວເຊື້ອມຕໍ່;
- ປະເມີນຜົນ ແລະ ພັດທະນາແຜນງານສໍາລັບການອະນຸລັກປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງ; ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ພະນັກງານປ່າສະຫງວນ ໃຫ້ໄດ້ 70%;
- ພັດທະນາເຄືອຂ່າຍທາງພູມິສາດຢ່າງໜ້ອຍ 69 ເຂດປ່າໄມ້ບ້ານ ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປ້ອງກັນແລວເຊື້ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບການນໍາໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ;
- ບັບປຸງບັນຊີແດງ (RED); ພັດທະນາຄວາມສາມາດສໍາລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນພັນທະສັນຍາແຫ່ງຊາດ ຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ;
- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການປ້ອງກັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດສໍາລັບແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເມັດພັດຂອງຊັບພະຍາກອນເມັດພັນ, ສາຍພັນໄມ້ດັ້ງເດີມ;
- ພັດທະນາແຜນງານອະນຸລັກສາຍພັນແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບຊະນິດພັນສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ເສືອ, ປາດຸກໃຫຍ່, ປ່າຂ່າ, ແຂ້ສະຫຍາມ, ຖະນີ, ເສົາລາ, ຊ້າງອາຊີ, ຄ່າງຫ້າສີ, ເກັງຍັກ, ເຊັ່ນດຽວກັບພຶກສາທີ່ໃກ້ສູນພັນ;
- ກະກຽມການປະເມີນຜົນ, ແຜນງານການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພືດພັນທີ່ເປັນຢາ ລວມທັງການອະນຸລັກເມັດພັນ;
- ສ້າງສວນພຶກສາສາດຢ່າງໜ້ອຍສາມແຫ່ງ ໃນສາມແຂວງ; ລະບຸ, ຈັດປະເພດ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດບັນດາຊະນິດພັນຕ່າງຖິ່ນທີ່ຮຸກຮານ;
- ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ການປະເມີນ ຄວາມສ່ຽງ, ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ລະບຽບການ), ການກັກກັນພືດ-ສັດ ແລະ ການກວດສອບ GMO ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນກົດໝາຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ (2014).

ເພື່ອເຊື່ອມສານຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນຕໍ່ກັບການຕັດສິນໃຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເພື່ອຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ການໃຫ້ທຶນທີ່ກໍາລັງໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງ:

- ບັບປຸງເອກະສານ, ການສື່ສານຂອງຫຼັກຖານ ແລະ ການສາທິດການນໍາໃຊ້, ຄຸນຄ່າ ແລະ ການປະກອບສ່ວນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ຕໍ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ;
- ພັດທະນາແຜນແມ່ບົດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານລະດັບຊາດ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງຂອງທີ່ດິນ ເຊິ່ງເປັນພື້ນຖານ ສໍາລັບການພັດທະນາແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ລະດັບຊາດ ແລະ ແຂວງ ເຊິ່ງລວມມີການແບ່ງເຂດພື້ນທີ່ເປີດສໍາລັບສາທາລະນະ, ພື້ນທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ-ເຊິ່ງລວມເອົາການອະນຸລັກ ລະບົບນິເວດທີ່ມີຄຸນຄ່າ;
- ທົບທວນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ຄວາມຂາດແຮງຈູງໃຈ (ເຊິ່ງລວມມີແຮງຈູງໃຈ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການເງິນ ແລະ ແຮງຈູງໃຈແບບກິ່ງກ້ານສາຂາ) ໃນບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທຸລະກິດ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນຂະແໜງການກະສິກໍາ, ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ສໍາຄັນ;
- ການລະບຸ ແລະ ການຮວມຕົວກັນຂອງຊີວະນາໆພັນ ທີ່ສໍາຄັນໃນລະບົບການປະເມີນຜົນກະທົບສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ພາຍໃນບັນດາຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜູ້ມີສິດໃນການຕັດສິນໃຈ;
- ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດສໍາລັບວິຊາການຂັ້ນແຂວງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບທົບທວນການອະນຸມັດ ແລະ ຂະບວນການກວດສອບການປະຕິບັດຕາມຂອງ ການລົງທຶນຂອງເອກະຊົນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນ ເຂດປ່າໄມ້;
- ພັດທະນາຂໍ້ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບວິທີການພິຈາລະນາ ທີ່ເໝາະສົມໃນການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ໃນສິນທິສັນຍາການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບຮອບດ້ານ;
- ກວດສອບອົງປະກອບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມຂອງພາກເອກະຊົນ, ຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຸພື້ນທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບສໍາລັບການສິ່ງເສີມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ, ການບັງຄັບໃຊ້, ການປາຖະຄະຖາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໂດຍກົມກອງຂອງລັດຖະບານ;
- ສິ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພະລັງງານໝູນວຽນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແລະ ການປົດປ່ອຍ ທາດອາຍກາກໂບນິກ ແລະ ເມຕານຂຶ້ນສູ່ບັນຍາກາດ.

ເພື່ອຍົກລະດັບຖານຄວາມຮູ້ ສໍາລັບການຕັດສິນໃຈດ້ານຍຸດທະສາດທີ່ກໍາລັງຈັດຕັ້ງ ແລະ ຈະ:

- ສ້າງຄໍາແນະນໍາພາຍໃຕ້ກົດໝາຍສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງປັນຍາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປົກປ້ອງພູມປັນຍາດັ້ງເດີມໃນດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ;
- ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການເສີມຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນສິນທິສັນຍານາໂກຢາ ພ້ອມດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ຈາກຫຼາຍ ຄູ່ຮ່ວມງານ;
- ສ້າງຖານຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ;
- ແຜນງານຄົ້ນຄ້ວາໄດ້ຮັບການບັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາເພື່ອສະໜັບສະໜູນຜູ້ນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າໃນກະສິກໍາ, ການຢາ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ອື່ນໆ;
- ປະສານງານກັບສິນທິສັນຍາອື່ນໆ ເພື່ອຮີບໂຮມ, ວິເຄາະ, ຈັດຕັ້ງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ແລກປ່ຽນປະສົບການຮ່ວມກັບປະເທດອື່ນໆ;

- ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພົມແດນ ສໍາລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການດໍາເນີນງານດ້ານຊີວະນາໆພັນ;
- ມີມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຮ່ວມມືແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບຸລິມະສິດ ຄວາມຕ້ອງການຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ R&D ໃນລະດັບສູງ;
- ລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບລວມສູນ ແລະ ປະສົມປະສານ (IT) ສໍາລັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ການແບ່ງປັນໄດ້ຖືກພັດທະນາ;
- ພັດທະນາກິນໄກດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ໂຄງຮ່າງຂອງການເສີມສ້າງການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຂອງບັນດາສິນທິສັນຍາຊີວະນາໆພັນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນຄູ່ພາຄີ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງແຜນຍຸດທະສາດໂລກວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ເພື່ອສ້າງແຮງບັນດານໃຈ ແລະ ການດໍາເນີນງານ ໂດຍຜ່ານການຕິດຕໍ່ສື່ສານ, ການສຶກສາ, ແລະ ການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ທີ່ກໍາລັງຈັດຕັ້ງ:

- ສ້າງແຜນງານການໃຫ້ລາງວັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມປະຈໍາປີ ສໍາລັບພະນັກງານລັດລະດັບຊາດ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນດຽວກັບເອກະຊົນທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນທີ່ມີຜົນງານໂດດເດັ່ນ;
- ຝຶກອົບຮົມການວິເຄາະຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມການສ້າງແຜນງານສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ; ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການສື່ສານ ໃນເຂດພື້ນທີ່ທົດລອງ ໂດຍອີງຕາມການວິເຄາະດ້ານພຶດຕິກຳຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ;
- ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມຮູ້ໃຫ້ກັບສື່ມວນຊົນ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ, ການອະນຸລັກ ແລະ ຍຸດທະສາດການນໍາໃຊ້ແບບຍືນຍົງ;
- ພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາສາມັນ ແລະ ບໍ່ແມ່ນສາມັນ ເພື່ອໃຫ້ກະຊວງສຶກສາທິການນໍາໃຊ້ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນຜົນຂອງຄວາມພະຍາຍາມໃນປະຈຸບັນ;
- ພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງຄູ່ມືການສະທ້ອນຈາກການຮຽນຮູ້/ຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ ດ້ານການສຶກສາ ຊີວະນາໆພັນ.

ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ມີການກະກຽມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີປະສິດທິພາບໃຫ້ແກ່ແຜນການ ແລະ ແຜນງານ ສປປລາວ ຈະ:

- ລະບຸແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງທຶນ ແລະ ກອງທຶນຖາວອນ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຫ້ທຶນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສອດຄ່ອງ; ທົດລອງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ໃນເຂດພື້ນທີ່ ຢ່າງໜ້ອຍ 8 ເຂດປ່າໄມ້ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຊີວະນາໆພັນ; ທົດລອງການບໍລິການ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການດໍາເນີນງານດ້ານໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ;
- ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ຄໍາແນະນໍາສໍາລັບການນໍາໃຊ້ ຮູບແບບຂອງການເບີກຈ່າຍ ສໍາລັບການບໍລິການ ດ້ານລະບົບນິເວດ (ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ) ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດ ຈາກການ ຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (REDD+);
- ກະກຽມການທົດລອງຂອງການວາງແຜນຊີວະນາໆພັນ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນລະດັບແຂວງ ໃນ 3 ແຂວງ (ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນຂັ້ນແຂວງໄດ້ຮັບການລິເລີ່ມ);
- ພັດທະນາຄໍາແນະນໍາພາກປະຕິບັດ ເຊິ່ງລວມທັງເງື່ອນໄຂຂັ້ນຕໍ່າສໍາລັບການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ/ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈ;

- ປະເມີນຜົນແຫຼ່ງທີ່ມາພາຍໃນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານການເງິນຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງກອງທຶນເຫຼົ່ານັ້ນມີຫຼາຍສະຖານະ ຕາມທີ່ກົດໝາຍລະບຸ;
 - ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດໃນການລະດົມຊັບພະຍາກອນ.
- **ກົນໄກສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍ, ການໃຫ້ທຶນ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ການຮ່ວມມື, ການເຊື່ອມສານ**

ສປປ ລາວ ມີກົດໝາຍຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວະນາໆພັນ, ເຊິ່ງມີທັງສະບັບອອນລາຍ⁷⁵.

ກົດໝາຍ:

- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ ສະບັບເລກທີ 07/ສພຊ, ລົງວັນທີ 24 ທັນວາ 2007 (ສະບັບປັບປຸງ 2019);
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ສະບັບປັບປຸງ ເລກທີ 064/ສພຊ, ລົງວັນທີ 13 ມິຖຸນາ 2019;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ 2003 (ສະບັບປັບປຸງ 2019);
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 29/ສພຊ, ລົງວັນທີ 18 ທັນວາ 2012;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລ້ຽງສັດ ແລະ ສັດຕະວະແພດ ສະບັບເລກທີ 08/ສພຊ 2016;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ສະບັບເລກທີ 17/ສພຊ 2012;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄະດີອາຍາ (ກົດໝາຍອາຍາ) ສະບັບເລກທີ 12/ສພຊ 2005;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ ສະບັບເລກທີ 04/ສພຊ 2011, ປັບປຸງໃນປີ 2014;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຢາ ສະບັບເລກທີ 07/ສພຊ, 2011;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານ ສະບັບເລກທີ 33/ສພຊ 2013;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການທ່ອງທ່ຽວ ສະບັບເລກທີ 32/ສພຊ 2013;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍວິສາຫະກິດ ສະບັບເລກທີ 46/ສພຊ 2013;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ

ດຳລັດ:

- ດຳລັດ ສະບັບເລກທີ 134/ນຍ ວ່າດ້ວຍປ່າສະຫງວນ 2015;
- ດຳລັດ ສະບັບເລກທີ 333/ນຍ ວ່າດ້ວຍປ່າປ້ອງກັນ 2010 ;
- ດຳລັດ ສະບັບເລກທີ 21/ນຍ ວ່າດ້ວຍການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຄຳສັ່ງ:

- ຄຳສັ່ງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 15/ນຍ (ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 13.05.2016) ກ່ຽວກັບການເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມງວດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ການເຄື່ອນຍ້າຍໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດໄມ້;

⁷⁵ : <http://www.laoofficialgazette.gov.la/index.php?r=site/list&old=0>

- ຄໍາສັ່ງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 05/ນຍ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດສອບສັດປ່າ ແລະ ພືດພັນປ່າຫວງຫ້າມ ໄດ້ຖືກປະກາດໃຊ້ ແຜນດໍາເນີນງານເພື່ອຕໍ່ຕ້ານອາຊະຍາກໍາດ້ານສັດປ່າ ແລະ ສັດນໍ້າແຫ່ງຊາດ ສປປ ລາວ.

ບົດແນະນໍາ:

- ຄໍາແນະນໍາ ສະບັບເລກທີ 54/ກປ, ກ່ຽວກັບການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ. 15, ລົງວັນທີ 13 ພຶດສະພາ 2016 ກ່ຽວກັບການເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມງວດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ການເຄື່ອນຍ້າຍໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດໄມ້;
- ຄໍາແນະນໍາ ສະບັບເລກທີ. 2806/ກຊສ ກ່ຽວກັບການເພີ່ມທະວີການບໍລິຫານສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າໃນທົ່ວປະເທດ;
- ໃນປີ 2015, ແຈ້ງການຈາກລັດຖະບານ ສະບັບເລກທີ 1364/Go.ED ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ, ການຫ້າມຄ້າສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າ;
- ຄໍາສັ່ງ ສະບັບເລກທີ 64/ນຍ ລົງວັນທີ 15 ມັງກອນ 2018 ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ກະກຽມດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງການຄ້າສັດປ່າ ເພື່ອປະກາດໃຊ້ພາຍໃນເດືອນກຸມພາ 2019, ເພື່ອແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ ພາຍໃນເດືອນມັງກອນ 2018 ແລະ ເພື່ອອອກດໍາລັດຂອງ ລັດຖະບານສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງຢ່າງເປັນລະບົບຂອງຟາມສັດປ່າ ເພື່ອຍື່ນໄປຍັງລັດຖະບານ ພາຍໃນເດືອນມີນາ 2018;
- ຄໍາແນະນໍາ ສະບັບເລກທີ 2086/ກຊສ ເພີ່ມທະວີການບໍລິຫານດ້ານສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າ 2016.

ການໃຫ້ທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍແມ່ນ ການສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງປະກອບມີການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ, ທະນາຄານໂລກ, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ທະນາຄານພັດທະນາເຢຍລະມັນ, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ ອົງການເພື່ອການຮ່ວມມື ແລະ ການພັດທະນາປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC), ກອງທຶນສາກົນເພື່ອການພັດທະນາກະສິກໍາ (IFAD), ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ (JICA), ອົງການຮ່ວມມືສາກົນເຢຍລະມັນ (GIZ), ແລະ ອື່ນໆ. ການໄຫຼວຽນ ແລະ ການຈັດສັນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາທັງໝົດ ແມ່ນອີງຕາມການຊໍາລະຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ການຊໍາລະໂດຍອີງໃສ່ປະເພດຂອງການຮ່ວມມື, ການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ, ການຮ່ວມມືຫຼາຍຝ່າຍ ແລະ ການຮ່ວມມືທາງການເງິນສາກົນ⁷⁶. ການໃຫ້ທຶນຍັງຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການຮ່ວມມືນໍາອີກ.

ການເຊື່ອມສານຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ກໍາລັງດໍາເນີນການ, ເນື່ອງຈາກສິດອໍານາດຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວທີ່ເຊື່ອມໂຍງໄປຍັງການດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ກຸ່ມປະຕິບັດງານຍ່ອຍຕ່າງໆ (SWG) ທີ່ກໍາລັງຮ່ວມມືກັບກົມຮ່ວມມືສາກົນ (DIC). 10 ກຸ່ມປະຕິບັດງານຂະແໜງການຍ່ອຍ (SWGs) ແມ່ນຖານການຮ່ວມມືທີ່ສໍາຄັນ ສໍາລັບແຕ່ລະຂົງເຂດສະເພາະໃນການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດລາວ, ຄະນະກຳມະການກຸ່ມ ປະຕິບັດ

⁷⁶ <https://rtm.org.la/wp-content/uploads/2019/05/FAIR-2018-1.pdf>

ງານຍ່ອຍ ກຳລັງເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອແຕ່ງຕັ້ງອົງກອນພາກລັດ ແລະ ຕ່າງໜ້າຈາກຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ພາຍໃນເດືອນມັງກອນ 2018⁷⁷.

- **ກົນໄກສຳລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການທົບທວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ**
ເຖິງປະຈຸບັນຍັງບໍ່ມີລະບົບສຳລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການທົບທວນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.

5.3 ບັນຊີລາຍຊື່ຜູ້ຕິດຕໍ່ລະດັບຊາດ

• ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ

ຊື່	ລາຍລະອຽດທີ່ຢູ່ຕິດຕໍ່
ທ່ານ ປອ ອິນທະວີ ອັກຄະຣາດ ຫົວໜ້າກົມ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕູ້ ປນ 7864 ຖະໜົນນາໄຮ່ດຽວ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ	ຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າ ດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ NFP, CHM NFP +856 21 261 196 +856 21 217 161 inavymrc@gmail.com
ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ນະ ຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ	ຮອງຜູ້ປະສານແຫ່ງຊາດ ສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ
ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ	CHM NFP
ຂະແໜງຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ກົມປ່າໄມ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຕູ້ ປນ 2932 ຖະໜົນທາດດຳ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ	ເຂດປ່າສະຫງວນ NFP

• ສິນທິສັນຍາກາຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ

ທ່ານ ສຸຣິອຸດົງ ສັນດາຣາ ຮອງລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຕູ້ ປນ 2279 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ	ສິນທິສັນຍາຫຼັກກາຕາເຈນາ (Cartagena) NFP +856 21 732207 +856 21 740630 sourioudong@yahoo.co.uk kongchaybeechn@yahoo.com kongchaybeechn@gmail.com
ທ່ານ ນາງ ວຽງປາສິດ ວານີສາເວດ	BCH NFP +856 21 732 207 +856 21 740 630

⁷⁷ <https://rtm.org.la/sector-working-groups/overview/>

<p>ຮອງຫົວໜ້າຂະແໜງ, ຂະແໜງບໍລິການວິຊາການ ສະຖາບັນເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ, ຂະແໜງບໍລິການວິຊາການ ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຕູ້ ປນ. 2279 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ</p>	<p>viengpasi@yahoo.com</p>
<p>ທ່ານ ບັນຍາ ບຸຜາສິຣິ ວິຊາການ ສະຖາບັນ ເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ, ຂະແໜງບໍລິການວິຊາການ, ໜ່ວຍງານຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ສິນທິສັນຍາ, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ, ສະຖາບັນເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ (BEI) ບ້ານດອນຕິ້ວ, ຖະໜົນທ່າງ່ອນ ຕູ້ ປນ 2279 ເມືອງໄຊທານີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ</p>	<p>ສິນທິສັນຍາຫຼັກ ກາຕາເຈນາ ໜ່ວຍຕິດຕໍ່ສຸກເສີນ +856 21 732207 +856 21 740630 singkham007@hotmail.com</p>

· **ສິນທິສັນຍານາໂກຢາວ່າດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ**

<p>ທ່ານ ສຸຣິອຸດົງ ສຸນດາຣາ ຮອງລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຕູ້ ປນ 2279 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ</p>	<p>ຈຸດປະສານງານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ດ້ານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ +856 21 732207 +856 21 740630 sourioudong@yahoo.co.uk kongchaybeechn@yahoo.com kongchaybeechn@gmail.com</p>
<p>ສະຖາບັນເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ ຫ້ອງການຫຼັກ 14, ຖະໜົນທ່າງ່ອນ, ບ້ານດອນຕິ້ວ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ</p>	<p>ອົງກອນລະດັບຊາດທີ່ມີອຳນາດການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ +856 21 740630 bei@most.gov.la kongchaybeechn@gmail.com</p>

· **ຈຸດປະສານງານສຳຄັນອື່ນໆ, ເຊັ່ນ ການລະດົມຊັບພະຍາກອນ, ແຜນງານປ່າສະຫງວນ**

ລາຍການເອກະສານອ້າງອີງ:

2019 ເຄືອຂ່າຍຮ່ອງຮອຍນິເວດໂລກ. ບັນຊີຄວາມສາມາດ ແລະ ຮ່ອງຮອຍທາງນິເວດແຫ່ງຊາດ, 2019 ສະບັບ ປັບປຸງ;

Gray TNE, Phommachak A, Vannachomchan K, Guegan F (2017) ການນໍາໃຊ້ຄວາມຮູ້ທາງນິເວດ ວິທະຍາຂອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຕິດຕາມມະຫາພັນສັດແມ່ນໍ້າຂອງທີ່ຖືກຄຸກຄາມໃນ ສປປ ລາວ. PLoS ONE 12(8): e0183247. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0183247>;

ອົງການ ເບີດໄລຟ໌ ສາກົນ, ສູນການຕິດຕາມ ການອະນຸລັກໂລກ IUCN ແລະ UNEP, 2018 ປະຫວັດ IBAT ຂອງປະເທດ ສໍາລັບ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ສະບັບ 2018/5. ເບິ່ງໄດ້ທີ່: <http://www.ibat-alliance.org/ibat-conservation>;

Cooper, M., Di Minin, E., Hausmann, A., Qin, S., Schwartz, A., & Correia, R. In press. ການພັດ ທະນາຕົວຊີ້ວັດລະດັບໂລກ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍໄອຈີ 1 ໂດຍການລວມເອົາແຫຼ່ງຂໍ້ມູນອອນລາຍ ເພື່ອວັດແທກ ການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານຊີວະນາໆພັນ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ

Greatorex ZF, Olson SH, Singhala S, Siliammavong S, Khammavong K, Fine AE, et al. (2016) ການຄ້າສັດປ່າ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ ໃນ ສປປ ລາວ: ການປະເມີນຜົນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບພະ ຍາດຈາກສັດ. PLoS ONE 11(3): e0150666. doi:10.1371/journal.pone.0150666);

Ketphanh S., Foppes J., et al. 2012. ການປະເມີນຄຸນຄ່າທາງເສດຖະກິດຂອງການບໍລິການລະບົບນິເວດປ່າ ໂຄກແຫ້ງແລ້ງ ໃນ ສປປ ລາວ: ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ເບື້ອງຕົ້ນ. ການນໍາສະເໜີຕໍ່ກັບການກຳນົດພາລະ ກິດ FIP ທົ່ວຽງຈັນ, ກົມປ່າໄມ້);

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, Kokusai Kogyo Co., L. (2015). ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ REDD +: ແຜນວຽກ, (ພະຈິກ);

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. (2017). ບົດລາຍງານການພັດທະນາກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊົນນະບົດ ສຶກປິງປະ ມານ 2015–2016, ແລະ ແຜນງົບປະມານປີ 2017. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ: ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ (ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້);

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. (2018). ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊົນນະບົດ 2017 ແລະ 2018 ແຜນດຳເນີນງານປະຈຳປີ. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;

ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ. (2018a). ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PMO 15: ການກຳນົດ ອຸດສາຫະກໍາການແປຮູບໄມ້, ການປະມຸນໄມ້ທີ່ຖືກຍຶດ ຈາກ 13 ພຶດສະພາ 2016 ~ 14 ພຶດສະພາ 2018. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ: ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ (MOIC);

ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ. (2018b). ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PMO 15: ການກຳນົດ ອຸດສາຫະກໍາການແປຮູບໄມ້, ການປະມຸນໄມ້ທີ່ຖືກຍຶດ ຈາກ 13 ພຶດສະພາ 2016 ~ 14 ພຶດສະພາ 2018. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ.;

ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ. (2016). ຄຳສັ່ງວ່າດ້ວຍ ການເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມງວດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ

ກວດກາການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ເຄື່ອນຍ້າຍໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດໄມ້. ເລກທີ. 15/ນຍ, ລົງວັນທີ 13.05.2016. ນະ
ຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ: ສໍານັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ;

Rodrigues ASL, Brooks TM, Butchart SHM, Chanson J, Cox N, Hoffmann M, et al. (2014)
ທ່າອ່ຽງທີ່ຊັດເຈນທາງພື້ນທີ່ ໃນສະຖານະການອະນຸລັກໂລກ ຕໍ່ກັບສັດມີກະດູກສັນຫຼັງ. PLoS ONE
9(11): e113934.

ລາຍການ ເວັບໄຊທ໌/ເວັບເພຈ໌

<http://clipad-Lao PDR.org>

<http://dopa.jrc.ec.europa.eu/en/mapsanddatasets>

<http://hdr.undp.org/en/2018-update>

[http://investLao PDR.gov.la/images/sampleddata/pdf_sample/ESIA-
IEE/ESIA_Ministerial_Instruction_Eng.pdf](http://investLao PDR.gov.la/images/sampleddata/pdf_sample/ESIA-
IEE/ESIA_Ministerial_Instruction_Eng.pdf)

[http://issg.org/database/species/search.asp?st=sss&sn=&rn=Lao%20People%60s%20Demo
cratic%20Republic&ri=19417&hci=-1&ei=-1&fr=1&sts=&lang=EN](http://issg.org/database/species/search.asp?st=sss&sn=&rn=Lao%20People%60s%20Demo
cratic%20Republic&ri=19417&hci=-1&ei=-1&fr=1&sts=&lang=EN)

<http://www.biodiversitya-z.org/content/global-200-ecoregions>

<http://www.decide.la/en/publications#reports>

<http://www.fao.org/3/I8803EN/i8803en.pdf>

<http://www.fao.org/in-action/cawa>

<http://www.fao.org/Lao PDR/fao-in-Lao PDR/Lao PDR-at-a-glance/en/>

[http://www.gms-eoc.org/uploads/resources/922/attachment/Lao PDR-Pollution-
Strategy-Plan-2018-2025-draft.pdf](http://www.gms-eoc.org/uploads/resources/922/attachment/Lao PDR-Pollution-
Strategy-Plan-2018-2025-draft.pdf)

<http://www.investLao PDR.gov.la>

[http://www.la.undp.org/content/lao_pdr/en/home/projects/Sustainable-Forest-and-
Land-Management-in-e-Dry-Dipterocarp-Forest-Ecosystems-of-Souern-Lao-PDR/](http://www.la.undp.org/content/lao_pdr/en/home/projects/Sustainable-Forest-and-
Land-Management-in-e-Dry-Dipterocarp-Forest-Ecosystems-of-Souern-Lao-PDR/)

<http://www.laoofficialgazette.gov.la/index.php?r=site/list&old=0>

<http://www.mrcmekong.org/assets/Publications/Fishery-Monitoring-in-Lao-PDR-final.pdf>

<http://www.namet.org/wp/nam-nern-night-safari/>

<http://www.nameun2.com>

<http://www.seafdec.org/fisheries-country-profile-lao-pdr/>

<http://www.tabi.la/activity/aquatic-systems/>

http://www.wwf.org.la/projects/elds_deer/

http://www.wwf.org.la/projects/lao_ai_fisheries/

<https://absch.cຊີວະນາໆພັນ.int/countries/LA>

<https://data.worldbank.org/country/lao-pdr>

https://eeas.europa.eu/delegations/lao-pdr/area/projects_en?page=1

<https://flegtLao PDR.com>

[https://info.fsc.org/details.php?id=a0240000005sS1MAAU&type=certificate&return=certifi
cate.php](https://info.fsc.org/details.php?id=a0240000005sS1MAAU&type=certificate&return=certifi
cate.php)

<https://laoepf.org.la/projects/epf-funded-projects/>

<https://laoepf.org.la/projects/lens2-projects/>

[https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-006-KM-Annual-2017-
Report.pdf](https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-006-KM-Annual-2017-
Report.pdf)

[https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-019-HP-Annual-2017-
Report.pdf](https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-019-HP-Annual-2017-
Report.pdf)

<https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-021-BKX-Annual-2017-Report.pdf>

<https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-024-BKO-Nam-Had-Basin-Management-Project-proposal.pdf>

<https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/18/WRM-025-SVK-Nam-Se-Ta-Muak-Basin-Management-Project-proposal.pdf>

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_DOF-MAF-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_DOFI-Annual-Report-2017.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FEB-NUOL-Annual-Report-2017.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FES-NUOL-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FFS-NUOL-Annual-Report-2017.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_FNS-NOUL-Annual-Report-2017.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_LCD-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_PCD-MONRE-Midterm-Report-Jan-to-Jun-2018.pdf

https://laoepf.org/la/wp-content/uploads/formidable/47/LENS2_WMPA-Annual-Report-2017.pdf

<https://Lao PDR.opendevlopmentmekong.net/map-explorer/>

<https://rtm.org/la/sector-working-groups/overview/>

<https://rtm.org/la/wp-content/uploads/2019/05/FAIR-2018-1.pdf>

<https://www.cepf.net/our-work/biodiversity-hotspots/indo-burma>

<https://www.giz.de/en/worldwide/17463.html>

<https://www.gmsbccLao PDR.org>

<https://www.ifad.org/en/web/operations/country/id/Lao PDR#anchor-1>

<https://www.jica.go.jp/project/english/Lao PDR/018/index.html>

<https://www.pha-tad-ke.com>

<https://www.phakhaolao.la/en>

www.globalforestwatch.org

www.protectedplanet.net

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A: ລາຍຊື່ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຂຽນບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

- ປອ ປິເຕີ ສະມິດ ທີ່ປຶກສາຊີວະນາໆພັນສາກົນ
 - ປອ ສາຍຄໍາ ບຸດທະວົງ ທີ່ປຶກສາພາຍໃນ
 - ປອ ມາກາເຮັດ ຈອນ ວິລລຽມ, ຫົວໜ້າໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ
 - ປອ ອິນທະວິ ອັກຄະຣາດ, ຫົວໜ້າກົມ ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ສະມາຊິກໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການປຶກສາຫາລື

- ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ 1 = ການສຶກສາ ແລະ ການຄົ້ນຄ້ວາ:

ລດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ອົງການຈັດຕັ້ງ/ກະຊວງ/ສະຖາບັນ
1	ຮອງ ສາດສະດາຈານ ປອ ນຽນ ສີວິງໄຊ	ຄະນະວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ມຊ
2	ປອ ບຸນສະຫວັນ ດວງບຸບຜາ	ຄະນະວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມ, ມຊ
3	ປອ ສິມຫວັງ ພິມມະວົງ	ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້
4	ທ່ານ ບັນຈິງ ລັດຖະວັນ	ກະຊວງສຶກສາ

- ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ 2 = ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້:

ລດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ອົງການຈັດຕັ້ງ/ກະຊວງ/ສະຖາບັນ
1	ທ່ານ ສິມມະໂນ ພູສະຫວັດ	ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
2	ທ່ານ ບົວພັນ ບົວຄຳປອນ	ກົມປູກຝັງ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
3	ທ່ານ ຄຳພອນ ບຸນທະວີ	ກົມກວດກາປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
4	ທ່ານ ອຸໄທ ວົງສາ	ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
5	ທ່ານ ສິມບູນ ໄຊຍະວົງ	ສະຖາບັນພັດທະນາກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ (NAFRI), ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
6	ທ່ານ ບັນຍາສັກ ແກ້ວລືໄຊ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
7	ປອ ສັນຕິ ໄຊບັນຍາ	ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ
8	ທ່ານ ຫິນສະຫວັດ ສິມດາຈິດ	ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ (IUCN)

- ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ 3 = ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ:

ລດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ອົງການຈັດຕັ້ງ/ກະຊວງ/ສະຖາບັນ
1	ທ່ານ ສະເຫຼີມສັກ ໄຊຍະມອນ	ກົມນະໂຍບາຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
2	ທ່ານ ວຽງສະຫວັນ ຈັນທະບູນເຮືອງ	ກົມສິ່ງເສີມຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

3	ທ່ານ ບຸນມະນີ ສຸລິເດດ	ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
4	ທ່ານ ນາງ ແສງມະນີ ສິດທິວິງ	ກົມທີ່ດິນ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
5	ທ່ານ ນາງ ໄຊສິມພິນ ສຸວັນນະວິງ	ກົມການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
6	ທ່ານ ນາງ ດາວພາພອນ ບຸນພາຄົມ	ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
7	ທ່ານ ກິ່ງແກ້ວ ແສງສຸວັນ	ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
8	ທ່ານ ສິມພອນ ບົວສະຫວັນ	ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ (WWF)

- ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ 4 = ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ:

ລດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ອົງການຈັດຕັ້ງ/ກະຊວງ/ສະຖາບັນ
1	ທ່ານ ນາງ ກິ່ງໃຈ ພິມມາກອງ	ສະຖາບັນນິເວດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ
2	ທ່ານ ມິວ ໄຊວິ	ສະຖາບັນການຢາ ແລະ ຢາພື້ນເມືອງ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

- ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ 5 = ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່:

ລດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ອົງການຈັດຕັ້ງ/ກະຊວງ/ສະຖາບັນ
1	ທ່ານ ໄຊມິວ ມິວມໍຈາ	ກົມພະລັງງານທຸລະກິດ, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
2	ທ່ານ ບຸນມິ ແກ້ວວິງສາ	ກົມບໍ່ແຮ່, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
3	ຕ່າງໜ້າຈາກກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່	ກົມການວາງແຜນນະໂຍບາຍພະລັງງານ, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
4	ທ່ານ ນາງ ສອນພາວັນ ລ່ຽມພະຈັນ	ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດລາວ

- ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ 6 = ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ:

ລດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ອົງການຈັດຕັ້ງ/ກະຊວງ/ສະຖາບັນ
1	ທ່ານ ສິມໄຊ ສີປະເສີດ	ກົມພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ
2	ທ່ານ ພອນ ວິພອນຫຽນ	ສະຖາບັນແຫ່ງຊາດ/ ສະຖາບັນສັງຄົມສາດລາວ
3	ທ່ານ ພັນຊະນະ ມະຫາພິນ	ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ
4	ຕ່າງໜ້າຈາກກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ

- ໜ່ວຍງານສະໜັບສະໜູນ ຈາກກົມລັດຖະບານ

- ທ່ານ ປອ ອິນທະວິ ອັກຄະຣາດ
ຫົວໜ້າ ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
(ຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນ)
- ທ່ານ ນາງ ແສງພະສຸກ ໄຊຍະວົງ
ຮອງຫົວໜ້າພະແນກ ສັງລວມ
ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
(ຜູ້ຊ່ວຍ ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນ)
- ທ່ານ ນາງ ປິງປ່ອງ ບົວລະພາ
ວິຊາການ ພະແນກ ສັງລວມ
ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ B: ສັງລວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6

ວັນທີ	ຫົວຂໍ້ກອງປະຊຸມ	ຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ທັງໝົດ (ຍິງ)	ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ
14 ມິຖຸນາ 2018	ການປຶກສາຫາລື ກຸ່ມປະຕິບັດ ງານວິຊາການ ກ່ຽວກັບບົດ ລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີ ວະນາໆພັນ	38 (9) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍຂະແໜງການລັດຖະບານທີ່ສຳຄັນ (ກະສິ ກຳ, ປ່າໄມ້, ທີ່ດິນ, ນໍ້າ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ພະລັງງານ, ການ ຂົນສົ່ງສາທາລະນະ, ອື່ນໆ), ມະຫາວິທະຍາໄລ, ອົງ ການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກປະຊາ ສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ໄດ້ສະເໜີພາບລວມຂອງແຜນວຽກ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ວິທີ ແລະ ກອບເວລາ; ○ ໄດ້ແນະນຳວິທີການເກັບຂໍ້ມູນ, ຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6 ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມຄືບໜ້າ, ການດຳເນີນງານ ແລະ ເປົ້າໝາຍໃນຍຸດ ທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຊີວະນາໆພັນ ໄອຈີ; ○ ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ແລະ ສ້າງໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ໂດຍສະເພາະການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການດຳເນີນງານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍໃນຍຸດທະ ສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ; <ul style="list-style-type: none"> ○ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ປະກອບມີ: ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ການ ຄົ້ນຄ້ວາ; ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້; ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ; ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່; ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງ ທ່ຽວ ○ ໄດ້ສົນທະນາກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງວິທີການລວມເອົາໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາ ການເຂົ້າໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນຕາຕະລາງການຕິດຕາມ ວຽກຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸຄວາມຕ້ອງການໃນການນຳ ໃຊ້ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນລາຍ/ ເຄື່ອງມືເກັບກຳຂໍ້ມູນ.
20 ມິຖຸນາ 2018	ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ ເຄື່ອງມືການເກັບກຳຂໍ້ມູນ/ ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນ	16 (4) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ໄດ້ທົບທວນ ແລະ ທຳຄວາມຄຸ້ນເຄີຍກັບໂຄງຮ່າງ ເຄື່ອງມື ແລະ ປຸ່ມກົດ ການລາຍ ງານ ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ອອນລາຍ;

	ລາຍສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງ ຊາດ ສະບັບທີ 6, ສິນທິສັນ ຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆ ພັນ		<ul style="list-style-type: none"> ○ ໄດ້ແນະນຳເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການປ້ອນຂໍ້ມູນໃນຕາຕະລາງ Excel, ເຊິ່ງເຊື່ອມຕໍ່ໄປຍັງ ເປົ້າໝາຍຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ; ○ ໄດ້ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຕໍ່ກັບຂໍ້ມູນສຳລັບແຕ່ລະຂະແໜງ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນເຂົ້າ ໃນຕາຕະລາງ Excel;
25-27 ກໍລະ ກິດ 2018	ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ ເຄື່ອງມືການເກັບກຳຂໍ້ມູນ/ ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນ ລາຍສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງ ຊາດສະບັບທີ 6, ສິນທິສັນຍາ ສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ	26 (9) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ແລະ ວິຊາການຈາກສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນ ຄ້ວາ; ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້; ແລະ ມີອົງການຈັດຕັ້ງທາງ ສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ໄດ້ນຳສະເໜີກ່ຽວກັບເຄື່ອງມື ແລະ ປຸ່ມກົດການລາຍງານອອນລາຍ ສຳລັບບົດລາຍງານ ແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6 ○ ນຳສະເໜີເຄື່ອງມື ແລະ ເຕັກນິກການປ້ອນຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນຕາຕະລາງ Excel ○ ແນະນຳການເຊື່ອມຕໍ່ຂອງຕາຕະລາງ Excel ແລະ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ○ ນຳສະເໜີຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານຈາກບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 5; ○ ຈັດກຸ່ມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍຂະແໜງການ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນເປັນກຸ່ມ ○ ປ້ອນຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານເຂົ້າໃນຕາຕະລາງ Excel ຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ, ການດຳ ເນີນງານກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ໂດຍຂະແໜງການ ○ ກວດສອບຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ໂດຍຂະແໜງການ
6-7 ສິງຫາ 2018	ສຳມະນາຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ ເຄື່ອງມືການເກັບກຳຂໍ້ມູນ/ ເຄື່ອງມືການລາຍງານອອນ ລາຍສຳລັບບົດລາຍງານແຫ່ງ ຊາດສະບັບທີ 6, ສິນທິສັນຍາ ສາກົນວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ	33 (15) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ ແລະ ວິຊາການຈາກສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ; ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ ແຮ່; ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ; ແລະ ມີບັນດາ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ພາຍໃນ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າໃນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6; ○ ສະເໜີໂຄງຮ່າງໂດຍລວມຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ຮ່າງຂອງບົດລາຍງານ ແລະ ຕົວຢ່າງກໍລະນີສຶກສາ; ○ ນຳສະເໜີ ແລະ ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ: ຜົນຂອງ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຖືກນຳໃຊ້, ການປະເມີນຜົນຄວາມມີປະສິດທິພາບ, ອຸ ປະສັກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການວິທະຍາສາດ ແລະ ວິຊາການ, ການປະເມີນ ຜົນຄວາມຄືບໜ້າສູ່ແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ການປະກອບສ່ວນລະດັບຊາດ ຕໍ່ ກັບຜົນສຳເລັດຂອງແຕ່ລະຊີວະນາໆພັນໄອຈີ, ○ ໄດ້ເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ ແລະ ໄດ້ທົບທວນຜົນໄດ້ຮັບຂອງຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ Excel
09 ພະຈິກ 2018	ການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບ ຄວາມຄືບໜ້າໃນການກະ ກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6	36 (13) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ, ຂະແໜງການລັດຖະບານທີ່ສຳຄັນ, ມະຫາວິທະຍາໄລ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກປະ ຊາສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າໃນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6; ○ ສະເໜີໂຄງຮ່າງໂດຍລວມຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ຮ່າງຂອງບົດລາຍງານ ແລະ ຕົວຢ່າງກໍລະນີສຶກສາ; ○ ນຳສະເໜີ ແລະ ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ: ຜົນຂອງ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຖືກນຳໃຊ້, ການປະເມີນຜົນຄວາມມີປະສິດທິພາບ, ອຸ ປະສັກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການວິທະຍາສາດ ແລະ ວິຊາການ, ການປະເມີນ ຜົນຄວາມຄືບໜ້າສູ່ແຕ່ລະເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ການປະກອບສ່ວນລະດັບຊາດ ຕໍ່ ກັບຜົນສຳເລັດຂອງແຕ່ລະຊີວະນາໆພັນໄອຈີ, ○ ໄດ້ເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ ແລະ ໄດ້ທົບທວນຜົນໄດ້ຮັບຂອງຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ Excel

07 ທັນວາ 2018	ການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບ ຄວາມຄືບໜ້າໃນການກະ ກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 6	30 (9) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກປະ ຊາສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າໃນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6; ○ ສະເໜີໂຄງຮ່າງຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ຮ່າງຂອງກໍລະນີສຶກສາ; ○ ສະເໜີ ແລະ ສິນທະນາກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ ແລະ ຮ່າງຄຳອະທິ ບາຍຂອງເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ
28 ມິຖຸນາ 2019	ການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການ ທົບທວນບົດລາຍງານແຫ່ງ ຊາດສະບັບທີ 6 ຄັ້ງສຸດທ້າຍ	44 (15) ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍສະມາຊິກ ໜ່ວຍງານເຮັດວຽກວິຊາການ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກປະ ຊາສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ	<ul style="list-style-type: none"> ○ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າໃນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6; ○ ສະເໜີໂຄງຮ່າງຂອງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດສະບັບທີ 6, ແລະ ຮ່າງບົດລາຍງານແຫ່ງ ຊາດສະບັບທີ 6 ○ ສິນທະນາກ່ຽວກັບຊ່ອງວ່າງຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳເຫັນສະທ້ອນຄືນ ທີ່ຖືກເກັບກຳ, ຄຳເຫັນ ແລະ ຄຳແນະນຳຈາກຄູ່ຮ່ວມງານ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ C: ອຸປະສັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດ: ຕາຕະລາງ 1 ສັງລວມບັນດາອຸປະສັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດ. ຕາຕະລາງ 2 ອຸປະສັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດຂອງແຕ່ລະການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ.

ຕາຕະລາງ 1

ລາຍການ	ອຸປະສັກ ແລະ ສິ່ງກົດຂວາງ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
ວິຊາການ	<ul style="list-style-type: none"> - ມີຄວາມຊ່ຽວຊານໃນຂົງເຂດສະເພາະ - ຊ່ອງວ່າງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ - ລະບົບການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນຂ່າວສານບໍ່ມີການໃຊ້ງານ - ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນທີ່ນຳສະໄໝ 	ຕ້ອງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ ທຸກລາຍການ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນຊັດເຈນວ່າປະ ລິມານຄວາມຕ້ອງການໃນແຕ່ລະການດຳ ເນີນງານມີເທົ່າໃດ? ແຜນງານການສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ສາມາດພັດທະນາ ໂດຍຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.
ການເງິນ	<ul style="list-style-type: none"> - ຖານໂຄງການ, ແລະ ຂຶ້ນກັບຜູ້ໃຫ້ທຶນ - ຂໍ້ຈຳກັດຂອງລັດຖະບານດ້ານງົບປະມານ ແລະ ການຈັດສັນ - ການປະກອບສ່ວນຈາກສາທາລະນະ ທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ 	
ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ	<ul style="list-style-type: none"> - ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານພະນັກງານທີ່ມີຄຸນນະພາບ - ຄວາມບໍ່ສົມດູນຂອງຄວາມສາມາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ 	

ລັດຖະບານ	<ul style="list-style-type: none"> - ນະໂຍບາຍ ແລະ ກອບວຽກທີ່ທັບຊ້ອນກັນ - ການຄຸ້ມຄອງທີ່ອ່ອນແອ - ການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການຕ່າງໆ ແມ່ນອ່ອນແອ ແລະ ຊັກຊ້າ - ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານມີຈຳກັດ 	
----------	---	--

ຕຕຕຕຕຕຕຕ 2

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ A: ສາເຫດ ແລະ ການເຊື່ອມສານ						
1.1.1 (a)	ສືບຕໍ່ການທົບທວນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຊັດເຈນກ່ຽວກັບລະບົບການຈັດປະເພດປ່າໄມ້ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບການຕັດໄມ້ຄັ້ງທີໜຶ່ງ ແລະ ຄັ້ງທີສອງຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ເອກະຊົນ	1	2	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. ຈຳນວນພະນັກງານທີ່ມີຄຸນນະພາບມີຈຳກັດ, ຂະບວນການຈັດຊື້ທີ່ສັບສົນ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຖືກເລື່ອນອອກໄປ; 2. ການສະໜັບສະໜູນທາງວິຊາການມີຈຳກັດ; ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນແມ່ນຈຳກັດເຊັ່ນກັນ 3. ຫົນທົ່ວພຽງພໍສຳລັບອຸປະກອນພາກສະໜາມ ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ຕ້ອງຝຶກອົບຮົມ [ການຈຳແນກປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການນຳໃຊ້ລະບົບຂໍ້ມູນທາງພູມສາດຂັ້ນສູງ, ການຕັ້ງຄຳການຈັດການເຊື່ອມສານຂໍ້ມູນ ແລະ ການຮັກສາ] ສຳລັບລັດຖະບານຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ; 2. ປັບປຸງ [ກອບວຽກທາງກົດໝາຍ, ຄູ່ມືການຈັດປະເພດ, ນິຍາມປ່າໄມ້]; 3. ຈັດຕັ້ງຖານການປະສານງານສຳລັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
1.1.2 (a)	ຄຸ້ມຄອງຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ເພື່ອກວມເອົາຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຂອງຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້	1	4	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມທີ່ມີຈຳກັດ; 2. ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ໃນເຂດປ່າຜະລິດແມ່ນຖືກລະງັບ ເນື່ອງຈາກການບັງຄັບໃຊ້ ນຍ 15; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ເພີ່ມລະບົບການຕິດຕາມເຂດປ່າຜະລິດ; 2. ປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຂດປ່າຜະລິດ; 3. ສະໜັບສະໜູນການດຳລົງຊີວິດທີ່ມີທາງເລືອກຫຼາຍຂຶ້ນ ແກ່ຊຸມຊົນ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					3. ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການດໍາລົງຊີວິດຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນເຂດປ່າຜະລິດ ແລະ ມີຊາຍແດນຕິດກັບເຂດປ່າຜະລິດແມ່ນມີຈໍາກັດ;	ທ້ອງຖິ່ນທີ່ຕັ້ງໃນເຂດ ແລະ ອ້ອມຮອບເຂດປ່າຜະລິດ ເຊິ່ງລວມທັງການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້; 4. ສະໜັບສະໜູນປ່ານໍາໃຊ້ບ້ານເພື່ອເຂົ້າເຖິງຂະບວນການ ການຄ້າ
1.1.2 (b)	ປັບປຸງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020 ເພື່ອລວມເອົາປະ ສົບການ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີໄປສູ່ການອອກໃບຢັ້ງຢືນປ່າໄມ້.	1	2	2	1. ສຶກສາ ແລະ ທົບທວນ FS 2020 ທີ່ໄດ້ເຮັດໃນສີ່ປີຜ່ານມາ, ແຕ່ການປັບປຸງ FS 2020 ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປະຕິບັດ; 2. ການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ FS 2020 ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນຂອງມັນມີຈໍາກັດ; 3. ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການເຊື່ອມໂຍງ FS2020 ແລະ ການຈັດຕັ້ງຍຸດທະສາດຕ່າງໆມີຈໍາກັດ.	1. ຕ້ອງລວມເອົາ FS 2020 ເຂົ້າກັບຍຸດທະສາດອື່ນໆ ແລະ ປະກອບມີແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ນະໂຍບາຍການເຕີບໂຕສີຂຽວ
1.2.2 (a)	ສ້າງບັນຊີ ແລະ ຍຸດທະສາດສໍາລັບ ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແຫ່ງຊາດ	1	2	4	1. ລະບຽບການ, ແຜນ ແລະ ຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າແມ່ນມີຈໍາກັດ; 2. ລະບົບຂໍ້ມູນເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ລະບົບນິເວດອ້ອມຮອບແມ່ນມີຈໍາກັດຫຼາຍ;	1. ການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າໃນແຕ່ລະລະດັບ; 2. ບັນຊີເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ການປະເມີນຜົນການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານທຶນ ແລະ ວິຊາການ; 3. ການພັດທະນາຮູບແບບເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າສໍາລັບແຕ່ລະຂົງເຂດ ແລະ ລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນເຂດພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້;

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
						4. ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນເຂດຮາມຊາຢູ່ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້.
1.4.2 (b)	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງແຜນງານສິ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ ສຳລັບ 1) ການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳຈາກການຈັດ ການກັບສິ່ງເສດເຫຼືອແບບດັ້ງເດີມ (ເຜົາ ແລະ ຖິ້ມ) ໄປສູ່ການຈັດ ການກັບສິ່ງເສດເຫຼືອຢ່າງເໝາະສົມ (ການຄັດແຍກ ແລະ ການເກັບຮັກ ສາ) ແລະ 2) ການຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອຜ່ານການປະຕິບັດ 3R (ຫຼຸດຜ່ອນ, ນຳໃຊ້ຊ້ຳ ແລະ ນຳໃຊ້ຄືນໃໝ່ ໃນເຂດເທດສະບານແຂວງ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່ ໃນ 18 ແຂວງ)	1	1	10	1) ເຄື່ອງມື, ລະບຽບການ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ແມ່ນຕໍ່າ ແລະ ມີຈຳກັດ; 2. ການຜ່ອນຜັນດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດ ໝາຍ	1) ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບພະນັກງານສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, 2) ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້, ໄດ້ລວມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາ; ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການຢ່າງເຄັ່ງຄັດ; 3. ຈັດຕັ້ງລະບົບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເຂດຕົວເມືອງຂຶ້ນ ຕາມຮູບແບບຂອງຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ສິງກະໂປ; 4. ການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ວິຊາການທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ; 5. ສະໜັບສະໜູນກ່ຽວກັບແຜນງານການລົງທຶນການນຳກັບມາໃຊ້ຄືນ
2.1.1 (a)	ປັບປຸງເອກະສານ, ການຕິດຕໍ່ສື່ສານຂອງຫຼັກຖານ ແລະ ການສາທິດການນຳໃຊ້ຄຸນຄ່າຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຕໍ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ	2	2	16	1. ຈຳນວນຂອງບຸກຄະລາກອນດ້ານ IT ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອບຳລຸງຮັກສາຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ແມ່ນມີຈຳກັດ	1. ການຈັດຫາບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄຸນນະພາບ; 2. ການຈັດສັນງົບປະມານສະເພາະສຳລັບກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
2.1.2	ພັດທະນາແຜນແມ່ບົດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການວາງແຜນທາງພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານລະ ດັບຊາດ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດແບບຍືນຍົງຂອງທີ່ດິນ ເຊິ່ງເປັນພື້ນຖານສໍາລັບການພັດທະນາແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ລະດັບຊາດ ແລະ ແຂວງ ເຊິ່ງລວມມີການແບ່ງເຂດພື້ນທີ່ເປີດສໍາລັບສາທາລະນະ, ພື້ນທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ - ເຊິ່ງລວມເອົາການອະນຸລັກລະບົບນິເວດທີ່ມີຄຸນຄ່າ	2	2	17	<p>1. ແຜນແມ່ບົດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບບົດບັນຍັດ ແລະ ແຜນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການເຊື່ອມສານ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມສໍາລັບລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ;</p> <p>2. ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ, ທັກສະຂອງພະນັກງານມີຈໍາກັດ</p>	<p>1. ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບພະນັກງານໃນການພັດທະນາແຜນລະອຽດສໍາລັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ;</p> <p>2. ການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງ ລະດັບສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ;</p>
2.2.1 (a)	ທົບທວນຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ຄວາມຂາດແຮງຈູງໃຈ (ເຊິ່ງລວມມີແຮງຈູງໃຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການເງິນ ແລະ ແຮງຈູງໃຈແບບກົງກັນສາ ຂາ) ໃນບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທຸລະກິດ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອອະນຸລັກຊີວະ	2	3	18	<p>1. ໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຕໍ່າ ຈາກຂະແໜງການເອກະຊົນ;</p> <p>2. ຂາດແຮງຈູງໃຈໃຫ້ກັບອໍານາດການປົກຄອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປົກປ້ອງ ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນ;</p> <p>3. ກົນໄກການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ແຮງຈູງໃຈທີ່ມີຢູ່ ແມ່ນອ່ອນແອ;</p>	<p>1. ພັດທະນາແຜນລະອຽດ, ສະໜັບສະໜູນອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ, ຂະແໜງຊຸມຊົນ ແລະ ເອກະຊົນໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້;</p> <p>2. ພັດທະນາກົນໄກແຮງຈູງໃຈ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຂົ້າຮ່ວມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງລັດ</p>

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ນາໆພັນໃນຂະແໜງການກະສິກໍາ, ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ສໍາຄັນ					ຖະບານ, ຂະແໜງເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.
2.2.1 (b)	ການລະບຸ ແລະ ການຮວມຕົວກັນຂອງຊີວະນາໆພັນທີ່ສໍາຄັນໃນລະບົບການປະເມີນຜົນກະທົບສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານພາຍໃນບັນດາຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜູ້ມີສິດໃນການຕັດສິນໃຈ	2	2	18	1. ຂາດການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບສາຍພັນ, ຂາດການລະບຸແບບວິທະຍາສາດ ແລະ ການຕັ້ງຊື່ຂອງຫຼາຍສາຍພັນ; ງົບປະມານທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ຊ່ຽວຊານລະດັບຊາດສໍາລັບການຄົ້ນຄ້ວາ;	1. ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ກ່ຽວກັບຂະແໜງການສະເພາະ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພາຍໃຕ້ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຈາກລະດັບສູນກາງສູ່ທ້ອງຖິ່ນ)
2.2.1 (c)	ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດສໍາລັບວິຊາການຂັ້ນແຂວງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບທົບທວນການອະນຸມັດ ແລະ ຂະບວນການກວດສອບການປະຕິບັດຕາມຂອງການລົງທຶນຂອງເອກະຊົນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນເຂດປ່າໄມ້	2	4	18	1. ການໃຫ້ທຶນທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ	1. ແຜນການປະຈໍາສໍາລັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ແຜນງົບປະມານ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
2.2.1 (d)	ພັດທະນາຂໍ້ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບວິທີການພິຈາລະນາທີ່ເໝາະສົມໃນການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ ໃນສິນທິສັນຍາການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບຮອບດ້ານ	2	2	18	<ol style="list-style-type: none"> 1. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສາຍພັນແມ່ນມີຈໍາກັດ ແລະ ເກົ່າ, ເຊິ່ງລວມມີລາຍການຂອງສາຍພັນທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ເກົ່າ; 2. ຂາດການປະເມີນຜົນຊີວະນາໆພັນໃນລະຫວ່າງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ; 3. ແຜນການສະເພາະສໍາລັບການປົກປ້ອງ ແລະ ຕິດຕາມສາຍພັນທີ່ສໍາຄັນແມ່ນມີຈໍາກັດ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ພັດທະນາແຜນລະອຽດຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມງານທັງໝົດ ເພື່ອປົກປ້ອງຊະນິດພັນທີ່ສໍາຄັນ; 2. ປະເມີນຜົນຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນທັງໝົດ ແລະ ນໍາເຂົ້າສູ່ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ; 3. ການສ້າງແຜນການຕິດຕາມແຕ່ລະໄລຍະ
2.2.2. (a)	ກວດສອບອົງປະກອບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມຂອງພາກເອກະຊົນ, ຍຸດທະສາດສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຸພື້ນທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບສໍາລັບການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ, ການບັງຄັບໃຊ້, ການປາຖະຄະຖາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໂດຍກົມກອງຂອງລັດຖະບານ	2	4	19	<ol style="list-style-type: none"> 1. ຫຼາຍຂະແໜງການເອກະຊົນຫາປະໂຫຍດຈາກການລົງທຶນຂອງຕົນ; 2. ການປະເມີນຜົນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້, ການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສັງຄົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ບໍ່ໄດ້ກວມເອົາຫຼາຍໆບໍລິສັດ; 3. ຫຼາຍບໍລິສັດມີທຶນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການສະໜັບສະໜູນສັງຄົມ, ແຕ່ຫຼາຍໆບໍລິສັດໃນນັ້ນຂາດຄວາມສົນໃຈໃນການສະໜັບສະໜູນ ເພື່ອພັດທະນາຊຸມຊົນ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ປັບປຸງກອບວຽກສໍາລັບຂະແໜງເອກະຊົນ ແລະ ບໍລິສັດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນ; 2. ລັດຖະບານໄດ້ຈັດຕັ້ງກົນໄກແຮງຈູງໃຈ ສໍາລັບບໍລິສັດທີ່ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມ; 3. ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ແກ່ຊຸມຊົນກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນທາງສັງຄົມ ແລະ ສິດທິຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນ;
2.2.2. (b)	ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພະລັງງານໝູນວຽນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ແລະ ການປົດປ່ອຍທາດອາຍ	2	4	19	<ol style="list-style-type: none"> 1. ຂາດການນໍາໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກໂຮງເລື່ອຍ, ກະສິກໍາເພື່ອພະລັງງານ; 2. ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນໃນການປ່ຽນສິ່ງເສດເຫຼືອເປັນພະລັງງານ ຍັງມີຈໍາກັດ; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການ, ບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ພັດທະນາກົນໄກແຮງຈູງໃຈ;

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ກາກໂບນິກ ແລະ ເມຕານຂຶ້ນສູ່ບັນຍາກາດ				3. ຫຼາຍບໍລິສັດໃນຂະແໜງການພະລັງງານໝູນວຽນ ຕ້ອງການປະຕິບັດຕາມໂຄງການ CDM, ແຕ່ຫຼາຍບໍລິສັດບໍ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດ; 4. ຂາດແຮງຈູງໃຈ, ແລະ ຄຳແນະນຳ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານໝູນວຽນ	2. ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ສໍາລັບຂະບວນການແປຮູບພະລັງງານ, ໄມ້ ແລະ ກະສິກໍາ; 3. ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ຖ່ານ ແລະ ຟືນ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ;
4.1.1 (a)	ສ້າງແຜນງານການໃຫ້ລາງວັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມປະຈຳປີ ສໍາລັບພະ ນັກງານລັດລະດັບຊາດ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນດຽວກັບເອກະຊົນທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນທີ່ມີຜົນງານໂດດເດັ່ນ	4	2	24		
4.1.1 (b)	ຝຶກອົບຮົມການວິເຄາະຄວາມຕ້ອງ ການ ແລະ ຝຶກອົບຮົມການສ້າງແຜນງານ ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ	4	1	24		
4.1.2 (a)	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການສື່ສານໃນເຂດພື້ນທີ່ທົດລອງ	4	2	25		

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ໂດຍອີງຕາມການວິເຄາະດ້ານພຶດຕິກຳຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ					
4.1.2 (b)	ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມຮູ້ໃຫ້ກັບສີ່ມວນຊົນ ກ່ຽວກັບ ຄຸນຄ່າຂອງຊີວະນາໆພັນ, ການອະນຸລັກ ແລະ ຍຸດທະສາດການນໍາໃຊ້ແບບຍືນຍົງ	4	1	25	1. ບໍ່ມີແຜນລະອຽດກ່ຽວກັບການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້; 2. ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອບສໍາລັບສີ່ມວນຊົນ ແມ່ນຈໍາກັດ; 3. ການຂາດໜ່ວຍງານສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ	1. ສ້າງແຜນ ແລະ ໜ່ວຍງານສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ ຫຼື ກຸ່ມສີ່ມວນຊົນສະມາຄົມ, ອື່ນໆ; 2. ການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານສີ່ມວນຊົນກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າ, ການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ
4.1.3 (a)	ພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາສາມັນ ແລະ ບໍ່ແມ່ນສາມັນ ເພື່ອໃຫ້ກະ ຊວງສຶກສາທິການນໍາໃຊ້ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນຜົນຂອງຄວາມພະຍາຍາມໃນປະຈຸບັນ	4	1	26	1. ຫຼັກສູດບໍ່ແມ່ນສາມັນ ແມ່ນອີງຕາມການໃຫ້ທຶນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ບໍ່ເປັນລະບົບ; 2. ເນື້ອໃນສໍາລັບຫຼັກສູດສາມັນແມ່ນຈໍາກັດ	1. ປັບປຸງເນື້ອໃນຫຼັກສູດສາມັນທຸກໆ ສອງລຸ້ນ; 2. ສະໜັບສະໜູນທຶນແກ່ຫຼັກສູດທີ່ບໍ່ແມ່ນສາມັນເປັນປະຈໍາ
4.1.3 (b)	ພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງຄູ່ມືການສະທ້ອນຈາກການຮຽນຮູ້/ ຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມດ້ານການສຶກສາຊີວະນາໆພັນ	4	1	26	1. ບໍ່ມີຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນສະເພາະ, ຂາດ/ ຈໍາກັດການປະຕິບັດພາກສະໜາມ ແລະ ເຄື່ອງມືການປະຕິບັດດ້ານຊີວະນາໆພັນ	1. ການໃຫ້ທຶນ, ເຄື່ອງມືການປະຕິບັດ ແລະ ການປະຕິບັດພາກສະໜາມ
5.1.1 (d)	ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ຄໍາແນະນໍາສໍາລັບການນໍາໃຊ້ ຮູບແບບຂອງການເບີກຈ່າຍ ສໍາລັບການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ	5	2	27	1. ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄດ້ຖືກພັດທະນາ, ແຕ່	1. ພັດທະນາຄໍາແນະນໍາລະອຽດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	(ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ) ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (REDD+).				ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຍັງບໍ່ໄດ້ພັດທະນາ	ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້
5.1.2 (a)	ກະກຽມການທົດລອງຂອງການວາງແຜນຊີວະນາໆພັນ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນລະດັບແຂວງ ໃນ 3 ແຂວງ (ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳ ເນີນງານຊີວະນາໆພັນຂັ້ນແຂວງໄດ້ຮັບການລິເລີ່ມ).	5	2	28	1. ການຮ່ວມມືກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນຂັ້ນແຂວງ ແມ່ນຈຳກັດ ເນື່ອງຈາກການປັບໂຄງຮ່າງຄືນໃໝ່ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂະແໜງການປ່າໄມ້; 2. ຊ່ຽວຊານທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ສະໜັບສະໜູນຂະບວນການມີຈຳກັດ, ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບການສະໜັບສະໜູນໂຄງການ ເຊັ່ນ ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດແບບນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍພາກ ເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ, ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ;	1. ຝຶກອົບຮົມພະນັງການທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບການວາງແຜນຍຸດທະສາດ; 2. ການເຊື່ອມໂຍງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າກັບແຜນງານຂັ້ນແຂວງ?
5.1.2 (b)	ພັດທະນາຄຳແນະນຳພາກປະຕິບັດ ເຊິ່ງລວມທັງເງື່ອນໄຂຂັ້ນຕໍ່າ ສຳລັບການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຜນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະ	5	2	28		

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ຊາດ/ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈ.					
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ B: ຄວາມກົດດັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ						
1.1.1 (b)	ປັບປຸງການກວດສອບການປະຕິບັດຕາມ ແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງການປະກອບສ່ວນຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ການຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງລະບົບນິເວດທີ່ຖືກທຳລາຍ	1	5	1	1. ຂາດການຕິດຕາມ ແລະ ການກວດກາເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ; 2. ການຄຸ້ມຄອງທີ່ບໍ່ເໝາະສົມຂອງເງິນສ່ວນແບ່ງ, ພາສີ ແລະ ຄ່າທຳນຽມ; 3. ການໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນກ່ຽວກັບປ່າໄມ້	1. ສະໜັບສະໜູນທຶນສຳລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການກວດກາເປັນປະຈຳ; 2. ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ກອງທຶນປ່າໄມ້;
1.1.1 (c)	ຟື້ນຟູທີ່ຢູ່ອາໄສໃຫ້ໄດ້ຢ່າງ ໜ້ອຍ 50% ຂອງປ່າໄມ້ທີ່ຖືກຕັດ ແລະ ເສື່ອມໂຊມ ໂດຍຜ່ານວິທີການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ທີ່ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າ (ເຊັ່ນການຟື້ນຟູໂດຍທາມະຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ, ກະສິກຳປ່າໄມ້, ສວນປູກໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ອື່ນໆ)	1	5	1	1. ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນພາຍ ຫຼັງທີ່ຕົ້ນໄມ້ໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູ ແລະ ປູກ ແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ; 2. ໂຄງການ/ວິທີການທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ ສຳລັບການຟື້ນຟູທຳມະຊາດ;	1. ສະໜອງແຮງຈູງໃຈສຳລັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ທຳການຟື້ນຟູປ່າໄມ້; 2. ແຮງຈູງໃຈສຳລັບການຂຶ້ນທະບຽນສູນປູກໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ການຕະຫຼາດ ແລະ; 3. ສະໜອງກິດຈະກຳການດຳລົງຊີວິດແບບມີທາງເລືອກ ສຳລັບຊາວກະສິກອນປູກໄມ້
1.2.1 (a)	ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຕິດຕາມເຂດອະນຸລັກປາ (ທີ່ລວມມີສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ/ດັ້ງເດີມ)	1	6	3	1. ຫຼາຍເຂດການອະນຸລັກປາ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ, ແຕ່ມີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມທີ່ບໍ່ດີ;	1. ເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງລະບົບການຈັດຕັ້ງເຂດອະນຸລັກປາ; 2. ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນສາຍພັນໃກ້ຈະສູນພັນ/ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					<p>2. ຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນປາມີຈຳກັດ, ໂດຍສະເພາະຊະນິດພັນທີ່ໃກ້ສູນພັນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ປະຊາກອນຂອງປາ;</p> <p>3. ການຈັດຂອບເຂດການອະນຸລັກ ແລະ ການຜະລິດປາບໍ່ຊັດເຈນ</p>	<p>ລວມເອົາ ການຈຳແນກລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງມັນ</p>
1.2.1 (b)	ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງານອ່າງຮັບນ້ຳທີ່ລວມເອົາລະບົບການສະໜັບສະໜູນທີ່ ກ້ວາງຂວາງຂອງເຂດພື້ນທີ່ເພາະພັນປາ	1	6	3	<p>1. ລະບົບເພາະພັນປາທີ່ດີແມ່ນຈຳກັດ;</p> <p>2. ວິທີການເພາະພັນປາ ສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໃກ້ສູນພັນແມ່ນຈຳກັດ;</p> <p>3. ການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ລົງທຶນ (ຜູ້ພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ) ດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ຕິດຕາມປາແມ່ນຈຳກັດ;</p> <p>4. ການຄຸກຄາມ ທຳລາຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ລະບົບນິເວດຂອງປາມີສູງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢາປາບສັດຕູພືດ, ການຊຸດໂຊມຂອງດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ການປ່ຽນແປງຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການປ່ຽນແປງທີ່ດິນ ແລະ ການລ່າສັດ</p>	<p>1. ສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ອຸປະກອນ, ເຄື່ອງມືການຕິດຕາມ, ບັນຊີພາກສະໜາມ ຂອງເຂດເພາະພັນປາ;</p> <p>2. ການສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ການທົດລອງວິທີການເພາະພັນສຳລັບສາຍພັນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໃກ້ສູນພັນທີ່ສຳຄັນ;</p> <p>3. ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ (ເຊິ່ງລວມທັງຟາມເອກະຊົນ) ໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ກ່ຽວກັບການເພາະພັນປາ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນລະບົບນິເວດຂອງມັນ, ການປ້ອງກັນພະຍາດຂອງປາ,</p> <p>4. ມີການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບສາຍພັນທ້ອງ ຖິ່ນ ແລະ ໃກ້ສູນພັນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ;</p>

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
1.2.2 (b)	ພັດທະນາຄຳແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສຳລັບກົດໝາຍການປະມົງ ທີ່ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມກັງວົນດ້ານຊີວະນາໆພັນ	1	6	4	ຄຳແນະນຳ, ຊ່ອງທາງການສື່ສານສຳລັບກົດໝາຍ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການແມ່ນມີຈຳກັດ.	<ol style="list-style-type: none"> ການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ສຳລັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບວິທີການຫາປາແບບຍືນຍົງ; ການສະໜັບສະໜູນເພື່ອການພັດທະນາຄຳແນະນຳ ແລະ ເຄື່ອງມືສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ, ການຕິດຕາມ; ແລະ ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄພຂົ່ມຂູ່, ການອະນຸລັກ, ການຫາປາ ແລະ ການປະເມີນລະບົບນິເວດຂອງປາ, ວິທີການເພາະພັນ, ລະບົບການຂະຫຍາຍພັນ ອື່ນໆ
1.2.2 (c)	ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຂໍ້ຕົກລົງການຮ່ວມມືກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ ເພື່ອການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳອື່ນໆໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ	1	6	4		
1.3.1 (a)	ບົດບັນຍັດຂອງການໃຫ້ບໍລິການດ້ານການສະໜັບສະໜູນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສຳລັບການກະສິກຳແບບຍືນ	1	7	6	1. ຄວາມບໍ່ດຸ່ນດ່ຽງ ລະຫວ່າງແຂວງຕ່າງໆ ທີ່ມີຫຼາຍໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ແຂວງທີ່ຂາດໂຄງການສະໜັບສະໜູນ;	1. ຕ້ອງການສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ການໃຫ້ທຶນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນ ໃນ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ຍິງ ເພື່ອອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ແລະ ສິ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນດ້ານກະສິກໍາໃຫ້ເປັນດັ່ງ ປັດໃຈຂັບເຄື່ອນໃນການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຂອງການປັບໂຕຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ				2. ການໃຫ້ທຶນ ແລະ ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນຈາກລັດຖະບານແມ່ນຈໍາກັດ; 3. ຄວາມຮູ້ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນບໍ່ມີ	ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; 2. ເພີ່ມການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ໃນການປັບໂຕກັບຄວາມສ່ຽງສູງ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
1.3.1 (c)	ການສຶກສາຕະຫຼາດ ແລະ ການສຶກສາຕະຫຼາດ ແລະ ວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ສ້າງທ່າແຮງດ້ານການຄ້າ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ເປັນຈິງໃຫ້ແກ່ແນວພັນ ແລະ ການປະສົມພັນທ້ອງຖິ່ນ.	1	7	6	1. ການຄັດເລືອກສາຍພັນທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ ເພື່ອສິ່ງເສີມ ແລະ ເພາະພັນ; 2. ຂະບວນການ ແລະ ການສ້າງທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ແມ່ນຈໍາກັດ; 3. ການຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ສໍາເລັດແມ່ນຈໍາກັດ; 4. ຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສາກົນ ແມ່ນຕໍ່າ;	1. ຕ້ອງການໃຫ້ມີການສຶກສາສາຍພັນ ສໍາຄັນທີ່ສາມາດໃຊ້ເພື່ອການຄ້າ; 2. ຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມດ້ານການອອກແບບຜະລິດຕະພັນ, ຮັບປະກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ຄຸນນະພາບ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການແຈກຢາຍໄປສູ່ຕະຫຼາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ; 3. ສະໜັບສະໜູນຜູ້ຜະລິດ ເພື່ອຜະລິດຜະລິດຕະພັນທີ່ແຕກຕ່າງ ແລະ ເປີດໂຕສູ່ຕະຫຼາດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ
1.3.2	ວາງແຜນນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ເຊິ່ງນໍາໄປສູ່ການອະນຸມັດ (ໂດຍລັດຖະບານ) ແລະ ຈັດຕັ້ງ	1	7	7	1. ມີພຽງແຕ່ພະນັກງານແຂວງທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການເທົ່ານັ້ນ ທີ່ນໍາໃຊ້ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ;	1. ທັງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ການໃຫ້ທຶນສໍາລັບຫຼາຍແຂວງທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ນໍາໃຊ້ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ;

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ປະຕິບັດໂດຍ (ຊາວ ບ້ານ/ຊາວກະສິກອນ) ການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ທີ່ອີງຕາມຊີວະນາໆພັນກະສິກຳທີ່ມີຫຼາຍໜ້າທີ່ ແລະ ລະ ບົບນິເວດ-ກະສິກຳ				2. ການຕິດຕາມ, ການຂະຫຍາຍ ແລະ ການປະເມີນຜົນ ພາຍຫຼັງການວາງແຜນແມ່ນຈຳກັດ; 3. ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ອີງໃສ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ; 4. ງົບປະມານທີ່ບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການຂະຫຍາຍແຜນງານໃນທົ່ວປະເທດ;	2. ຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ;
1.3.3 (a)	ສົ່ງເສີມການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ	1	7	8	1. ທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ພະນັກງານ ແລະ ຊ່ຽວຊານ ເພື່ອຄວບຄຸມການລະບາດຂອງແມັງໄມ້ ເຊັ່ນ: ຕັກແຕນ; ດ້ວງ ແມ່ນມີຈຳກັດ 2. ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດແມ່ນຈຳກັດ; 3. ການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບສັດຕູພືດ, ທັກສະ ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບແມ່ນຈຳກັດ; 4. ຫ້ອງທົດລອງເພື່ອທົດສອບແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ	1. ການໃຫ້ທຶນ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ສຳລັບການລະບາດຂອງສັດຕູພືດຂະໜາດໃຫຍ່; 2. ສຶກສາກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງສັດຕູພືດ; 3. ເສີມສ້າງນິເວດວິທະຍາ ເພື່ອປ້ອງກັນ ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ຊະນິດພັນທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່
1.3.3 (b)	ການຄວບຄຸມການນຳໃຊ້ສານເຄມີກະສິກຳ	1	7	8	1. ກົດໝາຍ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການ ແມ່ນອ່ອນແອ; 2. ການຄວບຄຸມທີ່ບໍ່ເໝາະສົມຂອງການນຳເຂົ້າ ເຄມີກະສິກຳ;	1. ມີການກວດສອບຢູ່ຈຸດກວດຊາຍແດນທີ່ເຄັ່ງຄັດ ແລະ ຄວບຄຸມການນຳເຂົ້າເຄມີ;

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					3. ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບທາງເຄມີ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກແມ່ນຕໍ່າຫຼາຍ; 4. ທາງເລືອກ (ເຄມີຊີວະພາບ) ມີລາຄາສູງ ແລະ ການຜະລິດກໍ່ມີຈຳກັດ;	2. ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ສານເຄມີ ໂດຍສະເພາະການນຳໃຊ້ລະບຽບການດ້ານຄວາມປອດໄພ; 3. ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນເພື່ອຜະລິດ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄມີຊີວະພາບ; ແລະ 4. ເສີມສ້າງລະບົບນິເວດວິທະຍາທຳມະຊາດ ສຳລັບສວນປູກຂອງຊຸມຊົນ
1.4.1 (b)	ບົດບັນຍັດຂອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບມາດຕະ ການປ້ອງກັນມົນລະພິດ ຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອອຸດສາຫະກຳ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ້ຳ/ເຂດດິນ ບໍລິເວນນ້ຳ	1	8	9	ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ; ຫັກສະພະນັກງານ, ຈຳນວນຂອງລະບຽບການ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ມີຈຳກັດ. ຜູ້ສະໜອງບໍລິການມີຈຳກັດ ແລະ ມາດຕະຖານຕໍ່າ, ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງມວນຊົນມີຈຳກັດ;	1. ມີການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານເປັນປະຈຳ; 2. ສະໜອງແຜນງານຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບ ພະນັກງານສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ; 3. ຈັດຕັ້ງ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຕົກລົງສາກົນ; 4. ເພີ່ມການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ; 5. ເພີ່ມການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການ ແລະ ກົດໝາຍໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ
1.4.2 (a)	ພັດທະນາ ແລະ ດຳເນີນການດ້ານຖານຂໍ້ມູນມົນລະພິດສິ່ງແວດລ້ອມແບບລວມສູນ ເຊິ່ງມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ	1	8	10	1. ລະບົບຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານແມ່ນກະແຈກກະຈາຍ;	1) ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມສຳລັບພະນັກງານສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ; 2) ໃຫ້ທຶນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການຫຼາຍຂຶ້ນ;

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ຂ່າວສານ ທີ່ກວມເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຊະນິດແຂງ, ວັດຖຸອັນຕະລາຍ ແລະ ມົນລະພິດທາງດິນ				2. ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ; ທັກສະຂອງພະນັກງານ, ຈໍານວນຂອງລະບຽບການ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດ ໝາຍມີຈໍາກັດ. ຜູ້ສະໜອງບໍລິການມີຈໍາກັດ ແລະ ມາດຕະຖານຕໍ່າ, ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງສາທາລະນະແມ່ນຈໍາກັດ;	3. ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ໄປທົ່ວທຸກເມືອງ
1.5.1 (b)	ປະເມີນຜົນ ແລະ ພັດທະນາແຜນງານສໍາລັບການອະນຸລັກປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງ	1	5	11	1. ການປະເມີນຜົນປ່າໂຄກແມ່ນຈໍາກັດ, ເຖິງວ່າມັນຈະຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ, ເຂດປ່າຜະລິດ; 2. ປ່າໂຄກທົ່ວໄປ ຖືກຫັນປ່ຽນໄປເປັນດິນປະເພດອື່ນ; 3. ບໍ່ມີແຜນທີ່ເປັນລະບົບ ແລະ ແຜນທີ່ປ່າໂຄກສະເພາະ, ຍົກເວັ້ນເຂດທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການ;	1. ການກໍານົດເຂດປ່າໂຄກທີ່ສາມາດສ້າງເປັນເຂດອະນຸລັກໃໝ່; 2. ພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງ ສໍາລັບປ່າໂຄກ ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ໃນ/ນອກເຂດປ່າໄມ້ລັດ
1.5.2	ພັດທະນາເຄືອຂ່າຍທາງພູມິສາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 69 ເຂດປ່າໄມ້ບ້ານ ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປ້ອງກັນແລວເຊື່ອມຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບການນໍາໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ	1	7	12	1. ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນແມ່ນຈໍາກັດ; 2. ຄວາມສ່ຽງຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບທີ່ຍືນຍົງ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດໂຄງການ	1. ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນຊີວະນາໆພັນ, ລະບົບການຕິດຕາມ, ການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ ແລະ ການປັບປຸງການດໍາລົງຊີວິດ;
1.5.5 (a)	ລະບຸ, ຈັດປະເພດ ແລະ ຈັດບຸລິມະ ສິດຊະນິດພັນຕ່າງໆທີ່ຖືກຄຸກຄາມ	1	9	15	1. ຂາດການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບສາຍພັນ, ຂາດການລະບຸທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ການຕັ້ງຊື່ຂອງຫຼາຍສາຍພັນ;	1. ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວກ່ຽວກັບສາຂາສະເພາະ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					2. ການໃຫ້ທຶນທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ຊ່ຽວຊານແຫ່ງຊາດສໍາລັບການຄົ້ນຄ້ວາ; 3. ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ຈໍາກັດ	ພາຍໃຕ້ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຈາກລະດັບສູນກາງ ຫາ ທ້ອງຖິ່ນ); 2. ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຄື່ອງມືການລາຍງານ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນ ໃນບັນຊີແດງ; 3. ສະໜັບສະໜູນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ C: ການປ້ອງກັນ						
1.1.1 (d)	ແຜນງານປ້ອງກັນລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ເຊັ່ນ: ປ່າ ຫົງໂຮມ (Fokinia chinensis), ປ່າໂລ່ງເລງ (Cunninghamia obtusa), ປ່າໄມ້ດູ່ລາຍ (Pterocarpus/Dalbergia) ແລະ ປ່າໄມ້ຂັນກູງ (Dalbergia cochinchinensis).	1	11	1	1. ສາຍພັນທີ່ຖືກຫວງຫ້າມທີ່ຍັງເຫຼືອຖືກຄຸກຄາມ; 2. ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນອ່ອນແອ; 3. ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງນິເວດທີ່ເຫຼືອຢູ່ໃນປ່າໄມ້ທໍາມະຊາດແມ່ນຈໍາກັດ	1. ການປະເມີນຜົນສາມລະບົບນິເວດເຫຼົ່ານີ້; 2. ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການປູກຕົ້ນໄມ້ທໍາມະຊາດໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ, ການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາຢ່າງເຄັ່ງຄັດ
1.3.1 (b)	ເລັ່ງການອະນຸລັກສາຍພັນເຂົ້າປ່າ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນສາຍພັນພືດສະເພາະຖິ່ນ ແລະ ສາຍພັນພືດທີ່ຫາກໍຖືກຄົ້ນພົບເຊິ່ງມີ	1	13	6	1. ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ, ທັກສະພະນັກງານໃນການປະເມີນ ແລະ ປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ຫຼາກຫຼາຍໃນທ້ອງຖິ່ນແມ່ນຈໍາກັດ; 2. ວິທີການສືບພັນເພື່ອການຄ້າແມ່ນຈໍາກັດ;	1. ຕ້ອງຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ (ທັງສູນກາງ ແລະ ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ວິທີການ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ຄຸນຄ່າທາງດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ການຢາ				3. ລະບຽບການ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍແມ່ນຈໍາກັດ,”	ປະເມີນຜົນ, ການຮັກສາສາຍພັນ, ການສືບພັນ; 2. ການສ້າງກົນໄກສໍາລັບການຂະຫຍາຍຊຸມຊົນ; 3. ການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ພັດທະນາລະບຽບການ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້
1.5.1 (c)	ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານປ່າສະຫງວນໃຫ້ໄດ້ 70%	1	11	11	1. ຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແມ່ນຈໍາກັດ;	1. ປັບປຸງຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມ, ຄູ່ມືການນໍາໃຊ້ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບຄູ່ຮ່ວມງານ ລວມທັງ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້; 2. ພະນັກງານສາມາດສືບຕໍ່ການສຶກສາຂອງຕົນໃນມະຫາວິທະຍາໄລ;
1.5.3 (a)	ປັບປຸງບັນຊີແດງ	1	12	13	1. ການຄົ້ນຄ້ວາສາຍພັນແມ່ນຈໍາກັດ, ການລະບຸທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ການຕັ້ງຊື່ຂອງຫຼາຍສາຍພັນແມ່ນຈໍາກັດຫຼາຍ; 2. ການໃຫ້ທຶນທົ່ວພຽງພໍ ແລະ ຊ່ຽວຊານພາຍໃນສໍາລັບການຄົ້ນຄ້ວາ;	1. ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວກ່ຽວກັບສາຂາສະເພາະ ແກ່ພະນັກງານກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ກະ ຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງຊັບ ພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ (ຈາກລະດັບສູນກາງ ຫາ ທ້ອງ ຖິ່ນ); 2. ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຄື່ອງມືການລາຍງານ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນໃນບັນຊີແດງ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
1.5.3 (b)	ພັດທະນາຄວາມສາມາດສຳລັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນພັນທະສັນຍາແຫ່ງຊາດ ຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ.	1	12	13	<ol style="list-style-type: none"> 1. ລາຍລະອຽດຂໍ້ມູນຂອງສາຍພັນປ່າແມ່ນຈຳກັດ ເຊັ່ນ: DNA ເສືອ, ຈຳນວນຂອງສັດປ່າອື່ນໆ ທີ່ບັນທຶກວ່າບໍ່ມີ; 2. ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງ ພະນັກງານ ທີ່ຈະເປັນໜ່ວຍງານບັງຄັບໃຊ້ແມ່ນຈຳກັດ; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການທົບທວນ, ການຈັບຄູ່ສາຍພັນປ່າ ແລະ ປະເພດຂອງ ບັນຊີສັດປ່າ ແລະ ບັນຊີສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການຄ້າຂາຍສາຍພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນລະຫວ່າງຊາດ; 2. ສ້າງຕັ້ງການບັງຄັບໃຊ້ຮ່ວມກັນ ແລະ ໜ່ວຍງານສຶກສາທີ່ຮ່ວມກັນ ພະນັກງານລັດ ກັບອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ, ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ, ອົງການສາກົນເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ/SSC, WAZA, SEAZA ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆ;
1.5.3 (c)	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການປ້ອງກັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດສຳລັບແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເມັດພັດຂອງຊັບພະຍາກອນເມັດພັນ, ສາຍພັນໄມ້ດັ້ງເດີມ	1	13	13	<ol style="list-style-type: none"> 1. ເຄືອຂ່າຍເມັດພັນໄມ້ຫຼາຍໆແຫ່ງ ແລະ ແມ່ພັນໄມ້ ໄດ້ຫຼຸດລົງ; 2. ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນເຄືອຂ່າຍແມ່ພັນໄມ້ແມ່ນຈຳກັດ; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍທີ່ເຄັ່ງຄັດ ແລະ ລະບຽບການ, ແລະ ການຕິດຕາມເປັນປະຈຳຂອງແມ່ພັນໄມ້ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງມັນ; 2. ການສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບວິທີການຮັກສາແມ່ພັນໄມ້ຂອງສາຍພັນທີ່ມີຄ່າດ້ານການຄ້າສູງ ແລະ ຖືກຫວງຫ້າມ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
1.5.3 (d)	ພັດທະນາແຜນງານອະນຸລັກສາຍພັນແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບຊະນິດພັນສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ເສືອ, ປາດຸກໃຫຍ່, ປ່າຂ່າ, ແຂ້ສະຫຍາມ, ຖະນີ, ເສົາລາ, ຊ້າງອາຊີ, ຄ່າງຫ້າສີ, ເກົ້າຍັກ, ເຊັ່ນດຽວກັບພິກສາທີ່ໃກ້ສູນພັນ.	1	13	13	1. ພະນັກງານທີ່ມີຄຸນນະສົມບັດແມ່ນຈໍາກັດ, ຂະບວນການຈັດຊື້ທີ່ສັບສົນ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຫຼ້າຊ້າ; 2. ການແບ່ງເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການຈັດປະເພດແມ່ນອ່ອນແອ; 3. ການຂົນສົ່ງ ແລະ ອຸປະກອບພາກສະ ໜາມບໍ່ພຽງພໍ.	1. ຕ້ອງການທັກສະດ້ານການຈັດປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ສໍາລັບການແບ່ງເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ; 2. ສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ ແລະ ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການອະນຸລັກຊະນິດພັນສໍາຄັນ; 3. ປະເມີນສະຖານະ ແລະ ສ້າງລະບົບການຕິດຕາມສໍາລັບແຕ່ລະສາຍພັນສໍາຄັນ;
1.5.4 (a)	ກະກຽມການປະເມີນຜົນ, ແຜນງານການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພືດພັນທີ່ເປັນຢາ ລວມທັງການອະນຸລັກເມັດພັນ.	1	13	14	1. ຊາຍແດນທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ, ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ, ຂາດພະນັກງານທີ່ມີທັກສະໃນການປະເມີນ ແລະ ລະບຸສາຍພັນ; 2. ຄໍາແນະນໍາສໍາລັບຜູ້ນໍາໃຊ້ ແລະ ການປະມວນຜົນແມ່ນຈໍາກັດ;	1. ສະໜັບສະໜູນກ່ຽວກັບການແບ່ງເຂດສວນປູກພືດເປັນຢາທີ່ມີຢູ່; 2. ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານວິຊາການກ່ຽວກັບບັນຊີ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການລະບຸສາຍພັນ; 3. ເພີ່ມການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ວິຊາການໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ;
1.5.5 (b)	ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ, ແລະ ລະບຽບການ), ການກັກກັນພືດ-ສັດ ແລະ ການ	1	13	15	1. ຈໍານວນພະນັກງານທີ່ມີທັກສະ ເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້, ຈັດຕັ້ງການປະເມີນຜົນພາກສະໜາມ, ການກວດສອບ ແລະ ການຕິດຕາມແມ່ນຈໍາກັດ;	1. ສ້າງຄວາມອາດສາມາດແກ່ພະນັກງານສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງໃນການ ປະເມີນ, ການຕິດຕາມກວດກາ 2. ປັບປຸງທ້ອງທົດລອງ, ຕິດຕັ້ງເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝຂຶ້ນ/ອຸປະກອບເພື່ອ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ກວດສອບ GMO ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນກົດໝາຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຊີວະນາໆພັນ (2014).				2. ຫ້ອງທົດລອງ, ອຸປະກອນ, ເຄມີສໍາລັບການທົດລອງ ແລະ ການກວດສອບແມ່ນຈໍາກັດ; 3. ລະບົບຂໍ້ມູນ, ຂ່າວສານ ແລະ ການບັນທຶກ ເຊິ່ງລວມມີການແບ່ງປັນແມ່ນຈໍາກັດ; 4. ຊ່ຽວຊານພາຍໃນເພື່ອຈັດຕັ້ງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ການລະບຸ ແລະ ການກວດສອບ ການປັບປຸງພັນທຸກໍາ, ອື່ນໆ ແມ່ນຈໍາກັດ	ກວດສອບ/ທົດລອງ ຄວາມປອດໄພຊີວະນາໆພັນ; 3. ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ແບ່ງປັນກັບສາທາລະນະ; 4. ພັດທະນາລະບຽບການ, ເຄື່ອງມືສື່ມວນຊົນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, [ຄາດຄະເນງົບປະມານແມ່ນ 1 ລ້ານໂດລາ ສໍາລັບ 3 ປີ]
5.1.1 (b)	ທົດລອງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ຢ່າງໜ້ອຍ 8 ເຂດປ່າໄມ້ທີ່ອຸດົມສົມບູນດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ.	5	11	27	1. ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ມີຄວາມພ້ອມ; ໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນບໍ່ທັນໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນ; 2. ແຜນງານແມ່ນອີງຕາມການສະໜັບສະໜູນ ຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ	1. ພັດທະນາລາຍລະອຽດແຜນດໍາເນີນງານ ອີງຕາມຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດຈາກການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າ ໄມ້ໃໝ່
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ D: ຜົນປະໂຫຍດຂອງຊີວະນາໆພັນ						
1.1.2 (c)	ທົບທວນປະສົບການສ້າງວຽກເຮັດງານທໍາໃນຊົນນະບົດຂອງວິສາຫະກິດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາ ກອນທໍາມະຊາດ	1	14	2	1. ຂໍ້ມູນດ້ານແຮງງານບໍ່ພຽງພໍ; 2. ຫັກສະແຮງງານແມ່ນຈໍາກັດ; ແລະ 3. ວິສາຫະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແມ່ນນໍາເຂົ້າແຮງງານຈາກປະເທດໃກ້ຄຽງ	1. ຕ້ອງການປະເມີນຜົນທໍາອຽງຂອງແຮງງານ ເຊິ່ງລວມມີການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານຈາກຊົນນະບົດໄປຍັງຕົວເມືອງ;

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
	ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການ ບັງຄັບໃຊ້					<p>2. ຂໍ້ມູນດ້ານແຮງງານ ແລະ ລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນ;</p> <p>3. ປັບປຸງລະບົບຂັ້ນທະບຽນ ເຊິ່ງມີ ການບັນທຶກການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງ ງານ; ແລະ</p> <p>4. ພັດທະນາມາດຕະຖານສຳລັບ ແຮງງານທີ່ມີທັກສະ, ແຮງງານເຮັດ ວຽກ, ແລະ ລວມມັນເຂົ້າໃນຫຼັກສູດ ການສຶກສາ.</p>
1.1.2 (d)	ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງອົງ ການຈັດຕັ້ງ ໃນການແກ້ໄຂການ ຮັກສາການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ ໃຫ້ຄົງທີ່, ແລະ ປ່ຳໄມ້ບ້ານທີ່ ອະນຸຍາດໃຫ້ຊຸມຊົນສາມາດ ຂາຍຜະລິດຕະພັນໄມ້ ຈາກຜົນ ຜະລິດປ່າໄມ້.	1	14	2	<p>1. ປ່ຳນຳໃຊ້ບ້ານ (VUF) ບໍ່ສາມາດເຂົ້າ ຮ່ວມຂະບວນການຄ້າໄດ້;</p> <p>2. ຂໍ້ຈຳກັດຂອງທາງເລືອກໃນການສະ ຫັບສະໜູນການດຳລົງຊີວິດ;</p> <p>3. ງົບປະມານໃນການເຮັດໃຫ້ການເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍໜັ້ນຄົງບໍ່ພຽງພໍ;</p> <p>4. ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີທັກສະໃນການ ສະຫັບສະໜູນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນລະ ດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງມີຈຳກັດ.</p>	<p>1. ຕ້ອງປັບປຸງລະບົບການສະຫັບສະ ໜູນສຳລັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ ການລົງທຶນໃສ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການສະຫັບສະໜູນການດຳລົງຊີວິດ ທີ່ມີທາງເລືອກ, ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ແຮງຈູງໃຈ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ການອະນຸລັກ ແລະ ການຟື້ນຟູ;</p> <p>2. ຈັດຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນປ່ຳນຳໃຊ້ບ້ານ, ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍກ່ຽວກັບຂະ ບວນການຂາຍໄມ້ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຕ້ອງໂສ້ການສະໜອງ, ການ ຄວບຄຸມ ແລະ ການກວດສອບປ່າ ນຳໃຊ້ບ້ານ;</p>

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
						3. ກົດໝາຍປ່າໄມ້ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ ແລະ ອະນຸຍາດໃຫ້ຊຸມຊົນເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການຂາຍໄມ້ເປັນສິນຄ້າ
1.2.3 (a)	ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການອ່າງແມ່ນ້ຳ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ສຳລັບ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳ (ນ້ຳງື່ມ, ນ້ຳເທິນ-ນ້ຳກະດິງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງ ຫຽງ, ນ້ຳອູ, ເຊກອງ, ນ້ຳງຽບ, ນ້ຳຊັນ, ເຊໂດນ, ນ້ຳມ້າ) ແລະ ອ່າງແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນອື່ນໆ	1	14	5	1. ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຂະແໜງການ, ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ດີ; 2. ຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຂອງສະມາຊິກຄະນະກຳມະການຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນຈຳກັດ, ຂາດຄວາມຮູ້ດ້ານການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ມີຫຼາຍໜ້າທີ່; 3. ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມຮູ້ ແມ່ນຈຳກັດ	1. ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ສະມາຊິກຄະນະກຳມະການໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນ້ຳ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະ ຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ; 2. ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຮ່ວມກັບປະເທດອື່ນໆ ແລະ ແຕ່ລະຄະນະກຳມະການອ່າງແມ່ນ້ຳ
1.2.3 (b)	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ໃນ 10 ເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳບຸລິມະສິດ (ນ້ຳງື່ມ, ນ້ຳເທິນ-ນ້ຳກະດິງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງ ຫຽງ, ນ້ຳອູ, ເຊກອງ, ນ້ຳງຽບ, ນ້ຳຊັນ, ເຊໂດນ, ນ້ຳມ້າ) ແລະ ອ່າງແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນອື່ນໆ	1	14	5	1. ຄວາມບໍ່ສົມດູນຂອງການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນສຳລັບແຕ່ລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອ່າງແມ່ນ້ຳ, ອ່າງແມ່ນ້ຳທີ່ມີການລົງທຶນຂອງໂຄງການ ອາດ ເຂົ້າເຖິງກອງທຶນໄດ້; 2. ກົນໄກການຮ່ວມມືໃນບັນດາອ່າງແມ່ນ້ຳແມ່ນຈຳກັດ; 3. ງົບປະມານຈັດສັນໂດຍລັດຖະບານ ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳ ແມ່ນຈຳກັດຫຼາຍ;	1. ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ຜູ້ວາງແຜນສຳລັບແຕ່ລະອ່າງແມ່ນ້ຳ; 2. ການປະເມີນຜົນອ່າງແມ່ນ້ຳ ແລະ ການວາງແຜນແບບຍືນຍົງ (ຕ້ອງການທັງທຶນ ແລະ ການສະ ຫັບສະຫຼຸນດ້ານວິຊາການ) ປັບໂຕຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					4. ຫຼາຍໆອ່າງແມ່ນ້ຳບໍ່ມີແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂາດຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງອ່າງເກັບນ້ຳ	
1.2.3 (c)	ເຊື່ອມສານແຜນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບ ພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນທາງ ພື້ນທີ່ແບບປະ ສົມປະສານ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກ ປັກຮັກສາ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳ ດ້ວຍການຮ່ວມມືທີ່ດີ ແລະ ຍືນຍົງ	1	14	5	1. ການນຳໃຊ້ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຄຸ້ມ ຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແມ່ນຈຳກັດ; 2. ການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການບໍ່ ໄດ້ດີ; 3. ການຈັດສັນງົບປະມານຈາກລັດຖະບານ ແມ່ນ ຈຳກັດ; 4. ທັກສະດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດແມ່ນ ຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ.	1. ເສີມສ້າງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ/ຜູ້ລົງທຶນ ແລະ ຊຸມຊົນ; 2. ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະ ກັບປະເທດອື່ນ ແລະ ຄະນະ ກຳມະການຂອງແຕ່ລະອ່າງແມ່ນ້ຳ
1.4.1 (a)	ອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານ ການວາງແຜນສິ່ງແວດລ້ອມເຂດ ເມືອງ ໃນເທດສະບານແຂວງທີ່ ຖືກຄັດເລືອກ ເພື່ອປົກປ້ອງ ລະບົບນິເວດທີ່ອຸດົມສົມບູນ ດ້ານຊີວະນາໆພັນ ທີ່ໃຫ້ການສະ ຫັບສະໜູນແກ່ເຂດເມືອງ.	1	14	9	1. ການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງການເຂົ້າ ຮ່ວມຂອງສາທາລະນາແມ່ນຈຳກັດ; 2. ການວາງແຜນເມືອງແບບລະອຽດ, ສວນ ສາທາລະນະໃນເມືອງ, ເຄືອຂ່າຍການຂົນສົ່ງ ແມ່ນຈຳກັດ; 3. ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນ, ການສ້າງອາຄານ, ລະບົບນ້ຳເສຍ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະ ພິດທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ; 4. ການຄຸ້ມຄອງສວນສາທາລະນະຂອງ ເມືອງ ແລະ ການແບ່ງເຂດແມ່ນບໍ່ເໝາະສົມ	1. ພັດທະນາລາຍລະອຽດການວາງ ແຜນເມືອງ, ແລະ ຈັດຕັ້ງຕາມ ແຜນທີ່ວາງໄວ້ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ; 2. ສົ່ງເສີມຄຳຂ້ວນຕົວເມືອງສະອາດ ແລະ ສີຂຽວ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
1.5.4 (b)	ສ້າງສວນພຶກສາສາດຢ່າງໜ້ອຍສາມແຫ່ງ ໃນສາມ ແຂວງເປັນຢ່າງໜ້ອຍ	1	14	14	1. ພາລະບົດບາດທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ ແລະ ສວນພຶກສາສາດທີ່ສຳຄັນ; 2 ຄຳແນະນຳສຳລັບການສ້າງສວນພຶກສາສາດ, ການຕິດຕາມ ແລະ ລະບົບການຄວບຄຸມແມ່ນຈຳກັດ	1. ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບການວາງແຜນສວນພຶກສາສາດ ແລະ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ; 2. ການຈັດຕັ້ງມາດຕະຖານພຶກສາສາດ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ແຂວງ; 3. ປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງການແຮງຈູງໃຈ ສຳລັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສະໜັບສະໜູນສວນພຶກສາສາດ;
3.1.2	ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນສົນທິສັນຍານາໂກຢາ ພ້ອມດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຫຼາຍຄູ່ຮ່ວມງານ	3	16	21	1. ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງ ປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະແມ່ນຈຳກັດ; 2. ຫຼາຍວິສາຫະກິດການຄ້າບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບົບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດດ້ານຊີວະນາໆພັນຢ່າງເຄັ່ງຄັດ; 3. ງົບປະມານ, ຊ່ຽວຊານ ແລະ ເຄື່ອງມື ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ; 4. ການສ້າງຄວາມສາມາດສຳລັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແມ່ນຈຳກັດ.	1. ໃຫ້ທຶນ, ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານສຳລັບການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; 2. ເຮັດໃຫ້ລະບຽບການມີລັກສະນະທຳມະດາ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ສຳລັບຫຼາຍຄູ່ຮ່ວມງານ; 3. ສົ່ງເສີມກົນໄກການເຂົ້າຮ່ວມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳລັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; 4. ປັບປຸງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຂະແໜງການ; [ຄາດຄະເນງົບປະມານ 1.0 ລ້ານໂດລາຕໍ່ປີ]

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
5.1.1 (c)	ທົດລອງເຂດພື້ນທີ່ການບໍລິການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 3 ເຂດ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການດຳເນີນງານຂອງພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ.	5	14	27	1. ຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມ, ມີການທົດລອງໃນໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກມີຈຳນວນໜ້ອຍ	1. ຈັດກອງປະຊຸມການປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນລະຫວ່າງບັນດາຂະແໜງການ (ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າ ໄມ້, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ...)
ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ E: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ						
1.5.1 (a)	ກະກຽມ ແລະ ປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແຜນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງການປ້ອງກັນປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງແລວເຊື້ອມຕໍ່	1	19	11	1. ແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ແລະ ຂັ້ນແຂວງແມ່ນຈຳກັດ; 2. ພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແມ່ນບໍ່ແທດເໝາະກັບຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍັງບໍ່ໄດ້ດີ; 3. ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການວາງແຜນຂອງຄູ່ຮ່ວມງານແມ່ນຈຳກັດ; 4. ແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແມ່ນບໍ່ສອດຄ່ອງກັບແຜນອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ແຜນພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ; 5. ການກຳນົດເຂດຊາຍແດນ ແລະ ການປັກຫຼັກໝາຍແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ມີການກວດສອບ; ຂໍ້ມູນທາງການແມ່ນບໍ່ຊັດເຈນ;	1. ປັບປຸງກອບວຽກທາງກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ ສຳລັບແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະ ຫງວນ; 2. ປັບປຸງຄຳແນະນຳສຳລັບແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ; 3. ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານປ່າສະຫງວນ; 4. ຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມງານທັງໝົດ ໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					6. ງົບປະມານທີ່ຖືກຈັດສັນຈາກລັດຖະບານແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ	
3.1.1	ສ້າງຄໍາແນະນໍາ ພາຍໃຕ້ກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນທາງປັນຍາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປົກປ້ອງພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ	3	18	20	1. ໄດ້ມີການສ້າງຫຼາຍລະບຽບການ, ແຜ່ນພັບ, ໂບຊົວ, ສີ່ອື່ນໆ, ແຕ່ຂາດການເຜີຍແຜ່ສູ່ສາທາລະນະ; 2. ຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄໍາແນະນໍາແມ່ນຈໍາກັດ;	1. ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ແບບດັ້ງເດີມຂອງ ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ; 2. ເຜີຍແຜ່ຄໍາແນະນໍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ ແລະ ສີ່ຕ່າງໆ; 3. ສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນຊັບສິນທາງປັນຍາໃຫ້ກັບຜະລິດຕະພັນຂອງຕົນ
3.1.3 (a)	ສ້າງຖານຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພູມປັນ ຍາທ້ອງຖິ່ນໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນແບບຍືນຍົງ	3	18	22	1. ການປະສານງານໃນທົ່ວຂະແໜງການແມ່ນບໍ່ສົມດູນ, ການສະໜັບສະໜູນຈາກສູນກາງແມ່ນຈໍາກັດ; 2. ເວທີຖານຄວາມຮູ້ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ, ແຕ່ ອີງໃສ່ການສະໜັບສະໜູນຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ; 3. ຫຼາຍສາຍພັນທີ່ສໍາຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນແມ່ນຈໍາກັດ	1. ພັດທະນາເວທີທີ່ຫຼາກຫຼາຍໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ; 2. ຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ສ້າງໜ່ວຍງານຜູ້ປະສານງານ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມຮູ້ໃນລະດັບຊຸມຊົນ; 3. ເພີ່ມການສະໜັບສະໜູນທຶນ ແກ່ການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ພັດທະນາຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ
3.1.3 (b)	ແຜນງານຄົ້ນຄ້ວາໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາເພື່ອສະໜັບສະໜູນຜູ້ນໍາໃຊ້ຊີວະນາໆພັນ ເຂົ້າໃນກະສິກໍາ, ການຢາ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ແລະອື່ນໆ	3	19	22	1. ຂາດແຮງຈູງໃຈສໍາລັບນັກຄົ້ນຄ້ວາ ເພື່ອຈັດຕັ້ງການຄົ້ນຄ້ວາວິໄຈ; 2. ເວທີການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນໃນບັນດານັກຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ສະຖາບັນຄ້ວາແມ່ນຍັງອ່ອນ;	1. ຈັດສັນທຶນສໍາລັບນັກຄົ້ນຄ້ວາເພື່ອສຶກສາ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນໄດ້ຮັບສູ່ສາທາລະນະ; 2. ຈັດຕັ້ງເວທີການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ລາງວັນສໍາລັບນັກຄົ້ນຄ້ວາ

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
					3. ການລົງທຶນຈາກລັດຖະບານສໍາລັບຂົງເຂດນີ້ແມ່ນຈໍາກັດ, ຫຼາຍກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນຂຶ້ນກັບໂຄງການກອງທຶນສາກົນ	ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; 3. ປັບປຸງຮູບແບບການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ສ້າງບຸລິມະສິດ ອົງໃສ່ທີ່ຕັ້ງທາງພູມິສາດ ແລະ ສາຍພັນທີ່ສໍາຄັນ
3.1.4 (a)	ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຮ່ວມມືແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ ກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບຸລິ ມະສິດ ຄວາມຕ້ອງການຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ R&D ໃນລະດັບສູງ.	3	19	23	1. ການລວມກັນລະຫວ່າງສິນທິສັນຍາ ໃນລະຫວ່າງການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ; 2. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາທີ່ບໍ່ສົມດຸນ, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນແຍກກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; 3. ການແບ່ງປັນປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ກ່ຽວກັບແຕ່ລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາແມ່ນຈໍາກັດ	1. ພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ຊັດເຈນ ສໍາລັບແຜນດຳເນີນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ; 2. ສ້າງເວທີສໍາລັບການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ
3.1.4 (b)	ປະສານງານກັບສິນທິສັນຍາອື່ນໆ ເພື່ອຮີບໂຮມ, ວິເຄາະ, ຈັດຕັ້ງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ແລກປ່ຽນປະສົບການຮ່ວມກັບປະເທດອື່ນໆ	3	19	23	1. ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ, ແລະ ບາງຄັ້ງການປະສານງານລະຫວ່າງອົງການຈັດຕັ້ງບໍ່ໄດ້ດີ; 2. ແຜນງານການແລກປ່ຽນສ່ວນໃຫຍ່ຈັດໂດຍ ລະດັບສູນກາງ ແລະ ແຂວງ;	1. ສະໜັບສະໜູນການໃຫ້ທຶນ ແລະ ຈັດຕັ້ງກົນໄກການຮ່ວມມື, ແລະ ຈັດການແຜນງານການແລກປ່ຽນ; 2. ຍົກລະດັບການຮ່ວມມືຂອງຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ;
3.1.4 (c)	ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພົມແດນ ສໍາລັບການຕິດຕາມ ແລະ ການດຳເນີນງານດ້ານຊີວະນາໆພັນ	3	17	23	1. ການເຂົ້າຮ່ວມຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນຈໍາກັດ	1. ຈັດກອງປະຊຸມ ແລະ ການສໍາມະນາ ການແບ່ງປັນ

ອ້າງອີງ	ການດໍາເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
3.1.4 (d)	ລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບລວມສູນ ແລະ ປະສົມປະສານ (IT) ສໍາລັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນທໍາ ມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິ ຜົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ແລະ ການແບ່ງປັນໄດ້ ຖືກພັດທະນາ.	3	19	23	1. ຖານຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ຂາດລາຍລະອຽດ; 2. ບໍ່ມີການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນໃນລະດັບຊາດ ແລະ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ	1. ຕ້ອງການຊ່ຽວຊານໃນການຝຶກ ອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນພະນັກ ງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ອໍານາດ ການປົກຄອງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ) 2. ລົງທຶນ ແລະ ພັດທະນາລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງລະດັບ ສູນກາງ ໄປຍັງລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ;
3.1.4 (e)	ພັດທະນາກົນໄກດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ໂຄງຮ່າງຂອງການເສີມສ້າງ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຂອງ ບັນດາສິນທິສັນຍາຊີວະນາໆພັນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນຄູ່ພາຄີ ເພື່ອ ໃຫ້ບັນລຸຈຸດ ປະສິງຂອງແຜນ ຍຸດທະສາດໂລກວ່າດ້ວຍຊີວະ ນາໆພັນ ແລະ ເປົ້າໝາຍການ ພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງຢ່າງມີປະ ສິດທິຜົນ	3	19	23	1. ທັກສະ ແລະ ປະສົບການ, ຄວາມຮູ້ໃນ ຂົງເຂດນີ້ມີຈໍາກັດ; 2. ກົນໄກການຮ່ວມມືມີຈໍາກັດ,	1. ຕ້ອງການແຜນງານການຝຶກອົບ ຮົມຈໍານວນຫຼາຍ; 2. ສ້າງເວທີສໍາລັບສິນທິສັນຍາທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປະສານ ແລະ ແບ່ງ ປັນຄວາມຄືບໜ້າ
5.1.1 (a)	ລະບຸແຫ່ງທຶນ ແລະ ກອງທຶນຄົງ ທີ່ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການໃຫ້ທຶນ ທີ່ພຽງ ພໍ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ	5	20	27		

ອ້າງອີງ	ການດຳເນີນງານ	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ	ເປົ້າໝາຍໄອຈີ	ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ*	ອຸປະສັກ	ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ
5.1.3 (a)	ປະເມີນຜົນແຫຼ່ງທີ່ມາພາຍໃນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານການເງິນຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງກອງທຶນເຫຼົ່ານັ້ນມີຫຼາຍສະຖານະຕາມທີ່ກົດໝາຍລະບຸ.	5	20	29		
5.1.3 (b)	ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດໃນການລະດົມຊັບພະຍາກອນ.	5	20	29		